รายงานผลการปฏิบัติงานของ
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

พระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่ข้าราชการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
เนื่องในโอกาสที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินครบ ๘๐ ปี แห่งการสถาปนา

“...การควบคุมและตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะเงินแผ่นดินนั้นคือเงินของประชาชนทั้งชาติ ผู้ทำงานนี้จึงต้องกำหนดแน่แก่ใจอยู่เป็นนิตย์ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน ด้วยความอุตสาหะพยายาม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความละเอียดถี่ถ้วนระมัดระวังอย่างเต็มที่ เพื่อมิให้เกิดความพลั้งพลาดเสียหาย และให้มั่นใจได้ว่าการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินได้เป็นไปด้วยบริสุทธิ์และบังเกิดผลเป็นประโยชน์เต็มเม็ดเต็มหน่วย...”

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 12 ว่าด้วยองค์กรอิสระ ในส่วนที่ 5 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจ ในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน และหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และสั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา โดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดโดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมถึงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่น รวมทั้งอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 59 (6) และ 77 บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติง และพิจารณา

เห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในสองร้อยสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยรวบรวมผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาในรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย องค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน ผลการปฏิบัติงานในด้านการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และบทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ คุณค่า คุณประโยชน์ และเพื่อให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน โดยมีผลการปฏิบัติงานตามที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เมษายน 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 1

ภาพรวมผลการปฏิบัติงาน 8

ผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติงาน 9

ส่วนที่ 1 องค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน 11

1.1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน 12

- นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) 14

- นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 16

1.2 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน 23

1.3 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 24

- การแบ่งส่วนราชการภายใน 26

- บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 27

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 28

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบ 29

2.1 ความหมายของการตรวจสอบ 31

2.2 ลักษณะการตรวจสอบ 32

2.3 ผลการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม 33

2.4 ผลการตรวจเงินแผ่นดินจำแนกตามลักษณะงาน 39

1. การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit) 39

- การตรวจสอบรายงานการเงิน 40

- การตรวจสอบระบบสารสนเทศ 63

- การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน 73

- การตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี 75

- การบริหารหนี้สาธารณะ 77

2. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit) 82

- การตรวจสอบรายจ่าย 84

- การตรวจสอบรายได้ 105

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	- การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	122
	- การตรวจสอบข้อเท็จจริง	143
	- การตรวจสอบกรณีพิเศษ	148
	- การตรวจสอบเชิงป้องกัน	154
	3. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit)	**163**
	3.1 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	163
	3.2 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	190
	4. ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)	**202**
	5. การดำเนินการด้านความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ	**212**
ส่วนที่ 3	**ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน**	**217**
	3.1 การกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ	**220**
	3.2 การสั่งลงโทษทางปกครอง กรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน	**221**
	3.3 การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน	**224**

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1. ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน	**225**
- การให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน	225
- การพัฒนาคู่มือและแนวทางการตรวจสอบ	226
- การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	227
2. ด้านการบริหารจัดการองค์กร	**232**
- การวิจัยเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน	232
- การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและการพัฒนาวิชาชีพด้านการตรวจเงินแผ่นดิน	235
- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเทคโนโลยี	239
3. ด้านการต่างประเทศ	**243**
- การปฏิบัติหน้าที่ในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่ยอมรับในเวทีสากล	244
- การทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายนอกขององค์กรระหว่างประเทศ (External Auditor)	244
- การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ	245
- การขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration 2021)	246
- การปฏิบัติงานภายใต้โครงการประเมินผลการดำเนินการของรัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Scanner)	247
4. ด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์	**249**
- การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	249
- การประชาสัมพันธ์ข่าวสารการตรวจเงินแผ่นดิน	250
3.4 การเปิดเผยการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์	**253**
3.5 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ	**256**

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 4 บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	261
4.1 ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	263
4.2 ปริมาณผลผลิตที่ดำเนินการได้จริงเปรียบเทียบกับแผน	265
4.3 สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร	267
4.4 สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน	268
4.5 การประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย	269
4.6 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	270
4.7 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในภาพรวม	271
4.8 ผลการดำเนินการตามที่ได้รับข้อสังเกตหรือคำแนะนำจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา	275
4.9 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและแนวทางการแก้ไข	278
ภาคผนวก	281
รายงานการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	283
รายงานการเงินของกองทุนพัฒนาเพื่อการตรวจเงินแผ่นดิน	283

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ และที่พบข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง/ข้อตรวจพบ 36

ตาราง 2 จำนวนผลผลิตการตรวจสอบทั้งหมด จำนวนผลผลิตการตรวจสอบที่พบข้อบกพร่อง/ข้อสังเกตและมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน 37

ตาราง 3 สรุปมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงินที่พบจากการตรวจสอบ 38

ตาราง 4 การนำส่งรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของหน่วยงานของรัฐ 42

ตาราง 5 สรุปสถิติผลการตรวจสอบรายงานการเงิน 45

ตาราง 6 สรุปสถิติผลการตรวจสอบและการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน 46

ตาราง 7 สรุปสถิติผลการตรวจสอบระบบสารสนเทศ 64

ตาราง 8 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ 65

ตาราง 9 ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ 70

ตาราง 10 สรุปสถิติการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย 83

ตาราง 11 ประเภทข้อสังเกต/ข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย 88

ตาราง 12 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย 92

ตาราง 13 ผลการตรวจสอบรายจ่าย แยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 94

ตาราง 14 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายได้ 107

ตาราง 15 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบรายได้ 109

ตาราง 16 ผลการตรวจสอบรายได้ แยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 112

ตาราง 17 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ 125

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ 128

ตาราง 19 ผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ แยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 130

ตาราง 20 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง 144

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง 146

ตาราง 22 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบกรณีพิเศษ 149

ตาราง 23 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบกรณีพิเศษ 151

ตาราง 24 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบเชิงป้องกัน 155

ตาราง 25 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบเชิงป้องกัน 157

ตาราง 26 ผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน 165

ตาราง 27 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน 178

ตาราง 28 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน 181

ตาราง 29 สรุปสถิติด้านที่ตรวจสอบของการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ 191

ตาราง 30 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ 192

ตาราง 31 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ 194

ตาราง 32 ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) 206

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตาราง 33 ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามแผนงานหรือโครงการที่ตรวจสอบ 207

ตาราง 34 หลักสูตรที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งวิทยากรไปบรรยายให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก 230

ตาราง 35 เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 263

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 2,490.27 ล้านบาท และได้รับอนุมัติเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อใช้จ่ายในการสนับสนุนและพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 422.92 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนทั้งสิ้น 2,913.19 ล้านบาท ภายใต้วงเงินงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการปฏิบัติงานดังนี้

1. การตรวจเงินแผ่นดิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน และหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน โดยตรวจสอบหน่วยงานซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน และหน่วยงานอื่นของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 9,426 หน่วยงาน โดยตรวจสอบการเงิน ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำนวนรวมทั้งสิ้น 14,148 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ เมื่อเทียบกับเป้าหมายผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดินตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ได้กำหนดไว้จำนวน 13,567 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ สามารถดำเนินการได้สำเร็จคิดเป็นร้อยละ 104.28 ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานให้แก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ รวมถึงมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ประหยัด ขาดผลสัมฤทธิ์ และขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งสิ้น 3,407 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 24.08 ของจำนวนผลผลิตที่ตรวจสอบได้ทั้งหมดจากข้อบกพร่องดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 30,835.97 ล้านบาท ประกอบด้วยความเสียหายที่ต้องมีการชดใช้เงินคืน และรายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม จำนวน 589.23 ล้านบาท ความเสียหายที่ป้องกันได้ จำนวน 77.24 ล้านบาท รวมถึงค่าเสียโอกาสและความเสียหายจากการดำเนินงาน จำนวน 30,169.50 ล้านบาท

ผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สามารถจำแนกตามลักษณะงานตรวจสอบ ได้ดังนี้

1.1 การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit)

การตรวจสอบการเงินสามารถตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 8,673 รายงาน/ระบบ รวม 8,370 หน่วยงาน ประกอบด้วย **การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจ** ซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี จำนวน 8,575 รายงาน จำแนกเป็น การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 7,946 รายงาน แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 529 รายงาน แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน 23 รายงาน และไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน จำนวน 77 รายงาน **การสอบทานรายงานการเงินระหว่างกาล** จำนวน 91 รายงาน **รายงานการเงินฉบับคำแปลภาษาอังกฤษ** จำนวน 2 รายงาน และ**การตรวจสอบระบบสารสนเทศ** จำนวน 5 ระบบ/รายงาน พบข้อสังเกตจากการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบระบบสารสนเทศ จำนวน 618 รายงาน/ระบบ

จากผลการตรวจสอบดังกล่าว พบว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการ**แสดงความเห็นต่อรายงานการเงินอย่างมีเงื่อนไข แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง และไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน** จำนวนทั้งสิ้น 629 รายงาน **ซึ่งลดลง**จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 465 รายงาน เนื่องจากรายงานที่ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และไม่ได้แสดงความเห็นในงวดปีบัญชีก่อน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือสามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก มีสาเหตุประการสำคัญมาจากหน่วยกำกับดูแลได้กำหนดแนวทางการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

1.2 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit)

การตรวจสอบรายจ่าย ตรวจสอบรายได้ ตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ ตรวจสอบข้อเท็จจริง ตรวจสอบกรณีพิเศษ และตรวจสอบเชิงป้องกัน สามารถตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต รวมจำนวน 5,318 รายงาน/สัญญา/ประกาศ รวม 2,768 หน่วยงาน พบข้อบกพร่อง รวม 2,638 รายงาน/สัญญา/ประกาศ รวม 1,696 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่มและประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 666.47 ล้านบาท

1.3 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit)

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ สามารถตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 157 รายงาน รวม 185 หน่วยงาน พบข้อตรวจพบ จำนวน 151 รายงาน รวม 179 หน่วยงาน และแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยรับตรวจดำเนินการแก้ไขปรับปรุงมิให้เกิดมูลค่าเสียโอกาสและความเสียหายจากการดำเนินงาน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 30,169.50 ล้านบาท

ทั้งนี้ นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้จ่ายและผลการใช้จ่ายเงินแผ่นดินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ประกอบด้วยเงินกู้ เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินนอกงบประมาณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้วางแผนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในลักษณะงานตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อมุ่งหวังให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยมีการตรวจสอบแผนงานหรือโครงการ 3 โครงการ ได้แก่ แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การเบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ เบิกจ่ายเงินโดยหลักฐานการเบิกจ่ายเป็นเท็จ ไม่ตรงกับความจริง เบิกจ่ายเกินสิทธิหรือเกินอัตราที่กำหนด การคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กำหนด การไม่จัดทำทะเบียนคุมวัสดุครุภัณฑ์หรือจัดทำไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วน การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนดหรือก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเนื้องานในสัญญา ครุภัณฑ์ยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และไม่มีการใช้ประโยชน์และใช้ประโยชน์บางส่วนหรือใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการดำเนินงานโครงการล่าช้าและไม่ทันกาล เป็นต้น

2. การดำเนินการด้านความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการติดตามและประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยสั่งลงโทษทางปกครองที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังและกำหนดโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่งผู้ถูกลงโทษจะต้องชำระเงินค่าปรับทางปกครองและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการรับเรื่องความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้สรุปข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เป็นเหตุอันควรลงโทษทางปกครองในกรณีผู้รับตรวจไม่ดำเนินการภายในเวลาที่ผู้ว่าการกำหนดตามมาตรา 85 วรรคสอง หรือมาตรา 95 วรรคสี่ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรค 3 หรือมาตรา 96 จำนวน 11 เรื่อง

3. การให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยรับตรวจ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อสอบถามของหน่วยรับตรวจ เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 60 หน่วยงาน รวม 63 เรื่อง โดยสาระสำคัญของเรื่องที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อสอบถามจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ด้านการเบิกจ่ายเงิน และด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

4. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ

4.1 การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ด้านวินัยการเงินการคลังของรัฐ จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร “การบริหารเพื่อส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” หลักสูตร “เปิดใจ ไขปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” และหลักสูตร “เจาะประเด็น ข้อปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวนรวมทั้งหมด 10,757 คน ซึ่งช่วยสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

4.2 การจัดให้มีโครงการปลูกจิตสำนึกในการสอดส่องดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติภายใต้หัวข้อ “รู้จัก รู้ตระหนัก ร่วมรักษา” โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่ สามารถกระจายความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญของเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ และแนวทางการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ

4.3 การจัดส่งข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปเป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก รวมจำนวนทั้งสิ้น 225 หน่วยงาน 289 เรื่อง มีผู้เข้าร่วมอบรม รวมทั้งสิ้น 21,588 คน หลักสูตรที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งวิทยากรไปบรรยาย ได้แก่ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การเงิน การบัญชี การเบิกจ่ายงบประมาณ การคลัง ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบ และความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

5. การวิจัยเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินโครงการวิจัยเพื่อให้การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว โดยการดำเนินโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของหน่วยรับตรวจที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อนำมาจัดทำต้นแบบกิจกรรม รูปแบบ วิธีการและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้กับหน่วยรับตรวจได้ รวมทั้งดำเนินการสอบทานเพื่อการประกันคุณภาพงานตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบมีคุณภาพ มาตรฐาน ตามหน้าที่และอำนาจ สอดคล้องกับหลักการตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินสากล และลดข้อบกพร่องและความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานตรวจสอบ

6. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเทคโนโลยี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการและเทคโนโลยี ได้แก่ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit) การพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) โปรแกรมเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง (Governance Online Checking Program) และความร่วมมือด้านการตรวจสอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

7. การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โดยการเข้าร่วมโครงการสัมมนาของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการ เรื่อง “บทบาท หน้าที่ ภารกิจ วุฒิสภา และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชนอย่างไร” และการศึกษาดูงานและประชุมหารือร่วมระหว่างคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงการประชุมหารือร่วมระหว่างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. ด้านการต่างประเทศ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทำหน้าที่คณะมนตรีองค์การตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI Governing Board) โดยได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ ครั้งที่ 24 (24th INCOSAI Governing Board) ระหว่างวันที่ 7 - 11 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร สหพันธรัฐบราซิล และเข้าร่วมประชุมคณะมนตรีองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งภูมิภาคเอเชีย ครั้งที่ 59 (59th ASOSAI Governing Board Meeting) ระหว่างวันที่ 21 - 22 กันยายน 2566 ณ เมืองปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายนอก (External Auditor) ขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEANSAI) นอกจากนี้ ยังมีการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินกับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินอินโดนีเซีย (BPK RI) การเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินในเวทีระหว่างประเทศ และการขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ พ.ศ. 2564 (Bangkok Declaration 2021) แสดงให้เห็นถึงการยอมรับขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินต่างประเทศที่มีต่อองค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทย เป็นการยกระดับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทยให้ก้าวสู่ระดับสากล

นอกจากนี้ จากการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้เข้าร่วมโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีคะแนนรวม 93.02 คะแนน ผลการประเมินเป็นอันดับหนึ่งของหน่วยงานประเภทองค์กรอิสระ

การประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยเฉลี่ยแล้ว ทุก ๆ การใช้จ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 1 บาท สามารถสร้างผลประโยชน์ที่คิดเป็นมูลค่าทางการเงินให้กับประเทศชาติได้เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า 10.76 บาท โดยคำนวณจากมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม ประมาณการมูลค่า

ความเสียหายที่ป้องกันได้ และประมาณการมูลค่าเสียโอกาส และความเสียหายจากการดำเนินงาน คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 30,835.97 ล้านบาท เทียบกับค่าใช้จ่ายที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวน 2,865.57 ล้านบาท

จากผลการปฏิบัติงานดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ด้วยการทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการเงิน การใช้จ่ายงบประมาณ การบริหาร ซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจ และการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยรับตรวจ ตลอดจนเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐเพื่อให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

ภาพรวมผลการปฏิบัติงาน

ตรวจเงินแผ่นดิน
14,148
รายงาน/ระบบ/
สัญญา/ประกาศ

FA
ตรวจสอบการเงิน
(Financial Audit)
8,673
รายงาน/ระบบ

CA
ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย
(Compliance Audit)
5,318
รายงาน/สัญญา/ประกาศ

PA
ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน
(Performance Audit)
157
รายงาน

จัดส่งข้าราชการไปบรรยายให้ความรู้
แก่หน่วยงานต่าง ๆ
รวม
225 หน่วยงาน
289 เรื่อง

ติดตามผู้กระทำความผิด
ที่ คตง. สั่งลงโทษปรับทางปกครอง
14 ราย
รวมเงิน 4.28 ล้านบาท

- **ความร่วมมือระหว่างประเทศ** เผยแพร่ผลงานวิชาการในเวทีนานาชาติ
- คณะมนตรีองค์การตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ **INTOSAI Governing Board**
- การขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ **93.02**
อันดับ 1
ระดับ
(ผ่านดี)

ผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติงาน

แจ้งข้อเสนอแนะแก่หน่วยงาน

3,407 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ

รวม **1,795** หน่วยงาน

มูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน/รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม/ประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้/มูลค่าเสียโอกาส และความเสียหายจากการดำเนินงาน

มูลค่ารวมทั้งสิ้น **30,835.97** ล้านบาท

ความเสียหายที่เรียกเงินคืน/รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม

589.23

ล้านบาท

ความเสียหายที่ป้องกันได้

77.24

ล้านบาท

มูลค่าเสียโอกาสและความเสียหายจากการดำเนินงาน

30,169.50

ล้านบาท

การประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย

BENEFIT - COST RATIO = 10.76

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

ส่วนที่ 1

องค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน

1.1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย กรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 27 ดังนี้

(1) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

(2) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(3) กำกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตาม (1) และ (2) และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

(4) ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(5) สั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(6) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 27 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตามมาตรา ดังนี้

มาตรา 32 | มาตรา 36 | มาตรา 37 | มาตรา 60

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 โปรดสแกน QR CODE

SCAN ME

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พลเอก ชนะทัพ อินทามระ
ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นางยุพิน ชลานนท์นิวัฒน์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นางสาวจินดา มหัทธนวัฒน์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายสรรเสริญ พลเจียก
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ศ.อรพิน ผลสุวรรณ์ สบายรูป
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นางสาวศิลักษณ์ ปั้นน่วม
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 240 (1) และ (3) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน โดยการกำหนดนโยบายนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 28 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปี และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน (2) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน และ (3) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว และให้นำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 80 บัญญัติหลักการสำคัญเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เที่ยงธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในช่วงระยะเวลาการปฏิบัติงานตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2561 - 2565) ได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระดับหนึ่ง ประกอบกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินจะสิ้นสุดการใช้บังคับในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้มอบหมายให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว พบว่า การปฏิบัติงานตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์บางประการ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างล่าช้า การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้นำผลการประเมินดังกล่าวมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ในการจัดทำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570)

การจัดทำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจเงินแผ่นดินภายใต้สถานการณ์ประเด็นอุบัติใหม่ (Emerging Issues) และการพัฒนาผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) อาทิ รายงานการศึกษาวิจัยด้านการตรวจเงินแผ่นดิน รายงานการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ซึ่งจะทำให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีเสถียรภาพ

และความยั่งยืนทางการคลัง และมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะด้านการขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวคือ

ประการแรก การตรวจเงินแผ่นดินเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐมีการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐทั้งรายได้และรายจ่าย ก่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงของเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ รวมถึงเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ประการที่สอง การตรวจเงินแผ่นดินเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว โดยมีระยะเวลา 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมโดยการสแกนคิวอาร์โค้ด

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 240 (1) และ (3) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 28 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีและนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน (2) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน และ (3) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่สอดคล้องกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนการตรวจสอบและแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ การแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และส่งเสริมให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ตลอดจนพัฒนาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นองค์กรภาครัฐที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากประเด็นอุบัติใหม่ (Emerging Issues) เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคระบาด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ อันจะส่งผลให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และนำไปสู่การเป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินชั้นนำในระดับสากล

1. ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน

1.1 การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เที่ยงธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติโดยต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานทางจริยธรรม

1.2 การตรวจเงินแผ่นดินต้องเป็นไปเพื่อให้การบริหารการเงินการคลังเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ โดยให้ความสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

1.2.1 การตรวจสอบการใช้จ่ายและผลการใช้จ่ายเงินแผ่นดินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ประกอบด้วย เงินกู้ เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินนอกงบประมาณ

1.2.2 การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในระดับแผนงาน งานโครงการ และหน่วยงาน โดยเพิ่มความสำคัญในการตรวจสอบเชิงวิเคราะห์กระบวนการจัดหาพัสดุอย่างครบวงจร เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดหา ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากพัสดุว่ามีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

1.2.3 การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การใช้จ่ายงบประมาณบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

1.2.4 การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.5 การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม อาทิ การแก้ไขปัญหาสังคมผู้สูงอายุ ความเหลื่อมล้ำและกลุ่มเปราะบาง

1.2.6 การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่เหมาะสม คุ้มค่า เกิดประโยชน์แก่การบริหารการเงินการคลังของรัฐ

1.3 การสร้างผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

1.4 การติดตามและตรวจสอบโครงการของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อฐานะการคลังของประเทศ หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน หรือเรื่องที่สาธารณชนให้ความสนใจ

1.5 การพัฒนาบุคลากรโดยบูรณาการความรู้ความสามารถในการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นสหสาขาวิชาโดยส่งเสริมให้สถาบันพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินจัดให้มีหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งระบบให้มีศักยภาพความเป็นมืออาชีพภายใต้ระบบคุณธรรม

1.6 การให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตรวจเงินแผ่นดินเพิ่มมากขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1 การบริหารการเงินการคลัง การจัดหารายได้ การใช้จ่าย และการก่อหนี้ของหน่วยรับตรวจเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ

2.2 หน่วยรับตรวจมีวินัยและรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน อันก่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลังและเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณะ

2.3 การรายงานผลการตรวจเงินแผ่นดินมีความถูกต้อง โปร่งใส เป็นกลาง ตอบสนองต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ผลการตรวจสอบเป็นที่ยอมรับของหน่วยรับตรวจและสาธารณชน

2.4 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรมืออาชีพ ได้รับความเชื่อมั่นและการยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

2.5 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการตรวจเงินแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีสถาบันที่เป็นศูนย์การพัฒนาและเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้แก่บุคลากรด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และบุคลากรของหน่วยรับตรวจอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินการเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

3.1 ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

3.1.1 บูรณาการงานตรวจสอบด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และด้านผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารการเงินการคลังเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

3.1.2 สนับสนุนการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการบริหารการเงินการคลังและงบประมาณแผ่นดิน การรักษาวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย การบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งที่เป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า

3.1.3 พัฒนาระบบงานการตรวจเงินแผ่นดินอิเล็กทรอนิกส์ การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบ (Data Analytics) และการตรวจสอบทางบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting) มาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่

3.1.4 พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยรับตรวจ ด้วยการนำระบบปัญญาประดิษฐ์หรือ AI (Artificial Intelligence) มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การตอบข้อสอบถามเป็นไปอย่างรวดเร็วทันกาล ตลอดจนกำหนดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการตอบข้อสอบถามในระบบสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยรับตรวจอื่นได้นำไปปรับใช้ในการบริหารการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในการตรวจเงินแผ่นดิน

3.1.6 ศึกษาวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) ของรัฐ

3.1.7 ส่งเสริมและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.1.8 ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการให้มีผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เพื่อตรวจสอบรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงฐานข้อกฎหมาย ความเสี่ยงของการรักษาวินัยการเงินการคลัง และธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

3.1.9 ให้ความร่วมมือกับกระทรวงการคลังเพื่อพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

3.2 ด้านการบริหารจัดการองค์กร

3.2.1 พิจารณาทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นที่ยอมรับของสากล และเหมาะสมกับบริบทของการตรวจเงินแผ่นดินไทย

3.2.2 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการตอบข้อสอบถามแก่หน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันกาล และให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการตอบข้อสอบถามในระบบสารสนเทศเพื่อให้หน่วยรับตรวจอื่นได้นำไปปรับใช้ในการบริหารการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2.3 ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้มีผู้สอบบัญชีภาครัฐ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

3.2.4 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันการตรวจเงินแผ่นดินควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตรทั้งหลักสูตรพื้นฐานและหลักสูตรเฉพาะด้านที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณ วิทยาการและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และความร่วมมือกับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศและองค์กรอื่นในประเทศ เพื่อเป็นศูนย์การพัฒนาสรรพวิทยาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินได้อย่างแท้จริง

3.2.5 พัฒนาแนวปฏิบัติหรือคู่มือการบูรณาการการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานกับการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและการตรวจสอบการเงิน รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ด้านการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานให้แก่ผู้ตรวจสอบในทุกลักษณะงาน เพื่อเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพในงานตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

3.2.6 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการจัดการทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบบริหารและพัฒนาบุคลากร ระบบบริหารงบประมาณและการเงิน ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System - DBMS) ที่ใช้ในการตรวจสอบให้สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

3.3 ด้านการต่างประเทศ

3.3.1 ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการ ประสบการณ์การตรวจสอบ และการวิจัยกับต่างประเทศ สมาชิกองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEANSAI) องค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งเอเชีย (ASOSAI) และองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI) เพื่อนำองค์ความรู้ด้านการตรวจเงินแผ่นดินจากนานาประเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการตรวจสอบภายใต้สถานการณ์ประเด็นอุบัติใหม่ (Emerging Issues) อย่างเป็นรูปธรรม

3.3.2 ส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่คณะมนตรีขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุด (INTOSAI Governing Board) ประธานองค์กรสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งเอเชีย (ASOSAI Chairman) และสมาชิกองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEANSAI) เพื่อยกระดับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่ยอมรับในเวทีสากล

3.3.3 สนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบรายงานการเงินขององค์การระหว่างประเทศ

3.3.4 สนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ พ.ศ. 2564 (Bangkok Declaration 2021) ซึ่งว่าด้วยการปรับตัวขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งเอเชีย (ASOSAI) ในยุคปกติถัดไป (Next Normal) โดยผลักดันกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ตรวจเงินแผ่นดินที่สอดคล้องกับปฏิญญากรุงเทพ

3.4 ด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์

3.4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระอื่นและภาคเอกชนในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์และกระบวนการปฏิบัติงาน รวมถึงด้านการพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

3.4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งให้มีส่วนร่วมหรือแจ้งเบาะแสในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินสาธารณะ

3.4.3 สนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดให้มีระบบบริการข้อมูลและข่าวสารอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และเกิดความเชื่อมั่นของผู้ใช้ข้อมูล โดยมีการบริหารจัดการที่เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการด้านข้อมูลและกฎหมาย

บทสรุป

การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมุ่งเน้นปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการเสริมสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาผลผลิตที่ได้มาจากการตรวจสอบ (Audit Product) และผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการ

ตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นไปอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

1.2 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา โดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามมาตรา 48 กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และในการปฏิบัติหน้าที่นั้น พึงรับฟังคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติงของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งต้องไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 53 และมาตรา 54

หน้าที่และอำนาจตามมาตรา 53

(1) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(2) ตรวจผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(3) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (1) และ (2)

(4) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (3)

ทั้งนี้ กรณีหน่วยรับตรวจเห็นว่าผู้ว่าการหรือผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบไม่เป็นไปตามนโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน หน่วยรับตรวจมีสิทธิยื่นคำร้องไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามมาตรา 35

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการให้ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตอบข้อสอบถามเป็นหนังสือโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการสอบถามตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง

หน้าที่และอำนาจตามมาตรา 54

(1) กำหนดแผนการตรวจสอบประจำปีเพื่อให้สำนักงานถือปฏิบัติ และเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบ

(2) ตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณและแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริง

(3) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริง

(4) แจ้งผลการตรวจสอบและติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผลการตรวจสอบ

(5) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ

(6) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(7) จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(8) มอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตาม (2) (3) และ (4) และมาตรา 7 วรรคสาม รวมถึงรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

SCAN ME FOR MORE INFORMATION

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

โปรดสแกน QR CODE

1.3 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา 59 ดังนี้

(1) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(2) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและผู้ว่าการ

(3) ดำเนินการเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ

(4) จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการตรวจสอบ

(5) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(6) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติง และพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

(7) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน

(8) รวบรวมคำสั่งของผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ที่มีถึงหน่วยรับตรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการตรวจสอบ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นมาตรฐาน รวมถึงเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจและประชาชนทราบ

(9) เผยแพร่ผลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการหรือผู้ว่าการมอบหมาย

สำหรับด้านงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ตามมาตรา 69 ได้กำหนดไว้ว่า เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา 68 ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

และคณะผู้บริหารสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

นายประจักษ์ บุญยัง
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นายพรชัย จำรูญพานิชย์กุล
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นายมณเฑียร เจริญผล
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นางภัทรา โชว์ศรี
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นายสุทธิพงษ์ บุญนิธิ
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นายธนพล โกมารกุล ณ นคร
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นางเกล็ดนที มโนสันต์
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นายนเรฐ จิตรชื่น
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

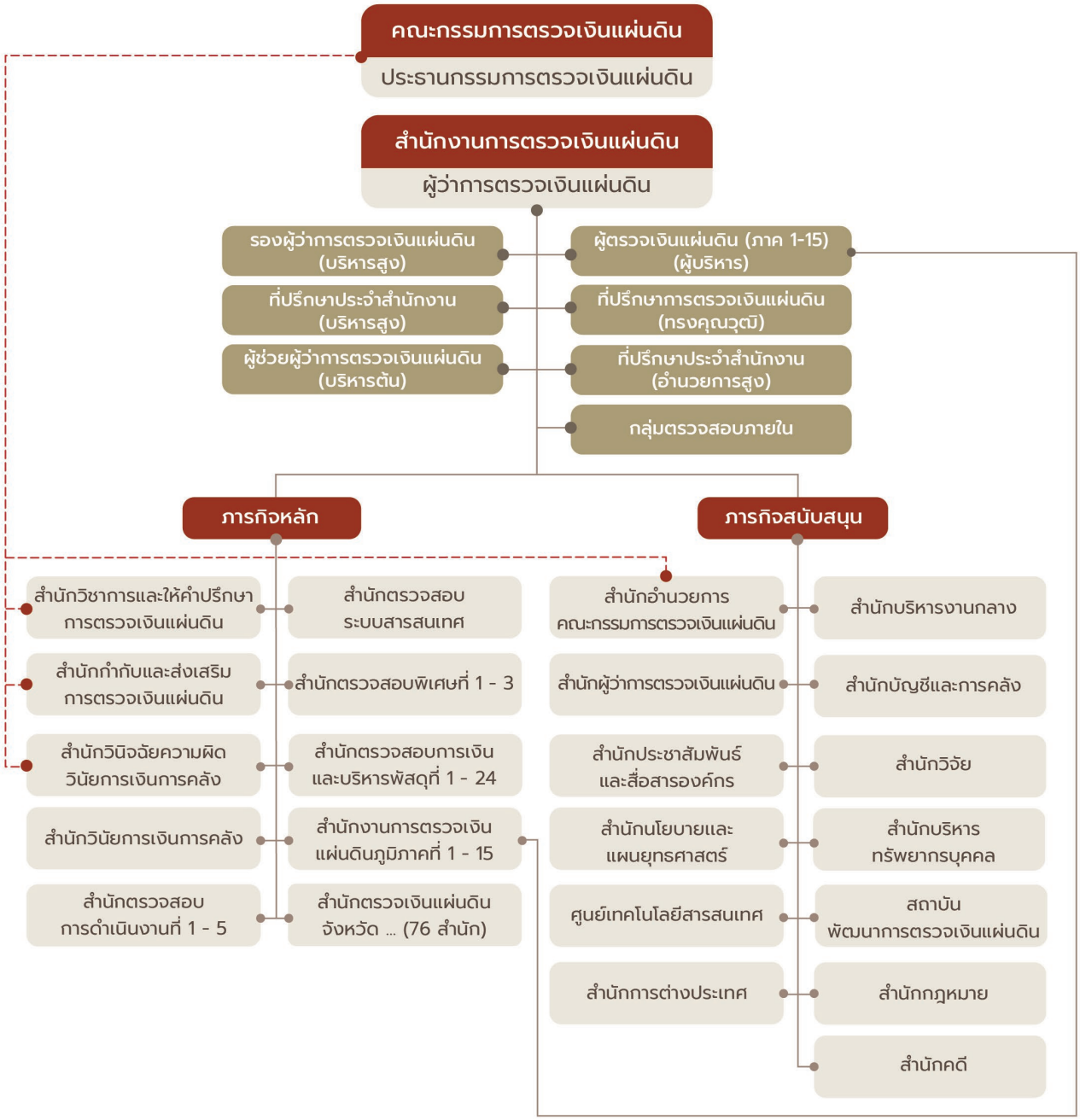

นางชัชพร พินทุวัฒนะ
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

นางกุลิสราพ์ บุญทับ
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

การแบ่งส่วนราชการภายใน

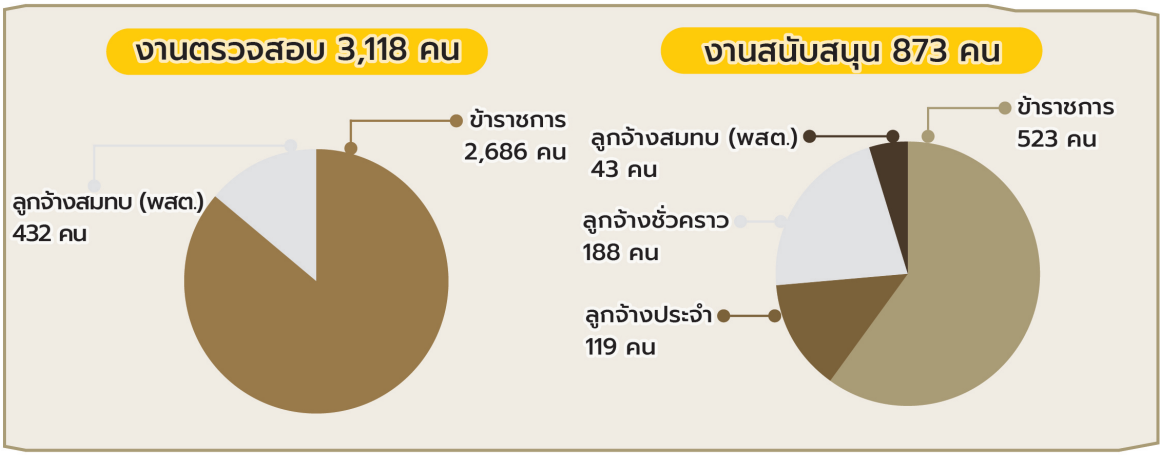

บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

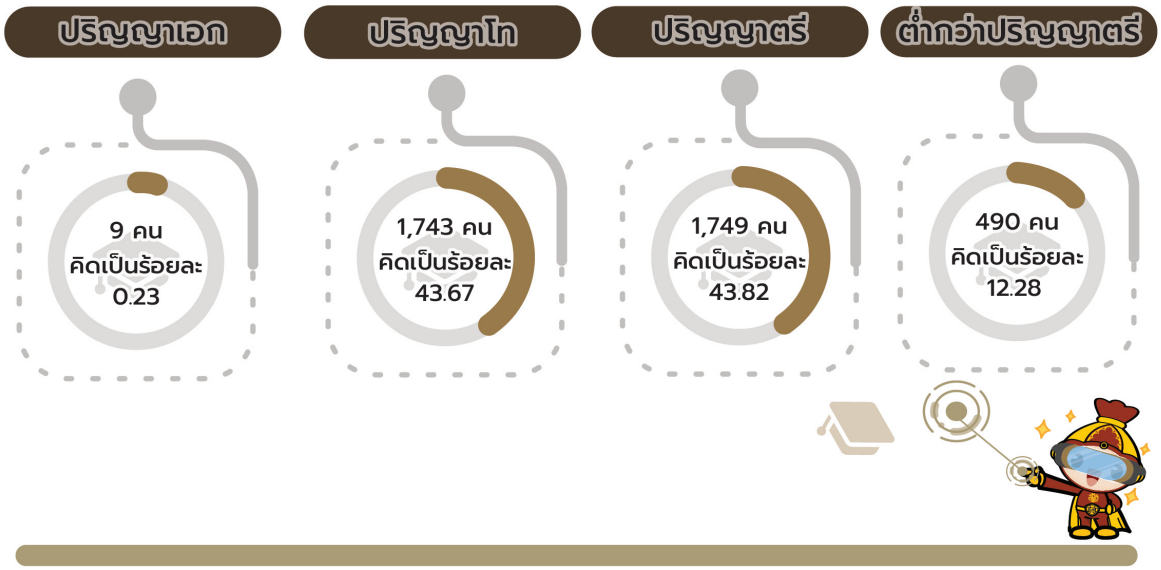
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีบุคลากร จำนวน 3,991 คน แบ่งเป็น ข้าราชการ จำนวน 3,209 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 119 ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 188 คน และลูกจ้างสมทบ (พสต.) จำนวน 475 คน โดยจำแนกเป็นบุคลากรด้านการตรวจสอบ จำนวน 3,118 คน และด้านงานสนับสนุน จำนวน 873 คน

บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

จำนวน 3,991 คน

ระดับการศึกษาบุคลากรสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตราที่เกี่ยวข้อง

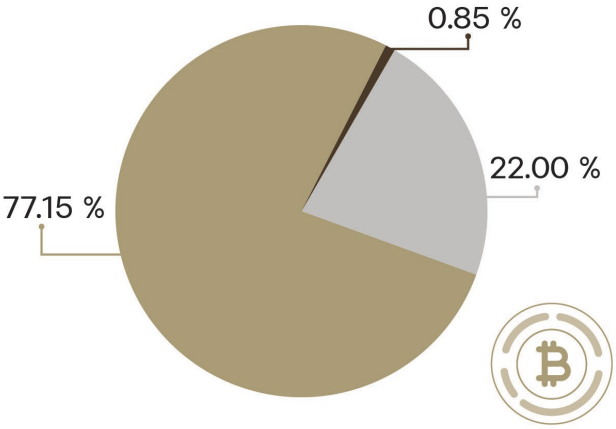
- มาตรา 68 ให้ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี
- มาตรา 69 เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมมาตรา 68 ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป
- มาตรา 78 ให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินในสำนักงานกองทุนหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการสนับสนุนและพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับการสนับสนุนจากเงินกองทุนเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อใช้จ่ายในการสนับสนุนและพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน **422.92** ล้านบาท

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2,490.27 ล้านบาท

งบประมาณที่ได้รับตามแผนงาน

- พัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ **21.20** ล้านบาท
- สนับสนุนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ **547.75** ล้านบาท
- แผนงานบุคลากรภาครัฐ **1,921.32** ล้านบาท

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ และการสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งสิ้นจำนวน

2,913.19 ล้านบาท

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบ

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

2.1 ความหมายของการตรวจสอบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 4 ได้บัญญัติว่า “ตรวจเงินแผ่นดิน” หมายความว่า ตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งรวมถึงตรวจการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหาร ซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ หรือไม่ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมตลอดถึงการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ และการตรวจสอบอื่นที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และได้บัญญัติว่า “ตรวจสอบ” หมายความว่า ตรวจเงินแผ่นดิน

2.2 ลักษณะการตรวจสอบ

การตรวจสอบการเงิน
(Financial Audit)

เป็นการตรวจสอบการแสดงข้อมูลทางการเงินของหน่วยงานว่าเป็นไปตาม

- แม่บทการรายงานทางการเงิน
- อาจรวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการกำหนดจำนวนเงิน
- การเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานการเงิน

การตรวจสอบรายงานการเงินอาจรวมถึง

- การตรวจสอบบัญชีของรัฐหรือบัญชีของหน่วงาน รายงานทางการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายด้านการเงิน ซึ่งไม่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทั่วไปของแม่บทการรายงานทางการเงิน
- การตรวจสอบการจัดทำ การอนุมัติ การบริหารงบประมาณ และการตัดสินใจอื่นในการจัดสรรทรัพยากร
- การตรวจสอบนโยบาย แผนงาน หรือกิจกรรม ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายหรือแหล่งที่มาของเงินทุน
- การตรวจสอบขอบเขตความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้นตามกฎหมาย
- การตรวจสอบจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงินทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยงาน หรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยงานว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ
- การสอบทานข้อมูลทางการเงินระหว่างกาล ตามมาตรฐานงานสอบทานสำหรับรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ บัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่
- การตรวจสอบอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับรายงานการเงิน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบหรือหน่วยงานอื่นใดหรือกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้มีสิทธิร้องขอให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ

การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย
(Compliance Audit)

- เป็นการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยงาน หรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยงาน ว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการหรือไม่
- การตรวจสอบอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน
(Performance Audit)

- เป็นการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อแสดงความเห็นว่าเป็นไปโดยประหยัด คุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานกำหนดไว้หรือไม่
- จัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยงานในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงาน

2.3 ผลการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงิน ได้ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน และหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน โดยตรวจสอบหน่วยงานซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน และหน่วยงานอื่นของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 9,426 หน่วยงาน โดยตรวจสอบการเงิน ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำนวนรวมทั้งสิ้น 14,148 รายงาน/สัญญา/ประกาศ

ผลการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม พบว่ายังมีหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน และหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดทำรายงานการเงินไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินอย่างมีเงื่อนไข แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง หรือไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน จำนวนทั้งสิ้น 629 รายงาน นอกจากนี้ ยังพบข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงาน โดยมีการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ รวมถึงมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ประหยัด ขาดผลสัมฤทธิ์ และขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,795 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 19.04 ของหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จากข้อบกพร่องดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 30,835.97 ล้านบาท ประกอบด้วยความเสียหายที่ต้องมีการชดใช้เงินคืน และรายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม จำนวน 589.23 ล้านบาท ความเสียหายที่ป้องกันได้ จำนวน 77.24 ล้านบาท รวมถึงค่าเสียโอกาสและความเสียหายจากการดำเนินงาน จำนวน 30,169.50 ล้านบาท

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีการแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไข และควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก หรือแจ้งให้พิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหาย หรือดำเนินการทางวินัย หรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการให้เหมาะสม รวมถึงเสนอแนะวิธีการดำเนินการที่ถูกต้องในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพเพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐขึ้นอีก (ผลการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แสดงตามตาราง 1 2 และ 3)

เป้าหมายและผลผลิต

เป้าหมาย 13,567	รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ	ผลผลิต 14,148
8,671	**FINANCIAL AUDIT** การตรวจสอบการเงิน	8,673
8,665	รายงานการเงิน	8,668
6	ระบบสารสนเทศ	5
4,739	**COMPLIANCE AUDIT** การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย	5,318
770	รายจ่าย	778
291	รายได้	290
3,178	การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	3,668
254	ข้อเท็จจริง	242
112	กรณีพิเศษ	156
134	เชิงป้องกัน	184
157	**PERFORMANCE AUDIT** การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	157
79	การดำเนินงาน	76
78	การใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	81

ตาราง 1 จำนวนหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ และที่พบข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง/ข้อตรวจพบ

หน่วย : หน่วยงาน

ลักษณะงานตรวจสอบ	ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	ราชการส่วนท้องถิ่น กทม. และเมืองพัทยา	รัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย	กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	หน่วยงานอื่น ๆ	รวมจำนวนหน่วยงานที่ตรวจสอบ*	จำนวนหน่วยงานที่พบข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง/ข้อตรวจพบ*	คิดเป็นร้อยละของจำนวนหน่วยงานที่ตรวจสอบ
1. การตรวจสอบการเงิน						**8,370**	**579**	**6.92**
- การตรวจสอบรายงานการเงิน	300	7,849	72	86	134	8,369	575	6.87
- การตรวจสอบระบบสารสนเทศ	3	-	1	1	-	5	5	100.00
2. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย						**2,768**	**1,696**	**61.27**
- การตรวจสอบรายจ่าย	246	400	26	9	38	719	487	67.73
- การตรวจสอบรายได้	25	251	7	2	4	289	252	87.20
- การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	585	971	30	2	58	1,646	729	44.29
- การตรวจสอบข้อเท็จจริง	94	108	5	-	11	218	122	55.96
- การตรวจสอบกรณีพิเศษ	52	86	3	1	2	144	121	84.03
- การตรวจสอบเชิงป้องกัน	58	100	4	2	9	173	158	91.33
3. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน						**185**	**179**	**96.76**
- การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	74	24	1	1	3	103	102	99.03
- การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	41	41	-	-	2	84	78	92.86
รวมจำนวนหน่วยงานที่ตรวจสอบทุกลักษณะงาน	**1,191**	**7,898**	**82**	**98**	**157**	**9,426**	**1,795**	**19.04**

*1 หน่วยงาน อาจมีการตรวจสอบได้มากกว่า 1 ลักษณะงาน

ตาราง 2 จำนวนผลผลิตการตรวจสอบทั้งหมด จำนวนผลผลิตการตรวจสอบที่พบข้อบกพร่อง/ข้อสังเกตและมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน

ลักษณะงานตรวจสอบ	จำนวนผลผลิตการตรวจสอบ (รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ)	จำนวนผลผลิตการตรวจสอบที่พบข้อบกพร่อง/ข้อสังเกต (รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ)	มูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน/รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม (ล้านบาท)	ประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้/ค่าเสียโอกาส/ความเสียหายจากการดำเนินงาน (ล้านบาท)	รวมมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน (ล้านบาท)
1. การตรวจสอบการเงิน	**8,673**	**618**	**-**	**-**	**-**
- การตรวจสอบรายงานการเงิน	8,668	613	-	-	-
- การตรวจสอบระบบสารสนเทศ	5	5	-	-	-
2. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย	**5,318**	**2,638**	**589.23**	**77.24**	**666.47**
- การตรวจสอบรายจ่าย	778	529	70.94	-	70.94
- การตรวจสอบรายได้	290	253	13.74	-	13.74
- การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	3,668	1,433	102.96	-	102.96
- การตรวจสอบข้อเท็จจริง	242	126	84.94	-	84.94
- การตรวจสอบกรณีพิเศษ	156	129	316.65	-	316.65
- การตรวจสอบเชิงป้องกัน	184	168	-	77.24	77.24
3. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	**157**	**151**	**-**	**30,169.50**	**30,169.50**
- การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	76	76	-	30,006.89	30,006.89
- การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	81	75	-	162.61	162.61
รวม	**14,148**	**3,407**	**589.23**	**30,246.74**	**30,835.97**

ตาราง 3 สรุปมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงินที่พบจากการตรวจสอบ

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทหน่วยงาน	ลักษณะงานตรวจสอบ								รวม
	รายจ่าย	รายได้	จัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	ข้อเท็จจริง	กรณีพิเศษ	เชิงป้องกัน	ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ	
1. ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	**6.12**	**0.13**	**33.37**	**0.56**	**58.32**	**0.31**	**6,029.89**	**136.26**	**6,264.96**
สำนักนายกรัฐมนตรี	-	-	1.11	-	-	-	-	-	**1.11**
กระทรวงกลาโหม	-	-	1.11	-	-	-	-	-	**1.11**
กระทรวงการคลัง	-	-	-	-	0.02	-	16.72	-	**16.74**
กระทรวงการต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	0.04	0.79	-	-	-	-	-	**0.83**
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	0.34	-	-	-	4.71	-	-	-	**5.05**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	-	-	3.24	0.07	4.45	-	8.17	-	**15.93**
กระทรวงคมนาคม	-	-	2.00	-	15.68	-	27.67	3.66	**49.01**
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	7.68	-	2.51	-	1,036.47	-	**1,046.66**
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
กระทรวงพลังงาน	-	-	-	-	-	-	2,542.80	-	**2,542.80**
กระทรวงพาณิชย์	0.15	-	-	-	-	-	-	-	**0.15**
กระทรวงมหาดไทย	0.12	0.01	0.20	0.02	23.02	-	2,182.49	72.58	**2,278.44**
กระทรวงยุติธรรม	0.01	-	-	0.19	-	-	-	-	**0.20**
กระทรวงแรงงาน	-	-	0.01	0.03	-	-	-	0.90	**0.94**
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2.91	-	1.06	0.05	1.17	-	214.05	59.12	**278.36**
กระทรวงศึกษาธิการ	1.55	-	14.95	0.09	6.55	0.31	1.52	-	**24.97**
กระทรวงสาธารณสุข	0.66	-	0.72	0.01	0.21	-	-	-	**1.60**
กระทรวงอุตสาหกรรม	0.38	0.08	-	-	-	-	-	-	**0.46**
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง	-	-	0.50	0.10	-	-	-	-	**0.60**
2. ราชการส่วนท้องถิ่น	**37.03**	**13.25**	**55.84**	**84.31**	**256.42**	**-**	**189.86**	**26.35**	**663.06**
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	0.61	-	1.50	82.18	115.70	-	158.43	2.56	**360.98**
เทศบาล	8.28	6.59	13.24	1.58	75.48	-	31.43	7.40	**144.00**
องค์การบริหารส่วนตำบล	28.14	6.66	41.10	0.55	65.24	-	-	16.39	**158.08**
สถานธนานุบาล	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
แผนกการประปาท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
กรุงเทพมหานคร	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
เมืองพัทยา	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
3. รัฐวิสาหกิจ	**-**	**-**	**0.70**	**-**	**1.91**	**76.93**	**23,787.01**	**-**	**23,866.55**
4. กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	**4.31**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**0.13**	**-**	**4.44**
5. หน่วยงานอื่น ๆ	**23.48**	**0.36**	**13.05**	**0.07**	**-**	**-**	**-**	**-**	**36.96**
รวม	**70.94**	**13.74**	**102.96**	**84.94**	**316.65**	**77.24**	**30,006.89**	**162.61**	**30,835.97**

2.4 ผลการตรวจเงินแผ่นดินจำแนกตามลักษณะงาน

1. การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit)

การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit) เป็นการตรวจสอบการแสดงข้อมูลทางการเงินของหน่วยรับตรวจ ว่าเป็นไปตามแม่บทการรายงานทางการเงิน และอาจรวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการกำหนดจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานการเงิน

การตรวจสอบการเงินอาจรวมถึงการตรวจสอบบัญชีของรัฐหรือบัญชีของหน่วยรับตรวจหรือรายงานทางการเงินอื่นซึ่งไม่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทั่วไปของแม่บทการรายงานทางการเงิน การตรวจสอบการจัดทำ การอนุมัติ การบริหารงบประมาณ และการตัดสินใจอื่นในการจัดสรรทรัพยากร การตรวจสอบนโยบาย แผนงาน หรือกิจกรรม ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายหรือแหล่งที่มาของเงินทุน การตรวจสอบขอบเขตความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้นตามกฎหมาย การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณและบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่ การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความครอบครอง หรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ การสอบทานข้อมูลทางการเงินระหว่างกาล ตามมาตรฐานงานสอบทานสำหรับรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมทั้งหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำหรับรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัดจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2548 รวมถึงการตรวจสอบอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับรายงานการเงิน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบหรือหน่วยงานอื่นใดหรือกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้มีสิทธิร้องขอให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ

การตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบรายงานการเงิน เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่า รายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ รวมถึงการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณและการตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ เพื่อแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีบทบาทเป็นผู้สอบบัญชีของหน่วยรับตรวจในการตรวจสอบรายงานการเงิน ซึ่งรายงานการเงินที่ตรวจสอบ ประกอบด้วย งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และข้อกำหนดเพิ่มเติมของกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ในการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และศึกษาทำความเข้าใจหน่วยรับตรวจและสภาพแวดล้อมของหน่วยรับตรวจ รวมถึงการควบคุมภายในเพื่อระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นไม่ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การวางแผนการตรวจสอบจะนำผลการระบุและประเมินความเสี่ยงมาออกแบบวิธีปฏิบัติงานตรวจสอบที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ได้ประเมินไว้ เพื่อให้การตรวจสอบรายงานการเงินเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รายงานในรูปแบบการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี หากมีข้อตรวจพบที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อรายการที่แสดงในรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะจัดทำรายงานข้อเสนอแนะแยกต่างหากจากรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อแจ้งต่อหน่วยรับตรวจ

การตรวจสอบรายงานการเงินเป็นการตรวจสอบที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้รายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะต่อผู้ที่มีความสนใจ เช่น หน่วยรับตรวจ หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง นักวิเคราะห์ นักลงทุน เจ้าหนี้ และประชาชนทั่วไป ซึ่งผู้ใช้รายงานการเงินสามารถทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจนั้น ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อย่างรอบด้าน เช่น การกำหนดนโยบาย การจัดทำงบประมาณ การวางแผนการลงทุน การจัดหาเงิน หรือการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ นอกจากนี้ การตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการในการจัดทำข้อมูลทางการเงินของหน่วยรับตรวจ ให้มีความระมัดระวังรอบคอบยิ่งขึ้น การปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินด้วย และมีที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ รายงานการเงินของหน่วยรับตรวจที่ผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีความถูกต้องและความน่าเชื่อถือสูง การนำรายงานการเงินที่ผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปใช้ประโยชน์จะช่วยเพิ่มความมั่นใจว่า การตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงินจะอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการตัดสินใจที่ผิดพลาดหรือไม่เหมาะสม และยังช่วยป้องกันความเสียหายที่เกิดจากการนำรายงานการเงินที่ไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือไปใช้ประโยชน์ รายงานการเงินที่ผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง

การนำส่งรายงานการเงินประจำปีของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 70 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินประจำปีงบประมาณให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงไว้กับกระทรวงการคลัง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบตรวจสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 8,299 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.32 ส่งรายงานการเงินเกินกว่าเก้าสิบวันตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 56 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 0.67 และไม่ส่งรายงานการเงินให้ตรวจสอบ จำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 0.01 ตามตาราง 4

ตาราง 4 การนำส่งรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของหน่วยงานของรัฐ

หน่วย : หน่วยงาน

ประเภทหน่วยงาน	ส่งภายใน 90 วัน		ส่งเกิน 90 วัน		ไม่ส่ง		รวม
	หน่วยงาน	ร้อยละ	หน่วยงาน	ร้อยละ	หน่วยงาน	ร้อยละ	
ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	**301**	**99.01**	**3**	**0.99**	**-**	**-**	**304**
ราชการส่วนท้องถิ่น	**7,799**	**99.35**	**51**	**0.65**	**-**	**-**	**7,850**
รัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย	**72**	**97.30**	**1**	**1.35**	**1**	**1.35**	**74**
- สตง. ตรวจสอบ	34	100.00	-	-	-	-	34
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	38	95.00	1	2.50	1	2.50	40
กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	**16**	**100.00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16**
- สตง. ตรวจสอบ	8	100.00	-	-	-	-	8
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	8	100.00	-	-	-	-	8
หน่วยงานอื่น ๆ	**111**	**99.11**	**1**	**0.89**	**-**	**-**	**112**
- สตง. ตรวจสอบ	38	97.44	1	2.56	-	-	39
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	73	100.00	-	-	-	-	73
รวม สตง. ตรวจสอบ	**8,180**	**99.33**	**55**	**0.67**	**-**	**-**	**8,235**
รวมผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	**119**	**98.34**	**1**	**0.83**	**1**	**0.83**	**121**
รวมทั้งสิ้น	**8,299**	**99.32**	**56**	**0.67**	**1**	**0.01**	**8,356**

การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน

การแสดงความเห็น อย่างไม่มีเงื่อนไข

เป็นผลการตรวจสอบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่ารายงานการเงินของหน่วยงานได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐหรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และไม่พบว่ารายงานการเงินโดยรวมของหน่วยงานมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้รายงานการเงินที่จะนำข้อมูลในรายงานการเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การแสดงความเห็น อย่างมีเงื่อนไข

เป็นผลการตรวจสอบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่ารายงานการเงินของหน่วยงานมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงและข้อมูลนั้นมีสาระสำคัญในรายงานการเงิน หรือมีข้อมูลบางส่วน ในรายงานการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และข้อมูลนั้นมีสาระสำคัญในรายงานการเงิน ผู้ใช้รายงานการเงินประเภทนี้ต้องนำรายงานการเงินไปใช้ประโยชน์ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากมีข้อมูลบางส่วนในรายงานการเงินที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรืออาจไม่ถูกต้องครบถ้วน

การแสดงความเห็นว่า รายงานการเงินไม่ถูกต้อง

เป็นผลการตรวจสอบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่ารายงานการเงินของหน่วยงานมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงเป็นส่วนใหญ่และข้อมูลดังกล่าวมีนัยสำคัญ ผู้ใช้รายงานการเงินประเภทนี้ควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบก่อนนำรายงานการเงินไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากข้อมูลในรายงานการเงินไม่ถูกต้องครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่

การไม่แสดงความเห็น ต่อรายงานการเงิน

เป็นผลการตรวจสอบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่าข้อมูลส่วนใหญ่ในรายงานการเงินของหน่วยงานเป็นข้อมูลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และข้อมูลนั้นมีนัยสำคัญ ผู้ใช้รายงานการเงินประเภทนี้ควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบก่อนนำรายงานการเงินไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากข้อมูลในรายงานการเงินส่วนใหญ่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นได้

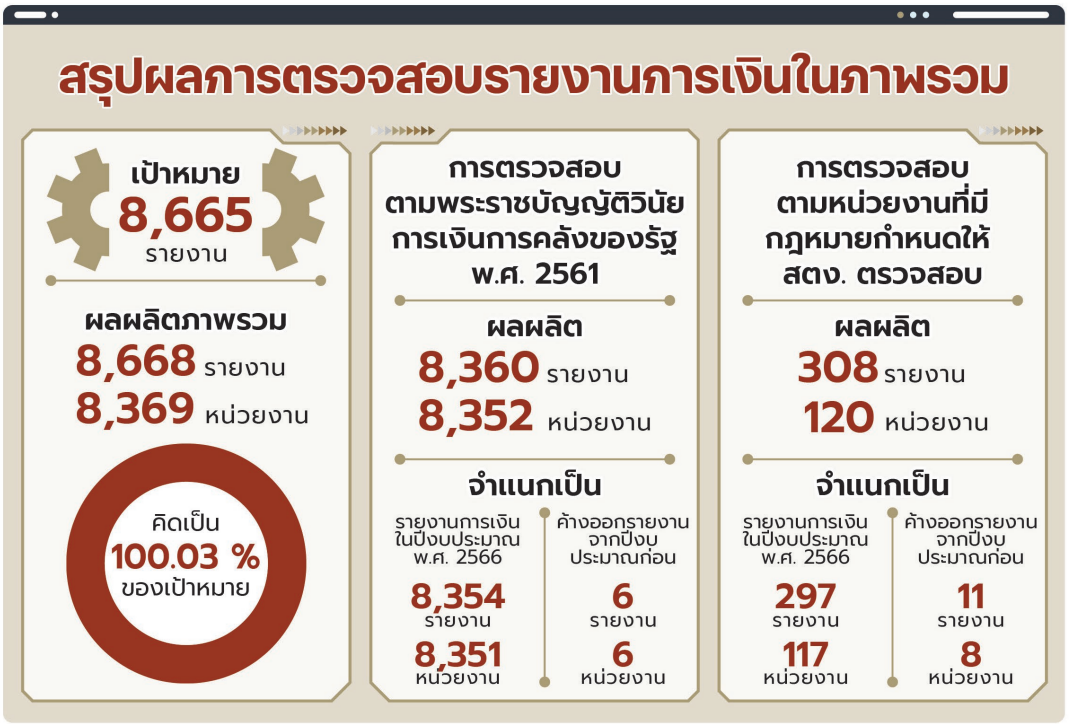
"ในการตรวจสอบรายงานการเงิน หากพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การไม่จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องรวมถึงการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะจัดทำรายงานข้อเสนอแนะแยกต่างหากจากรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการตามข้อเสนอแนะและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก และเพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด หน่วยงานต้องเร่งดำเนินการตามข้อเสนอแนะและแจ้งผลการดำเนินการไปให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบทุก 60 วัน จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ"

สรุปผลการตรวจสอบรายงานการเงินในภาพรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดเป้าหมายการตรวจสอบรายงานการเงิน ตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 8,665 รายงาน โดยสามารถตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 8,668 รายงาน รวม 8,369 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.03 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน ประกอบด้วย

1) เป้าหมายการตรวจสอบรายงานการเงินตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 จำนวน 8,356 รายงาน ตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 8,360 รายงาน รวม 8,352 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.06 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยเป็นการตรวจสอบรายงานการเงินในงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 8,354 รายงาน และค้างออกรายงานจากปีงบประมาณก่อน จำนวน 6 รายงาน

2) เป้าหมายการตรวจสอบรายงานการเงินตามกฎหมาย ระเบียบอื่น หรือตามคำร้องขอ จำนวน 310 รายงาน ตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 308 รายงาน รวม 120 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.35 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยเป็นการตรวจสอบรายงานการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 297 รายงาน และค้างออกรายงานจากปีงบประมาณก่อน จำนวน 11 รายงาน

ผลการตรวจสอบรายงานการเงินดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วย ผลการตรวจสอบที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ จำนวน 8,546 รายงาน และผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบ จำนวน 122 รายงาน (สรุปสถิติผลการตรวจสอบรายงานการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามตาราง 5 และตาราง 6)

ตาราง 5 สรุปสถิติผลการตรวจสอบรายงานการเงิน

ประเภทหน่วยงาน	ผลการตรวจสอบ						
	รายงานการเงิน (รายงาน)			รายงานสอบทาน (รายงาน)	รายงานฉบับคำแปล (รายงาน)	รวม	
	สตง. ตรวจสอบ	ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	รวม			(รายงาน)	(หน่วยงาน)
ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	**301**	**-**	**301**	**-**	**-**	**301**	**300**
ราชการส่วนท้องถิ่น	**7,854**	**-**	**7,854**	**-**	**-**	**7,854**	**7,849**
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76	-	76	-	-	76	76
- เทศบาล	2,471	-	2,471	-	-	2,471	2,470
- องค์การบริหารส่วนตำบล	5,304	-	5,304	-	-	5,304	5,301
- กรุงเทพมหานคร	2	-	2	-	-	2	1
- เมืองพัทยา	1	-	1	-	-	1	1
รัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย	**37**	**39**	**76**	**88**	**2**	**166**	**72**
กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	**116**	**10**	**126**	**3**	**-**	**129**	**86**
หน่วยงานอื่น ๆ	**145**	**73**	**218**	**-**	**-**	**218**	**134**
รวม	**8,453**	**122**	**8,575**	**91**	**2**	**8,668**	**8,369**

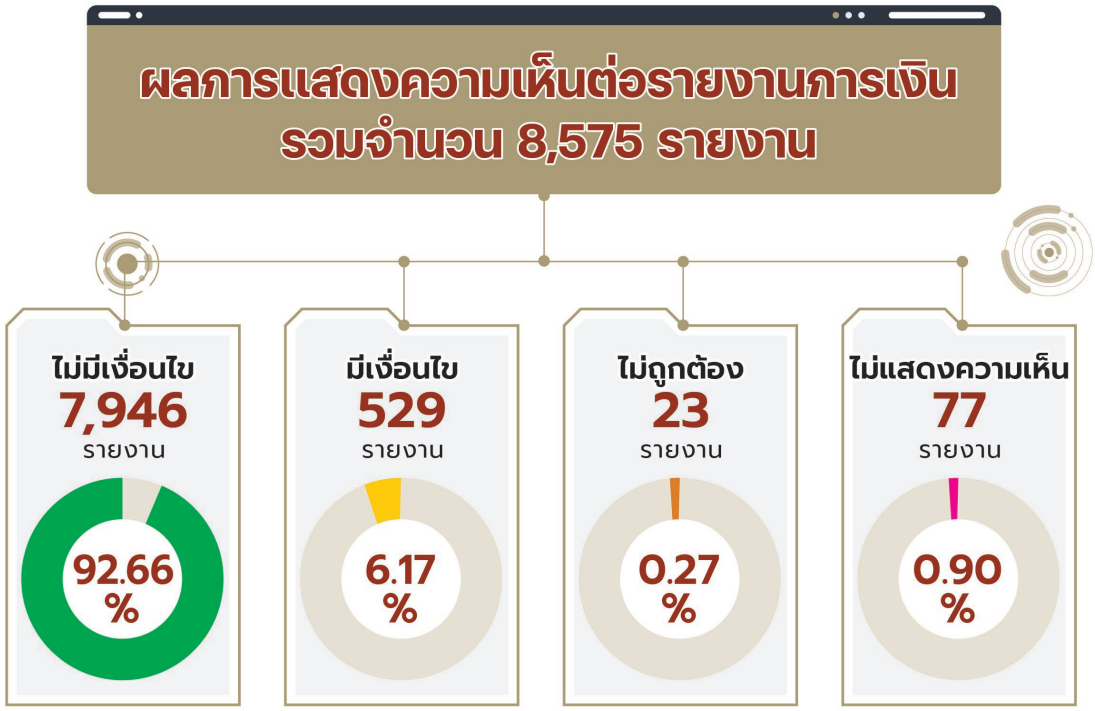
* กรณีมีการตรวจสอบรายงานการเงินมากกว่า 1 งวดบัญชี จำนวนรายงานจะมากกว่าจำนวนหน่วยงาน

ตาราง 6 สรุปสถิติผลการตรวจสอบและการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน

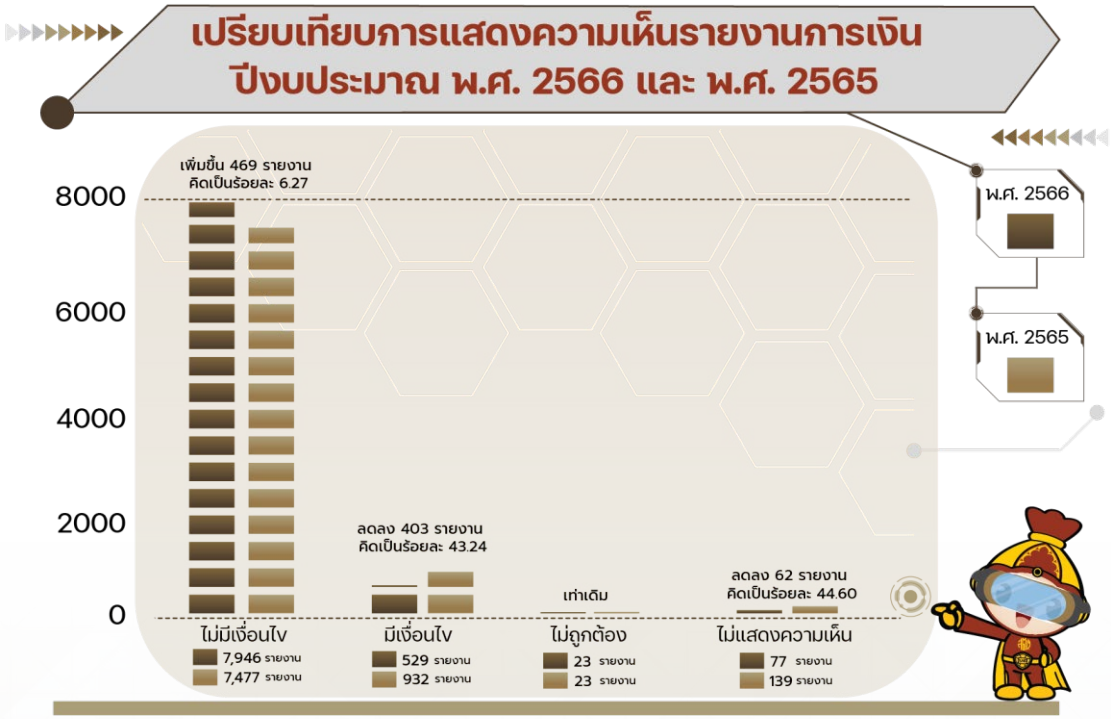
ประเภทหน่วยงาน	จำนวน (รายงาน*)	จำนวน (หน่วยงาน)	ตรวจสอบตาม		การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน				
			พ.ร.บ. วินัยฯ (รายงาน)	กฎหมายอื่น (รายงาน)	ไม่มีเงื่อนไข (รายงาน)	มีเงื่อนไข (รายงาน)	ไม่ถูกต้อง (รายงาน)	ไม่แสดงความเห็น (รายงาน)	รวม (รายงาน**)
ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	**301**	**300**	**301**	**-**	**183**	**98**	**7**	**13**	**301**
ราชการส่วนท้องถิ่น	**7,854**	**7,849**	**7,853**	**1**	**7,380**	**406**	**9**	**59**	**7,854**
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76	76	76	-	66	10	-	-	**76**
- เทศบาล	2,471	2,470	2,471	-	2,302	145	7	17	**2,471**
- องค์การบริหารส่วนตำบล	5,304	5,301	5,304	-	5,011	249	2	42	**5,304**
- กรุงเทพมหานคร	2	1	1	1	1	1	-	-	**2**
- เมืองพัทยา	1	1	1	-	-	1	-	-	**1**
รัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย	**166**	**72**	**73**	**93**	**69**	**7**	-	-	**76**
- สตง. ตรวจสอบ	127	34	34	93	**30**	7	-	-	**37**
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	39	39	39	-	39	-	-	-	**39**
กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	**129**	**86**	**16**	**113**	**111**	**12**	**1**	**2**	**126**
- สตง. ตรวจสอบ	119	76	8	111	102	11	1	2	**116**
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	10	10	8	2	9	1	-	-	**10**
หน่วยงานอื่น ๆ	**218**	**134**	**117**	**101**	**203**	**6**	**6**	**3**	**218**
- สตง. ตรวจสอบ	145	61	44	101	134	3	6	2	**145**
- ผู้สอบบัญชีที่ สตง. เห็นชอบตรวจสอบ	73	73	73	-	69	3	-	1	**73**
รวม	**8,668**	**8,369**	**8,360**	**308**	**7,946**	**529**	**23**	**77**	**8,575**

* กรณีที่มีการตรวจสอบรายงานการเงินมากกว่า 1 งวดบัญชี จำนวนรายงานจะมากกว่าจำนวนหน่วยงาน

** รายงานการเงินที่แสดงความเห็น จำนวน 8,575 รายงาน เนื่องจากไม่รวมถึงการสอบทานรายงานการเงินระหว่างกาล จำนวน 91 รายงาน และรายงานการเงินฉบับคำแปลภาษาอังกฤษ จำนวน 2 รายงาน

การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและมีความเห็น ดังนี้

1. การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 7,946 รายงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.66 ของรายงานทั้งหมดที่ตรวจสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น 469 รายงาน และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.27

2. การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 529 รายงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.17 ของรายงานทั้งหมดที่ตรวจสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีจำนวนลดลง 403 รายงาน และมีสัดส่วนลดลงร้อยละ 43.24

3. การแสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน 23 รายงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.27 ของรายงานทั้งหมดที่ตรวจสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีจำนวนเท่าเดิม

4. การไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน จำนวน 77 รายงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.90 ของรายงานทั้งหมดที่ตรวจสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีจำนวนลดลง 62 รายงาน และมีสัดส่วนลดลงร้อยละ 44.60

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากผลการตรวจสอบรายงานการเงิน พบว่า มีการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นมากถึง 469 รายงาน เนื่องจากรายงานที่ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และไม่ได้แสดงความเห็นในงวดปีบัญชีก่อน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือสามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ การจัดทำรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก มีสาเหตุประการสำคัญมากจากหน่วยกำกับดูแลได้กำหนดแนวทางการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เช่น กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานการเงินสำหรับส่วนราชการที่มีหน่วยงานย่อย แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0401.2/ว 1079 ลงวันที่ 2 กันยายน 2565 และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดผังบัญชี แนวทางการบันทึกบัญชี และคู่มือการบันทึกบัญชี ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/ว 1294 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2565 รวมถึงการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำแนะนำในการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินจึงมีข้อผิดพลาดลดลงหรือมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญที่ได้รับการแก้ไขแล้ว การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินจึงเป็นแบบไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

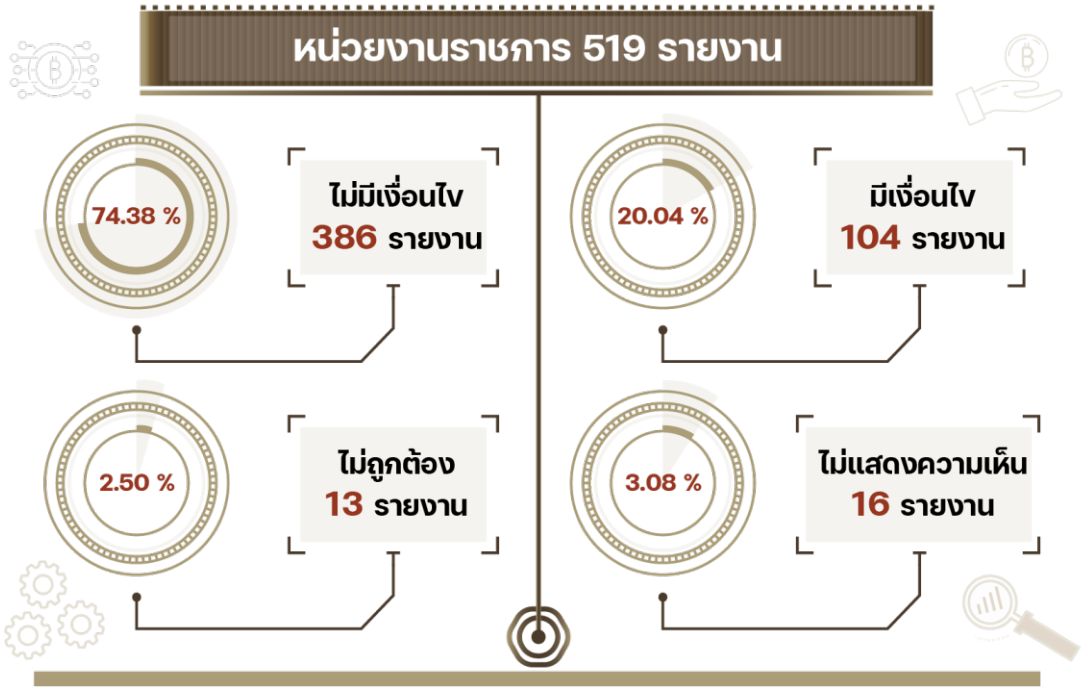
และหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้รายงานการเงินของหน่วยรับตรวจของรัฐมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอีกด้วย

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงผลการตรวจสอบรายงานการเงิน สามารถจำแนกตามประเภทหน่วยรับตรวจได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. หน่วยงานราชการ ประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของหน่วยงานราชการได้มีการจัดทำตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2564 กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ซึ่งกำหนดให้รายงานการเงินของหน่วยงานราชการที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปต้องแสดงภาพรวมของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายใต้สังกัด ทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมทั้งการก่อหนี้ สำหรับรายงานการเงินรวมของหน่วยงานราชการต้องรวมหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมทุกแห่ง คือ ทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล หน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ และหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมลักษณะอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำรายงานการเงินแยกต่างหาก โดยให้หน่วยงานทั้งกลุ่มที่ถือเป็นหน่วยงานทางเศรษฐกิจจัดทำรายงานการเงินรวม ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวม แต่ปัจจุบันกระทรวงการคลังยังไม่ได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าว ส่งผลให้รายงานการเงินของหน่วยงานราชการยังไม่ได้เป็นรายงานการเงินรวมที่ได้รวมข้อมูลทางการเงินของหน่วยงานภายใต้การควบคุมดังกล่าวแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานการเงินรวมเพื่อการบริหารสำหรับหน่วยงานของรัฐ แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 1123 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีรูปแบบรายงานการเงินภาพรวมเพื่อการบริหารที่สอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นต้นไปในระหว่างที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวมยังไม่มีการประกาศใช้ ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวถือเป็นทางเลือกโดยไม่ได้บังคับแต่อย่างใด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น 519 รายงาน ผลการตรวจสอบเป็นการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 386 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 74.38 แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 104 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 20.04 แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน 13 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และไม่แสดงความเห็น จำนวน 16 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 3.08

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข มีทั้งกรณีรายงานการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ซึ่งมีสาเหตุมาจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีให้ตรวจสอบ รวมถึงไม่มีรายละเอียด ทะเบียน และรายงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้จัดทำ หรือไม่ได้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถชี้แจงสาเหตุของข้อผิดพลาดหรือผลแตกต่างได้ ข้อมูลดังกล่าวถือเป็นหลักฐานการสอบบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน ส่งผลให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า บัญชีที่ตรวจสอบมีการแสดงข้อมูลในรายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐหรือไม่ ทั้งนี้ การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขข้างต้นส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ ลูกหนี้ และเงินรับฝาก

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง สาเหตุเกิดจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายการที่มีจำนวนเงินสูงอย่างมีสาระสำคัญหลายรายการ หรือเพียงรายการเดียวแต่มีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมากต่อรายงานการเงิน รายการที่พบข้อผิดพลาดส่วนใหญ่ ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ลูกหนี้ และวัสดุคงเหลือ

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี และไม่มีรายละเอียดให้ตรวจสอบ รวมถึงไม่สามารถชี้แจงสาเหตุของข้อผิดพลาดหรือผลแตกต่างได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายการที่มีจำนวนเงินสูงอย่างมีสาระสำคัญหลายรายการ หรือเพียงรายการเดียวแต่มีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมากต่อรายงานการเงิน รายการที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ส่วนใหญ่ ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทุน ลูกหนี้ และเงินรับฝาก

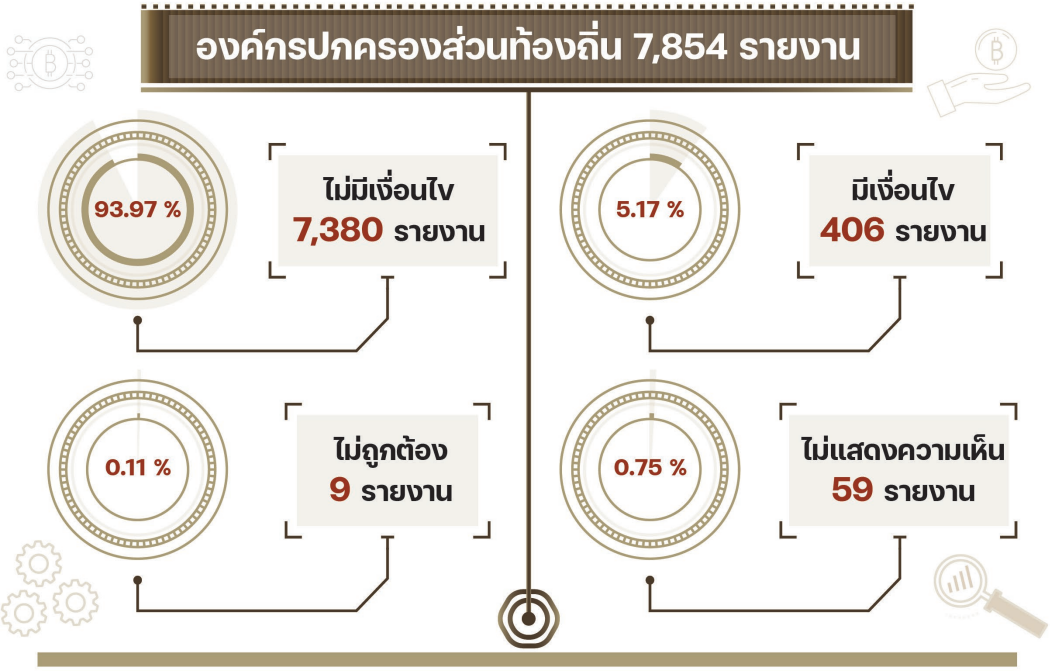
ทั้งนี้ แม้ว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขต่อรายงานการเงินของหน่วยงานราชการเป็นส่วนใหญ่ แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการให้ข้อสังเกตถึงข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นส่วนใหญ่จะกล่าวถึงกรณีรายงานการเงินของหน่วยงานราชการไม่ได้รวมรายการของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมทุกแห่ง เช่น ทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล หน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ และหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมลักษณะอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำรายงานการเงินแยกต่างหาก เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงการคลังยังไม่ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวม นอกจากนี้ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นจะเกี่ยวข้องกับคดีความ ข้อพิพาท และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

2. หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นปีแรกที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปรับรูปแบบการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินจากจัดทำตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดมาเป็นมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งมีหลักการบัญชีแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญหลายประการ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่สามารถจัดทำรายงานการเงินให้ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทันตามเวลาที่กำหนด หรือส่งทันตามเวลาที่กำหนดแต่จัดทำไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

ส่งผลให้การตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ต่อมาปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดแนวทางการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยได้กำหนดผังบัญชี แนวทางการบันทึกบัญชี และคู่มือการบันทึกบัญชี ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/ว 1294 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2565 รวมถึงการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำแนะนำในการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินจึงมีข้อผิดพลาดลดลง หรือมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญที่ได้รับการแก้ไขแล้ว การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินจึงเป็นแบบไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 7,854 รายงาน ผลการตรวจสอบเป็นการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 7,380 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 93.97 แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 406 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 5.17 แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน 9 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 0.11 และไม่แสดงความเห็น จำนวน 59 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 0.75

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข มีทั้งกรณีรายงานการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ซึ่งมีสาเหตุมาจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี รวมถึงไม่มีรายละเอียดทะเบียน และรายงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้จัดทำ หรือไม่ได้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถชี้แจงสาเหตุของข้อผิดพลาดหรือผลแตกต่างได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือเป็นหลักฐานการสอบบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน ส่งผลให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า บัญชีที่ตรวจสอบมีการแสดงข้อมูลในรายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดหรือไม่ ทั้งนี้ การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขข้างต้นส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ลูกหนี้ เงินรับฝาก รายได้ ค่าใช้จ่าย และเงินสะสม

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง สาเหตุเกิดจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ สำหรับรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีจำนวนเงินสูงอย่างมีสาระสำคัญเพียง 1 - 2 รายการ แต่มีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมาก

ต่อรายงานการเงิน รายการที่พบข้อผิดพลาดส่วนใหญ่ ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ลูกหนี้ และเงินรับฝาก

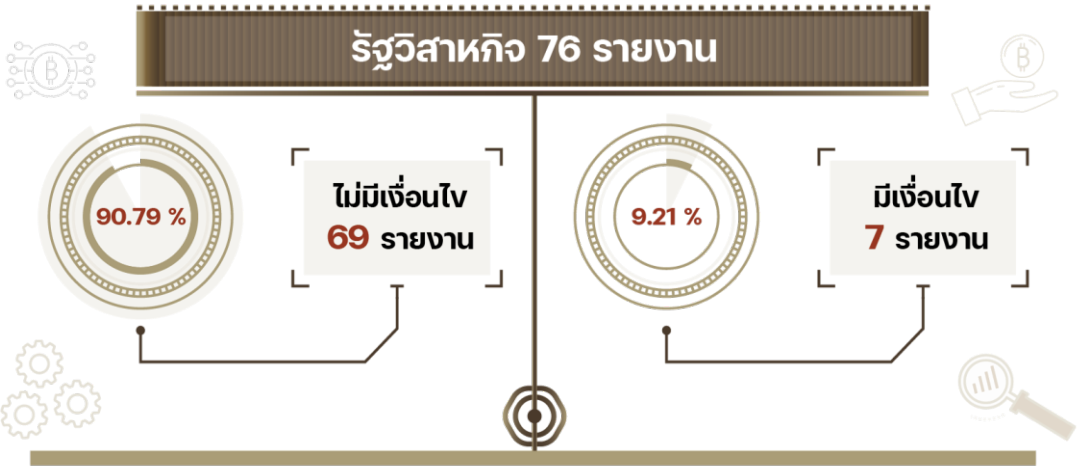
ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่แสดงความเห็นต่อรายงาน สาเหตุเกิดจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี และไม่มีรายละเอียดประกอบบัญชีให้ตรวจสอบ รวมถึงไม่สามารถชี้แจงสาเหตุของข้อผิดพลาดหรือผลแตกต่างได้ สำหรับรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีจำนวนเงินสูงอย่างมีสาระสำคัญเพียงไม่กี่รายการ แต่มีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมากต่อรายงานการเงิน รายการที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ส่วนใหญ่ ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน ลูกหนี้ เงินรับฝาก ค่าใช้จ่าย และเงินสะสม

ทั้งนี้ แม้ว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขต่อรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการให้ข้อสังเกตถึงข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นส่วนใหญ่จะกล่าวถึง การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน เงินขาดบัญชี ลูกหนี้ความรับผิดทางละเมิด เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงาน คดีความ ข้อพิพาท และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

3. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งธุรกรรมของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีการดำเนินงานที่หลากหลาย มีการทำธุรกรรมที่มีความซับซ้อน เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละธุรกิจ โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศค่อนข้างสูง รวมถึงสถาบันการเงินของรัฐที่ต้องมีภารกิจเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจจึงให้ความสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินและมีการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการเงินอย่างเหมาะสม มีผลทำให้การตรวจสอบของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งส่งผลให้รายงานการเงินมีความน่าเชื่อถือ และผู้ใช้รายงานการเงินนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการตัดสินใจได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น 76 รายงาน ผลการตรวจสอบเป็นการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 69 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 90.79 แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 7 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 9.21

ประเด็นที่ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข มีทั้งกรณีรายงานการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี และกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี รวมถึงไม่มีรายละเอียด ทะเบียน และรายงานต่าง ๆ ให้ตรวจสอบ และไม่สามารถชี้แจงสาเหตุของข้อผิดพลาดหรือผลแตกต่างได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือเป็นหลักฐานการสอบบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน ส่งผลให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า บัญชีที่ตรวจสอบมีการแสดงข้อมูลในรายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีหรือไม่ ทั้งนี้ การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขสำหรับรายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจจะไม่กระจุกตัวในรายการใดรายการหนึ่งเป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากลักษณะธุรกรรมของแต่ละรัฐวิสาหกิจมีความแตกต่างกัน

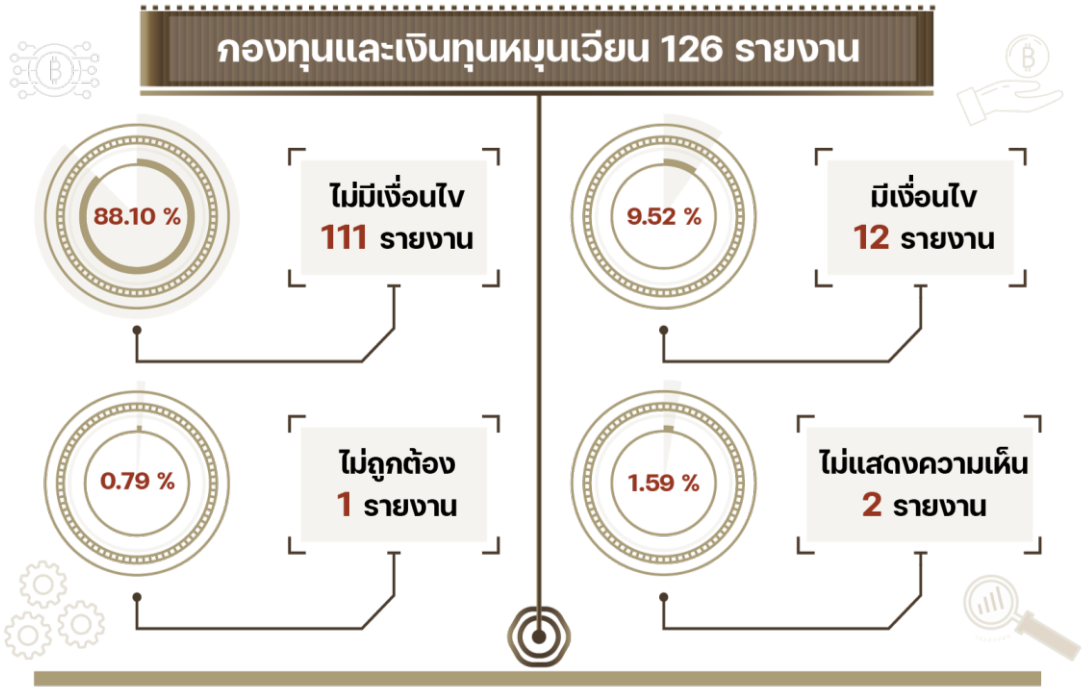
เนื่องจากรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการบัญชีที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าหน่วยงานของรัฐประเภทอื่น รายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจจึงมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือสูง ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขเพียง 7 รายงาน ซึ่งมีสัดส่วนต่ำกว่าหน่วยงานของรัฐประเภทอื่นอย่างมาก และไม่มี

รายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจใดเลยที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่แสดงความเห็น หรือแสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง ดังนั้น การมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี และการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานการเงิน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเป็นพิเศษ

4. กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน

การจัดทำรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 มาตรา 27 ให้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป โดยกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่วนใหญ่จะจัดทำรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด สำหรับกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจะจัดทำรายงานการเงินเกณฑ์เดียวกับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ยกเว้นกรณีหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจจะเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม การที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่องรายงานการเงินรวมยังไม่ได้ประกาศใช้ ทำให้รายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลเกือบทั้งหมดไม่ได้รวมอยู่ในรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนนั้น ดังนั้น การตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งมีจำนวนสินทรัพย์รวมมากถึงเกือบ 5.00 ล้านล้านบาท จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้รายงานการเงินในการนำรายงานการเงินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อย่างไรก็ตาม กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานการเงินรวมเพื่อการบริหารสำหรับหน่วยงานของรัฐ แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 1123 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีรูปแบบรายงานการเงินภาพรวมเพื่อการบริหารที่สอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป ในระหว่างที่มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 35 เรื่อง รายงานการเงินรวม ยังไม่มีการประกาศใช้ ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวถือเป็นทางเลือกโดยไม่ได้บังคับ และรายงานการเงินภาพรวมดังกล่าวใช้ภายในหน่วยงานของรัฐเพื่อการบริหาร มิได้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่อย่างใด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวนทั้งสิ้น 126 รายงาน ผลการตรวจสอบเป็นการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวน 111 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 88.10 แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข จำนวน 12 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 9.52 แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง จำนวน 1 รายงาน คิดเป็นร้อย 0.79 และไม่แสดงความเห็น จำนวน 2 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 1.59

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ผลการตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่มีการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข โดยมีการแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปเพียง จำนวน 15 รายงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข มีทั้งกรณีรายงานการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานการบัญชีที่กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนถือปฏิบัติ และกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี และไม่มีรายละเอียด ทะเบียน และรายงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้จัดทำ หรือไม่ได้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือเป็นหลักฐานการสอบบัญชีที่สำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน ส่งผลให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า บัญชีที่ตรวจสอบมีการแสดงข้อมูลในรายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีที่กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนถือปฏิบัติหรือไม่ ทั้งนี้ การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขสำหรับรายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนจะไม่กระจุกตัวในรายการใดรายการหนึ่งเป็นการเฉพาะ

เช่นเดียวกับหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากลักษณะธุรกรรมของแต่ละกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนมีความแตกต่างกัน

เนื่องจากกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนมีลักษณะธุรกรรมที่ไม่ซับซ้อน ส่วนใหญ่จะเป็นการรับเงินจ่ายเงิน และมีรายการบัญชีเพียงไม่กี่รายการ รายงานการเงินของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนจึงไม่พบข้อผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญมากนัก ส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขเพียง 12 รายงาน แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้องเพียง 1 รายงาน และไม่แสดงความเห็นเพียง 2 รายงาน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการบัญชีของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัด หากในอนาคตกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนใดมีธุรกรรมที่ซับซ้อนและมีปริมาณมากขึ้นก็มีแนวโน้มที่รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นจะพบข้อผิดพลาดเช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐต้นสังกัด โดยเฉพาะหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการบัญชีด้วย

ผลการตรวจสอบรายงานการเงินที่สำคัญ

การตรวจสอบรายงานการเงิน ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แสดงความเห็นต่อรายงานการเงินของหน่วยงานแห่งหนึ่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 **ว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง** เนื่องจากรายงานการเงินไม่ได้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่เดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ดังนี้

ลูกหนี้การค้า จำนวน 722.07 ล้านบาท และรายได้จากการขายสินค้าและบริการ จำนวน 2,490.33 ล้านบาท ที่แสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน หน่วยงานไม่ได้บันทึกบัญชีตั้งลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลของปี พ.ศ. 2565 แต่บันทึกบัญชีในงวดปีถัดไป มีผลทำให้สินทรัพย์และรายได้ต่ำไป และบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าต่ำไป มีผลทำให้สินทรัพย์สูงไป และค่าใช้จ่ายต่ำไป

ลูกหนี้อื่นระยะสั้น จำนวน 1,611.07 ล้านบาท และค่าใช้สอย จำนวน 13,849.36 ล้านบาท หน่วยงานไม่ได้บันทึกบัญชีล้างรายการค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาเมื่องานแล้วเสร็จ มีผลทำให้สินทรัพย์สูงไป และค่าใช้จ่ายต่ำไป

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน 120,071.87 ล้านบาท ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย จำนวน 15,423.80 ล้านบาท หน่วยงานไม่ได้บันทึกล้างรายการค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเป็นงานระหว่างก่อสร้างเมื่องานแล้วเสร็จ มีผลทำให้สินทรัพย์ต่ำไป และไม่ได้โอนงานระหว่างก่อสร้างที่เสร็จแล้วเป็นสินทรัพย์ถาวร ทำให้ไม่ได้มีการคำนวณค่าเสื่อมราคา มีผลทำให้สินทรัพย์สูงไป และค่าใช้จ่ายต่ำไป

ค่าวัสดุ จำนวน 4,664.24 ล้านบาท และวัสดุคงเหลือ จำนวน 861.07 ล้านบาท ที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน หน่วยงานไม่ได้บันทึกบัญชีรายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายเป็นสินทรัพย์ (วัสดุคงเหลือ) ตามยอดคงเหลือของวัสดุที่ตรวจนับได้ มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายสูงไป สินทรัพย์ต่ำไป

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว จำนวน 753.80 ล้านบาท และรายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค จำนวน 522.12 ล้านบาท หน่วยงานไม่ได้บันทึกบัญชีเมื่อได้รับสินทรัพย์รับบริจาค แต่บันทึกเป็นรายได้รอการรับรู้ มีผลทำให้รายได้ต่ำไป และหนี้สินสูงไป

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แสดงความเห็นต่อรายงานการเงินของหน่วยงานแห่งนี้ในแบบที่เปลี่ยนแปลงไปว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้องตั้งแต่งวดบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562 เป็นต้นมา เนื่องจากไม่สามารถระบุจำนวนเงินในข้อผิดพลาดได้ หากข้อผิดพลาดดังกล่าวถูกรวมในรายงานการเงินหลาย ๆ รายการที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญ ผลกระทบข้อผิดพลาดจากการไม่รวมข้อมูลดังกล่าวในรายงานการเงินไม่สามารถระบุได้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถสรุปได้ว่า จำเป็นต้องปรับปรุงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวเนื่องจากอาจมีผลกระทบต่องบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานอย่างเป็นสาระสำคัญ

อย่างไรก็ตาม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รายงานข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบรายงานการเงินต่อผู้รับตรวจของหน่วยงานแห่งนี้ เพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ขอให้เร่งดำเนินการ และแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบทุก 60 วัน จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ในการนี้ ได้ส่งสำเนารายงานข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบรายงานการเงินดังกล่าวให้ผู้ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานแห่งนี้ เพื่อทราบด้วยแล้ว

การตรวจสอบรายงานการเงิน ของหน่วยงานราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงการคลัง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน **ไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน** สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 ของหน่วยงานราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงการคลัง เนื่องจากไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน ดังนี้

1. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จำนวน 98,442.65 ล้านบาท ซึ่งแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน มีสัดส่วนร้อยละ 86.24 ของยอดรวมสินทรัพย์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 บัญชีพักเงินสดรับ บัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อนำส่งคลัง และบัญชีบัตรภาษี หน่วยงานมีการปรับปรุงนอกระบบ GFMIS ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยปรับปรุงด้านเดบิต จำนวน 72,228.85 ล้านบาท จำนวน 2,986.54 ล้านบาท และปรับปรุงด้านเครดิต จำนวน 1,539.26 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถแสดงรายละเอียดและหลักฐานประกอบรายการปรับปรุงให้ตรวจสอบได้

1.2 รายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หน่วยงานมีการบันทึกบัญชีแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน จำนวน 656.51 ล้านบาท โดยไม่สามารถแสดงรายละเอียดและเอกสารหลักฐานประกอบรายการปรับปรุงให้ตรวจสอบได้

2. อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 4,793.14 ล้านบาท ซึ่งแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน อุปกรณ์ ประกอบด้วยราคาทุน จำนวน 10,705.79 ล้านบาท และค่าเสื่อมราคาสะสม จำนวน 9,074.39 ล้านบาท คงเหลืออุปกรณ์สุทธิ จำนวน 1,631.40 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 1.43 ของยอดรวมสินทรัพย์ จากการตรวจสอบรายละเอียดอุปกรณ์ในระบบ GFMIS กับทะเบียนคุมของหน่วยงานที่ใช้ในการควบคุมและตรวจนับทรัพย์สินประจำปี พบว่า ไม่สามารถสอบยันกันได้ทั้งปริมาณและราคาของอุปกรณ์ ทั้งนี้ หน่วยงานไม่สามารถหาสาเหตุของความแตกต่างได้ ซึ่งข้อตรวจพบข้างต้นเกิดจากจุดอ่อนของระบบการควบคุมภายใน

3. เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น จำนวน 82,788.13 ล้านบาท และรายการเงินรับฝากระยะสั้น จำนวน 10,455.56 ล้านบาท รวมเป็นจำนวน 93,243.69 ล้านบาท ซึ่งแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน มีสัดส่วนร้อยละ 81.68 ของยอดรวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน และบัญชีเงินรับฝากอื่น หน่วยงานมีการปรับปรุงนอกระบบ GFMIS ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยปรับปรุงด้านเครดิต จำนวน 28,285.12 ล้านบาท ปรับปรุงด้านเดบิต จำนวน 14,973.60 ล้านบาท

และจำนวน 5,262.13 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถแสดงรายละเอียดและหลักฐานประกอบรายการปรับปรุงให้ตรวจสอบได้

3.2 เจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกันและบัญชีเงินรับฝากอื่น มียอดคงเหลือก่อนปรับปรุงนอกระบบ GFMIS ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 ค้างนาน ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถแสดงหลักฐานเกี่ยวกับความมีอยู่จริงและเป็นภาระผูกพันของหน่วยงานที่เหมาะสมกันอย่างเพียงพอของยอดคงเหลือที่ส่งให้ตรวจสอบได้

4. ทุน จำนวน 11,021.33 ล้านบาท ที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน เป็นผลสุทธิระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินและผลสะสมของรายการปรับปรุงสินทรัพย์และหนี้สินสุทธิ หน่วยงานไม่สามารถแสดงรายละเอียดของรายการทุนดังกล่าวได้

5. รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม จำนวน 680.21 ล้านบาท ที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน หน่วยงานมีการปรับปรุงนอกระบบ GFMIS ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยปรับปรุงด้านเครดิต จำนวน 65,626.74 ล้านบาท ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถแสดงรายละเอียดและหลักฐานประกอบรายการปรับปรุงให้ตรวจสอบได้

นอกจากนี้ยังพบการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอย่างมีสาระสำคัญต่อรายงานการเงิน ดังนี้

1. รายงานรายได้แผ่นดิน แสดงยอดรายการรายได้แผ่นดินสุทธิ จำนวนเงิน 221.73 ล้านบาท หน่วยงานไม่สามารถหาหลักฐานและอธิบายสาเหตุจำนวนเงินดังกล่าวได้ ทั้งนี้ หากบันทึกบัญชีถูกต้องครบถ้วนจะส่งผลให้ไม่มีผลต่างในรายงานรายได้แผ่นดิน และไม่มีรายการรายได้แผ่นดินสุทธิแสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยนยน 2565 ซึ่งเป็นสถานการณ์เช่นเดียวกับปีก่อน

2. ยอดคงเหลือก่อนปรับปรุงนอกระบบ GFMIS ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 มีบัญชีที่มีบางหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดผิดดุลบัญชี ซึ่งขัดต่อข้อเท็จจริงและไม่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นสถานการณ์เช่นเดียวกับปีก่อน ดังนี้

2.1 บัญชีบัตรภาษี โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเดบิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเครดิต จำนวน 13 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 1,176.74 ล้านบาท

2.2 บัญชีพักเงินสดรับ โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเดบิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเครดิต จำนวน 30 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 78,502.51 ล้านบาท

2.3 บัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อนำส่งคลัง โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเดบิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเครดิต จำนวน 7 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 2,149.67 ล้านบาท

2.4 บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเครดิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเดบิต จำนวน 5 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 566.67 ล้านบาท

2.5 บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทน โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเครดิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเดบิต จำนวน 9 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 1,874.75 ล้านบาท

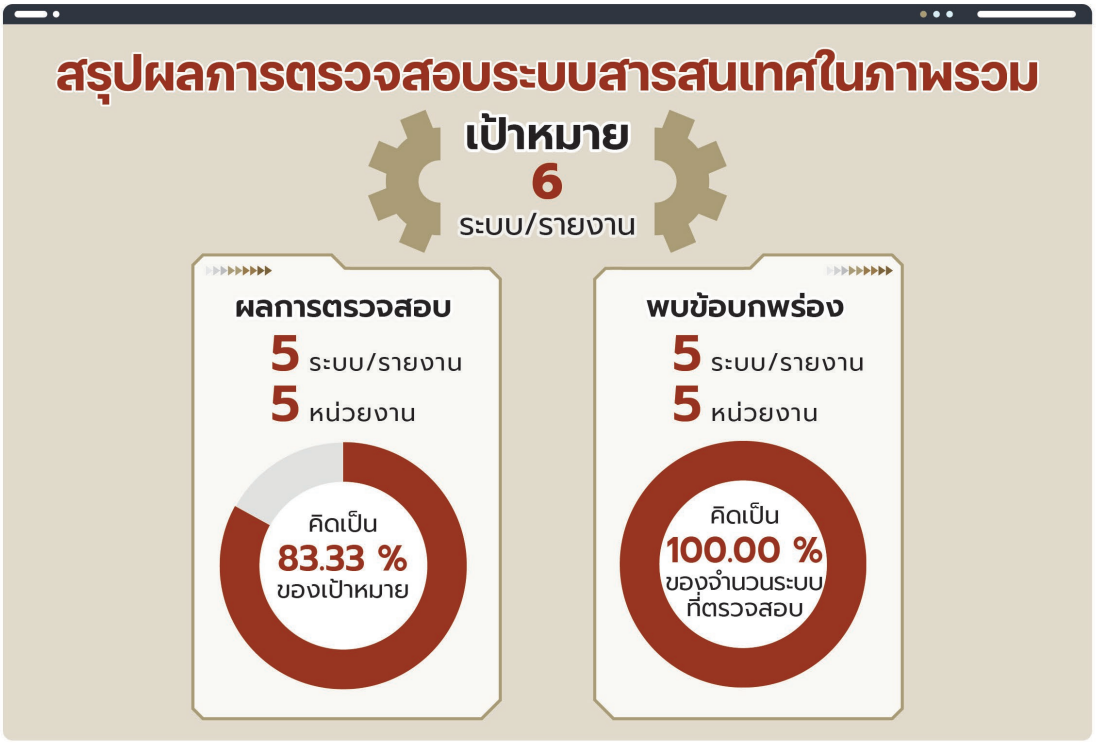
2.6 บัญชีเงินรับฝากอื่น โดยปกติต้องมียอดคงเหลือด้านเครดิต แต่มีหน่วยเบิกจ่ายแสดงยอดคงเหลือด้านเดบิต จำนวน 8 หน่วยเบิกจ่าย เป็นเงิน 1,074.53 ล้านบาท

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่สามารถแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินของหน่วยงานแห่งนี้ตั้งแต่งวดบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561 เป็นต้นมา เนื่องจากไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอและยังพบการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอย่างมีสาระสำคัญต่อรายงานการเงิน หากหน่วยงานแห่งนี้สามารถปรับปรุงรายการดังกล่าวข้างต้นให้ถูกต้อง จะทำให้หลายรายการในระบบ GFMIS แสดงมูลค่าแตกต่างไปจากที่แสดงอยู่ ปัจจุบันหน่วยงานแห่งนี้ยังไม่สามารถระบุจำนวนเงินของรายการต่าง ๆ ที่ต้องนำมาปรับปรุงได้

อย่างไรก็ตาม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รายงานข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบรายงานการเงินซึ่งเป็นสถานการณ์ต่อเนื่องตั้งแต่งวดบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561 ต่อผู้รับตรวจ/หัวหน้าส่วนราชการการของหน่วยงานแห่งนี้ เพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ขอให้เร่งดำเนินการและแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบทุก 60 วัน จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

การตรวจสอบระบบสารสนเทศ

การตรวจสอบระบบสารสนเทศ เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 โดยตรวจสอบระบบสารสนเทศของหน่วยรับตรวจเพื่อให้ทราบว่ามีการควบคุมที่เพียงพอ และมีประสิทธิผล เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ และให้ความร่วมมือในการพิจารณาขอบเขตการตรวจสอบ แผนการตรวจสอบ และการดำเนินการตรวจสอบระบบสารสนเทศ สำหรับวงจรธุรกิจหรือระบบสำคัญของหน่วยรับตรวจที่ดำเนินการภายใต้สภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ รวมถึงศึกษาวิจัย และพัฒนางานเทคโนโลยีการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนงานตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของระบบงานคอมพิวเตอร์ของหน่วยรับตรวจ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบสามารถวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม

สรุปผลการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้กำหนดเป้าหมายผลผลิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 6 ระบบ/รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 5 ระบบ/รายงาน รวม 5 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน ตรวจสอบพบข้อตรวจพบ จำนวน 5 ระบบ/รายงาน รวม 5 หน่วยงาน สามารถจำแนกข้อตรวจพบ และข้อเสนอแนะเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการควบคุมเฉพาะระบบ โดยสามารถจำแนกรายละเอียดตามตาราง 7

ตาราง 7 สรุปสถิติผลการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

1. ด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวนข้อตรวจพบ	จำนวนระบบ/รายงาน
1. ธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	9	5
2. การจัดหา พัฒนา และดูแลรักษาระบบสารสนเทศ	7	4
3. การบริหารจัดการการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	15	4
4. การใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการภายนอกองค์กร	10	5
5. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจและแผนฟื้นฟูระบบสารสนเทศ	7	4
6. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ	7	4
7. การบริหารการเปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศ	11	4
8. การควบคุมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศ	16	4
9. การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและระบบงาน	17	4
10. การควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย	11	4
2. ด้านการควบคุมเฉพาะระบบ	**จำนวนข้อตรวจพบ**	**จำนวนระบบ/รายงาน**
2.1 ระบบ SAP ในส่วนของระบบต้นทุน (CO: Controlling)	5	1
2.2 ระบบการจัดเก็บรายได้และตรวจสอบค่าใช้จ่าย ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) ผ่านระบบ Web Application (E - Receipt PSC)	5	1
2.3 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement: e - GP)	10	1
2.4 ระบบบริหารเงินกองทุนและระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลลูกหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	13	1

ข้อตรวจพบที่สำคัญของการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบระบบสารสนเทศของหน่วยงาน จำนวน 5 ระบบ/รายงาน พบข้อตรวจพบที่สำคัญ **ในด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ** เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยมีประเภทข้อตรวจพบมากที่สุด คือ การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและระบบงาน จำนวน 17 ข้อตรวจพบ 4 ระบบ/รายงาน รองลงมา คือ การควบคุมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศ จำนวน 16 ข้อตรวจพบ 4 ระบบ/รายงาน สำหรับข้อตรวจพบที่สำคัญ **ในด้านการควบคุมเฉพาะระบบ** เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยมีประเภทข้อตรวจพบมากที่สุด คือ ระบบบริหารเงินกองทุนและระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลลูกหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 13 ข้อตรวจพบ 1 ระบบ/รายงาน รองลงมา คือ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement: e - GP) จำนวน 10 ข้อตรวจพบ 1 ระบบ/รายงาน

โดยข้อตรวจพบที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 8

ตาราง 8 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวนระบบ/รายงาน
1. ด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ	
1.1 ธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	5
- มีการควบคุมให้มีการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ยังไม่เพียงพอเหมาะสม ตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ	
- แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง มีองค์ประกอบที่สำคัญไม่ครบถ้วนตามกฎหมายกำหนดและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ไม่มีการทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
- มีการแบ่งแยกหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของกลุ่มงานภายในศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ยังไม่เพียงพอเหมาะสม ตามนโยบายความมั่นคงปลอดภัยด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	
1.2 การจัดหา พัฒนา และดูแลรักษาระบบสารสนเทศ	4
- คู่มือการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญและยังไม่ได้รับการทบทวน เช่น ไม่ครอบคลุมในเรื่องการกำหนด Baseline ที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้ผู้บริการภายนอกนำไปใช้กับโครงการต่าง ๆ ด้านระบบสารสนเทศ และนโยบายการตรวจสอบความถูกต้องของระบบคอมพิวเตอร์ยังไม่ได้รับการทบทวนให้เป็นปัจจุบัน	

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวน ระบบ/รายงาน
- การควบคุมในการพัฒนาระบบสารสนเทศ พบว่า ไม่มีหลักฐานการรวบรวมความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ ไม่มีการแบ่งแยกสภาพแวดล้อมที่ใช้พัฒนาและส่วนที่ใช้ทดสอบ ไม่พบหลักฐานการจัดทำแผนการนำระบบขึ้นใช้งานจริงเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการนำขึ้นใช้งานจริง และการจัดเตรียมแผนย้อนกลับ (Roll Back Plan) ในกรณีที่นำขึ้นใช้งานจริงไม่สำเร็จ	
- สัญญาจ้างโครงการ ไม่มีระบุให้ผู้พัฒนาต้องดำเนินการตามข้อกำหนดขั้นต่ำของระบบสารสนเทศตามที่กฎหมายกำหนดและ/หรือที่องค์กรระบุไว้	
1.3 การบริหารจัดการการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	**4**
- พบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงานบนระบบ IT - Helpdesk เช่น คำร้องขอในระบบแสดง status name เป็น Open และคำร้องขอในระบบ แสดง Request Type เป็น Incident แต่ไม่พบเอกสารเนื่องจากกำหนด Request Type ไม่เหมาะสม	
- พบข้อบกพร่องในการจัดการเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่ระบุระดับความรุนแรงของเหตุการณ์แต่ละรายการ ขาดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อรับมือปัญหาตามระดับความรุนแรง และพบรายการ Incident ที่ได้รับการแก้ไขล่าช้า หรือเกินกำหนดระยะเวลา	
- นโยบายและแนวทางปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security) ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการตั้งค่า (Configuration) เพื่อควบคุมการทำงานของ Mobile Code	
- การบริหารจัดการช่องโหว่ ไม่ครอบคลุมการทดสอบเจาะระบบ (Penetration Test)	
1.4 การใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการภายนอกองค์กร	**5**
- พบข้อบกพร่องในการควบคุมผู้ให้บริการภายนอก เช่น ไม่พบหลักฐานการจัดทำสัญญาการไม่เปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานให้ผู้ให้บริการภายนอกลงนาม และการจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างและ TOR หน่วยงานไม่ได้กำหนดให้ผู้รับจ้างหรือคู่สัญญาส่งมอบ Source Code ของระบบสารสนเทศให้กับหน่วยงานไว้ในสัญญา	
- ไม่พบข้อกำหนดการให้บริการ (SLA) กรณีระบบงานไม่สามารถใช้งานได้นั้น ผู้ให้บริการภายนอกจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาจนสามารถใช้งานได้ปกติภายในระยะเวลาที่กำหนด	
- ไม่มีการควบคุมให้มีการกำหนดสัญญาการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ	
1.5 การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจและแผนฟื้นฟูระบบสารสนเทศ	**4**
- ไม่มีการปรับปรุงแผน และไม่มีการทดสอบแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสำหรับการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต ให้เป็นปัจจุบัน	
- แผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้มาจากการดำเนินการของคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายให้จัดทำแผนรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินของระบบสารสนเทศ	

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวน ระบบ/รายงาน
- หน่วยงานยังไม่ได้ฝึกซ้อมแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
1.6 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ	**4**
- ไม่มีการควบคุมให้มีการทบทวน ปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ	
- ไม่มีการจัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแบบฟอร์ม โดยมีการประกาศใช้โดยผู้มีอำนาจอนุมัติให้ผู้ปฏิบัติงานถือปฏิบัติอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	
1.7 การบริหารการเปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศ	**4**
- คำขอการเปลี่ยนแปลงที่มีความเร่งด่วนสูง ไม่ได้รับการอนุมัติโดย Change Manager และคำขอดังกล่าวยังไม่ถูกปิด	
- ไม่พบหลักฐานการปฏิบัติตาม เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อบกพร่องด้านความมั่นคงปลอดภัย	
1.8 การควบคุมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศ	**4**
- พบข้อบกพร่องในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยบริเวณห้องศูนย์ข้อมูลหลัก พบว่า มีจอคอมพิวเตอร์ตั้งไว้ภายในห้อง Server Room สำหรับผู้ให้บริการภายนอกที่มาทำการบำรุงรักษาอุปกรณ์ โดยไม่ได้แยกเตรียมไว้ในพื้นที่สำหรับทำงาน	
- ไม่พบหลักฐานการสอบทานทะเบียนรายงานการขอเข้าถึงศูนย์คอมพิวเตอร์หลัก และศูนย์คอมพิวเตอร์สำรอง เพื่อสอบทานสิทธิ์ในการเข้าถึงและความเหมาะสมของผู้ที่สามารถเข้าถึงได้	
1.9 การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและระบบงาน	**4**
- รหัสผ่านของผู้ใช้งานที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ง่ายต่อการคาดเดาและผู้ใช้งานหลายคนใช้รหัสเดียวกัน	
- ไม่มีการสอบทานบัญชีผู้ใช้งานและสิทธิการเข้าถึงระบบสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	
1.10 การควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย	**4**
- ไม่ดำเนินการสำรองค่าอุปกรณ์เครือข่ายสื่อสารกลุ่ม IP ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ ให้อยู่ในสถานะพร้อมกู้คืนข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อกลับมาใช้งานได้	
- ไม่มีการจัดทำ นโยบาย/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมค่าเวลาของอุปกรณ์เครือข่ายสื่อสารให้ตรงกับสัญญาณนาฬิกาจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือ และตรงกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง	
- ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงค่าของ Firewall ไม่มีการจัดทำเอกสารบันทึกประวัติการเปลี่ยนแปลงค่า (ก่อน - หลัง) รวมถึงไม่มีการสอบทานการกำหนดค่าความปลอดภัยของ Firewall ซึ่งอาจมีความเสี่ยงที่ค่าความปลอดภัยที่กำหนดไว้เดิมนั้น ปัจจุบันอาจไม่มีความปลอดภัยหรืออาจไม่มีความจำเป็นแล้ว	

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวน ระบบ/รายงาน
2. ด้านการควบคุมเฉพาะระบบ	
2.1 ระบบ SAP ในส่วนของระบบต้นทุน (CO: Controlling)	**1**
- ไม่พบหลักฐานการติดตามและสอบทานการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับระบบ SAP - CO โดยเจ้าของระบบ ซึ่งมีการร้องขอผ่านระบบ IT - Helpdesk ทำให้ Statusname ในระบบ IT helpdesk ไม่แสดงผลการดำเนินการที่แท้จริง	
- คู่มือการปฏิบัติงานที่ได้รับการอนุมัติและเผยแพร่ไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานปัจจุบันเพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติและเผยแพร่ให้ถือปฏิบัติโดยทั่วไป	
- มีการกำหนดสิทธิเข้าถึง T - Code ของ SAP - CO อย่างไม่เหมาะสม เพราะระบบ SAP - CO เป็นระบบที่มีความสำคัญ มีข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร	
2.2 ระบบการจัดเก็บรายได้และตรวจสอบค่าใช้จ่าย ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) ผ่านระบบ Web Application (E - Receipt PSC)	**1**
- ระบบ E - Receipt PSC ออกแบบให้ผู้ดูแลระบบ (Admin) ซึ่งเป็นสิทธิสูง สามารถทำรายการที่โดยปกติควรดำเนินการด้วยผู้ใช้งานทั่วไป ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการที่ดีในการควบคุมสิทธิสูง เช่น สิทธิสูง สามารถทำรายการตรวจสอบข้อมูลการขาย (Monthly Sale), สามารถทำรายการตรวจสอบสิทธิที่พึงจะได้รับ (PE)	
- คีย์สำคัญของข้อมูลตั้งต้นในระบบ E - Receipt PSC เช่น บริษัทผู้รับสัญญา (Contractor) เลขที่สัญญา (Contract No) สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ทำให้กระทบกับรายการธุรกรรมที่มีการนำคีย์สำคัญของข้อมูลตั้งต้นไปใช้แล้วหรือรายการธุรกรรมเพิ่มใหม่ เช่น เมื่อแก้ไขบริษัทผู้รับสัญญา (Contractor) จะทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถนำเข้า หรือ ปรับปรุงข้อมูลได้	
2.3 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement: e - GP) และระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง	**1**
- ระบบ e - GP ยังไม่มีการออกแบบให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ มาช่วยในการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ลงทะเบียนการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาและการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติอีกครั้งก่อนการจัดทำสัญญา	
- ไม่มีการควบคุมการบันทึกข้อมูล (Input) ของฟิลด์ วันที่ลงนาม และวันที่เริ่มสัญญา โดยสามารถบันทึก “วันที่” ที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นวันที่มากกว่าวันที่บันทึกข้อมูล	
- ระบบงานมีการตั้งค่ารหัสผ่านของบัญชีผู้ใช้งานในระบบ e - GP ที่ยังไม่เหมาะสม พบว่า เมนู “เปลี่ยนรหัสผ่าน” ของผู้ใช้งาน สามารถเปลี่ยนรหัสผ่านที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดได้	

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวน ระบบ/รายงาน
2.4 ระบบบริหารเงินกองทุนและระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลลูกหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1
- ผู้ดูแลระบบสร้างบัญชีผู้ใช้และทำการบันทึก user_code ไม่ถูกต้องและระบบงานบริหารเงินกองทุนไม่มีกลไกสำหรับตรวจสอบว่าข้อมูลที่บันทึกถูกต้องตามที่ควรจะเป็นหรือไม่	
- มีการนำเข้าข้อมูลสหกรณ์ของระบบบริหารเงินกองทุนไม่ถูกต้อง ครบถ้วน เช่น ข้อมูลสหกรณ์ที่มีในระบบจดทะเบียนสหกรณ์แต่ไม่พบในระบบบริหารเงินกองทุน และสถานะสหกรณ์ของระบบบริหารเงินกองทุนและระบบจดทะเบียนสหกรณ์แตกต่างกัน พบว่า มีบางกรณีสถานะของสหกรณ์มีสถานะ “ยกเลิก” และ “ถอดถอน” แต่ในระบบบริหารเงินกองทุน พบว่า มีสถานะ “ดำเนินการ”	

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ **ในด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ** โดยส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการภายนอกองค์กร จำนวน 5 ระบบ/รายงาน การควบคุมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศ การเข้าถึงข้อมูลและระบบงาน การเข้าถึงเครือข่าย จำนวน 4 ระบบ/รายงาน สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ **ในด้านการควบคุมเฉพาะระบบ** โดยส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับระบบบริหารเงินกองทุนและระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ลูกหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 1 ระบบ/รายงาน ระบบการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement: e - GP) จำนวน 1 ระบบ/รายงาน

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบระบบสารสนเทศ จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 9

ตาราง 9 ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน ระบบ/รายงาน
1. ด้านการควบคุมทั่วไปเทคโนโลยีสารสนเทศ	
1.1 ธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	5
- ควรเพิ่มการควบคุมโดยนำประเด็นไปประกอบพิจารณาทบทวนปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังขององค์กรในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	
- พิจารณาทบทวนนโยบายและคู่มือการปฏิบัติงานในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	
1.2 การจัดหา พัฒนา และดูแลรักษาระบบสารสนเทศ	4
- ทบทวนและปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมประเด็นความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการภายนอกนำไปถือปฏิบัติ	
- ควรเพิ่มการควบคุมโดยมีการจัดทำคู่มือ แนวปฏิบัติ แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องในเรื่องพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ	
- การจัดทำขอบเขตงาน (Terms of Reference: TOR) การพัฒนาระบบสารสนเทศ ให้ระบุความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยให้ครอบคลุม	
1.3 การบริหารจัดการการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4
- ยกระดับการกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ ให้เข้มงวดและรัดกุมขึ้น	
- กำหนดให้มีการกำกับดูแลการปฏิบัติตามขั้นตอนของนโยบายและวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน	
- พิจารณาดำเนินการทดสอบเจาะระบบ (Penetration Testing) โดยเฉพาะระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมต่อกับอินเตอร์เน็ต ให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง และพิจารณาผลกระทบหรือความเสี่ยงจากการทดสอบเจาะระบบด้วย	
1.4 การใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการภายนอกองค์กร	5
- กำหนดให้มีการจัดทำสัญญาการไม่เปิดเผยข้อมูลของหน่วยงาน ให้ผู้ให้บริการภายนอกลงนาม โดยให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายร่วมพิจารณาในการจัดทำรูปแบบสัญญา	
- ควรมีการสอบทานข้อตกลงการให้บริการให้ครอบคลุมหัวข้อที่สำคัญ และสามารถวัดผลการให้บริการได้ โดยควรระบุถึงรายละเอียดข้อกำหนดที่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม	
1.5 การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจและแผนฟื้นฟูระบบสารสนเทศ	4
- เพิ่มการควบคุมในการกำชับให้มีการปรับปรุงแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสำหรับการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต และมีการทดสอบแผนฉุกเฉินอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ	
- ปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security policy) และแต่งตั้งคณะทำงานแผนรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินของระบบสารสนเทศ	

ข้อเสนอแนะ	จำนวน ระบบ/รายงาน
1.6 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ	4
- เพิ่มการควบคุมให้มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศให้เหมาะสมกับสถานการณ์	
- ควรเพิ่มการควบคุมโดยมีการจัดทำคู่มือ แนวปฏิบัติ แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ	
1.7 การบริหารการเปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศ	4
- พิจารณาควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย อย่างครบถ้วนและรัดกุม หรือพิจารณาปรับเปลี่ยนการควบคุมการปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานปัจจุบัน โดยยังคงคำนึงถึงหลักความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ	
- กำกับให้มีการจัดทำหลักฐานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายอย่างครบถ้วน เช่น หลักฐานการตรวจสอบการอัพเดท Patch Version ในทุก ๆ 3 เดือน เอกสาร Change Request แผนและขั้นตอนในการยกเลิกการติดตั้ง Patch กรณีเกิดข้อผิดพลาดในการนำขึ้น Production	
1.8 การควบคุมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศ	4
- พิจารณาดำเนินการทบทวนการจัดเก็บอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้อยู่ในพื้นที่ใช้งานที่เหมาะสม	
- พิจารณาดำเนินการกำหนดขั้นตอนและรอบระยะเวลาการสอบทานทะเบียนรายงานการขอเข้าใช้ศูนย์ข้อมูลหลัก และศูนย์ข้อมูลสำรอง และพิจารณาดำเนินการทบทวนสิทธิ์และสอบทานรายงานบันทึกการเข้าออกศูนย์ย้อนหลัง หรือแบบฟอร์มการเข้าใช้ Data Center โดยผู้มีอำนาจอนุมัติ เพื่อติดตามการเข้าถึงทางกายภาพที่ผิดปกติ และ/หรือไม่ได้รับอนุญาตในการเข้า - ออก	
1.9 การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและระบบงาน	4
- กำหนดให้มีการทบทวนการตั้งค่ารหัสผ่านให้เหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายและคู่มือการปฏิบัติงานขององค์กร	
- จัดให้มีการสอบทานบัญชีผู้ใช้และสิทธิการเข้าถึงระบบสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบสารสนเทศสามารถเข้าถึงได้เฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นและสามารถเข้าถึงได้ตามระดับสิทธิของตนเอง	
1.10 การควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย	4
- ดำเนินการสำรองค่าอุปกรณ์เครือข่ายสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับระบบงานสำคัญ ให้อยู่ในสถานะพร้อมนำไปปฏิบัติงานได้ และทดสอบการกู้คืน	
- กำกับดูแลติดตามการปฏิบัติงานตรวจสอบ และควบคุมการเข้าถึงเครือข่ายให้ปฏิบัติตามเอกสารการบันทึกและรายงาน Network System & Security อย่างเคร่งครัด	

ข้อเสนอแนะ	จำนวน ระบบ/รายงาน
2. ด้านการควบคุมเฉพาะระบบ	
2.1 ระบบ SAP ในส่วนของระบบต้นทุน (CO: Controlling)	1
- กำหนดให้มีคู่มือหรือแนวทางที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการติดตามสอบทาน และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำ	
- ทบทวนสิทธิผู้ใช้งานที่สามารถเข้าถึง T - Code ต่าง ๆ ของระบบ SAP - CO โดยถอนสิทธิ์ผู้ใช้งานที่ไม่มีหน้าที่ให้ไม่สามารถเข้าถึง T - Code นั้น ๆ ได้ และกำหนดสิทธิ์ให้มีผู้ใช้งานเข้าถึงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้สามารถควบคุม กำกับดู และติดตามการใช้งานได้	
2.2 ระบบการจัดเก็บรายได้และตรวจสอบค่าใช้จ่าย ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) ผ่านระบบ Web Application (E - Receipt PSC)	1
- หน่วยงานควรเคร่งครัดในการปฏิบัติตามการควบคุม การบริหารจัดการสิทธิการเข้าถึงตามระดับพิเศษ เมื่อ (ร่าง) นโยบายและแนวทางปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ได้รับอนุมัติ และประกาศใช้แล้ว	
- ออกแบบระบบให้มีการควบคุมการเปลี่ยนแปลงแก้ไขคีย์สำคัญของข้อมูลตั้งต้น โดยอาจกำหนดเป็นฟิลด์ที่อ่านได้อย่างเดียวห้ามแก้ไข	
2.3 ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government Procurement: e - GP) และระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง	1
- ให้ระบบ e - GP สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐเพื่อช่วยในการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคา เช่น ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่อยู่ระหว่างเลิกกิจการ ตรวจสอบว่าผู้เสนอราคามีมูลค่าสุทธิของกิจการเป็นไปตามที่กำหนด และอาจพิจารณาการเชื่อมโยงเพื่อตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด	
- ควรเพิ่มการควบคุมในการทบทวน ปรับปรุงการตั้งค่าเงื่อนไขรูปแบบรหัสผ่านของทุกเมนูในระบบ e - GP เนื่องจากอาจมีความเสี่ยงที่มีการออกแบบเงื่อนไขรูปแบบที่แตกต่างกัน	
- ควรเพิ่มการควบคุมขั้นตอนการตรวจสอบการนำเข้าข้อมูล ให้มีการป้องกันไม่ให้มีการนำเข้าข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเข้าสู่ระบบงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่จะเข้าสู่ระบบงานทั้งหมดมีความถูกต้องและมีรูปแบบที่เหมาะสม	
2.4 ระบบบริหารเงินกองทุนและระบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลลูกหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1
- ควรมีการสอบทานเปรียบเทียบฐานข้อมูล และปรับปรุงฐานข้อมูลในระบบบริหารเงินกองทุนให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง	
- ควรเพิ่มการควบคุมกระบวนการสร้างบัญชีผู้ใช้งานและผู้ดูแลระบบของระบบบริหารเงินกองทุนโดยขั้นตอนการบันทึกข้อมูลบัญชีผู้ใช้งานให้ถูกต้องหรือเพิ่มกลไกให้ระบบทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ทำการบันทึกเข้าระบบ	

การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 54 (2) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ในการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและความเป็นจริงหรือไม่ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 73 และมาตรา 75 กำหนดให้กระทรวงการคลังจัดทำบัญชีการเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐและจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ตามมาตรฐานการรายงานผลการตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน งบกระแสเงินสด รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบรายงานการเงินแผ่นดิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และแสดงความเห็นตามรายงานของผู้สอบบัญชี ลงวันที่ 21 มีนาคม 2566 ว่ารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้จัดทำตามหลักเกณฑ์ในการจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินที่กระทรวงการคลังกำหนดในสาระสำคัญ ทั้งนี้ รายงานการเงินแผ่นดินที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นตามมาตรฐานฯ ใช้หลักเกณฑ์คงค้างแบบผสม (Modified Accrual Basis) ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2552 โดยใช้ข้อมูลบัญชีชุดรัฐบาลเป็นหลักในการจัดทำ แสดงการรับจ่ายเงินคงคลังของรัฐบาลเป็นหลัก และรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่มีการรับและจ่ายเงินสด รวมทั้งรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้ค้างรับ ปรับเพิ่มเติมด้วยรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินของรัฐบาลที่ไม่มีการรับจ่ายเงินสด โดยกระทรวงการคลังเห็นว่ารายงานการเงินแผ่นดินดังกล่าว ได้ให้สาระสำคัญของรายการที่แสดงในรายงานการเงินไว้ครบถ้วนแล้วเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของรัฐบาล

ทั้งนี้ รายงานการเงินแผ่นดินได้แสดงรายการทางการเงินที่เกิดจากรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีผลต่อฐานะการเงินของรัฐบาล ซึ่งแสดงรวมไว้ในรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วยรายงานการเงินชุดรัฐบาลซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางที่ดูแลเงินคงคลังของประเทศ ครอบคลุมถึงรายการที่เกิดจากรายได้แผ่นดิน เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานของรัฐฝากไว้กับกระทรวงการคลัง และรวมข้อมูลบางส่วนของส่วนราชการที่ทำหน้าที่บริหารจัดการแทนรัฐบาลเฉพาะสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นของรัฐบาล ได้แก่ ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์ เงินลงทุนที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และเงินกู้แผ่นดินที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ได้แก่ **1) รายได้รัฐบาลค้างรับของกระทรวงการต่างประเทศ** จำนวน 26,370.50 ล้านบาท โดยพบว่าเป็นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการนำเงินรายได้แผ่นดินของส่วนราชการในต่างประเทศสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2514 ข้อ 4 ให้ส่วนราชการในต่างประเทศนำเงินรายได้แผ่นดินฝากไว้ที่ธนาคารในบัญชีเงินฝากของส่วนราชการในต่างประเทศ แต่ให้ทำบัญชีแยกไว้เป็นบัญชีเงินรายได้แผ่นดิน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรอหักกับเงินงบประมาณรายจ่ายที่จะได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และ **2) เงินกู้ยืม** โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรงรวมทั้งสิ้น จำนวน 9,177,290.42 ล้านบาท สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่รัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไข เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไรวัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และสัดส่วนหนี้สาธารณะ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 ยังอยู่ภายใต้กรอบการบริหารหนี้สาธารณะตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 50 ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561 ประกาศ ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2561 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ประกาศ ณ วันที่ 22 กันยายน 2564

การตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 54 (3) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ในการตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและความเป็นจริงหรือไม่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 และงบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของทุนสำรองเงินตราธนาคารแห่งประเทศไทยและแสดงความเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และรายงานแสดงรายการสรุปของบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีสำรองพิเศษ และบัญชีผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ. 2565 เป็นไปตามกฎหมายและถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทุนสำรองเงินตราซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยรับผิดชอบจัดทำบัญชี 3 บัญชี คือ

1. บัญชีทุนสำรองเงินตรา เป็นบัญชีสำหรับบันทึกสินทรัพย์หนุนหลังธนบัตรออกใช้มีค่ารวมกันทั้งสิ้นร้อยละร้อยของจำนวนธนบัตรออกใช้ ในกรณีที่สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรามีค่าเพิ่มขึ้น ให้โอนส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ และในกรณีที่ค่าของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราลดลง ให้โอนสินทรัพย์จากบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมาชดใช้ ถ้าสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมีจำนวนไม่เพียงพอ ให้โอนจากบัญชีสำรองพิเศษมาชดใช้เท่าจำนวนที่ขาด ถ้าสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษมีไม่พอจ่ายให้โอนจากบัญชีเงินคงคลังมาชดใช้ ซึ่งหากในปีต่อ ๆ ไป สินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมีเหลือจากการจ่ายให้ใช้คืนเงินคงคลังจนครบจำนวนที่ได้จ่ายไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 บัญชีทุนสำรองเงินตรา มียอดคงเหลือ จำนวน 2.41 ล้านล้านบาท ซึ่งในปีนี้ไม่มีการเพิ่ม - ถอนคืนธนบัตรออกใช้

2. บัญชีสำรองพิเศษ เป็นบัญชีที่รับโอนเงินคงเหลือหรือโอนชดเชยจำนวนที่ไม่พอแก่การจ่ายของบัญชีผลประโยชน์ประจำปีทุกสิ้นปี และรับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราในแต่ละปี (ในทุกปี)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 บัญชีสำรองพิเศษ มียอดคงเหลือ จำนวน 874,664 ล้านบาท ลดลงจากวันเดียวกันของปีก่อน จำนวน 173,647 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากขาดทุนสุทธิสำหรับงวด จำนวน 173,713 ล้านบาท และในงวดนี้ได้รับบริจาคทองคำจากคณะศิษย์ยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล จำนวน 66 ล้านบาท ทำให้บัญชีสำรองพิเศษมียอดลดลงจากปีก่อนสุทธิ 173,647 ล้านบาท

3. บัญชีผลประโยชน์ประจำปี เป็นบัญชีสำหรับบันทึกผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีสำรองพิเศษและบัญชีผลประโยชน์ประจำปี สำหรับสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปี ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ธนบัตร การออกและจัดการธนบัตร การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา และการชดใช้ค่าแห่งสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลง คงเหลือสุทธิให้โอนเข้าบัญชีสะสม เพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่สอง พ.ศ. 2545 ทั้งนี้จนกว่าจะมียอดรวมทั้งหมดเท่ากับต้นเงินกู้จำนวนไม่เกินเจ็ดแสนแปดหมื่นล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 บัญชีผลประโยชน์ประจำปีไม่มียอดคงเหลือ

หน่วย : ล้านบาท

	งวดปี 2565
รายได้	36,207
หัก ค่าใช้จ่าย	(3,713)
โอนมูลค่าที่ลดลงของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราระหว่างปี	(22,498)
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชีทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	(9,996)
ยอดคงเหลือ	-

การบริหารหนี้สาธารณะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อให้การบริหารหนี้สาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดหาเงินกู้ให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและชำระหนี้ของรัฐบาลให้ครบถ้วนตรงเวลา โดยมีผลการตรวจสอบที่สำคัญ มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานการบริหารหนี้สาธารณะตามกรอบที่กฎหมายกำหนด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การบริหารหนี้สาธารณะภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย

1.1.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- กรอบวงเงินกู้และการค้ำประกันของกระทรวงการคลัง จากการตรวจสอบตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2565 พบว่า ภายหลังจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ผลการกู้เงินใน 2 วัตถุประสงค์ คือ การกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ และการกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อาจทำให้รัฐมีภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น รวมถึงการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะกรณีการกู้เงิน เพื่อชำระหนี้เงินกู้ของกระทรวงการคลังตามมาตรา 24 (1) ไม่ได้กำหนดกรอบเพดานในการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ไว้ อาจส่งผลให้รัฐบาลมีสัดส่วนการก่อหนี้ เพื่อปรับโครงสร้างหนี้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะไม่ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวม รวมถึงอาจก่อให้เกิดภาระดอกเบี้ยสะสมเพิ่มขึ้นและเป็นภาระต่องบประมาณในอนาคต

- กลยุทธ์การบริหารหนี้สาธารณะระยะปานกลาง (Medium - Term Management Strategy: MDTS) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 ประเทศไทยเผชิญสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) หน่วยงานที่รับผิดชอบ มีการเสนอขอทบทวนปรับเปลี่ยนกรอบสัดส่วน/ตัวชี้วัดความเสี่ยง ได้แก่ สัดส่วนหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่ สัดส่วนของหนี้ที่จะต้องปรับอัตราดอกเบี้ย (Re - fixing) ใน 1 ปี สัดส่วนหนี้ที่จะครบกำหนดใน 1 ปี และสัดส่วนหนี้ที่จะครบกำหนดใน 3 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 สถานะของสัดส่วนหนี้ที่จะครบกำหนดใน 3 ปี เกินจากกรอบเป้าหมายที่กำหนดและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้รัฐมีภาระค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น

1.1.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 จากการตรวจสอบข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2566 (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2566) พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ภายหลังจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐมีการประกาศปรับเปลี่ยนกรอบสัดส่วนที่ใช้ในการบริหารหนี้สาธารณะและกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ 2 รายการ คือ (1) สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และ (2) สัดส่วนงบประมาณ เพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

1.2 กรอบที่ใช้ในการควบคุมดูแลการบริหารหนี้สาธารณะตามมาตรฐานสากล พบว่า การกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้เป็นกรอบการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามมาตรฐานสากลและทุกตัวชี้วัดจะถูกกำหนดไว้ตามกฎหมายที่ใช้ในการบริหารหนี้สาธารณะ ยกเว้นตัวชี้วัดสัดส่วนภาระดอกเบี้ยจ่ายของรัฐบาลต่อประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ ที่ยังไม่มีการกำหนดไว้ตามกฎหมาย แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการควบคุมและติดตามกรอบสัดส่วนดังกล่าว โดยกำหนดเป็นเกณฑ์ภายใน รวมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ (คนน.) เพื่อใช้เป็นแนวทางการพิจารณาประกอบการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การบริหารหนี้สาธารณะ รวมทั้งกำกับดูแลภาระหนี้ของรัฐบาล

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะ จากการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 พบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการดำเนินการบริหารหนี้สาธารณะเป็นไปตามแผนที่กำหนด แต่ยังคงมีความเสี่ยงต่อการรักษาระดับตัวชี้วัดและกรอบวินัยทางการคลังที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 การก่อหนี้ใหม่ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2564 ซึ่งมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) รัฐบาลมีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณภายใต้กฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะเต็มตามกรอบวงเงินกู้ที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งยังมีการกู้เงินตามกฎหมายเฉพาะที่มีวงเงินกู้สูง โดยหากเปรียบเทียบหนี้ที่รัฐบาลกู้มาใช้โดยตรงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ก่อนสถานการณ์ COVID - 19) กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จะเห็นว่า หนี้ที่รัฐบาลกู้มาใช้โดยตรงเพิ่มสูงขึ้น จาก 450,000.00 ล้านบาท เป็น 1,493,809.76 ล้านบาท ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของระดับหนี้สาธารณะอย่างมีนัยสำคัญในเวลาอันรวดเร็ว

2.2 การบริหารหนี้เดิม พบว่า การปรับโครงสร้างหนี้ของรัฐบาลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีผลการปรับโครงสร้างหนี้จำนวน 1,120,059.40 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่มีผลการปรับโครงสร้างหนี้

จำนวน 431,469.29 ล้านบาท ซึ่งมีผลมาจากการกู้เงินตามกฎหมายเฉพาะ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้ของรัฐบาล (หนี้ในประเทศ) ที่ครบกำหนดชำระในแต่ละปีมากกว่าร้อยละ 70.00 ของหนี้เงินกู้รัฐบาลในประเทศที่ครบกำหนดชำระ ยกเว้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แสดงให้เห็นว่า หนี้เงินกู้ของรัฐบาลส่วนใหญ่จะถูกปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อยืดระยะเวลาการชำระหนี้ ซึ่งอาจทำให้รัฐมีต้นทุนในการบริหารหนี้เงินกู้เพิ่มสูงขึ้นในอนาคต

2.3 การชำระหนี้ พบว่า สัดส่วนการชำระต้นเงินกู้ของรัฐบาลต่อต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระในแต่ละปีมีแนวโน้มลดลง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีสัดส่วนการชำระต้นเงินกู้ของรัฐบาลต่อต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระเท่ากับร้อยละ 6.07 ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 19.28 แม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบจะสามารถบริหารจัดการหนี้ที่ครบกำหนดชำระในแต่ละปีโดยการปรับโครงสร้างหนี้ได้ แต่ภาระหนี้คงค้างที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีจะทำให้เกิดต้นทุนดอกเบี้ยสะสมเพิ่มขึ้น จึงอาจส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการชำระหนี้ส่วนใหญ่ถูกนำไปชำระค่าดอกเบี้ยและคงเหลืองบประมาณ เพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ลดลงจนไม่สามารถลดภาระหนี้คงค้างได้

ส่วนที่ 3 การดำเนินงานการบริหารหนี้รัฐวิสาหกิจที่มี DSCR ต่ำกว่า 1 เท่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565 พบว่า รัฐบาลมีการอนุมัติให้รัฐวิสาหกิจที่มี DSCR ต่ำกว่า 1 เท่า กู้เงินและบริหารหนี้ได้ จำนวน 5 แห่ง ซึ่งผลการกู้เงินและบริหารหนี้ในแต่ละปีของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50.00 ของผลการกู้เงินและบริหารหนี้ทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจ โดยมีการอนุมัติเงินกู้เพื่อนำไปใช้ในการบริหารหนี้เดิมร้อยละ 61.22 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด และการกู้เพื่อการลงทุนในโครงการพัฒนาที่จะก่อให้เกิดมูลค่าและการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจมีเพียงร้อยละ 27.60 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นกรณีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดหาเงินกู้และให้รัฐวิสาหกิจกู้ต่อ รองลงมาคือ รัฐวิสาหกิจเป็นผู้กู้โดยรัฐบาลค้ำประกัน ซึ่งทั้ง 2 กรณีมีสัดส่วนรวมร้อยละ 94.17 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด ซึ่งเงินกู้ทั้ง 2 กรณีดังกล่าวจะเป็นภาระทางการคลังโดยตรงของรัฐบาล หากรัฐวิสาหกิจประสบปัญหาการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลมีมติคณะรัฐมนตรีเพื่อรับภาระการชำระหนี้ในส่วนดังกล่าวก็จะเกิดเป็นภาระต่องบประมาณและหากมีจำนวนหนี้ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นอาจเป็นการเพิ่มความเสี่ยงทางการคลังในอนาคตได้ ส่วนกรณีรัฐวิสาหกิจเป็นผู้กู้โดยรัฐบาลไม่ค้ำประกัน มีเพียงร้อยละ 5.83 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด นอกจากนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาและแผนการบริหารหนี้ที่รัฐวิสาหกิจจัดทำ เพื่อขอรับเงินกู้ในแต่ละปีไม่มีข้อมูลเชิงปริมาณหรือตัวเลขการคาดการณ์ของรายได้ที่เพิ่มขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าแนวทางที่กำหนดสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ และไม่มีกรอบระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน รวมทั้งยังไม่ได้กำหนดให้ต้องจัดทำรายงาน

ผลการดำเนินการตามแนวทางแก้ไขปัญหาและแผนการบริหารหนี้ ทำให้ในการอนุมัติการกู้เงินไม่สามารถเปรียบเทียบแผนและผลการดำเนินงานเพื่อพิจารณาถึงผลสำเร็จหรือประสิทธิภาพของการดำเนินงานได้ ก่อให้เกิดความเสี่ยงกับรัฐบาลที่จะต้องรับภาระหนี้ของรัฐวิสาหกิจต่อไป อาจส่งผลกระทบต่อหนี้สาธารณะและภาระทางการคลังของประเทศในอนาคต

ส่วนที่ 4 ข้อสังเกตจากการรายงานข้อมูลหนี้สาธารณะ จากการตรวจสอบข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความไม่สอดคล้องตรงกันในรายงานฉบับเดียวกัน ดังนี้

- การรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ รายงานผลรวมจำนวนการก่อหนี้ใหม่ของรัฐวิสาหกิจ รายงานผลรวมจำนวนการกู้ของรัฐบาล เพื่อดำเนินโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พ.ศ. 2563 รายงานผลรวมจำนวนการก่อหนี้ใหม่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ และรายงานวงเงินรวมผลการก่อหนี้ใหม่ของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกันกรณีเงินกู้เพื่อลงทุนในโครงการพัฒนา

- การรายงานผลการดำเนินงานการค้ำประกันและการกู้มาให้กู้ต่อ (ในประเทศ) และผลการกู้เพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลัง ตามรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และการรายงานผลการดำเนินงานการค้ำประกันและการกู้มาให้กู้ต่อ (ในประเทศ) ตามรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

4.2 ความไม่สอดคล้องตรงกันระหว่างรายงาน 2 ฉบับ คือ รายงานสถานะของหนี้สาธารณะตามมาตรา 16 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ รายงานผลรวมหนี้ที่รัฐบาลกู้มาให้กู้ต่อ และรายงานผลรวมการบริหารหนี้เดิมของรัฐบาล

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารหนี้สาธารณะและภาระทางการคลังของประเทศ ดังนี้

1. เสนอรายงานการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารหนี้สาธารณะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อพิจารณาประกอบการกำหนดทิศทางและนโยบายในการบริหารหนี้สาธารณะ

2. พิจารณาทบทวนให้รัฐวิสาหกิจที่มีค่า DSCR ต่ำกว่า 1 เท่า ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานหรือผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาและแผนการบริหารหนี้ และเสนอข้อมูลให้คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการขออนุมัติการกู้เงินต่อคณะรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่ให้กระทำด้วยความรอบคอบ คำนึงถึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหนี้ และการกระจายภาระการชำระหนี้

3. ให้มีการสอบทานความถูกต้องของข้อมูลหนี้สาธารณะที่มีการรายงานและเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบ เพื่อให้ผู้ต้องการนำข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สาธารณะไปใช้ประโยชน์มีฐานข้อมูลหนี้สาธารณะที่ถูกต้อง สามารถสอบยันข้อมูลรายละเอียดการบริหารจัดการหนี้ได้

2. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit)

การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย หมายถึง การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษาและการบริหารซึ่งเงินทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจ รวมถึงการตรวจสอบอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

1. การตรวจสอบรายจ่าย
2. การตรวจสอบรายได้
3. การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ
4. การตรวจสอบข้อเท็จจริง
5. การตรวจสอบกรณีพิเศษ
6. การตรวจสอบเชิงป้องกัน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินวางแผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 4,739 รายงาน/สัญญา/ประกาศ และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 5,318 รายงาน/สัญญา/ประกาศ รวม 2,768 หน่วยงาน ผลการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 2,638 รายงาน/สัญญา/ประกาศ รวม 1,696 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายทั้งจากการเรียกเงินคืนรายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่มและประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 666.47 ล้านบาท

ตาราง 10 สรุปสถิติการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

ลักษณะงานตรวจสอบ	เป้าหมาย (รายงาน)	สตง. เข้าตรวจสอบ		พบข้อบกพร่อง		มูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน/รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่มและประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้ (ล้านบาท)
		รายงาน	หน่วยงาน*	รายงาน	หน่วยงาน*	
1. การตรวจสอบรายจ่าย	770	778	719	529	487	70.94
2. การตรวจสอบรายได้	291	290	289	253	252	13.74
3. ตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	3,178	3,668	1,646	1,433	729	102.96
4. การตรวจสอบข้อเท็จจริง	254	242	218	126	122	84.94
5. การตรวจสอบกรณีพิเศษ	112	156	144	129	121	316.65
6. การตรวจสอบเชิงป้องกัน	134	184	173	168	158	77.24
รวม	**4,739**	**5,318**	**2,768**	**2,638**	**1,696**	**666.47**

*1 หน่วยงาน อาจมีการตรวจสอบได้มากกว่า 1 ลักษณะงาน

การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายในแต่ละลักษณะงานตรวจสอบ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบรายจ่าย

การตรวจสอบรายจ่าย เป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นว่า การรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอื่นของหน่วยงานหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการและสัญญา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ หรือไม่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบรายจ่าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบรายจ่ายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มาจากการตรวจสอบรายงานการเงิน

2) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

3) การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม โดยมีผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และประชากร โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางได้รับความคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมและสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นธรรมนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

4) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกประมาณ เรื่อง การใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผลสัมฤทธิ์การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการลดข้อจำกัดและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินสะสมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5) การตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยมีผลสัมฤทธิ์เพื่อเสนอแนะให้การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเลือกตรวจสอบโครงการ ดังนี้

5.1) โครงการค่าตอบแทนและค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน

5.2) โครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง

5.3) โครงการอื่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

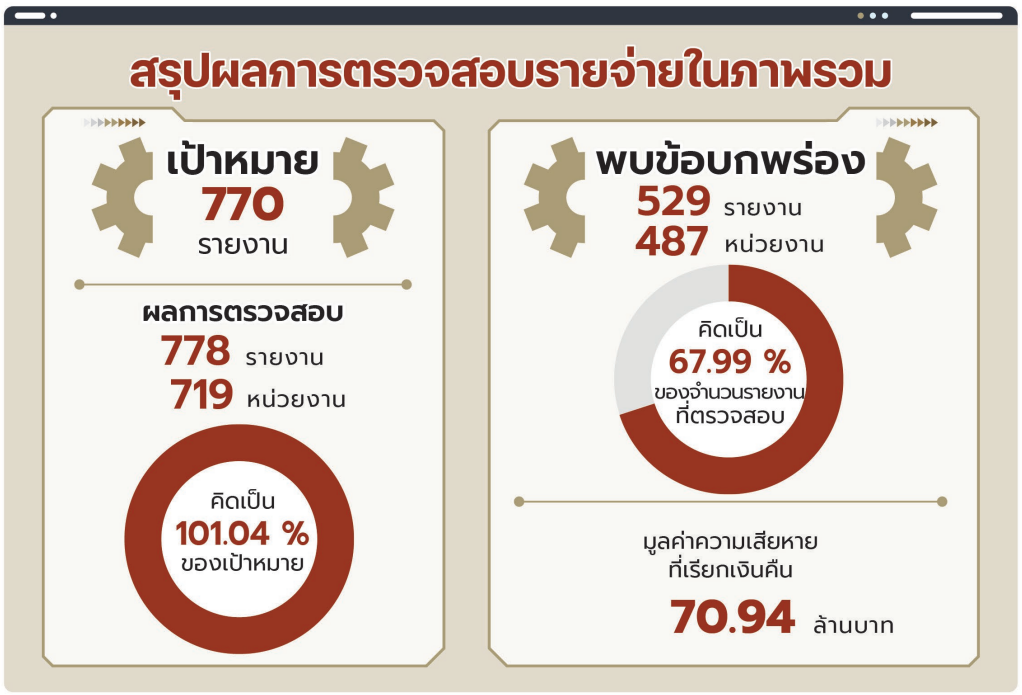
6) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสามัญวุฒิสภา จำนวน 3 คณะ มุ่งเน้นการตรวจสอบการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมาธิการสามัญ เช่น ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการฯ รวมถึงตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในประเทศและต่างประเทศ โดยมีผลสัมฤทธิ์เพื่อเสนอแนะให้การใช้จ่ายเงินของคณะกรรมาธิการสามัญวุฒิสภา ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

7) การตรวจสอบกรณีพบข้อบกพร่องในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบรายงานการเงิน

8) การตรวจสอบการเงินอื่นจากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจในความรับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ตรวจสอบรายงานการเงิน ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หรือหน่วยงานในความรับผิดชอบตามความเหมาะสม

สรุปผลการตรวจสอบรายจ่ายในภาพรวม

โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้กำหนดเป้าหมายผลผลิต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 770 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 778 รายงาน รวม 719 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 101.04 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน ตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 529 รายงาน รวม 487 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 200 รายงาน รวม 183 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 265 รายงาน รวม 248 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 22 รายงาน รวม 19 หน่วยงาน กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 9 รายงาน รวม 8 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 33 รายงาน รวม 29 หน่วยงาน โดยพบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 70.94 ล้านบาท

สำหรับการตรวจสอบรายงานการเงิน จำนวน 8,668 รายงาน พบข้อสังเกต จำนวน 613 รายงาน จำนวน 575 หน่วยงาน

ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย

จากการตรวจสอบรายงานการเงิน เพื่อแสดงความเห็นว่า รายงานการเงินถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ หรือมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ และการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายด้านรายจ่าย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพบข้อสังเกตที่สำคัญ โดยจำแนกได้ดังนี้

1. ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบรายงานการเงิน

1.1 ด้านการควบคุมภายใน ประเภทข้อสังเกตที่มากที่สุด คือ ด้านบัญชี (การบันทึกบัญชีไม่จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หรือจัดทำไม่ครบถ้วน/ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ฯลฯ) จำนวน 452 รายงาน รองลงมา คือ ด้านการเงิน (เงินสด เงินฝากธนาคาร การนำส่งเงิน ใบเสร็จรับเงิน ลูกหนี้ค้างนาน ไม่เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างนาน ฯลฯ) จำนวน 147 รายงาน และลูกหนี้ค้างนานหรือไม่เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างนาน จำนวน 56 รายงาน

1.2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ประเภทข้อสังเกตที่มากที่สุด คือ การบริหารพัสดุ (ราคากลางดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การจัดทำสัญญาไม่ถูกต้อง/ไม่รัดกุม มีการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ไม่จัดทำทะเบียนคุม/ให้เลขรหัสทรัพย์สิน การใช้และการรักษารถยนต์ ฯลฯ) จำนวน 71 รายงาน รองลงมา คือ เงินนอกงบประมาณ (เงินประกันสัญญาครบกำหนดจ่ายคืนแล้วยังไม่ได้จ่ายคืน เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ฯลฯ) จำนวน 50 รายงาน และไม่มีฎีกา/หลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ จำนวน 21 รายงาน

1.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า ประเภทข้อสังเกตที่มากที่สุด คือ มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 9 รายงาน รองลงมา คือ การใช้จ่ายเงินของหน่วยงานไม่เกิดผลสัมฤทธิ์/ไม่มีประสิทธิภาพ/ไม่เป็นไปโดยประหยัด/ไม่คุ้มค่า จำนวน 3 รายงาน

2. ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบรายจ่าย

2.1 ด้านการควบคุมภายใน ประเภทข้อบกพร่องที่มากที่สุด คือ การบันทึกบัญชี ไม่จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หรือจัดทำไม่ครบถ้วน/ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ฯลฯ จำนวน 96 รายงาน รองลงมา ด้านการเงิน (เงินสด เงินฝากธนาคาร การนำส่งเงิน ใบเสร็จรับเงิน ลูกหนี้ค้างนาน ไม่เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างนาน ฯลฯ) จำนวน 59 รายงาน และ การควบคุมภายใน (ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน หรือไม่ให้ความสำคัญในการจัดวางระบบควบคุมภายใน การควบคุมภายในไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ฯลฯ) จำนวน 59 รายงาน

2.2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ประเภทข้อบกพร่องที่มากที่สุด คือ การบริหารพัสดุ (ราคากลางดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การจัดทำสัญญาไม่ถูกต้อง/ไม่รัดกุม มีการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ไม่จัดทำทะเบียนคุม/ให้เลขรหัสทรัพย์สิน การใช้และการรักษารถยนต์ ฯลฯ) จำนวน 109 รายงาน รองลงมา คือ เบิกจ่ายเงินโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ จำนวน 63 รายงาน และเบิกจ่ายเกินสิทธิ/เกินอัตราที่กำหนด จำนวน 60 รายงาน

2.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า ประเภทข้อบกพร่องที่มากที่สุด คือ มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 99 รายงาน รองลงมา คือ การใช้จ่ายเงินของหน่วยงานไม่เกิดผลสัมฤทธิ์/ไม่มีประสิทธิภาพ/ไม่เป็นไปโดยประหยัด/ไม่คุ้มค่า จำนวน 13 รายงาน

โดยประเภทข้อสังเกต/ข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย จำแนกรายละเอียดตามตาราง 11

ตาราง 11 ประเภทข้อสังเกต/ข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย

ประเภทข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง	การตรวจสอบรายงานการเงิน	การตรวจสอบรายจ่าย
1. ด้านการควบคุมภายใน	**551**	**186**
1.1 ด้านบัญชี (การบันทึกบัญชี ไม่จัดทะเบียนต่าง ๆ หรือจัดทำไม่ครบถ้วน/ไม่เป็นปัจจุบันไม่จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ฯลฯ)	452	96
1.2 ด้านการเงิน (เงินสด เงินฝากธนาคาร การนำส่งเงิน ใบเสร็จรับเงิน ลูกหนี้ค้างนาน ไม่เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างนาน ฯลฯ)	147	59
1.3 การควบคุมภายใน (ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน หรือไม่ให้ความสำคัญในการจัดวางระบบควบคุมภายใน การควบคุมภายในไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ฯลฯ)	21	59
1.4 ลูกหนี้ค้างนาน หรือไม่เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างนาน	56	-
1.5 เงินขาดบัญชี	26	-
1.6 บันทึกรายการเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง/ไม่ครบถ้วนตามงวดบัญชี	11	-

ประเภทข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง	การตรวจสอบรายงานการเงิน	การตรวจสอบรายจ่าย
2. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย	**167**	**205**
2.1 การบริหารพัสดุ (ราคากลางดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การจัดทำสัญญาไม่ถูกต้อง/ไม่รัดกุม มีการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ไม่จัดทำทะเบียนคุม/ให้เลขรหัสทรัพย์สิน การใช้และการรักษารถยนต์ ฯลฯ)	71	109
2.2 เบิกจ่ายเงินโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ	14	63
2.3 เบิกจ่ายเกินสิทธิ/เกินอัตราที่กำหนด	16	60
2.4 เงินนอกงบประมาณ (เงินประกันสัญญาครบกำหนดจ่ายคืนแล้วยังไม่ได้จ่ายคืน เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ฯลฯ)	50	-
2.5 ไม่มีฎีกา/หลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ	21	-
2.6 จ่ายขาดเงินสะสม ไม่ถูกต้อง/ไม่เป็นไปตามระเบียบ	11	-
2.7 การจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่น ๆ จัดเก็บไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา	11	-
2.8 ด้านงบประมาณ (ตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่เป็นไปตามกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/หนังสือสั่งการ ประมาณการรายรับประกอบ งบประมาณ รายจ่ายประจำปีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์/หรือประมาณการไว้สูงไป ฯลฯ)	7	-
3. ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า	**12**	**109**
3.1 มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	9	99
3.2 การใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจไม่เกิดผลสัมฤทธิ์/ไม่มีประสิทธิภาพ/ไม่เป็นไปโดยประหยัด/ไม่คุ้มค่า	3	13

* 1 รายงาน อาจพบข้อสังเกต/ข้อบกพร่องมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อสังเกต/ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบรายงานการเงิน และการตรวจสอบรายจ่าย โดยจำแนกได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายงานการเงิน

1.1 ด้านการควบคุมภายใน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อสังเกต โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้ตรวจสอบและบันทึกบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วน จำนวน 396 รายงาน ให้จัดทำทะเบียนคุมให้ถูกต้องครบถ้วน จำนวน 62 รายงาน ให้สำรวจข้อมูล/จัดทำ/ปรับปรุงฐานข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน จำนวน 62 รายงาน และให้จัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน จำนวน 55 รายงาน

1.2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อสังเกต โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จำนวน 196 รายงาน ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน จำนวน 24 รายงาน และให้ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาผู้รับผิดทางละเมิด/ชดใช้ค่าเสียหาย/พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี จำนวน 23 รายงาน

1.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อสังเกต โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า จำนวน 5 รายงาน ให้เร่งรัดดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 4 รายงาน และให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 3 รายงาน

2. ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายจ่าย

2.1 ด้านการควบคุมภายใน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้ตรวจสอบและบันทึกบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วน จำนวน 40 รายงาน ให้จัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน จำนวน 29 รายงาน และให้มีการสอบทานการปฏิบัติงานอย่างละเอียดรอบคอบ จำนวน 24 รายงาน

2.2 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จำนวน 382 รายงาน ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน จำนวน 105 รายงาน และให้ดำเนินการทางวินัย จำนวน 19 รายงาน

2.3 ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้เร่งรัดดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 6 รายงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 6 รายงาน และให้ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า จำนวน 3 รายงาน

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่ายจำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 12

ตาราง 12 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายงานการเงินและการตรวจสอบรายจ่าย

ลักษณะข้อเสนอแนะ	การตรวจสอบรายงานการเงิน	การตรวจสอบรายจ่าย
1. ด้านการควบคุมภายใน	**487**	**83**
1.1 ให้ตรวจสอบและบันทึกบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน	396	40
1.2 ให้จัดทำทะเบียนคุมให้ถูกต้องครบถ้วน	62	-
1.3 ให้สำรวจข้อมูล/จัดทำ/ปรับปรุงฐานข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	62	-
1.4 ให้จัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน	55	29
1.5 ให้เร่งรัดจัดเก็บภาษีที่ค้างชำระ/ลูกหนี้ค้างชำระพร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้เป็นไปตามประมาณการหรือเป้าหมาย/ให้ครบถ้วนเสร็จสิ้นโดยเร็ว	43	-
1.6 ให้มีการสอบทานการปฏิบัติงานอย่างละเอียดรอบคอบ	8	24
1.7 แจ้งให้ผู้วางเงินประกันสัญญาที่พ้นภาระผูกพันแล้วให้มาขอคืนเงินประกันสัญญาโดยเร็ว	20	-
1.8 ให้จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ/ซักซ้อมความเข้าใจ/ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่	19	-
1.9 กำหนดมาตรการดำเนินการกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	4	-
2. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย	**232**	**457**
2.1 ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดีและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	196	382
2.2 ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน	24	105

ลักษณะข้อเสนอแนะ	การตรวจสอบรายงานการเงิน	การตรวจสอบรายจ่าย
2.3 ให้ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาผู้รับผิดทางละเมิด/ชดใช้ค่าเสียหาย/พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี	23	-
2.4 ให้ดำเนินการทางวินัย	7	19
3. ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า	**13**	**15**
3.1 ให้เร่งรัดดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด	4	6
3.2 ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	3	6
3.3 ให้ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า	5	3
3.4 ให้บริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	2	-

* 1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

สรุปผลการตรวจสอบรายจ่ายแยกตามประเด็นการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินวางแผนการตรวจสอบรายจ่ายโดยมุ่งเน้นการตรวจสอบในประเด็นที่สำคัญตามตาราง 13

ตาราง 13 ผลการตรวจสอบรายจ่าย แยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วย : รายงาน

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง
1. การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)	**34**	**17**
2. การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม	**78**	**71**
3. การใช้จ่ายเงินนอกประมาณ	**218**	**107**
4. การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	**91**	**64**
4.1 โครงการค่าตอบแทนและค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน	70	45
4.2 โครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง	-	-
4.3 โครงการอื่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	21	19
5. การใช้จ่ายเงินในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสามัญวุฒิสภา	**1**	**-**
6. การตรวจสอบกรณีพบข้อบกพร่องในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ ที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบรายงานการเงิน	**210**	**163**
7. การตรวจสอบการเงินอื่นจากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานในความรับผิดชอบ	**146**	**107**
รวม	**778**	**529**

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบรายจ่าย

การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม จำนวน 78 รายงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 71 รายงาน โดยเลือกตรวจสอบการเบิกจ่ายแทน 4 กิจกรรม ดังนี้

1. โครงการการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย

2. โครงการการให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก

3. โครงการการสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี

4. กองทุนผู้สูงอายุ

การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม พบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. การปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี พบว่า การรับ การเก็บรักษา การเบิกจ่ายเงินซ้ำซ้อน ไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบ การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที ไม่เป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ผู้ประสบปัญหาทางสังคมไม่ตรงกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน การพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ขอรับเงินที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ การดำเนินการไม่เป็นไปตามขั้นตอนคู่มือการดำเนินโครงการไม่รายงานผลการดำเนินการตามแบบประเมินผลที่กำหนดตามประกาศกระทรวง เรื่อง การสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี ประกาศ ณ วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2563 ข้อ 5 (3)

2. การควบคุมภายใน พบว่า การบันทึกข้อมูลให้ความช่วยเหลือในระบบศูนย์ข้อมูลกลางไม่ถูกต้อง และไม่เป็นปัจจุบัน การพิจารณาให้เงินช่วยเหลือไม่เป็นมาตรฐาน ไม่จัดทำหลักฐานการจ่ายเงินกู้ไว้กับสัญญากู้ยืมเงิน ไม่ได้จัดทำแบบใบสำคัญรับเงินไว้ให้ผู้กู้ยืมเงินลงนามเป็นหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ไม่มีการติดตาม เร่งรัด และการดำเนินการทางกฎหมายกับลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุนผู้สูงอายุ ไม่มีการติดตามประเมินผลหลังการจ่ายเงิน การรายงานผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามคู่มือ ไม่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามที่โครงการฯ กำหนดก่อนรับรองคุณสมบัติในเอกสารประกอบคำขอรับเงิน การกรอกข้อมูลสำคัญไม่ครบถ้วน อาจส่งผลทำให้

คณะอนุกรรมการแต่ละคณะพิจารณาข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ หรืออาจส่งผลต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้ในการดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

3. การบริหารพัสดุ พบว่า ไม่ระบุคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด วัสดุตามเอกสารใบสั่งซื้อ ใบส่งของ ใบตรวจรับ ไม่ตรงกับรายการวัสดุที่ใช้ในการปรับปรุง/ซ่อมแซม ดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ไม่ได้รายงานผลการดำเนินการ ไม่จัดทำร่างขอบเขตของงานและไม่จัดทำประกาศผู้ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และเข้าลักษณะเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐหรือตามกฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐโดยเคร่งครัด

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบแบบคำร้องขอกู้ยืมเงิน/เอกสารประกอบให้ครบถ้วน เนื่องจากเป็นข้อมูลสำคัญที่ต้องนำเสนอให้คณะกรรมการในลำดับต่อไปเพื่อใช้พิจารณาการให้กู้ยืมเงินและเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางแบบฟอร์มของกองทุนที่ได้กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด และรายละเอียดในเอกสารเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ควรตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

2. ขอให้กองทุนซักซ้อมทำความเข้าใจหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในการแนบหลักฐานการโอนเงินจากระบบ KTB Corporate Online ที่แสดงบัญชีผู้รับเงินซึ่งตรงกับผู้กู้ยืมเงินในสัญญาเป็นหลักฐานในการจ่ายเงินไว้ทุกราย โดยสั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามหนังสือสั่งการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และจัดให้มีการตรวจสอบการจ่ายเงินแต่ละรายการจากรายงานสรุปผลการโอนเงิน (Detail Report และ Summary Report/Transaction History) รายงานรายการสรุปความเคลื่อนไหวทางบัญชี (e-Statement/Account Information) ที่เรียกจากระบบ KTB Corporate Online กับข้อมูลในทะเบียนคุมการโอนเงินในระบบคอมพิวเตอร์ทุกสิ้นวันทำการ

3. ดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง และให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐ

4. รวบรวมปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดกรณีผู้มีหน้าที่รับรองคุณสมบัติตามเกณฑ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ยังไม่ได้ลงทะเบียน ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลรายได้ ทรัพย์สินทางการเงิน และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาคุณสมบัติตามเกณฑ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งอาจ

ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเสนอพิจารณาทบทวนแนวทางการรับรองคุณสมบัติหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดดังกล่าวต่อไป

5. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้มีหน้าที่ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน การพิจารณาคุณสมบัติ กลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. หน่วยงานได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่กองทุนกำหนด โดยค้นหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและประสานขอข้อมูลทางโทรศัพท์มาปรับปรุงแก้ไขให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วนก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุมัติต่อไป

2. หน่วยงานได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบและติดตามการรายงานผลการดำเนินงานพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบให้เป็นไปตามที่ระเบียบ คู่มือการดำเนินโครงการ และสัญญารับเงินอุดหนุนกำหนด จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับเงินอุดหนุน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านสังคม เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งบรรลุผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่อาจเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายได้

3. หน่วยงานได้กำหนดแนวทางในการตรวจสอบการจ่ายเงินโดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการจ่ายเงินโดยวิธีการโอนผ่านระบบ KTB Corporate Online ทุกสิ้นวันทำการและจะใช้รายงานสรุปผลการโอนเงิน (Detail Report และ Summary Report/Transaction History) ที่ได้จากระบบ KTB Corporate Online เป็นหลักฐานการจ่ายเงินและเก็บรักษาไว้ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบต่อไป

4. จัดทำหนังสือประชาสัมพันธ์คู่มือการดำเนินโครงการผ่านอำเภอไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มไลน์ ที่สมาชิกเป็นเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ เรื่อง การใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ เรื่อง การใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 218 รายงาน จำนวน 218 หน่วยงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 107 รายงาน รวม 107 หน่วยงาน

จากการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ เรื่อง การใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. จ่ายขาดเงินสะสม ไม่ถูกต้อง/ไม่เป็นไปตามระเบียบ การใช้จ่ายเงินสะสมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้รับอนุมัติ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ระเบียบกำหนด ทำให้เงินสะสมนั้นเป็นอันพับไป การจัดทำรายงานพิสูจน์ยอดเงินสะสมไม่ถูกต้อง ส่งผลให้มีการอนุมัติจ่ายขาดเงินสะสมเกินกว่าวงเงิน การเบิกจ่ายเงินสะสมรายจ่ายงบกลางเพื่อจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดและเงินช่วยพิเศษ กรณีข้าราชการครูบำนาญส่วนท้องถิ่นถึงแก่ความตาย โดยไม่ได้ขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 90 ถือเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2. การบันทึกบัญชี ไม่จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หรือจัดทำไม่ครบถ้วน/ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร การรายงานเงินสะสมและสำรองเงินสะสมไม่เป็นไปตามระเบียบ การจัดทำรายงานพิสูจน์ยอดเงินสะสมที่สามารถนำไปใช้ได้ไม่ถูกต้อง ไม่ได้พิสูจน์ยอดเงินสะสมคงเหลือที่สามารถนำไปใช้ได้ในการขออนุมัติจ่ายขาดเงินสะสม ไม่จัดทำรายงานเงินสะสมและเงินทุนสำรองเงินสะสม ในการประชุมเพื่ออนุมัติจ่ายจากเงินสะสมไม่อภิปรายถึงเหตุผลความจำเป็น การรายงานเงินสะสมและเงินทุนสำรองเงินสะสมไม่เป็นไปตามระเบียบ

3. การบริหารพัสดุ ไม่มีการจัดทำร่างขอบเขตงาน กำหนดราคากลาง กำหนดราคากลางสูงเกินจริง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมิได้แก้ไขแนบท้ายสัญญากรณีการคิดค่าปรับ การตรวจรับงานไม่เป็นไปตามข้อเสนอด้านราคาอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา การตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

4. ด้านการเงิน มียอดเงินสะสมคงเหลือไม่เพียงพอสำหรับสำรองเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบ ส่งใช้เงินยืมเกินกำหนด ผู้ยืมเขียนข้อมูลหลักฐานการจ่ายเพื่อส่งใช้คืนเงินยืมไม่ครบถ้วนตามรูปแบบที่กำหนด เบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางไปราชการซ้ำซ้อน การใช้จ่ายเงินสะสมไม่เป็นไปตามกฎหมาย

และระเบียบที่กำหนด การเบิกจ่ายเงินผิดแหล่งเงิน การประกาศใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและตั้งงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน ในระหว่างปีงบประมาณขอโอนเพิ่มและโอนลด ทำให้งบประมาณรายจ่ายภายหลังจากการโอนเพิ่มและโอนลดคงเหลือไม่เพียงพอ และนายกเทศมนตรีได้อนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมเพื่อจ่ายเงินเดือนประจำเดือนกันยายน โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง กำชับเจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

2. ให้ดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. หน่วยงานได้ทำหนังสือขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย กรณีทักท้วงการเบิกจ่ายเงินสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 123 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับล่าสุด เพื่อโปรดวินิจฉัยในกรณีการเบิกจ่ายเงินสะสมรายจ่ายงบกลางเพื่อจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดและเงินช่วยพิเศษ กรณีข้าราชการครูบำนาญส่วนท้องถิ่นถึงแก่ความตาย โดยไม่ได้ขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัด

2. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

การตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โดยมีผลสัมฤทธิ์เพื่อเสนอแนะให้การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 91 รายงาน จำนวน 90 หน่วยงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 64 รายงาน รวม 63 หน่วยงาน โดยเลือกตรวจสอบโครงการ ดังนี้

1. โครงการค่าตอบแทนและค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน

2. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของกระทรวงแห่งหนึ่ง

3. โครงการอื่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

การตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. การบริหารพัสดุ พบว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง การส่งมอบพัสดุ การตรวจรับพัสดุ และการเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาบริการ - บุคคลภายนอก ไม่ถูกต้อง สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานไม่ระบุรายละเอียด ไม่มีรายละเอียดสินทรัพย์รายตัวเพื่อประกอบการตรวจสอบ ไม่มีการระบุรหัสครุภัณฑ์ไว้บนตัวสินทรัพย์ ไม่ตรวจนับวัสดุคงเหลือ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ไม่จัดส่งรายงานคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ไม่มีเอกสารหลักฐานว่ามีการตรวจรับงานครบถ้วนตามสัญญาเมื่อใด การบันทึกข้อมูลในบันทึกการใช้รถไม่สัมพันธ์กับเวลาปฏิบัติงานในบัญชีลงเวลา/เครื่องบันทึกลายนิ้วมือ ผู้จดบันทึกข้อมูลในบันทึกการใช้รถ มีลักษณะลายนิ้วมือเป็นแบบเดียวกันทุกคัน ทั้งที่ระบุชื่อพนักงานขับรถเป็นคนละคน และระบุชื่อพนักงานขับรถไม่ตรงกับชื่อเจ้าหน้าที่ที่ขอเบิกค่าตอบแทน เป็นการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

2. ด้านบัญชี พบว่า ไม่ปรับปรุงบัญชีรายได้สูงต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ ณ วันสิ้นงวด ตามเกณฑ์คงค้าง ยอดคงเหลือแสดงยอดผิดดุลบัญชี และมียอดค้างนานไม่มีการเคลื่อนไหว บัญชีเจ้าหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบัญชีเงินรับฝากอื่น มียอดคงเหลือไม่ตรงกันระหว่างบัญชีแยกประเภททั่วไปในระบบ GFMIS กับรายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง รายการข้อคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสินทรัพย์เป็นการยกยอดเข้าระบบ GFMIS ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 บัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ บัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด บัญชีค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี บัญชีเงินทดรองราชการลับจากคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ บัญชีลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ บัญชีเงินให้กู้ยืมบุคคลภายนอก บัญชีสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ผิดนัดชำระและคาดว่าจะเรียกเก็บหนี้ไม่ได้และอยู่ระหว่างฟ้องร้องดำเนินคดี ส่งผลให้ยอดเงินให้กู้ยืมที่แสดงอยู่ในรายงานการเงินสูงเกินจริง

3. มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี พบว่า บันทึกข้อมูลจัดทำเอกสาร และรายงานผลไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไม่รายงานผลการดำเนินงานโครงการ และไม่ได้ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด รายงานผลการดำเนินการไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามหนังสือรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย ระเบียบเบิกจ่ายเงิน และหนังสือสั่งการ รวมทั้งวิธีดำเนินการคัดเลือกบุคลากรไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

4. การเบิกจ่ายเกินสิทธิ/เกินอัตราที่กำหนด พบว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยสูงไปเบิกจ่ายไม่สอดคล้องกับเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย เบิกจ่ายซ้ำซ้อน เบิกจ่ายให้ผู้ไม่มีคุณสมบัติ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน ควบคุมและรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขอเบิก การอนุมัติเบิก และการอนุมัติจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง และแผนปฏิบัติงานการแนะนำและตรวจสอบภาษีอากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5. ด้านการเงิน พบว่า ลูกหนี้เงินยืมทดรอง ระบุสัญญายืมเงินไม่ครบถ้วน และส่งใช้ใบสำคัญล่าช้า บัญชีเงินสดในมือมียอดไม่ตรงกับรายงานเงินคงเหลือ และบัญชีพักเงินนำส่งมียอดคงเหลือ และบัญชีเงินฝากธนาคารจัดทำงบกระทบยอดมีรายการรอตรวจสอบ โดยไม่มีเอกสารหลักฐาน ขอเบิกเงินจากคลังสูงกว่าหลักฐานการจ่ายที่ได้จากหน่วยงานผู้ขอเบิกด้วยจำนวนเงินตามบันทึกขออนุมัติเบิกจ่ายของหน่วยงานผู้ขอเบิกโดยที่ยังตรวจสอบเอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

2. จัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนและตรวจสอบและบันทึกบัญชีให้ถูกต้อง

3. ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการส่งมอบงานอีกครั้งและได้ขอเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างในส่วนของการส่งมอบงานไม่ครบถ้วน ถูกต้องตามขอบเขตของงาน (TOR) คืนเรียบร้อยแล้ว

2. มีการดำเนินการจัดทำสรุปรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปี รายงานแสดงรับ - จ่ายและยอดคงเหลือของวัสดุประจำปี รวมถึงบัญชีวัสดุ (Stock Card) และอยู่ระหว่างดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต้องเร่งดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จ

3. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน ควบคุมและรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อยู่ในระหว่างส่งเอกสารเพิ่มเติมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

การตรวจสอบกรณีพบข้อบกพร่องในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ ที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบรายงานการเงิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการตรวจสอบกรณีพบข้อบกพร่องในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบรายงานการเงิน จำนวน 210 รายงาน จำนวน 198 หน่วยงาน พบข้อบกพร่องจำนวน 163 รายงาน รวม 153 หน่วยงาน โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านบัญชี พบว่า การบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินที่ส่งให้ตรวจสอบไม่ถูกต้อง เงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร โดยไม่ปรากฏรายการบันทึกบัญชีทั้งการรับเงินที่หักจากเงินเดือน/ค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ที่ขอเบิกจากเงินงบประมาณเพื่อนำไปจ่ายชำระหนี้บุคคลที่สาม และการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้บุคคลที่สามผ่านระบบ KTB Corporate การบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรมในทะเบียนคุมไม่ครบถ้วน ยอดตามบัญชีแยกประเภทลูกหนี้การค้า - บุคคลภายนอกมากกว่ายอดตามรายงานการออกใบแจ้งหนี้และรายงานการออกใบเสร็จรับชำระหนี้ มีสินทรัพย์บางรายการที่วันที่เริ่มคิดค่าเสื่อมราคาไม่ใช่วันที่คณะกรรมการตรวจรับ จัดประเภทสินทรัพย์ในระบบ New GFMIS Thai ไม่ถูกต้อง ไม่ได้โอนรายการบัญชีระหว่างก่อสร้างเป็นบัญชีสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่าย ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่ผิดนัดชำระและคาดว่าจะเรียกเก็บหนี้ไม่ได้และอยู่ระหว่างฟ้องร้องดำเนินคดี ส่งผลให้ยอดเงินให้กู้ยืมที่แสดงอยู่ในรายงานการเงินสูงเกินจริง ปรับปรุงลดยอดบัญชีเงินให้กู้ยืมคู่กับบัญชีรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม แต่ไม่สามารถชี้แจงแสดงหลักฐานให้ตรวจสอบได้ว่าการปรับปรุงดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใด และปรับปรุงลดยอดของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมรายใด

2. ด้านการเงิน พบว่า ไม่นำบัญชีเงินฝากธนาคารบันทึกบัญชีในระบบ GFMIS จัดเก็บรายงานการรับชำระเงินระหว่างวัน (Receivable Information Online) ณ สิ้นวันทำการ ไม่ครบถ้วน บัญชีเงินฝากธนาคารได้รับการยืนยันยอดจากธนาคาร แต่ไม่ปรากฏการบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารในระบบ GFMIS ใบสำคัญค้างจ่ายค้างนาน เงินประกันอื่นมีรายการคงค้างนาน การไม่นำเงินฝากธนาคารในวันทำการถัดไป หนี้สินหมุนเวียนอื่นมีรายการค้างนาน ไม่ได้บันทึกข้อมูลการรับเงินในระบบ GFMIS ภายในวันที่ได้รับเงิน และการนำส่งเงินฝากคลังล่าช้าเกินระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

3. การบริหารพัสดุ พบว่า การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี และประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีไม่ครบถ้วน ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด การแบ่งซื้อหรือแบ่งจ้าง กรณีจ้างเหมาบริการพนักงานขับรถยนต์ และจ้างเหมาบริการผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้รับจ้างรายเดียวกันมากกว่า 1 ครั้ง โดยต่อเนื่องในปีงบประมาณเดียวกัน การจัดทำทะเบียนคุมสัญญา ใบสั่งซื้อสั่งจ้าง

และบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วนถูกต้อง มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงการจ้าง และการกำหนดราคากลางไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กฎหมาย ระเบียบ และประกาศกำหนด

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตรวจสอบและบันทึกบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด พร้อมทั้งซักซ้อมความเข้าใจให้กับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี และการประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐโดยเคร่งครัด

2. ให้ดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดต่อไป

2. หน่วยงานได้ประสานกรมบัญชีกลาง เพื่อขอแนวทางในการปรับแก้ไขรายละเอียดประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ถูกต้องในระบบ e - GP แล้วปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข

3. หน่วยงานได้ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการปรับแก้ไขสัญญาในส่วนของสัญญาที่ได้ดำเนินการไปแล้วกับกรมบัญชีกลางอีกครั้ง และจะมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำสัญญาที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณถัดไปให้มีความถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

การตรวจสอบรายได้

การตรวจสอบรายได้ เป็นการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใดของหน่วยรับตรวจ ว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการหรือไม่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบรายได้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2566 - 2570 และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้

2. ส่วนราชการที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้ มุ่งเน้นการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้เกี่ยวกับที่ดิน และการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการนำที่ราชพัสดุที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทางราชการไปจัดหาประโยชน์โดยการจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจ

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

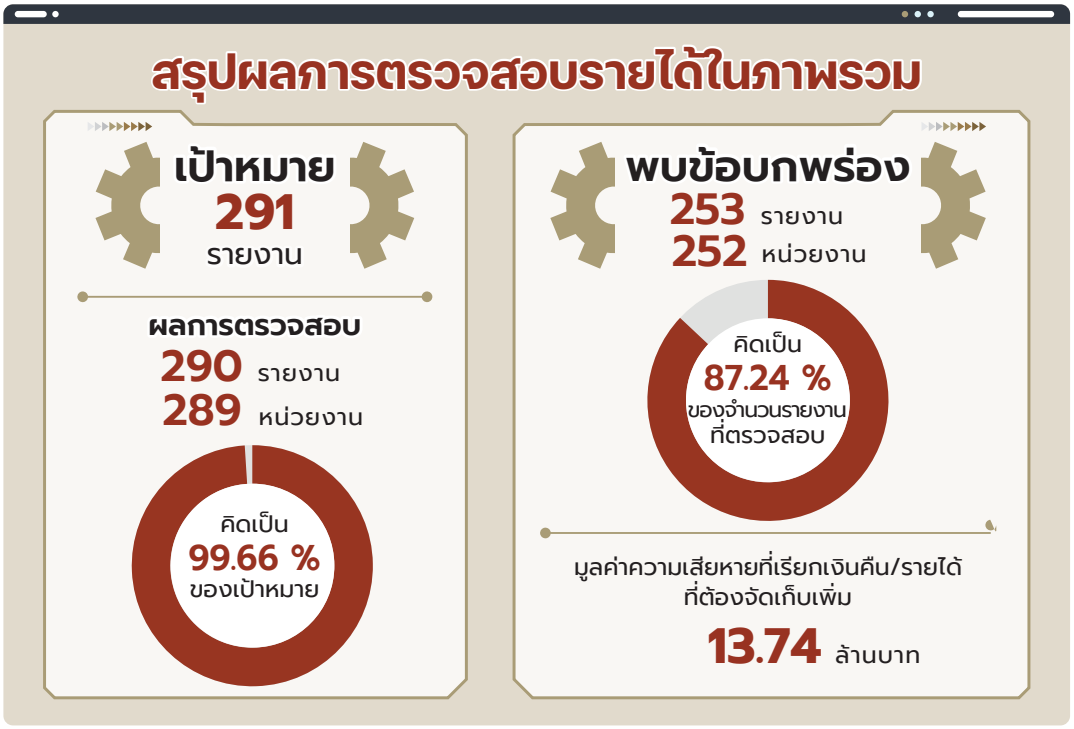
3.1 การตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มุ่งเน้นการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเสี่ยงในการจัดเก็บข้อมูลพื้นที่ภาษี ให้ความสำคัญกับทรัพย์สินของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐซึ่งใช้ในกิจการของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐหรือกิจการสาธารณะที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษี แต่ได้นำทรัพย์สินนั้นไปใช้หาประโยชน์ โดยมีผลสัมฤทธิ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้สามารถนำรายได้ไปพัฒนาท้องถิ่น ลดภาวะพึ่งพิงรายได้จากการจัดสรรของรัฐบาล

3.2 การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นการตรวจสอบหน่วยงานที่มีความเสี่ยง เช่น ลูกหนี้ค่าน้ำประปาค้างนาน หรือบัญชีลูกหนี้ค่าน้ำประปาจำนวนเงินสูง หรือความเสี่ยงอื่น เพื่อให้การดำเนินกิจการประปาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีน้ำสะอาดใช้ในการอุปโภคบริโภค

4. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานในความรับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ตรวจสอบรายงานการเงินตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หรือหน่วยงานในความรับผิดชอบตามความเหมาะสม

สรุปผลการตรวจสอบรายได้ในภาพรวม

โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนตรวจสอบรายได้ โดยมีเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 291 รายงาน สามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 290 รายงาน รวม 289 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.66 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน ตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 253 รายงาน รวม 252 หน่วยงาน ประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 18 รายงาน รวม 18 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 226 รายงาน รวม 225 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 รายงาน รวม 3 หน่วยงาน กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน 2 รายงาน รวม 2 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 4 รายงาน รวม 4 หน่วยงาน โดยพบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืนหรือรายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 13.74 ล้านบาท

ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบรายได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อบกพร่องที่สำคัญจากการตรวจสอบรายได้ เรียงลำดับตามประเภทข้อบกพร่องจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อบกพร่องมากที่สุด คือ การจัดเก็บเงินค่าเช่า ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่น ๆ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา จำนวน 141 รายงาน รองลงมา คือ การบันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง จำนวน 103 รายงาน การจัดทำระบบฐานข้อมูล

เกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน จำนวน 82 รายงาน มิได้เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างชำระหรือมีลูกหนี้ค้างนาน จำนวน 77 รายงาน และการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการนำเงินฝากธนาคาร ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 75 รายงาน

โดยมีประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายได้ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 14

ตาราง 14 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบรายได้

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
1. ด้านการจัดเก็บรายได้	**146**
1.1 การจัดเก็บเงินค่าเช่า ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่น ๆ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา	141
1.2 การคำนวณรายการเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ผิดพลาด และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	15
2. การบันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง	**103**
3. การจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน	**82**
4. มิได้เร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างชำระหรือมีลูกหนี้ค้างนาน	**77**
5. การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการนำเงินฝากธนาคาร ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	**75**
6. การแจ้งประเมินภาษีไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน	**60**
7. ขาดการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพผลผลิตหรือบริการให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด	**44**

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
8. การกำหนดอัตราการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ไม่เหมาะสมสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายและผลการดำเนินงาน เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ใช้บริการ และไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	36
9. ขาดการวิเคราะห์ต้นทุนและควบคุมปริมาณการสูญเสีย ทำให้ต้นทุนสูงรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย	35
10. การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ ข้อบัญญัติ แนวทาง ขั้นตอน และอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามที่กฎหมายกำหนด	32
11. การควบคุมภายในไม่เหมาะสมและเพียงพอ	32
12. การจัดทำประมาณการรายรับ - รายจ่ายไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	22
13. มิได้มีคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมกับงาน	21
14. มิได้ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้งาน	19
15. การจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ สัญญา เงื่อนไข วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	18

*1 รายงาน อาจพบข้อบกพร่องมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบรายได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบรายได้เรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควบคุม กำกับ ดูแล และสอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเหมาะสม จำนวน 144 รายงาน รองลงมา คือ ให้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและแต่งตั้งหรือมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสม เพียงพอ และชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ จำนวน 119 รายงาน ให้สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ และจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 98 รายงาน ให้เร่งรัดจัดเก็บรายได้หรือ ผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา จำนวน 93 รายงาน และให้บันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ให้ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง จำนวน 83 รายงาน จากการตรวจสอบรายได้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งผลการตรวจสอบและเสนอแนะให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบรายได้ จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 15

ตาราง 15 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบรายได้

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควบคุม กำกับ ดูแล และสอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเหมาะสม	144
2. ให้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและแต่งตั้งหรือมอบหมายงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสม เพียงพอ และชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ	119

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
3. ให้สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ และจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	**98**
4. ด้านการจัดเก็บรายได้	**98**
4.1 ให้เร่งรัดจัดเก็บรายได้หรือผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา	93
4.2 ให้ตรวจสอบการคำนวณภาษีให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบโดยเคร่งครัด	7
5. ให้บันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ให้ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง	**83**
6. ให้เร่งรัด ติดตาม และจัดเก็บลูกหนี้ที่ค้างชำระหรือมีลูกหนี้ค้างนาน ให้ครบถ้วน ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	**75**
7. ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาสาเหตุของการปฏิบัติไม่ถูกต้อง และดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	**65**
8. ให้ทบทวนหรือกำหนดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เหมาะสมต่อสถานการณ์และการบริหารจัดการ	**62**
9. ให้ทบทวนการประเมินภาษีและแจ้งประเมินไปยังผู้เสียภาษีให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเคร่งครัด	**57**

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
10. ให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	55
11. ให้พิจารณาทบทวนและกำหนดอัตราการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ให้เหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายและผลการดำเนินงาน เกิดความเป็นธรรม และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	52
12. ให้กำกับดูแลการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการนำเงินฝากธนาคาร ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบที่กำหนด	47
13. ให้ตรวจสอบและควบคุมคุณภาพผลผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	42
14. ให้ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้งาน	39
15. ให้ความสำคัญในการวางระบบการควบคุมภายในที่ดีและบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม	37
16. ให้มีการวิเคราะห์ตรวจสอบและควบคุมปริมาณน้ำสูญเสียของกิจการให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิตและค่าเสียโอกาสของรายได้จากปริมาณน้ำสูญเสีย	29
17. ให้ทบทวนการจัดทำประมาณการรายรับ - รายจ่าย ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	21
18. ให้ดำเนินการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง	20

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

สรุปผลการตรวจสอบรายได้แยกตามประเด็นการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้วางแผนการตรวจสอบรายได้โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบในประเด็นที่สำคัญ ตามตาราง 16

ตาราง 16 ผลการตรวจสอบรายได้ แยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วย : รายงาน

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง
1. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้	**4**	**3**
2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ส่วนราชการที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้	**12**	**9**
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	**250**	**224**
3.1 การตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	92	87
3.2 การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปา	158	137
4 การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจในความผิดชอบ	**24**	**17**
รวม	**290**	**253**

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบรายได้

การตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 250 รายงาน รวม 250 หน่วยงาน จากการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 224 รายงาน รวม 224 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 89.60 ของจำนวนผลผลิตการตรวจสอบ โดยมีประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญ รายละเอียดดังนี้

1. การตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้สามารถนำรายได้ไปพัฒนาท้องถิ่น ลดภาวะพึ่งพิงรายได้จากการจัดสรรของรัฐบาล โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 92 รายงาน รวม 92 หน่วยงาน จากการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 87 รายงาน รวม 87 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 94.57 ของจำนวนผลผลิตการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปา โดยมีประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญ รายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน เช่น การสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเกี่ยวกับประเภท ขนาด ลักษณะการใช้ประโยชน์ อายุของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างไม่ครบถ้วนตามข้อเท็จจริงและไม่เป็นไปตามกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน การจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3) และการจัดทำบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.1) ไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วนตามข้อเท็จจริงและไม่เป็นไปตามกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจและจัดเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ของหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบไม่ครบถ้วนตามข้อเท็จจริงและไม่เป็นไปตามกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่มีข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ของหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ เพื่อที่จะนำไปจัดทำแบบบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3) และบัญชี

ราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.1) ทำให้การแจ้งประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงเป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 กฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมากที่ มท. 0808.3/ว 0107 ลงวันที่ 8 มกราคม 2561 เรื่อง การเตรียมการเพื่อรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ส่งผลกระทบให้การจัดเก็บรายได้ไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีรายอื่นที่ชำระภาษีถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย

1.2 การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามที่กฎหมาย และหนังสือสั่งการกำหนด ส่งผลให้จัดเก็บภาษีสูงไปหรือจัดเก็บภาษีต่ำไป โดยอาจเกิดจากการแจ้งประเมินและจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การจัดเก็บอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 และการคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ถูกต้องตรงกับลักษณะการใช้ประโยชน์ โดยมีสาเหตุที่สำคัญ เช่น ข้อมูลรายการทรัพย์สินทั้งรายการที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งทำให้มีผลต่อการคำนวณค่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดประเภทสิ่งปลูกสร้าง การจัดประเภทและคิดสัดส่วนการใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทำให้การบันทึกข้อมูลรวมถึงราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการจัดทำแบบคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยสั่งการให้จัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการในการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการจัดทำข้อมูลตามลักษณะการใช้ประโยชน์ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน โดยอาจพิจารณาการใช้ฐานข้อมูลสำนักพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA มาช่วยในการสำรวจข้อมูล ซึ่งจะทำให้การสำรวจเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ที่รับผิดชอบมากยิ่งขึ้น รวมถึงสั่งกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตรวจสอบความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับแปลงที่ดินจากสำนักงานที่ดิน ก่อนดึงฐานข้อมูล

แปลงที่ดินลงในบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ภ.ด.ส.3) หรือโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำฐานข้อมูลให้ถูกต้องตรงกัน และเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

2. ให้พนักงานสำรวจและพนักงานประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ทบทวนการประเมินภาษีและจัดเก็บภาษีให้ถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด และให้แจ้งประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มเติมสำหรับผู้เสียภาษีที่มีการประเมินภาษีผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน

3. สั่งการ กำกับดูแล ให้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานอยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อเสนอแนะและมีบางหน่วยงาน ได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำรวจและจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้องครบถ้วน รวมถึงให้แจ้งประเมินภาษี และติดตามจัดเก็บรายได้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ถูกต้องครบถ้วน โดยถือการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้เข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และได้ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับทราบตามขั้นตอนและปฏิบัติให้ถูกต้อง

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินกิจการประปาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีน้ำสะอาดใช้ในการอุปโภคบริโภค โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 158 รายงาน รวม 158 หน่วยงาน จากการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 137 รายงาน รวม 137 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 86.71 ของจำนวนผลผลิตการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากกิจการประปา โดยมีประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญ รายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดเก็บรายได้ค่าน้ำประปา และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการใช้น้ำไม่เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในเทศบัญญัติหรือตามข้อบัญญัติ จัดเก็บค่าน้ำประปาในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจขนาดเล็ก และประชาชนผู้ใช้บริการน้ำประปาต่ำไป และไม่จัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมการติดตั้งมิเตอร์หรือมาตรวัดน้ำ ค่าบำรุงรักษามิเตอร์ ค่าขอคืนการใช้งานมิเตอร์ และค่าขอยกเลิกมิเตอร์จากผู้ขอใช้น้ำ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า สาเหตุที่สำคัญเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจดมาตรวัดน้ำไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่ได้เข้าไปจดเลขจากมาตรวัดน้ำจริง การจดเลขมาตรวัดน้ำคลาดเคลื่อน รวมถึงผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุม ติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ โดยประเด็นข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ ส่งผลทำให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการใช้น้ำต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ใช้น้ำ และกิจการประปาสูญเสียโอกาสที่จะรับเงินรายได้และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริหารกิจการประปาต่อไป

2.2 การบันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง เช่น บันทึกบัญชีรับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด การบันทึกบัญชีลูกหนี้ค่าน้ำประปา และการบันทึกบัญชีวัสดุไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้บันทึกบัญชีรายได้ค่าน้ำประปาบัญชีลูกหนี้ค่าน้ำประปาและบัญชีต้นทุนขาย ยอดคงเหลือลูกหนี้ค่าน้ำประปาไม่ถูกต้อง ไม่ได้จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและงบอื่น ๆ ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องไม่ได้จัดทำแบบพิมพ์เล็ดเยอร์รายตัวลูกหนี้ประเภทการใช้มาตรวัดน้ำ (ป.17) เพื่อควบคุมจำนวนผู้ใช้น้ำและจำนวนลูกหนี้คงค้าง และไม่ได้บันทึกในสมุดประจำตัวผู้เก็บ (ป.32) การจัดทำทะเบียนคุมมาตรวัดน้ำและการจัดทำทะเบียนคุมเงินประกันการใช้น้ำประปาไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน รวมถึงการจัดทำ จัดเก็บเอกสารไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามหนังสือสั่งการกำหนด

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การบันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ นโยบายการบัญชีภาครัฐและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ส่งผลกระทบต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานการเงิน อีกทั้งยังทำให้กิจการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการกิจการประปาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอน ไม่มีการตรวจสอบ สอบทานงานระหว่างกัน ข้อมูล

ในระบบโปรแกรมประปาขาดความน่าเชื่อถือ แสดงข้อมูลไม่ตรงกับข้อเท็จจริง อันเนื่องมาจากการนำเข้าข้อมูลของผู้ใช้งานไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถสอบยันข้อมูลได้ และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงาน ประกอบกับมิได้มีการจัดคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อลดข้อบกพร่องดังกล่าว

2.3 ขาดการบริหารจัดการติดตามเร่งรัดลูกหนี้ค้างชำระหรือลูกหนี้ค่าน้ำประปาค้างนาน ทำให้เกิดลูกหนี้ค่าน้ำประปาค้างชำระนานหลายเดือน และผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เกิดจากการใช้น้ำประปาสูงขึ้น ทำให้ผลการดำเนินการกิจการประปาต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ขาดสภาพคล่องทางการเงินเนื่องจากไม่ได้รับสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน (เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร) และเพิ่มภาระให้กับงานบริหารโดยไม่จำเป็นในการติดตามหนี้สินอาจจะต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในติดตามทวงถาม หรือสูญเสียเวลาในการฟ้องร้องเพื่อเข้าสู่กระบวนการต่อไปในชั้นศาล

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ได้ดำเนินการเร่งรัดติดตามให้มีการชำระหนี้อย่างต่อเนื่องและเคร่งครัด และไม่ได้นำมาตรการที่ได้กำหนดไว้ในเทศบัญญัติหรือตามข้อบัญญัติมาบังคับใช้โดยเคร่งครัดกรณีผู้ใช้น้ำประปาไม่ชำระค่าน้ำประปาภายในระยะเวลาที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ลูกหนี้ค้างชำระเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง กรณีข้อบกพร่องข้างต้นเป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0313.6/ว 0208 ลงวันที่ 21 มกราคม 2541 เรื่อง การเร่งรัดจัดเก็บรายได้ และลูกหนี้ค้างชำระ และการจำหน่ายหนี้สูญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้เร่งรัดจัดเก็บรายได้หรือผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา และให้ตรวจสอบการคำนวณภาษีให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและเป็นไปตามกฎหมายระเบียบโดยเคร่งครัด

2. ให้บันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ ให้ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง

3. ให้เร่งรัด ติดตาม และจัดเก็บลูกหนี้ที่ค้างชำระหรือมีลูกหนี้ค้างนานให้ครบถ้วน ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง

4. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควบคุม กำกับ ดูแล และสอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเหมาะสม

5. ให้ทบทวนหรือกำหนดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เหมาะสมต่อสถานการณ์และการบริหารจัดการ เช่น ให้พิจารณาทบทวนกำหนดอัตราการจัดเก็บค่าน้ำประปาให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและนำไปตราเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติต่อไป และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้ค่าน้ำประปา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. ให้จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรในการกำหนดกรอบหรือแนวทางการทำงานของเจ้าหน้าที่ ให้ครบถ้วน ครอบคลุมทุกกระบวนการในการดำเนินการจัดเก็บรายได้ค่าน้ำประปาและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมภายในและควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นได้

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานอยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อเสนอแนะและมีบางหน่วยงาน ได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด รวมทั้งควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก และกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเร่งรัดจัดเก็บให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่บันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำเอกสารหลักฐานสำคัญประกอบการจัดเก็บรายได้ให้ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง มีการตรวจสอบลูกหนี้ค่าน้ำประปาค้างชำระเป็นระยะเวลานานและดำเนินการเร่งรัดติดตามหนี้ค้างชำระ รวมถึงอยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณายกร่างเทศบัญญัติเทศบาล และการปรับปรุงค่าน้ำประปา เพื่อให้สัมพันธ์กับต้นทุน ได้ปรับปรุงคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง และได้กำชับกองการประปาให้จัดทำคำสั่งการแบ่งงานมอบหมายงานให้ครบถ้วน ครอบคลุม และพิจารณาจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสม

การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้เกี่ยวกับที่ดิน และการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการนำที่ราชพัสดุที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทางราชการไปจัดหาประโยชน์โดยการจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบจัดเก็บรายได้ของส่วนราชการที่ไม่ได้มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้ มุ่งเน้นการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของกรมแห่งหนึ่ง และการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการนำที่ราชพัสดุที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทางราชการไปจัดหาประโยชน์โดยการจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจ ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 12 รายงาน รวม 12 หน่วยงาน จากการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 9 รายงาน รวม 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนผลผลิตการตรวจสอบ

จากการตรวจสอบพบประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ สัญญา เงื่อนไข วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น การจัดสวัสดิการเชิงธุรกิจในที่ราชพัสดุโดยไม่มีการขออนุญาตก่อนและไม่ขออนุญาตเช่าที่ราชพัสดุ การนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ในเชิงธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาต การนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ในการจัดสวัสดิการเชิงธุรกิจเกินกว่าที่ได้รับอนุญาต และการใช้ที่ราชพัสดุในการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการเป็นไปในเชิงธุรกิจโดยไม่ได้ทำสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่น รวมถึงจำนวนเนื้อที่เช่าตามสัญญาเช่ามากกว่าจำนวนเนื้อที่เช่าตามข้อเท็จจริง ประเด็นข้อบกพร่องดังกล่าวส่งผลทำให้การคำนวณการเรียกเก็บค่าเช่า ค่าธรรมเนียม และหลักประกันการเช่าที่ราชพัสดุไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามระเบียบกำหนดและไม่เป็นไปตามรายละเอียดสัญญา โดยรายได้ดังกล่าวจะต้องจัดเก็บและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินเพื่อสมทบงบประมาณในการบริหารพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป และอาจเกิดความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ราชพัสดุของส่วนราชการผู้ครอบครองที่ราชพัสดุ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1. สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเร่งรัดให้ส่วนราชการที่นำที่ราชพัสดุในความครอบครองไปจัดหาประโยชน์ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบกำหนดโดยเร็ว โดยให้มีการขออนุญาตเช่าที่ทำสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่น และจัดเก็บค่าเช่า ค่าทดแทน และค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และหนังสือซักซ้อมที่เกี่ยวข้อง

2. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งตรวจสอบการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุของส่วนราชการที่ครอบครองการใช้ประโยชน์ นำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์โดยไม่ถูกต้องและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอใช้ที่ราชพัสดุ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาส่วนราชการนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์โดยยังไม่ได้รับอนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบกำหนดและเพื่อสามารถจัดเก็บรายได้ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องต่อไป

3. ให้ซักซ้อมความเข้าใจใน เรื่อง การจัดสวัสดิการของส่วนราชการ และการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ส่วนราชการในฐานะผู้ใช้ที่ราชพัสดุได้เข้าใจบทบาท หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบในฐานะผู้ใช้ที่ราชพัสดุและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดและเกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้รับบริการจากทางราชการ รวมถึงสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบฯ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานอยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อเสนอแนะและมีบางหน่วยงาน ได้สั่งการให้หน่วยงานในสังกัดที่มีการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุดำเนินการให้ถูกต้อง ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด และให้ดำเนินการด้วยความจำเป็น เหมาะสม และคำนึงถึงประโยชน์ราชการเป็นสำคัญ และได้กำชับคณะอนุกรรมการสวัสดิการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียดรอบครอบ และได้ทำหนังสือหารือเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ

การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บรายได้มุ่งเน้นการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานประเภทราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิตจำนวน 4 รายงาน รวม 4 หน่วยงาน จากการตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 3 รายงาน รวม 3 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนผลผลิตการตรวจสอบ และพบประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกำหนด เช่น การบันทึกการตรวจรับของกลางไม่ลงชื่อพยานส่งมอบและพยานรับมอบไว้เป็นหลักฐาน รายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีไม่มีคำสั่งแสดงความเห็นในการเปรียบเทียบคดีตามรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางที่ตรวจ รายงานงบเดือน

ของผู้ประกอบการมีความไม่สัมพันธ์กันของข้อมูลการผลิต การขายและการปิดแสตมป์ยาสูบ มีใบเสร็จรับเงินที่ใช้กับภาษีอากรและค่าธรรมนียมต่าง ๆ คงเหลือ 69 ฉบับ ซึ่งไม่มีการเบิกใช้ และเจ้าหน้าที่ไม่มีความประสงค์จะนำมาใช้อีก ซึ่งตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 73 กำหนดว่า ใบเสร็จรับเงินเล่มใดไม่ได้ใช้ให้หัวหน้าหน่วยงานที่รับใบเสร็จรับเงินนั้นนำส่งคืนส่วนราชการที่จ่ายใบเสร็จรับเงินนั้นโดยด่วน รวมถึงผู้ประกอบการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปทำการตรวจปล่อยสินค้าที่ท่าเรือในวันที่ 10 - 13 มีนาคม 2565 หลังจากดำเนินการแล้วเสร็จ วันที่ 14 มีนาคม 2565 ผู้ประกอบการมายื่นคำขออนุญาตให้ทำการล่วงเวลาพร้อมกับชำระเงิน โดยการขออนุญาตทำการในวันหยุดราชการ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายในเวลาราชการในวันก่อนวันที่ประสงค์จะทำการหนึ่งวันส่วนการขออนุญาตทำการนอกเวลาราชการ ให้ยื่นคำขอภายในเวลาราชการ ดังนั้น การปฏิบัติของผู้ประกอบการรายดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามระเบียบ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยให้ควบคุม กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องให้สอบทานความถูกต้องด้วยความละเอียดรอบคอบ และถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานอยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อเสนอแนะและมีบางหน่วยงาน ได้จัดทำหนังสือแจ้งหัวหน้าฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษีและหัวหน้าสาขาทุกสาขา เพื่อกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษี และด้านการปราบปรามดำเนินการตามความเห็นพร้อมเหตุผลข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้แก้ไขข้อบกพร่อง ควบคุมและกำชับมิให้เกิดขึ้นอีก และถือปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด โดยหน่วยงานในกำกับและภายใต้สังกัดรับทราบและดำเนินการตามที่แจ้งทุกหน่วยงาน

การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ เป็นการตรวจสอบการบริหารพัสดุของหน่วยรับตรวจ เพื่อให้ทราบว่าหน่วยรับตรวจมีการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการและสัญญาหรือไม่ กรณีที่พบข้อบกพร่องจากการตรวจสอบมีลักษณะก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือประชาชนหรือไม่ รวมถึงวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและการใช้ประโยชน์ เพื่อให้ทราบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้จ่ายไปหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และการตรวจสอบเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

2. การตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างขนาดใหญ่ โดยเลือกตรวจสอบ

2.1) โครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP)

2.2) โครงการจัดหาที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาทขึ้นไป หรือแผนงาน/โครงการที่มีมูลค่าไม่เกิน 500.00 ล้านบาท ที่ได้รับความสนใจจากประชาชน

2.3) โครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาทขึ้นไป ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

3. การตรวจสอบโครงการปรับปรุงสนามและลู่วิ่งลานกีฬาโดยใช้ยางสังเคราะห์ผสมยางธรรมชาติ

4. การตรวจสอบการก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม)

5. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรอิสระ

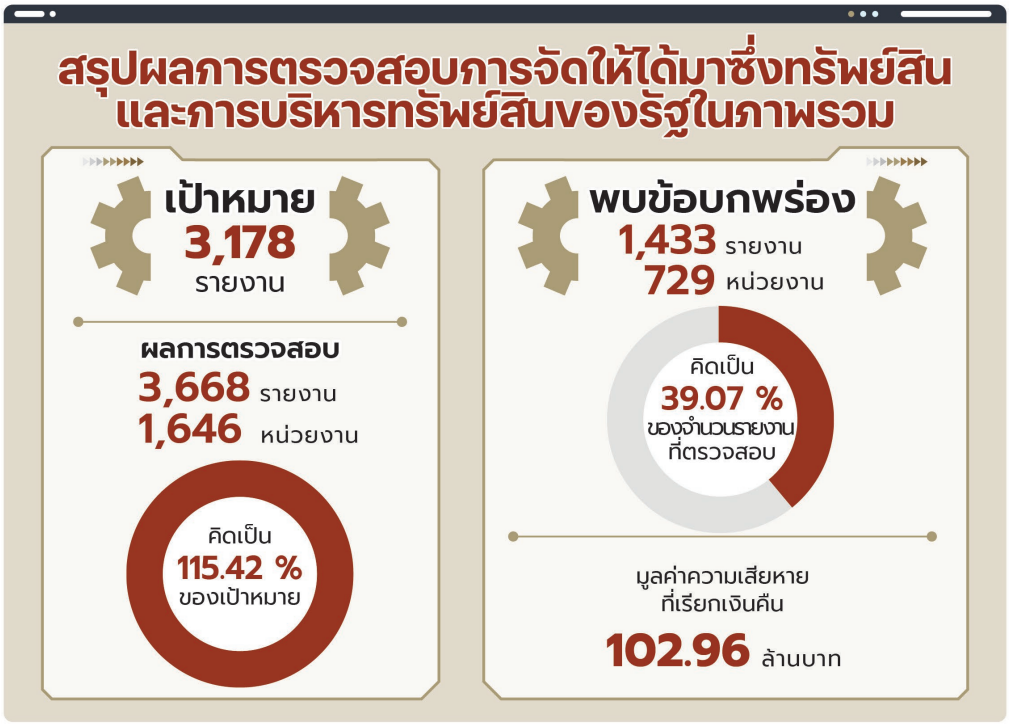
5.1) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการจัดเตรียมการเลือกตั้ง

5.2) การตรวจสอบการเช่าอาคาร หรือการจัดหาที่ดิน หรือการก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งหนึ่ง

6. การตรวจสอบสัญญาจากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานในความรับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ตรวจสอบรายงานการเงินตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หรือหน่วยงานในความรับผิดชอบตามความเหมาะสม

สรุปผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดเป้าหมายการตรวจสอบตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี จำนวน 3,178 สัญญา/ประกาศ รวม 1,615 หน่วยงาน สามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 3,668 สัญญา/ประกาศ รวม 1,646 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 115.42 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน และตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 1,433 สัญญา/ประกาศ รวม 729 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 496 สัญญา/ประกาศ รวม 240 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 818 สัญญา/ประกาศ รวม 450 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 51 สัญญา/ประกาศ รวม 18 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 68 สัญญา/ประกาศ รวม 21 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 102.96 ล้านบาท

ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อบกพร่องที่สำคัญจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ เรียงลำดับตามประเภทข้อบกพร่องจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อบกพร่องมากที่สุด คือ การคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง/ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ จำนวน 252 สัญญา/ประกาศ รองลงมา คือ ก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนด/ก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเนื้องานในสัญญา จำนวน 251 สัญญา/ประกาศ รายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ จำนวน 197 สัญญา/ประกาศ พบความชำรุดบกพร่องในช่วงระยะเวลาประกัน จำนวน 176 สัญญา/ประกาศ และคณะกรรมการซื้อหรือจ้างปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ จำนวน 113 สัญญา/ประกาศ

ข้อบกพร่องสำคัญที่พบจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 17

ตาราง 17 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
1. การประกาศเชิญชวนทั่วไป	**68**
1.1 ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลาง ไว้ในเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐและเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ของกรมบัญชีกลาง	23
1.2 ไม่แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแบบรูปรายการ/ไม่กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง/การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ไม่ถูกต้อง	14
1.3 ราคาที่ประกาศในการจัดซื้อจัดจ้างสูงกว่าท้องตลาด/ไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง/ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์/หลีกเลี่ยงการจัดหาครุภัณฑ์ตามราคามาตรฐานหรือตามกฎหมายระเบียบที่กำหนด	12
1.4 ไม่กำหนดเงื่อนไขเรื่องค่า K กรณีเป็นงานจ้างที่อยู่ในหลักเกณฑ์จะต้องใช้สัญญาแบบปรับราคาได้	12
1.5 วิธีการซื้อหรือจ้าง วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	11
1.6 ข้อความและเงื่อนไขในประกาศเชิญชวนทั่วไป ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ชัดเจน	10
2. การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	**25**
2.1 ไม่ประกาศเผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงานของรัฐ	13
2.2 จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ไม่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ	6
2.3 ไม่ได้จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	6

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
3. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	**1,070**
3.1 การคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง/ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์	252
3.2 ก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนด/ก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเนื้องานในสัญญา	251
3.3 รายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ	197
3.4 คณะกรรมการซื้อหรือจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ	113
3.5 ไม่ตรวจสอบค่า K/ตรวจสอบล่าช้า/คำนวณสูตรปรับราคาไม่ถูกต้อง/ไม่นำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้กับสัญญาก่อสร้าง	106
3.6 ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ	90
3.7 หลักประกันสัญญาไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ/ไม่ได้ตรวจสอบหลักประกันสัญญา	86
3.8 การจัดทำแบบรูปรายการไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง/ไม่ครบถ้วน/ไม่เป็นไปตามกฎหมาย	73
3.9 การเบิกจ่ายเงินค่าจ้างไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ หรือหักภาษี ณ ที่จ่าย ไม่ถูกต้อง	55
3.10 การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามกฎหมาย	53
3.11 การไม่จัดทำทะเบียนคุมวัสดุ/ครุภัณฑ์ หรือจัดทำไม่ถูกต้อง/ไม่ครบถ้วน	42
3.12 คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ	30
3.13 การจัดทำรายงานขอซื้อหรือขอจ้างมีสาระสำคัญไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุฯ ไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน	27

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
3.14 ไม่ชี้แจงกรณีราคากลางสูง/ต่ำกว่าราคาที่ผู้เสนอราคาได้ ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป	18
3.15 ไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงานเกินกำหนดสัญญา คำนวณค่าปรับไม่ถูกต้อง หรือลดค่างานไม่ถูกต้อง	13
3.16 ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง หรือแต่งตั้งไม่เหมาะสม	11
4. ช่วงระยะเวลาประกัน/การใช้ประโยชน์	**253**
4.1 พบความชำรุดบกพร่องในช่วงระยะเวลาประกัน	176
4.2 ไม่มีการติดตามการใช้ประโยชน์/มีการใช้งานไม่ตรงตามวัตถุประสงค์/มีการใช้ประโยชน์ซ้ำซ้อนกับของที่มีอยู่เดิม	35
4.3 ไม่มีการสำรวจสภาพความชำรุดบกพร่องในช่วงก่อนคืนหลักประกันสัญญา	30
4.4 ไม่แจ้งผู้รับจ้าง/ผู้ขาย เมื่อเกิดความชำรุดบกพร่อง	13
4.5 ผู้รับจ้างเพิกเฉยและไม่เข้ามาดำเนินการซ่อมแซมแก้ไขภายในระยะเวลาประกันตามที่หน่วยงานได้แจ้งไป/ผู้รับจ้างดำเนินการซ่อมแซมล่าช้า	6
5. ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า	**70**
5.1 มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	66
5.2 การจัดซื้อจัดจ้าง/การบริหารพัสดุของหน่วยรับตรวจไม่เกิดผลสัมฤทธิ์/ไม่มีประสิทธิภาพ/ไม่เป็นไปโดยประหยัด/ไม่คุ้มค่า	4

*1 สัญญา/ประกาศ อาจพบข้อบกพร่องมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ เรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย โดยข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จำนวน 976 สัญญา/ประกาศ รองลงมา ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน จำนวน 158 สัญญา/ประกาศ ให้แจ้งผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขและซ่อมแซมให้สิ่งก่อสร้างอยู่ในสภาพปกติโดยเร็ว จำนวน 120 สัญญา/ประกาศ ให้ดำเนินการทางวินัย จำนวน 67 สัญญา/ประกาศ และให้กำชับผู้รับผิดชอบรายละเอียดและข้อกำหนดต่าง ๆ ในแบบก่อสร้างให้ครบถ้วน จำนวน 61 สัญญา/ประกาศ

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐจำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 18

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
1. ให้จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ	**8**
2. ด้านดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	**281**
2.1 กำชับผู้รับผิดชอบระบุรายละเอียด และข้อกำหนดต่าง ๆ ในแบบก่อสร้างให้ครบถ้วน	61
2.2 ให้ตรวจสอบและสอบทานการจัดทำสัญญาให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	53
2.3 แจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขความชำรุดบกพร่องหรือความเสียหายของงานให้เรียบร้อย	48
2.4 ให้ตรวจสอบและเบิกจ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้าง (ค่า K) ให้ถูกต้อง	40
2.5 สั่งกำชับผู้ควบคุมงานและกรรมการตรวจการจ้างให้บันทึกและตรวจสอบรายงานการควบคุมงานให้ละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง	36
2.6 ให้ตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบด้วยความรอบคอบ	24

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
2.7 ให้เร่งดำเนินการแก้ไขให้ครบถ้วนถูกต้อง เป็นไปตามแบบรูปรายการ	22
2.8 ให้สอบยันหนังสือค้ำประกันจากธนาคารทุกฉบับ	21
2.9 แจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามที่แบบรูปรายการที่กำหนด	16
2.10 ให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้กับสัญญาจ้างก่อสร้าง โดยปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด	8
3. ช่วงระยะเวลาประกัน/การใช้ประโยชน์	**135**
3.1 ให้แจ้งผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขและซ่อมแซมให้สิ่งก่อสร้างอยู่ในสภาพปกติโดยเร็ว	120
3.2 ให้ควบคุม กำกับ การใช้ประโยชน์ของพัสดุที่จัดหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างคุ้มค่า	15
3.3 มีการสำรวจสภาพความชำรุดบกพร่องในช่วงก่อนคืนหลักประกันสัญญา	6
4. ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**976**
5. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน	**158**
6. ให้ดำเนินการทางวินัย	**67**
7. ให้ดำเนินการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	**64**
7.1 กำชับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้/ความจำเป็น/ความเหมาะสม/ความคุ้มค่า/ผลกระทบของโครงการ โดยใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	35
7.2 ให้บริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	24
7.3 ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	4

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนสัญญา/ประกาศ*
8. ให้ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาผู้รับผิดทางละเมิด/ชดใช้ค่าเสียหาย/พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี	**39**
9. ให้ความสำคัญในการวางระบบการควบคุมภายในให้ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง	**7**

*1 สัญญา/ประกาศ อาจพบข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ประเภท

สรุปผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐแยกตามประเด็นการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้วางแผนการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบในประเด็นที่สำคัญ ตามตาราง 19

ตาราง 19 ผลการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐแยกประเด็นตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วย : สัญญา

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง
1. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)	**526**	**247**
2. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างโครงการขนาดใหญ่	**51**	**21**
2.1 การตรวจสอบโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน	1	1
2.2 การตรวจสอบโครงการจัดหาที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาทขึ้นไป หรือแผนงาน/โครงการ ที่มีมูลค่าไม่เกิน 500.00 ล้านบาท ที่ได้รับความสนใจจากประชาชน	42	14
2.3 การตรวจสอบโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาท ขึ้นไป ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	8	6

ประเด็นการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง
3. การตรวจสอบโครงการปรับปรุงสนามและลู่วิ่งลานกีฬาโดยใช้ยางสังเคราะห์ผสมยางธรรมชาติ	**14**	**5**
4. การตรวจสอบการก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม)	**7**	**4**
5. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรอิสระ	**156**	**32**
5.1 การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการจัดเตรียมการเลือกตั้ง	103	26
5.2 การตรวจสอบการเช่าอาคาร หรือการจัดหาที่ดิน หรือการก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งหนึ่ง	53	6
6. การตรวจสอบสัญญาจากการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานในความรับผิดชอบ	**2,914**	**1,124**
รวม	**3,668**	**1,433**

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของโครงการขนาดใหญ่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐของโครงการขนาดใหญ่ จำนวน 51 สัญญา รวม 36 หน่วยงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 21 สัญญา รวม 17 หน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบในประเด็น ดังนี้

1. การตรวจสอบโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

2. การตรวจสอบโครงการจัดหาที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาทขึ้นไป หรือแผนงาน/โครงการ ที่มีมูลค่าไม่เกิน 500.00 ล้านบาท ที่ได้รับความสนใจจากประชาชน

3. การตรวจสอบโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าเกินกว่า 500.00 ล้านบาทขึ้นไป ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐของโครงการขนาดใหญ่ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. ก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนด/ก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเนื้องานในสัญญา เช่น งานฝ้าเพดาน ประตูห้องเก็บของ ติดตั้งโคมไฟดาวน์ไลท์ ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ การก่อสร้างสะพาน U - Turn ทุกสะพานที่มีการติดตั้งโครงเหล็กตาข่าย (Chain Link) มีความหนาน้อยกว่าที่กำหนดตามแบบรูปรายการ รวมทั้งกรณีการก่อสร้าง Concrete Barrier at Bridge Transition เสริมเหล็ก การติดตั้ง Guard Rail และงานก่อสร้างอาคารและชานชาลา (Platform) ของสถานีไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ การนำวัสดุมาใช้ในงานก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ รวมทั้งกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ดำเนินการตามแบบแปลนที่กำหนดไว้หรือการก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ซึ่งถือเป็นการก่อสร้างไม่เป็นไปตามสัญญา เป็นต้น

2. การจัดทำแบบรูปรายการของงานก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง ไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนดและตามหลักวิชาช่างที่ดี เช่น การแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบรูปรายการในการก่อสร้างไม่เป็นไปตามหลักวิศวกรรม กรณีไม่ปรากฏแบบรูปรายละเอียดของรายการงานทางลำเลียงวัสดุชั่วคราว การก่อสร้างชานชาลามีขนาดเกินกว่าความจำเป็นและทางข้ามระหว่างชานชาลาไม่สามารถใช้งานได้โดยสะดวก และปลอดภัย ไม่มีการปรับแบบอาคารสถานีขนาดเล็กในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม เมื่อมีการยกเลิกการก่อสร้างสะพานลอยและลิฟท์ จึงอาจไม่ได้ถูกใช้งานตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากการออกแบบและการก่อสร้างอาคารโดยมีส่วนที่เกินความจำเป็น เนื่องจากไม่มีการพิจารณาโดยรอบคอบ เมื่อมีการยกเลิกการก่อสร้างสะพานลอยและลิฟต์ที่มีทางเชื่อมเข้า - ออกอาคาร หน่วยงานมิได้มีการพิจารณาแบบรูปรายการเพื่อให้มีความเหมาะสม เป็นไปโดยประหยัด และมีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เป็นต้น

3. ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ เช่น การควบคุมงานและการตรวจรับงานปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความละเอียดรอบคอบ ขาดความเอาใจใส่ ทำให้ผลงานไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามข้อกำหนดสัญญา เป็นต้น

4. รายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ เช่น กรณีไม่มีการแก้ไขใบสั่งซื้อ หรือการทำข้อผูกพันตามที่มีการอนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงระยะเวลาและปริมาณการส่งมอบ ซึ่งจะไม่มีผลผูกพันคู่สัญญาในทางนิติกรรมซึ่งคู่สัญญาจะต้องผูกพันตามรายการที่กำหนดไว้ในใบสั่งซื้อเดิม จึงอาจมีผลต่อการตรวจรับโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหน่วยงานผู้บริหารสัญญาและหน่วยงานผู้ใช้พัสดุหรือกรรมการตรวจรับเป็นคนละหน่วยงานกัน กล่าวคือ หน่วยงานผู้ใช้พัสดุหรือกรรมการตรวจรับอาจไม่ทราบว่าได้มีการแก้ไขใบสั่งซื้อ หรือการทำข้อผูกพันกับคู่สัญญาแล้วหรือไม่ ซึ่งหากมีประเด็นการส่งมอบ

ไม่เป็นไปตามรายการหรือข้อกำหนดในใบสั่งซื้ออาจมีปัญหาในการคิดคำนวณค่าปรับ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการกำหนดค่าปรับกรณีจ้างช่วงไม่ถูกต้องตามที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดไว้ โดยมีสาเหตุจากเจ้าหน้าที่จัดทำสัญญาเข้าใจคลาดเคลื่อนในการแปลงจำนวนร้อยละเป็นจำนวนเงิน เป็นต้น

5. การกำหนดราคากลางไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลาง กำหนดค่างานสำหรับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างต่ำไป การกำหนดราคากลางคลาดเคลื่อน และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง รวมทั้งการกำหนดราคากลางของงานไม่เป็นไปตามหลักทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. ชดใช้ความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน
2. ให้ตรวจสอบและสอบทานการจัดทำสัญญาให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง และกำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และควบคุมหรือกำกับไม่ให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก หากผู้เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบจนเกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก อาจเข้าข่ายเป็นการจงใจไม่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด
4. สั่งการให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอย่างเคร่งครัด รวมถึงสอบทานความถูกต้องของการกำหนดราคากลางอย่างละเอียดรอบคอบก่อนการประกาศเผยแพร่ราคากลางทุกครั้งเพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก
5. ให้ผู้รับผิดชอบระบุรายละเอียด และข้อกำหนดต่าง ๆ ในแบบก่อสร้างให้ครบถ้วน และสั่งกำชับผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบการใช้วัสดุให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาทุกรายการ เพื่อให้การตรวจรับเมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้าง มีวัสดุถูกต้องตรงตามแบบที่กำหนด เพื่อป้องกันความผิดตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และให้การตรวจรับพัสดุเป็นไปตามกฎหมายระเบียบด้วยความรอบคอบ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. กรณีมีข้อเสนอแนะให้ชดใช้ความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน หน่วยงานได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

2. กรณีรายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ หน่วยงานได้ดำเนินการแก้ไขสัญญา และคู่สัญญาได้ลงนามในสัญญาจ้างฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อบกพร่อง จึงมีหนังสือแจ้งเวียนให้ตรวจสอบทุกสัญญาให้เป็นไปตามแบบสัญญาที่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐกำหนด

3. หน่วยงานต่าง ๆ ได้สั่งกำชับเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบแผนการปฏิบัติราชการโดยเคร่งครัด มิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

การตรวจสอบโครงการปรับปรุงสนามและลู่วิ่งลานกีฬาโดยใช้ยางสังเคราะห์ผสมยางธรรมชาติ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบโดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบโครงการปรับปรุงสนามและลู่วิ่งลานกีฬาโดยใช้ยางสังเคราะห์ผสมยางธรรมชาติ โดยตรวจสอบโครงการดังกล่าว จำนวน 14 สัญญา ผลการตรวจสอบปรากฏว่า พบข้อบกพร่องจำนวน 5 สัญญา และพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. ก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนดและไม่ครบถ้วนตามสัญญา เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างปรับปรุงสนามกีฬาและลู่วิ่งมีคุณสมบัติและจำนวนไม่ตรงตามแบบรูปรายการที่กำหนดไว้ หรือการก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามแบบรูปรายการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เมื่อมีการตรวจรับพัสดุงานจ้างก่อสร้าง โดยไม่ได้ตรวจว่างานจ้างก่อสร้างถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ จึงทำให้ราชการได้รับความเสียหาย

2. พบความชำรุดบกพร่องของงานก่อสร้าง เช่น ลานกีฬายางสังเคราะห์และยางธรรมชาติเป็นรอยหลุดร่อนและฉีกขาด ซึ่งเป็นการตรวจพบความชำรุดบกพร่องของสิ่งก่อสร้างในช่วงระยะเวลาประกันความชำรุดบกพร่องตามสัญญาแต่ยังไม่แจ้งผู้รับจ้างเพื่อดำเนินการซ่อมแซม หรือกรณีแจ้งผู้รับจ้างเข้าทำการแก้ไขความชำรุดบกพร่องของงานแล้ว แต่ยังไม่มีข้อพิสูจน์ที่เป็นเชิงประจักษ์ว่าผู้รับจ้างจะเข้าทำการแก้ไขให้สนามกีฬาสามารถใช้การได้ดีดังเดิมได้เมื่อไร ซึ่งอาจกระทบต่อประชาชนผู้ใช้สนาม จึงควรแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขหรือซ่อมแซมทันที เพื่อให้การใช้ประโยชน์ของงานจ้างก่อสร้างมีประสิทธิภาพและอายุการใช้งานของโครงสร้างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ทำให้ราชการเสียหาย

3. มีการใช้งานหรือใช้ประโยชน์ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ พบว่า การใช้ประโยชน์สนามกีฬาซึ่งเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมกีฬายังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเยาวชนในพื้นที่ไม่ได้รับการพัฒนาด้านการกีฬาเท่าที่ควร ประชาชนยังไม่มีการออกกำลังกาย เพื่อฝึกความสมบูรณ์ของร่างกาย เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของร่างกายตามวัตถุประสงค์ และการใช้จ่ายเงินแผ่นดินไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าของเงินงบประมาณแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. ชดใช้ความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน

2. เร่งแจ้งผู้รับจ้างเข้าดำเนินการแก้ไขก่อนพ้นระยะเวลาประกัน เมื่อผู้รับจ้างดำเนินการซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องแล้วเสร็จให้แจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ

3. กำกับดูแลโดยการกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

4. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้โรงเรียนในฐานะเป็นผู้บริหารสนามกีฬาที่เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมกีฬา โดยให้มีการกำหนดแนวทางหรือแผนการดำเนินกิจกรรมด้านการกีฬาและการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้ออกกำลังกายเพื่อฝึกความสมบูรณ์ของร่างกาย รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติในการดูแล การบำรุงรักษาสนามกีฬาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้สนามกีฬามีการใช้งานได้อย่างเต็มศักยภาพและเกิดความต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมด้านการกีฬา การแข่งขัน การฝึกซ้อม หรือการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ของสนามกีฬา

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. กรณีมีข้อเสนอแนะให้ชดใช้ความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน หน่วยงานได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

2. ได้ดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหนังสือเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและกำชับเจ้าหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือเวียนอย่างเคร่งครัดเรียบร้อยแล้ว

3. ได้ดำเนินการแจ้งผู้รับจ้างให้เข้าดำเนินการแก้ไขความชำรุดบกพร่องของโครงการปรับสภาพสนามกีฬา และงานก่อสร้างบริเวณลานกีฬาและลู่วิ่งแล้ว และผู้รับจ้างได้ดำเนินการซ่อมแซมแก้ไขความชำรุดบกพร่องแล้วเสร็จ

การตรวจสอบการก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบโดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) โดยตรวจสอบโครงการดังกล่าว จำนวน 6 สัญญา ผลการตรวจสอบปรากฏว่า พบข้อบกพร่อง จำนวน 3 สัญญา และพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1. การแก้ไขสัญญาโดยตัดข้อความซึ่งอาจทำให้รัฐเสียประโยชน์ พบว่า หน่วยงานได้จัดทำบันทึกต่อท้ายสัญญาจ้างให้ตัดข้อความ/ยกเลิกข้อความ “การขอการรับรองหลังติดตั้งสนามแล้วเสร็จ ผู้รับจ้างจะดำเนินการขอรับรองมาตรฐานระดับ Global Level (ระดับสูง) จากสมาพันธ์ฮอกกี้นานาชาติ (F.I.H) รวมทั้งต้องได้รับการรับรอง Certificate F.I.H. ระดับ Global Level” ออก ซึ่งถือเป็นการบริหารสัญญาที่ไม่อยู่ในขอบข่ายแห่งวัตถุประสงค์เดิมของสัญญาหรือข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเป็นสนามฝึกซ้อมกีฬาฮอกกี้ และเพื่อการแข่งขันกีฬาฮอกกี้ระดับนานาชาติที่ต้องได้รับการรับรอง Certificate F.I.H. ระดับ Global Level ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายกับทางราชการได้

2. การจัดทำราคากลางใช้ค่า Factor F ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง พบว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางโครงการจัดซื้อจัดจ้างงานก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) จำนวน 6 สนาม มีการจัดทำราคากลางไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยเป็นการใช้ค่า Factor F ไม่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และไม่ได้คำนวณราคากลางใหม่ กรณีที่มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใดที่ประกาศใหม่ และมีผลบังคับใช้แล้ว ส่งผลให้ค่างานก่อสร้างทั้งโครงการเปลี่ยนแปลงไป และอาจส่งผลทำให้ราคากลางที่คำนวณได้สูงหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ดี ราคากลางเป็นราคาที่ใช้เป็นฐาน (ราคาอ้างอิง) ของการเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นไว้ ซึ่งเป็นราคาที่ทางราชการยอมรับได้ ไม่สูงจนผู้ประกอบการได้กำไรมากเกินกว่าที่ควรได้รับ และเป็นราคาที่ไม่ต่ำจนผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะดำเนินการก่อสร้างได้ ราคากลางจึงเป็นหัวใจสำคัญของการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมและถือเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการวินิจฉัยว่าการกระทำของบุคคลใด ๆ จะเข้าข่ายการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ด้วย การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดให้ใช้ราคากลางเป็นราคาเริ่มต้นในการประมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะมีผลทำให้ผู้เสนอราคา เสนอราคาไม่สูงกว่าราคากลาง ปัญหาการเสนอราคาที่สูงกว่าความเป็นจริงจะไม่เกิดขึ้น และราคาของผู้เสนอราคารายที่ทางราชการเห็นสมควรจ้างจะไม่เกินราคากลาง ซึ่งจะมีผลทำให้ช่วย

ลดการรั่วไหลและประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินได้ทางหนึ่ง จึงจำเป็นที่ต้องแจ้งให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางตระหนักรู้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

3. คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างตรวจรับงานไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการก่อสร้าง จากการตรวจสอบแบบรูปรายการก่อสร้างเปรียบเทียบกับแบบแสดงรายการ ปริมาณงานและราคา (แบบ ปร. 4) โดยวัดความสูงรั้วตาข่ายโดยรอบสนาม พบว่า มีความสูง 2 เมตร ซึ่งไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในแบบรูปรายการก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) โดยคณะกรรมการตรวจการจ้าง ได้ชี้แจงว่า มหาวิทยาลัยได้ขอใช้แบบสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) จากส่วนกลางแต่การก่อสร้างสนามฮอกกี้ โรงเรียนกีฬาจังหวัด ไม่ได้ปรับแบบความสูงของรั้ว 6.00 เมตร ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ตรวจงานก่อสร้างสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) ตามแบบรูปรายการและราคากลางที่กำหนด และได้พิจารณาตามบันทึกการควบคุมงานจากผู้ควบคุมงาน และตรวจรับตามงวดงานที่กำหนดตามสัญญาจ้างอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นไปตามแบบรูปรายการงานรั้วที่ปรากฏความสูง 2.00 เมตร และสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) โรงเรียนกีฬาจังหวัดที่มีรั้วสูง 2.00 เมตร ด้านหลังประตูฮอกกี้ไม่มีผลกระทบต่อการฝึกซ้อมและการแข่งขัน สามารถใช้สนามในการฝึกซ้อมและแข่งขันได้ตามปกติและได้มาตรฐาน ไม่ทำให้ทางราชการเกิดความเสียหายแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตาม การที่คณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจรับงานไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการก่อสร้างดังกล่าว เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 176 (4) และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 48

4. ขาดการบำรุง ดูแลรักษา อย่างเหมาะสม จากการตรวจสอบ พบว่า มีการฉีดพ่นน้ำเพื่อลดอุณหภูมิของพื้นหญ้าเทียม ซึ่งช่วงระยะเวลาที่มีการฉีดพ่นน้ำจะทำให้มีละอองน้ำและความชื้นบริเวณพื้นสนามเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้เหล็กตะแกรงรางระบายน้ำ และรั้วตาข่ายเหล็กโดยรอบสนามเกิดสนิม ผุกร่อน ซึ่งอาจสร้างอันตรายให้กับนักศึกษาและนักกีฬาที่มาใช้งาน ในส่วนของห้องน้ำผู้หญิงและผู้ชาย ที่ก่อสร้างไว้บริเวณใกล้กับสนามกีฬาฮอกกี้เพื่อไว้สำหรับรองรับนักศึกษาและนักกีฬาที่มาใช้งาน พบว่า มีการนำวัสดุอุปกรณ์ทางการกีฬามาเก็บไว้ในห้องน้ำทั้งผู้หญิงและผู้ชาย กีดขวางทางเข้า - ออก ทำให้ไม่สะดวกในการเข้ามาใช้งาน ประกอบกับมีการนำเศษวัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้มากองทิ้งไว้จนมีวัชพืชขึ้นปกคลุมหนาแน่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีจดหมายบันทึกถามว่ามหาวิทยาลัยได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยมีการใช้ประโยชน์จากสนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) หรือไม่อย่างไร และมหาวิทยาลัยได้กำหนดการเรียนการสอน วางแนวทางส่งเสริมเพื่อพัฒนากีฬาฮอกกี้ไปในทิศทางใด ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ชี้แจงว่า ได้มีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้มีการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปะศาสตร์ และได้วาง

แนวทางส่งเสริมเพื่อพัฒนากีฬาฮอกกี้ให้กับนักศึกษาและทำหน้าที่ควบคุมดูแล/ฝึกซ้อมและเข้าร่วมการแข่งขันแก่นักกีฬา โดยใช้สนามฮอกกี้ (หญ้าเทียม) สำหรับฝึกซ้อมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย **สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พิจารณาแล้วเห็นว่า** สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินควบการคู่ไปพร้อม ๆ กับการใช้ประโยชน์ คือ การดูแล บำรุงรักษา เนื่องจากสนามกีฬาฮอกกี้ (หญ้าเทียม) ก่อสร้างขึ้นในลักษณะเป็นสนามกีฬากลางแจ้ง ไม่มีหลังคาหรือสิ่งปกคลุมในส่วนของพื้นที่สนาม ทำให้สิ่งก่อสร้างบางรายการย่อมมีอายุการใช้งาน แต่บางรายการเมื่อต้องสัมผัสกับสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย แสงแดด ความชื้น อยู่ตลอดเวลายิ่งเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาให้สิ่งก่อสร้างนั้นเสื่อมสภาพ ชำรุด เสียหาย ก่อนเวลาอันควร หากไม่ได้รับการบำรุงดูแลรักษา ซ่อมแซม อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การเลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และลักษณะการใช้งาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้สิ่งก่อสร้างนั้นมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น เช่น เหล็กตะแกรงระบายน้ำ และรั้วตาข่ายเหล็ก เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเกิดการผุกร่อน เกิดสนิม สาเหตุเนื่องจากสภาพอากาศ และความชื้นจากน้ำที่ใช้ฉีดพ่นพื้นสนามหญ้าเทียม หากมีการเลือกใช้วัสดุที่มีการชุบซิงค์ (Hot Dip Galvanized) เพื่อป้องกันการกัดกร่อนของสนิมก็จะทำให้สิ่งก่อสร้างนั้นมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ช่วยให้ประหยัดงบประมาณในการซ่อมแซม บำรุงรักษา

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ

1. สั่งกำชับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และผู้ควบคุมงานในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจ้างและบริหารสัญญาเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะโดยเคร่งครัด และสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการจัดทำขอบเขตงาน (TOR) ให้ทำการศึกษาขั้นตอนรายละเอียด หรือปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบในการรับการรับรองในโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างในโอกาสต่อไป

2. กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบแผนการปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องเช่นนี้ขึ้นอีก

3. ทำนุบำรุง ดูแลรักษา สนามกีฬาฮอกกี้ (หญ้าเทียม) ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยต่อผู้ที่มาใช้บริการ เพื่อให้คงแก่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

หน่วยงานได้ดำเนินการแจ้งบุคลากรเพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมทั้งกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดต่อไป เพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินขององค์กรอิสระ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรอิสระ จำนวน 156 รายงาน จำนวน 2 หน่วยงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 32 รายงาน รวม 2 หน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบในประเด็น ดังนี้

1. การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการจัดเตรียมการเลือกตั้ง

2. การตรวจสอบการเช่าอาคาร หรือการจัดหาที่ดิน หรือการก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งหนึ่ง

1. การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการจัดเตรียมการเลือกตั้ง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินวางแผนการตรวจสอบโดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการจัดเตรียมการเลือกตั้ง ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบโครงการดังกล่าว จำนวน 103 สัญญา ผลการตรวจสอบพบข้อบกพร่องจำนวน 26 สัญญา โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

- การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามกฎหมาย พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น คณะกรรมการซื้อหรือจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงพิจารณาราคาของผู้เสนอราคาที่เสนอรายละเอียดต่างจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของขอบเขตของงาน (TOR) การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุไม่เป็นไปตามเอกสารรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะคู่มือและสื่อ การไม่ได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จัดหา คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานซื้อตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญา และคณะกรรมการซื้อหรือจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง มิได้นำรายงานผลการพิจารณาและความเห็นพร้อมเอกสารที่ได้รับไว้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ใช่งานก่อสร้างไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางหนังสือสั่งการกำหนด พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่นำราคาจากผู้ประกอบการรายที่เสนอราคาต่ำที่สุดมากำหนดเป็นราคากลาง และคณะกรรมการกำหนดราคากลางดำเนินการกำหนดราคากลางวัสดุอุปกรณ์ประจำหน่วยเลือกตั้งโดยไม่แสดงที่มา ไม่ได้จัดให้มีเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการสืบราคาวัสดุอุปกรณ์ของแต่ละรายการไว้ และมูลค่าสัญญาต่ำกว่าราคากลางที่คณะกรรมการฯ กำหนด

- รายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การจัดทำสัญญาซื้อและเช่า โดยระบุชื่อคู่สัญญาฝ่ายผู้ซื้อและผู้เช่าในนามของตนเอง (ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้งจังหวัดเป็นผู้ซื้อ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้เช่า) ซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่จะทำนิติกรรมสัญญาได้ และการกำหนดค่าปรับกรณีจ้างช่วงไม่ถูกต้อง จัดทำสัญญาซื้อขายโดยเอกสารประกอบสัญญาไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ควบคุม กำกับดูแล และสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หนังสือสั่งการ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังรอบคอบจนเกิดข้อบกพร่องดังกล่าวขึ้นอีก อาจส่งผลให้เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการเงินการคลังของรัฐที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ซึ่งอาจได้รับการพิจารณาโทษตามกฎหมายที่กำหนด และในคราวถัดไปควรมีการพิจารณาจัดทำแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในหน่วยเลือกตั้งล่วงหน้า

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

หน่วยงานได้แจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ให้กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการต่อไป เรียบร้อยแล้ว

2. การตรวจสอบการเช่าอาคาร หรือการจัดหาที่ดิน หรือการก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งหนึ่ง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบโดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการเช่าอาคาร หรือการจัดหาที่ดิน หรือการก่อสร้างอาคารสำนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งหนึ่ง ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบโครงการดังกล่าว จำนวน 53 สัญญา ผลการตรวจสอบปรากฏว่า พบข้อบกพร่องจำนวน 6 สัญญา และพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

- การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ พบว่า คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ไม่ได้จัดทำและแนบแบบฟอร์ม ข้อมูล รายละเอียดอื่น ๆ ที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้กำหนดและจัดทำขึ้นเองตามข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างประกอบไว้กับรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เมื่อเจ้าหน้าที่พัสดุนำราคากลางดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินการจัดหาพัสดุและผู้รับจ้างเสนอราคาใกล้เคียงกับราคากลางนั้น จะทำให้สำนักงานต้องทำสัญญาหรือข้อตกลงกับผู้รับจ้างในราคาที่สูงและมีภาระผูกพันให้ต้องชำระเงินค่าก่อสร้างสูงกว่าความเป็นจริงซึ่งทำให้รัฐหรือสำนักงานได้รับความเสียหายได้

- การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น กรณีงานฝ้าเพดาน ไม่ได้ติดตั้งบัวมอบฝ้าโพลียูริเทน และใช้ชนิดวัสดุบัวมอบฝ้าไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ กรณีงานก่อสร้างพื้นและวัสดุปูพื้น งานบันไดพร้อมส่วนประกอบบันได และช่องเปิดถังเก็บน้ำใต้ดิน ดำเนินการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนด และกรณีการก่อสร้างและใช้วัสดุก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญานั้น อาจทำให้สำนักงานได้รับผลงานที่ไม่ได้มาตรฐานงานก่อสร้างตามวัตถุประสงค์ของวิศวกรผู้ออกแบบหรือผู้กำหนดมาตรฐานของงานก่อสร้าง ซึ่งอาจส่งผลต่ออายุการใช้งานหรือการใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์

- การบริหารสัญญาเกี่ยวกับหลักประกันสัญญาจ้างก่อสร้าง พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าเป็นเหตุให้ระยะเวลาแล้วเสร็จหรือวันครบกำหนดความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องตามสัญญาเปลี่ยนแปลงไป และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง เจ้าหน้าที่พัสดุ และหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุไม่ได้คำนวณค่าปรับเพื่อหักเงินค่าปรับจากผู้รับจ้างในแต่ละครั้งที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานจ้างภายหลังจากครบกำหนดสัญญาจ้างก่อสร้าง ทำให้รัฐและสำนักงานอาจได้รับความเสียหาย

- การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง พบว่า ผู้ควบคุมงานบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างโดยสังเขป ไม่ได้บันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง โดยระบุรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานและวัสดุที่ใช้ด้วย ทำให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างไม่มีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่จะทำการตรวจสอบว่า ผลงานก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้รับจ้างใช้ก่อสร้างเป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดของสัญญาหรือไม่อย่างไร มีความเสี่ยงที่ผู้รับจ้างอาจนำวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างที่มีชนิด ขนาด ยี่ห้อ คุณลักษณะเฉพาะ คุณภาพ ราคาและอื่น ๆ ไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ และไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการก่อสร้างหรือรายการละเอียดประกอบแบบไปใช้ก่อสร้าง ทำให้รัฐหรือสำนักงานอาจได้รับความเสียหายได้

- การบริหารสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) พบว่า คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้คำนวณ ค่า K ตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ สูตรและวิธีคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ เพื่อตรวจสอบว่ามีค่างานเพิ่มหรือค่างานลดหรือไม่ ทุกครั้งที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานจ้าง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. ชดใช้ความเสียหายต่อทางราชการ และพิจารณาโทษตามควรแก่กรณีกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเร่งรัดผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องโดยเร็ว เพื่อให้สิ่งก่อสร้างอยู่ในสภาพปกติ มีความมั่นคงแข็งแรง ใช้งานได้ดี ตามเงื่อนไขที่สัญญาจ้างได้กำหนดไว้

2. กำชับเป็นหนังสือให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างโดยเคร่งครัด และคำนึงถึงหลักการความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้องจัดให้มีหลักฐานการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการเก็บข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ พร้อมทั้งควบคุมหรือกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

3. กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและละเอียดรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก และผู้บังคับบัญชาต้องควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. หน่วยงานได้สั่งกำชับเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่พัสดุ หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง ผู้ควบคุมงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบแผนการปฏิบัติราชการโดยเคร่งครัด มิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

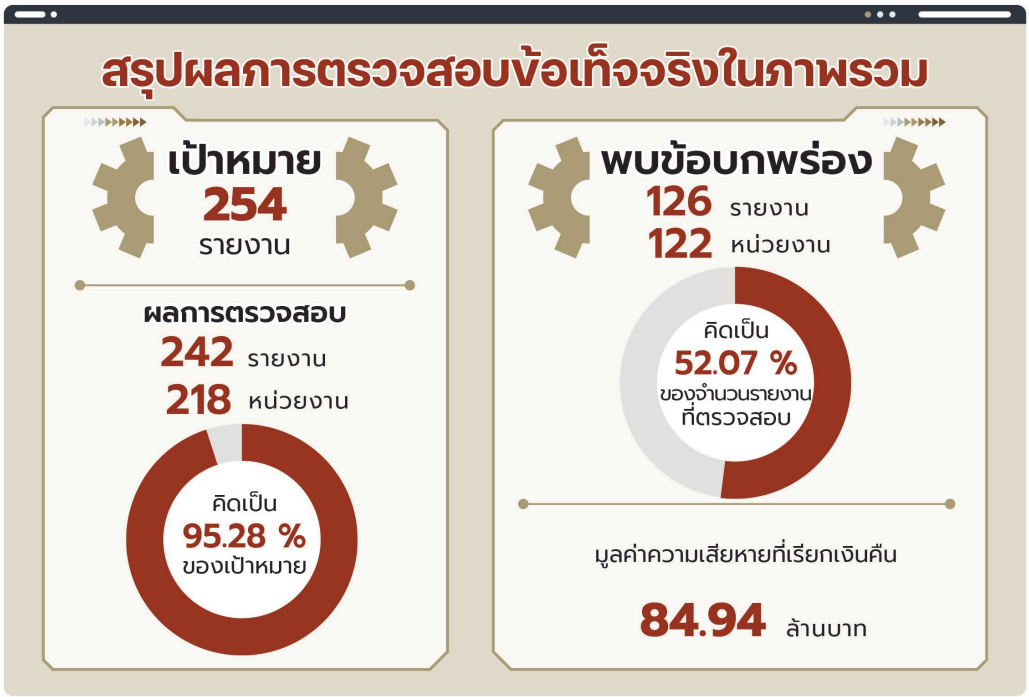
2. กรณีการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ ได้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง และควบคุมกำกับเพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก สำหรับกรณีแจ้งให้สำนักงานดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายนั้น ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิด และอยู่ระหว่างดำเนินการสอบข้อเท็จจริง

การตรวจสอบข้อเท็จจริง

การตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งต้องเพียงพอต่อการแจ้งผลการตรวจสอบหรือชี้มูลความผิดเบื้องต้น ในเรื่องที่มาจากการร้องเรียน หรือเรื่องที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

สรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยกำหนดเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 254 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 242 รายงาน รวม 218 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 95.28 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 126 รายงาน รวม 122 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 54 รายงาน รวม 54 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 63 รายงาน รวม 59 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 รายงาน รวม 2 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 7 รายงาน รวม 7 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 84.94 ล้านบาท

ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อบกพร่องที่สำคัญจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรียงลำดับตามประเภทข้อบกพร่องจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อบกพร่องมากที่สุด คือ การจัดหาไม่มีรายงานความจำเป็นในการจัดหา หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ วิธีการจัดหาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอ เงื่อนไขในการจัดหาไม่เหมาะสม จัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด การดำเนินการจัดหาทำโดยไม่เปิดเผย กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯลฯ จำนวน 37 รายงาน รองลงมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ/ผู้ควบคุมงาน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนตามระเบียบ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหาย มีการสมยอมกับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ฯลฯ จำนวน 19 รายงาน และเบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ จำนวน 18 รายงาน

โดยข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 20

ตาราง 20 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
1. ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ	**73**
1.1 การจัดหาไม่มีรายงานความจำเป็นในการจัดหา หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ วิธีการจัดหาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอ เงื่อนไขในการจัดหาไม่เหมาะสม จัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด การดำเนินการจัดหาทำโดยไม่เปิดเผย กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯลฯ	37
1.2 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ/ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนตามระเบียบ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหาย มีการสมยอมกับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ฯลฯ	19
1.3 การตรวจรับของโดยไม่มีการส่งมอบ ตรวจรับของจำนวนไม่ครบถ้วน/ไม่ตรงกับรายการที่สั่งซื้อ ตรวจรับของโดยที่คุณสมบัติไม่ครบถ้วน/ไม่ตรงกับที่กำหนด ตรวจรับงานที่ยังไม่แล้วเสร็จ/ไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง ตรวจรับงานโดยที่เนื้องานไม่ครบถ้วน ตรวจรับงานล่าช้า ฯลฯ	9

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
1.4 การก่อสร้างไม่ถูกต้องครบถ้วนกับแบบรูปรายการ ใช้วัสดุไม่ถูกต้อง สถานที่ก่อสร้างไม่ตรงตามที่ระบุในสัญญา ก่อสร้างโดยสร้างความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างเดิม ก่อสร้างงานล่าช้า ผู้รับจ้างไม่เสียค่าปรับเมื่อส่งมอบงานล่าช้า/เสียค่าปรับไม่ถูกต้อง การต่ออายุสัญญาไม่ชอบด้วยระเบียบ/ขยายสัญญาไม่ถูกต้อง สิ่งก่อสร้างเกิดความชำรุดในระยะประกันแต่ไม่มีการซ่อมแซม ฯลฯ	6
1.5 การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในการปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ไม่ถูกต้องตามระเบียบ แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ไม่เหมาะสม ฯลฯ	4
2. ด้านการเบิกจ่าย	**32**
2.1 เบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ	18
2.2 เบิกจ่ายเงินโดยหลักฐานการเบิกจ่ายเป็นเท็จ/ไม่ตรงกับความจริง	10
2.3 เบิกค่าเช่าบ้าน เป็นเท็จ/ไม่ถูกต้อง	4
2.4 เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ/ฝึกอบรม/ดูงาน เป็นเท็จ/ไม่ถูกต้อง	3
3. ด้านผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ ความประหยัด ความคุ้มค่า	**10**
3.1 มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	6
3.2 มีการปฏิบัติงานที่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์/ไม่มีประสิทธิภาพ/ไม่เป็นไปโดยประหยัด/ไม่คุ้มค่า	4

*1 รายงาน อาจพบข้อบกพร่องมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะสำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรียงลำดับตามประเภทข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จำนวน 110 รายงาน รองลงมา คือ ให้ดำเนินการทางวินัย จำนวน 23 รายงาน และให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน จำนวน 20 รายงาน

ทั้งนี้ การแจ้งข้อเสนอแนะที่สำคัญให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องและการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 21

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**110**
2. ให้ดำเนินการทางวินัย	**23**
3. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน	**20**

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบข้อเท็จจริง

การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยโควิด ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง เรื่อง การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยโควิด ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง พบว่า โรงพยาบาลได้รับจัดสรรเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเฉพาะกลุ่มวิชาชีพ กลุ่มเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่เทคนิคอื่น ๆ โดยมีการจ่ายเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขององค์การแห่งหนึ่ง ซึ่งบุคคลดังกล่าวไม่ใช่บุคลากรของโรงพยาบาล จึงเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ 0206.09.7/ว 66 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยโควิดของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน ควบคุมและรักษาผู้ป่วยโควิด (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2) ข้อ 1 และเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 ข้อ 52 ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว

โดยหน่วยรับตรวจชี้แจงว่า

เนื่องจากกลุ่มงานภายในโรงพยาบาลที่มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยได้ขอเบิกเงินพร้อมกันจำนวนมาก และเบิกพร้อมกันจำนวน 6 เดือน จึงมีเอกสารหลักฐานในการขอเบิกเงินจำนวนมาก ทำให้ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานเกิดความบกพร่อง ไม่รอบคอบระมัดระวังในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอเบิกเงินค่าเสี่ยงภัยทุกคนว่ามีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณา

แม้เอกสารหลักฐานที่ขอเบิกจะมีเป็นจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขององค์การดังกล่าวเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างเหมาบริการรักษาความปลอดภัย ในการตรวจสอบเอกสารเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบควรทราบว่า บุคคลดังกล่าวไม่ใช่ลูกจ้าง ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ หรือพนักงานของกระทรวง ที่จะมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัย

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นข้อบกพร่องเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ไม่มีลักษณะเป็นการทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน ตามมาตรา 95 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 จึงเห็นควรมีหนังสือแจ้งให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเพื่อกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัย ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเสี่ยงภัยโดยเคร่งครัดในโอกาสต่อไป และกำกับดูแลเพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องในกรณีดังกล่าวขึ้นอีก

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

หน่วยงานได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว โดยมีการแจ้งกำชับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และตามหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

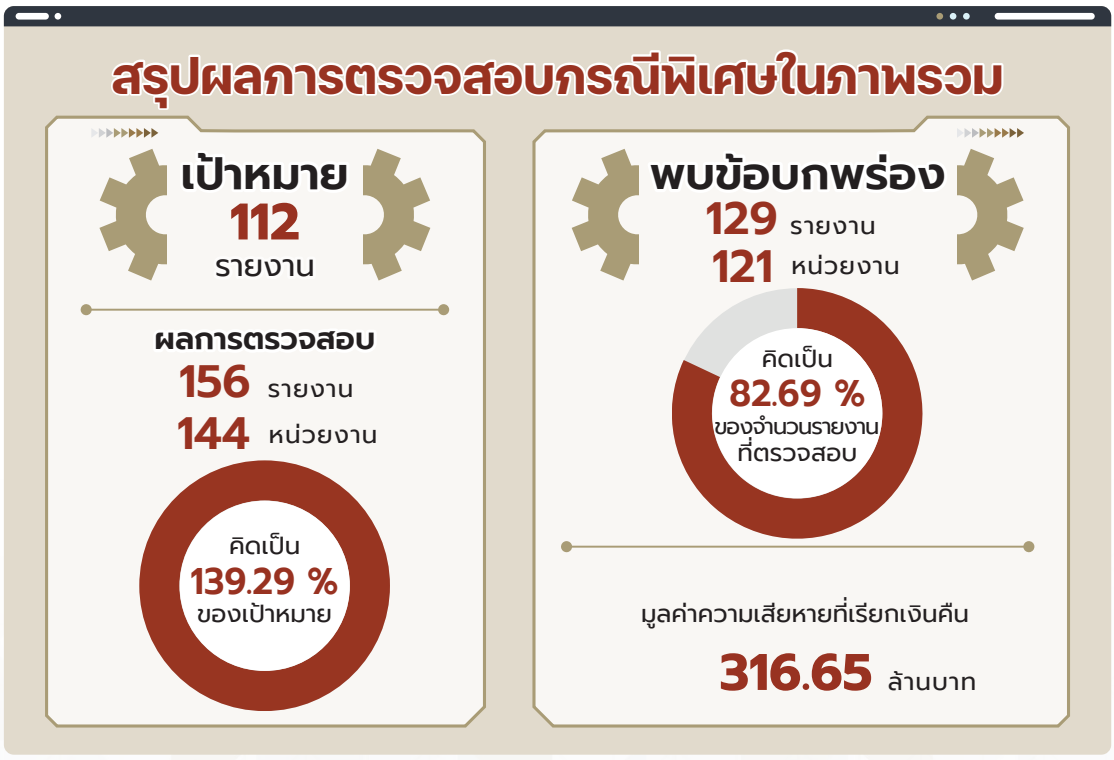
จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าวเพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก

การตรวจสอบกรณีพิเศษ

การตรวจสอบกรณีพิเศษ เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เรื่องที่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่ามีข้อบกพร่องก่อให้เกิดความเสียหายหรือโดยทุจริตตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือกฎหมายอื่น หรือจงใจใช้หน้าที่หรืออำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมาย รวมถึงการดำเนินการอื่นใดตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนด ในเรื่องที่มาจากการร้องเรียน หรือเรื่องที่ผ่านการชี้มูลความผิดมาจากการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบลักษณะอื่น หรือเรื่องที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้ตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษ และนำผลการตรวจสอบมาจัดทำสำนวนการตรวจสอบ

สรุปผลการตรวจสอบกรณีพิเศษในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนตรวจสอบกรณีพิเศษ โดยกำหนดเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 112 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 156 รายงาน รวม 144 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 139.29 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 129 รายงาน รวม 121 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 52 รายงาน รวม 46 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 73 รายงาน รวม 71 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 รายงาน รวม 3 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 1 รายงาน รวม 1 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน เป็นเงิน 316.65 ล้านบาท

ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบกรณีพิเศษ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อบกพร่องที่สำคัญจากการตรวจสอบกรณีพิเศษเรียงลำดับตามประเภทข้อบกพร่องจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อบกพร่องมากที่สุด คือ เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต จำนวน 52 รายงาน รองลงมา คือ ปลอมแปลงเอกสาร/รับรองเอกสารอันเป็นเท็จ จำนวน 41 รายงาน และการจัดหาไม่มีรายงานความจำเป็นในการจัดหา หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ วิธีการจัดหาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอ เงื่อนไขในการจัดหาไม่เหมาะสม จัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด การดำเนินการจัดหาทำโดยไม่เปิดเผย กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯลฯ จำนวน 38 รายงาน

โดยข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบกรณีพิเศษ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 22

ตาราง 22 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบกรณีพิเศษ

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
1. ด้านการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ/ละเว้น/หาประโยชน์โดยมิชอบ	**86**
1.1 เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต	52
1.2 ปลอมแปลงเอกสาร/รับรองเอกสารอันเป็นเท็จ	41
1.3 เจ้าพนักงานหาประโยชน์ในหน้าที่การงาน	25
2. ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	**67**
2.1 การจัดหาไม่มีรายงานความจำเป็นในการจัดหา หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ วิธีการจัดหาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอ เงื่อนไขในการจัดหาไม่เหมาะสม จัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด การดำเนินการจัดหาทำโดยไม่เปิดเผย กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯลฯ	38
2.2 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ/ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนตามระเบียบ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหาย มีการสมยอมกับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ฯลฯ	33

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
2.3 การตรวจรับของโดยไม่มีการส่งมอบ ตรวจรับของจำนวนไม่ครบถ้วน/ไม่ตรงกับรายการที่สั่งซื้อ ตรวจรับของโดยที่คุณสมบัติไม่ครบถ้วน/ไม่ตรงกับที่กำหนด ตรวจรับงานที่ยังไม่แล้วเสร็จ/ไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง ตรวจรับงานโดยที่เนื้องานไม่ครบถ้วน ตรวจรับงานล่าช้า ฯลฯ	15
3. ด้านการเบิกจ่าย	**62**
3.1 เบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ	34
3.2 เบิกจ่ายเงินโดยหลักฐานการเบิกจ่ายเป็นเท็จ/ไม่ตรงกับความจริง	33
3.3 เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ/ฝึกอบรม/ดูงาน เป็นเท็จ/ไม่ถูกต้อง	13
3.4 เบิกค่าเช่าบ้าน เป็นเท็จ/ไม่ถูกต้อง	13

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบกรณีพิเศษ

จากการตรวจสอบกรณีพิเศษ มีข้อเสนอแนะสำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบกรณีพิเศษเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ แจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ จำนวน 93 รายงาน รองลงมา คือ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน จำนวน 79 รายงาน และให้ดำเนินการทางวินัย จำนวน 73 รายงาน

ทั้งนี้ การแจ้งข้อเสนอแนะที่สำคัญและการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกรณีพิเศษ จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 23

ตาราง 23 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบกรณีพิเศษ

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. ด้านการแจ้งให้มีการดำเนินการทางวินัย	**106**
1.1 ให้ดำเนินการทางวินัย	73
1.2 ให้ดำเนินการทางวินัยร้ายแรง	71
2. ด้านการแจ้งหน่วยงานอื่นให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ	**101**
2.1 แจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ	93
2.2 แจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ	39
3. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน	**79**
4. ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**49**

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบกรณีพิเศษ

การตรวจสอบเงินขาดบัญชี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการแจ้งผลการตรวจสอบกรณีพิเศษ เรื่อง การตรวจสอบเงินขาดบัญชี จำนวนทั้งสิ้น 15 รายงาน รวม 15 หน่วยงาน โดยมีพฤติการณ์การกระทำผิดที่สำคัญ ดังนี้

1. การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online

- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาศัยโอกาสที่ตนมีสิทธิเข้าใช้งานในฐานะ Maker2 และ Authorizer ได้เข้าไปจัดทำรายการขอโอนเงินผ่านเมนูชำระค่าสินค้าและบริการ และอนุมัติการโอนเงินรายการดังกล่าวเข้าบัญชีเงินฝากของตนเอง โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิรับเงินและไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินให้ตรวจสอบ

- เจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสเข้าไปยืนยันตัวตนในระบบ KTB Corporate Online ในฐานะ Authorizer แทนผู้บังคับบัญชา ยืนยันการเปลี่ยนแปลงรหัสการเงินและจัดทำรหัสไว้สร้างรายการโอนเงินในระบบฯ โดยไม่มีการจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงินและไม่ได้รับอนุมัติการเบิกจ่ายเงินจากผู้มีอำนาจ

อนุมัติ แต่ได้ใช้รหัสผ่านของผู้อนุมัติ เข้าไปอนุมัติการโอนเงินจากบัญชีหน่วยงาน เข้าบัญชีตนเองเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

- เจ้าหน้าที่ไม่กระทำการตามหน้าที่ในการตรวจสอบการจ่ายเงินโดยวิธีการโอนผ่านระบบ KTB Corporate Online โดยตรวจสอบเพียงยอดเงินคงเหลือที่ปรากฏในรายการสรุปความเคลื่อนไหวทางบัญชีที่เรียกจากระบบฯ แต่ไม่ได้ตรวจสอบรายการจากรายงานสรุปผลการโอนเงิน และไม่ได้มีการจัดทำทะเบียนคุมการโอนเงิน ไม่ดำเนินการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินกับข้อมูลในระบบฯ ทุกสิ้นวัน ไม่ดำเนินการกำกับและควบคุมตรวจสอบให้มีการจัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวัน และไม่ดำเนินการกำกับและควบคุมการตรวจสอบให้มีการจัดทำรายงานประจำเดือน เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

2. กรณีการจัดเก็บรายได้ (ค่าน้ำประปา ค่าจัดเก็บขยะมูลฝอย ฯลฯ) พบว่า

- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดเก็บรายได้ นำส่งเงินรายได้/นำเงินรายได้ฝากธนาคารไม่ครบถ้วนถูกต้อง มีพฤติการณ์หมุนเงินนำเงินรายได้ดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนจนทำให้เงินขาดบัญชี

- เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินโดยระบุจำนวนเงินในต้นฉบับใบเสร็จรับเงินกับสำเนาใบเสร็จรับเงินไม่ตรงกัน ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีการนำส่งเงินรายได้ทั้งหมดครบถ้วนหรือไม่

3. กรณีการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเบิกเงิน พบว่า

- การรับเงินประกันสัญญาจากผู้รับจ้างแล้วไม่นำส่งเงินเป็นรายรับของหน่วยงาน ไม่มีการนำฝากธนาคาร และไม่ดำเนินการเก็บรักษาเงินดังกล่าวไว้ในตู้นิรภัยของหน่วยงาน

- การเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยยังชีพคนพิการ มีการระบุชื่อบุคคลซ้ำ ระบุชื่อบุคคลที่เสียชีวิตแล้ว มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพฯ เป็นเงินสดซ้ำซ้อนให้กับผู้ที่รับเงินผ่านการโอนเงินผ่านธนาคาร และมีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพโดยที่ไม่มีการลงลายมือชื่อรับเงิน

4. หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นบกพร่องด้านการประเมินความเสี่ยงและการจัดวางระบบการควบคุมภายในตามหลักการควบคุมภายในที่ดี ปล่อยปละละเลย ไม่ควบคุมกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้ง ไม่ได้เก็บรักษารหัสตัวบุคคลผู้มีสิทธิเข้าใช้งานในระบบ KTB Corporate Online ให้ปลอดภัย

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบเงินขาดบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบนั้นมีหลักฐานและพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ เป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นควรแจ้งข้อดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1. แจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

2. แจ้งหน่วยงานพิจารณาดำเนินการทางวินัย และดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3. แจ้งหน่วยงานให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน

4. แจ้งหน่วยงานพิจารณาให้ความสำคัญในการวางระบบการควบคุมภายในให้ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

หน่วยงานอยู่ระหว่างการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ด้านการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้น หน่วยงานบางส่วนมีการสั่งลงโทษทางวินัยเรียบร้อยแล้ว และบางส่วนอยู่ระหว่างการพิจารณาสอบสวน ด้านความรับผิดทางละเมิดมีการชดใช้ค่าเสียหายเรียบร้อยแล้ว และบางส่วนอยู่ระหว่างการพิจารณาความรับผิดทางละเมิด

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

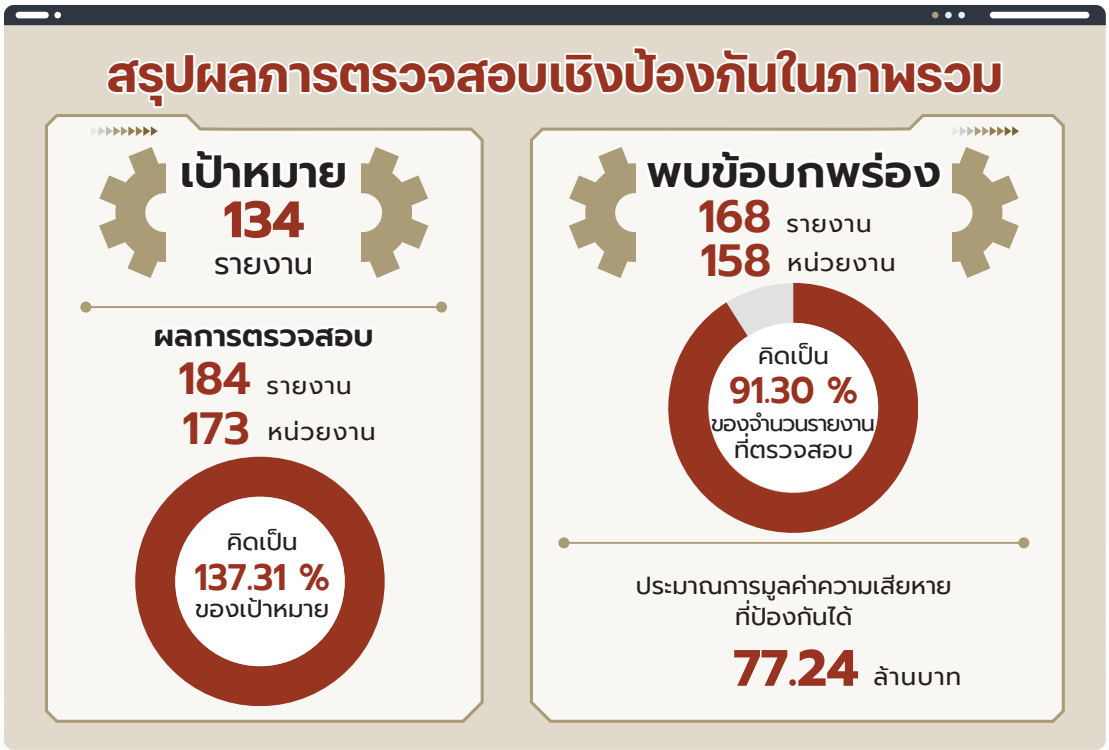
จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการลงโทษกับผู้ที่กระทำผิดในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการรักษาวินัยทางการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด มีการดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยงาน และให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในเพื่อควบคุมกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน

การตรวจสอบเชิงป้องกัน

การตรวจสอบเชิงป้องกัน เป็นการตรวจสอบในทุกลักษณะงานตรวจสอบ เมื่อพบว่ามีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย โดยมุ่งเน้นให้มีลักษณะเป็นการป้องกัน หรือควบคุมการกระทำที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหาย ความสูญเปล่า แก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการดำเนินการหรือแนวทางการแก้ไข

สรุปผลการตรวจสอบเชิงป้องกันในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนตรวจสอบเชิงป้องกัน โดยมีเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 134 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 184 รายงาน รวม 173 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 137.31 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยตรวจสอบพบข้อบกพร่อง จำนวน 168 รายงาน รวม 158 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 60 รายงาน รวม 55 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 รายงาน รวม 89 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 4 รายงาน รวม 3 หน่วยงาน กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 2 รายงาน รวม 2 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 รายงาน รวม 9 หน่วยงาน ประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 77.24 ล้านบาท

ข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจสอบเชิงป้องกัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อบกพร่องที่สำคัญจากการตรวจสอบเชิงป้องกันเรียงลำดับตามประเภทข้อบกพร่องจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อบกพร่องมากที่สุด คือ ไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม จำนวน 43 รายงาน รองลงมา คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการเงิน การบัญชี งบประมาณ การเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง จำนวน 38 รายงาน กำหนดรายละเอียดในการประกาศเชิญชวนทั่วไปไม่ถูกต้อง จำนวน 25 รายงาน มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 22 รายงาน และการดำเนินการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญา จำนวน 20 รายงาน

ข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบเชิงป้องกัน จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 24

ตาราง 24 ประเภทข้อบกพร่องที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบเชิงป้องกัน

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
1. การบริหารพัสดุ	**109**
1.1 ไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม	43
1.2 กำหนดรายละเอียดในการประกาศเชิญชวนทั่วไป ไม่ถูกต้อง	25
1.3 การดำเนินการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญา	20
1.4 คำนวณราคากลางไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง/เสนอราคาแตกต่างจากราคากลางตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป	19
1.5 จัดทำสัญญากำหนดสาระสำคัญไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง/ไม่รัดกุม	13
2. การปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการเงิน การบัญชี งบประมาณ การเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	**38**
3. ด้านประสิทธิภาพ/การบริหารจัดการ	**38**
3.1 มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี	22

ประเภทข้อบกพร่อง	จำนวนรายงาน*
3.2 โครงการมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์/จัดทำโครงการที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น/การดำเนินงานมิใช่เป็นการให้ประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปแต่เป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคล	11
3.3 ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน หรือไม่ให้ความสำคัญในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน การควบคุมภายในไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง	5
3.4 ใช้จ่ายเงิน/ทรัพย์สินลงทุน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุน	3

*1 รายงาน อาจพบข้อบกพร่องมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบเชิงป้องกัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องจากการตรวจสอบเชิงป้องกันเรียงตามลำดับตามประเภทข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ กำชับผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จำนวน 119 รายงาน รองลงมา คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี งบประมาณ การเบิกจ่าย จำนวน 22 รายงาน ให้พิจารณาทบทวนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง/การประกาศ/การทำสัญญา/คุณลักษณะและราคาวัสดุที่จะจัดซื้อ ให้ถูกต้องตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 19 รายงาน ให้กำชับคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ จำนวน 13 รายงาน ให้ตรวจสอบให้เป็นไปตามสัญญาและแบบรูปรายการ จำนวน 11 รายงาน และให้พิจารณาทบทวนการเสนอโครงการ/รูปแบบโครงการ/งบประมาณโครงการ/ระยะเวลาดำเนินงาน/ความเป็นไปได้/ความจำเป็น/ความเหมาะสม/ความคุ้มค่า/ผลกระทบของโครงการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีความคุ้มค่า เป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 รายงาน

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบเชิงป้องกัน จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 25

ตาราง 25 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของการตรวจสอบเชิงป้องกัน

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. กำชับผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**119**
2. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารพัสดุ	**45**
2.1 ให้พิจารณาทบทวนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง/การประกาศ/การทำสัญญา/คุณลักษณะและราคาวัสดุที่จะจัดซื้อ ให้ถูกต้องตามระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง	19
2.2 ให้กำชับคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ	13
2.3 ให้ตรวจสอบให้เป็นไปตามสัญญาและแบบรูปรายการ	11
2.4 ให้พิจารณาทบทวนการกำหนดราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมีความเหมาะสม	9
3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี งบประมาณ การเบิกจ่าย	**22**
4. ด้านการเสนอโครงการ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ/ความคุ้มค่าของโครงการ	**19**
4.1 ให้พิจารณาทบทวนการเสนอโครงการ/รูปแบบโครงการ/งบประมาณโครงการ/ระยะเวลาดำเนินงาน/ความเป็นไปได้/ความจำเป็น/ความเหมาะสม/ความคุ้มค่า/ผลกระทบของโครงการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีความคุ้มค่า เป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง	11
4.2 ให้จัดทำแผนการดำเนินงานโดยกำหนดรายละเอียดที่สำคัญให้ครบถ้วนชัดเจน	9
4.3 ให้ควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้	6
4.4 จัดประชุมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา/การใช้ประโยชน์ให้เกิดความคุ้มค่า	4

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบเชิงป้องกัน

การจัดทำงบประมาณโครงการขุดลอกลำน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง

จากการตรวจสอบการจัดทำงบประมาณโครงการขุดลอกลำน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง โดยตรวจสอบกรณีการจัดทำงบประมาณ แผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ รายการค่าก่อสร้างและจัดหาแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 10.00 ล้านบาท โดย**พบข้อบกพร่องที่สำคัญ** ดังนี้

1. คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยขาดพยานหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายการสำรวจความกว้าง ความลึก สภาพลำน้ำ หรือพื้นที่ขุดลอกจริงส่งผลกระทบให้การกำหนดปริมาณงานและจำนวนงบประมาณที่ต้องใช้ในการขุดลอกลำน้ำแต่ละโครงการผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง

2. การกำหนดสภาพความลึกและความกว้างของลำน้ำน้อยกว่าความเป็นจริง และการกำหนดปริมาณงานดินขุดขนทิ้งของโครงการขุดลอกลำน้ำที่จะดำเนินการมากกว่า เป็นผลโดยตรงให้จำนวนงบประมาณที่จัดสรรมีจำนวนมากกว่างบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการจริง ซึ่งจะส่งผลกระทบ ดังนี้

2.1 การนำงบประมาณไปใช้เป็นค่าจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าเช่าเครื่องจักร เนื่องจากปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติจริงมีจำนวนน้อยกว่าปริมาณงานตามประมาณการ จึงทำให้จำนวนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานจริงมีจำนวนน้อยกว่าที่จัดซื้อ อาจเกิดปัญหาการทุจริตน้ำมันเชื้อเพลิง และเป็นช่องทางให้มีการทำหลักฐานเช่าเครื่องจักรในการขุดลอกเป็นเท็จได้โดยง่าย

2.2 การกำหนดปริมาณงานที่สูงกว่าความเป็นจริง ย่อมจะส่งผลให้จำนวนงบประมาณตามประมาณการของแต่ละโครงการสูงกว่าความเป็นจริง แต่เนื่องด้วยจำนวนวงเงินงบประมาณของรัฐในแต่ละปีมีจำนวนจำกัด ย่อมส่งผลให้จำนวนลำน้ำที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการขุดลอกในแต่ละปีงบประมาณมีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ส่งผลโดยตรงต่อประชาชนผู้ใช้ประโยชน์จากลำน้ำที่ไม่ได้รับการขุดลอก

3. การนำลำน้ำที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการขุดลอกแล้วในปีงบประมาณก่อนมาเสนอขอรับงบประมาณเพื่อดำเนินการขุดลอกทั้งที่เป็นลำน้ำในพิกัดเดียวกันหรือทับซ้อนกัน

โดยหน่วยงานชี้แจงว่า

1. การพิจารณางบประมาณโครงการขุดลอกลำน้ำของคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องของโครงการเพื่อเป็นหลักในการพิจารณาอนุมัติโครงการ โดยไม่ได้เรียกพยานหลักฐานภาพถ่ายการสำรวจวัดระยะความกว้างและความลึกของลำน้ำเดิมที่จะขุดลอกมาประกอบ

การพิจารณาอย่างละเอียด ประกอบกับไม่คำนึงถึงความเป็นไปได้ หรือความน่าจะเป็นว่าสภาพลำน้ำที่เสนอขอรับงบประมาณเข้ามาบางโครงการจะมีสภาพเป็นจริงตามที่เสนอมาหรือไม่

2. สภาพของลำน้ำจริงที่ตรวจสอบสังเกตการณ์มีสภาพไม่สอดคล้องกับที่ได้ปรากฏในรายงานผลการสำรวจและจัดทำประมาณการเพื่อขอรับงบประมาณสำหรับดำเนินการขุดลอกลำน้ำ

3. การกำหนดปริมาณงานดินขุดของลำน้ำที่ตรวจสอบบางโครงการ สภาพที่แท้จริงของลำน้ำสายนั้นไม่อยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการขุดขยายความกว้างออกไปได้จริง เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ต้องตัดฟันหรือล้มไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ หรือพืชผลทางการเกษตร เช่น ต้นปาล์ม ยางพารา หรือจะเป็นการรุกล้ำเข้าไปในที่ดินมีกรรมสิทธิ์ของประชาชน หรือจะทำให้ทางสัญจรหรือถนนสาธารณะ หรืออาคารหรือสิ่งก่อสร้างสาธารณะได้รับความเสียหาย

4. การสำรวจและจัดทำประมาณการราคาในส่วนของงานขุดดินขนทิ้งของโครงการที่ตรวจสอบทุกโครงการ ไม่สอดคล้องกับสภาพลำน้ำหรือพื้นที่จริง

5. การนำลำน้ำบางสายที่หน่วยงานได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการขุดลอกแล้วในปีงบประมาณก่อนนี้ มาเสนอขอรับงบประมาณจริง ทั้งที่เป็นลำน้ำในพิกัดเดียวกัน หรือทับซ้อนกันและมีการประมาณการโครงการในจำนวนและปริมาณงานที่ใกล้เคียงกัน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปด้วยความถูกต้อง และเรียบร้อยตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และเพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายต่องบประมาณของรัฐ จึงเห็นควรแจ้งให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

1. แจ้งผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเพื่อประกอบในการพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนงานจัดหาน้ำ รายการค่าก่อสร้างและจัดหาแหล่งน้ำเพื่อประกอบการพิจารณาการจัดทำงบประมาณโครงการในลักษณะเดียวกันของหน่วยงานอื่น ๆ

2. แจ้งผู้บริหารหน่วยงานเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงกระบวนการสำรวจ จัดทำ และพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการเพื่อประกอบเป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดทำงบประมาณโครงการอื่น ๆ ตลอดจนควบคุมกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องในการจัดทำงบประมาณในปีงบประมาณต่อไปอีก

3. หากหน่วยงานดำเนินการจัดซื้อโครงการดังกล่าวต่อไป จนถึงขั้นตอนการจัดทำสัญญาและเบิกจ่ายเงินอันส่งผลทำให้เกิดความเสียหายขึ้นจริงแก่ทางราชการ อาจต้องดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1. ผู้บริหารหน่วยงานได้สั่งการให้ปรับปรุงแผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ รายการค่าก่อสร้างและจัดหาแหล่งน้ำที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 10.00 ล้านบาท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2. หน่วยงานได้ทบทวนการดำเนินงานโครงการทั้งหมด ทั้งการสำรวจ จัดทำประมาณการขุดลอกคลองตามแผนงานดังกล่าว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

จากการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการสำรวจ จัดทำ และพิจารณาจัดสรรงบประมาณประกอบเป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดทำงบประมาณโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงาน ตลอดจนควบคุมกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องในการจัดทำงบประมาณในปีงบประมาณต่อไปอีก

การบริหารจัดการอาคารสำนักงานท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง

จากการตรวจสอบการบริหารจัดการอาคารสำนักงานท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ของหน่วยงานแห่งหนึ่ง **พบข้อบกพร่องที่สำคัญ** ดังนี้

ข้อตรวจพบที่ 1 การใช้ประโยชน์อาคารสำนักงานท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ไม่สอดคล้องกับหลักการและเหตุผลในการดำเนินโครงการเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับเป็นที่ขึ้นลงเรือ โดยภายหลังการปรับปรุงอาคารมีการใช้ประโยชน์อาคารเพื่อเป็นอาคารสำนักงานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสัญจรทางบกทางน้ำ และมีการใช้ประโยชน์ห้องรับรอง - พักคอย เป็นครั้งคราวเพื่อรองรับภารกิจพิเศษ

ข้อตรวจพบที่ 2 อาคารสำนักงานท่าเทียบเรือบางส่วน ไม่มีการใช้ประโยชน์ พบว่าภายหลังจากปรับปรุงอาคาร พื้นที่ที่ปรับปรุงไว้เป็นพื้นที่ขายสินค้ายังไม่ได้มีการใช้ประโยชน์ โดยปิดประตูเหล็กไว้ไม่ได้เปิดใช้งาน ภายในห้องขายสินค้าใช้สำหรับเป็นห้องเก็บของ

ข้อตรวจพบที่ 3 การจัดพื้นที่จำหน่ายตั๋วเรือบริเวณท่าเทียบเรือท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ในการจัดโซนจำหน่ายตั๋วเรือโดยสาร ไม่มีการจัดห้องขายตั๋วเรือภายในอาคาร ไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์แสดงรายละเอียดการจัดโซนจำหน่ายตั๋วเรือแต่ละชนิด ไม่มีการแบ่งแยกโซนตามประเภทเรืออย่างชัดเจนว่าจุดใดเป็นจุดขายตั๋วเรือชนิดใด ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว และทำให้นักท่องเที่ยวอาจถูกเอารัดเอาเปรียบได้

ข้อตรวจพบที่ 4 การจัดระเบียบการจอดเรือ เทียบเรือ ยานพาหนะทางน้ำบริเวณท่าเรือ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่เป็นไปตามข้อบัญญัติและประกาศ ส่งผลกระทบให้เกิดความแออัดของการใช้ท่าเทียบเรือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมได้อย่างครบถ้วน

โดยหน่วยงานชี้แจงว่า

ได้มีการปรับปรุงแก้ไขห้องรับรอง โดยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปนั่งพักคอยโดยจะเปิดให้ใช้ห้องได้ในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก และแจ้งสาเหตุกรณีที่ยังไม่ได้มีการจัดประโยชน์ร้านค้าเนื่องจากติดปัญหาในการดำเนินการตาม พระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. 2562 จึงต้องใช้เวลาในการศึกษาหาราคาประมูลที่เหมาะสม และในส่วนเรื่องการจัดระเบียบพื้นที่จำหน่ายตั๋วและจัดระเบียบการจอดเรือปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ให้ดำเนินการหาแนวทางการใช้ประโยชน์อาคารท่าเทียบเรือท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ปรับปรุงสถานที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวประชาชนได้ใช้เป็นที่พักคอยอย่างเหมาะสม

2. ให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ขายสินค้า เช่น การพิจารณาจัดประโยชน์บริเวณพื้นที่ขายสินค้าหรือบริเวณพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวภายในบริเวณท่าเทียบเรือ และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศึกษากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดประโยชน์เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

3. ให้ควบคุมดูแลพื้นที่ขายตั๋วเรือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยจัดให้มีพื้นที่ขายตั๋วเรือตามประเภทเรือต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ชัดเจน เช่น ประเภทของเรือ เวลาโดยสาร ราคาค่าโดยสาร และจุดขึ้นลงเรือ ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยว

4. ให้พิจารณาทบทวนประกาศที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่เป็นปัญหาในการบังคับใช้และประชุมส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการร่วมกันทั้งในด้านการควบคุมการเข้าออกของเรือ การเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และควบคุมกำกับการจัดระเบียบการจอดเรือ เทียบเรือ ยานพาหนะบริเวณท่าเรือ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้ท่าเทียบเรือ ค่าธรรมเนียมการจอดเรือ ค่าธรรมเนียมเทียบท่าค้างคืน และค่าบรรทุกสิ่งของบนสะพาน ให้เป็นไปตามประกาศที่เกี่ยวข้อง

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

หน่วยงานได้ปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์นั่งพักคอย และอยู่ระหว่างการจัดระเบียบพื้นที่ และปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้อง

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

จากการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการตรวจสอบแก้ไข ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ใช้ประโยชน์อาคารสำนักงานท่าเทียบเรือท่องเที่ยวเป็นที่พักคอยขึ้น - ลงเรือ มีการควบคุมการจำหน่ายตั๋ว การจัดระเบียบการจอดเรือ ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้ท่าเทียบเรือได้รับความสะดวก และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยว

3. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit)

3.1 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit) เป็นการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจเพื่อแสดงความเห็นว่าเป็นไปโดยประหยัด คุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้หรือไม่ และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยรับตรวจในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนงาน/งาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

2. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

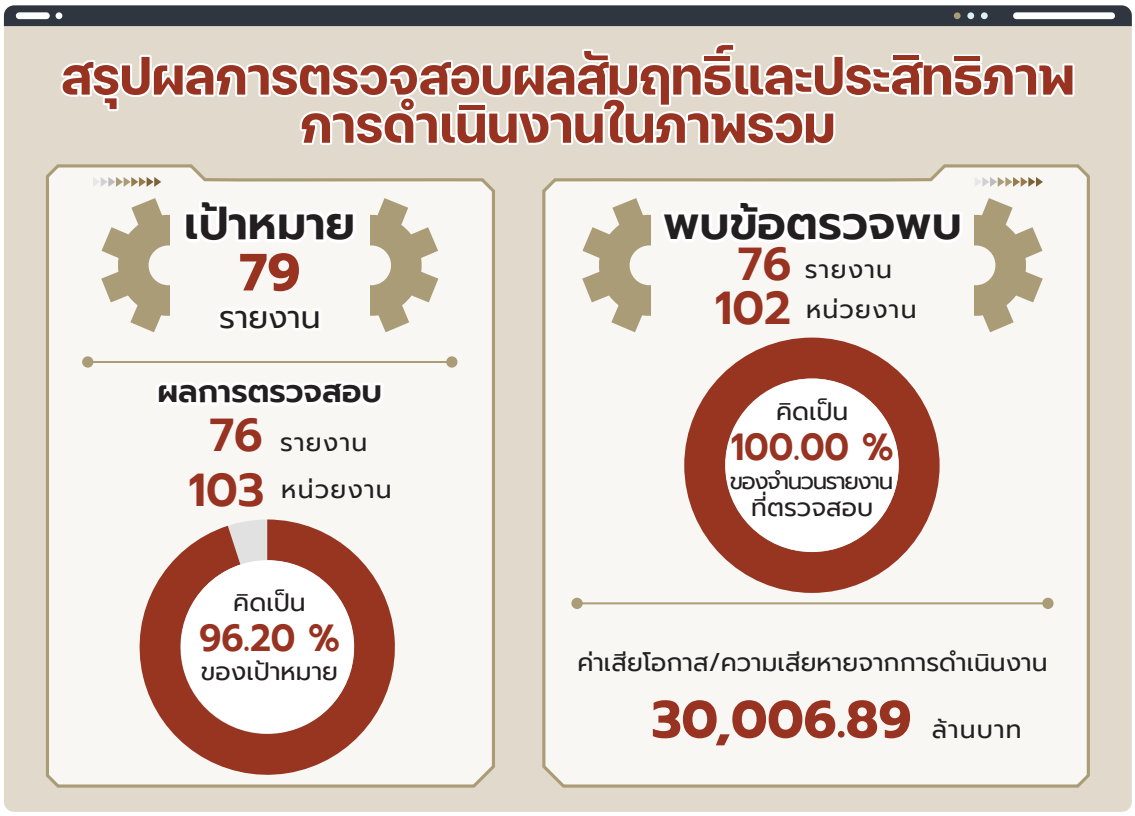
3. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อฐานะการคลังของประเทศ หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน หรือเรื่องที่สาธารณชนให้ความสนใจ

4. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานในความรับผิดชอบ

5. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนแม่บทด้านสิ่งแวดล้อม และการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดประเด็นการตรวจสอบตามสถานการณ์ปัญหา และความเหมาะสมของแต่ละภูมิภาค

สรุปผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 79 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 76 รายงาน รวม 103 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 96.20 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยตรวจสอบพบข้อตรวจพบ จำนวน 76 รายงาน รวม 102 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 64 รายงาน รวม 74 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 รายงาน รวม 24 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 รายงาน รวม 1 หน่วยงาน กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 1 รายงาน รวม 1 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 3 รายงาน รวม 3 หน่วยงาน พบมูลค่าเสียโอกาส/ความเสียหายจากการดำเนินงาน รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 30,006.89 ล้านบาท

รายละเอียดชื่อรายงาน ชื่อหน่วยงาน วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ และประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน แสดงตามตาราง 26

ตาราง 26 ผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
ด้านเกษตรกรรม 12 รายงาน				
1	โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ ด้วยนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1	สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี	82.88	-
2	โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	3,550.92	-
3	การบริหารจัดการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	3,286.39	-
4	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภค	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	221.38	COVID - 19
5	การใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการส่งเสริมอนุรักษ์และพัฒนาควายไทยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี	40.92	-
6	โครงการระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู	24.53	COVID - 19
7	โครงการพัฒนาการผลิตและใช้โปรตีนจากแมลง เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	15.27	COVID - 19
8	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจรจังหวัดลำปาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของจังหวัดลำปาง	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง	15.08	COVID - 19
9	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพื่อพัฒนาสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	สำนักงานจังหวัดแพร่	13.13	-

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
10	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดตากของสถานีพัฒนาที่ดินตาก สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก สำนักงานประมงจังหวัดตาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตาก	- สถานีพัฒนาที่ดินตาก - สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก - สำนักงานประมงจังหวัดตาก - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตาก	19.05	COVID - 19
11	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรทางเลือกแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันและยางพารา	จังหวัดกระบี่	16.70	COVID - 19
12	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - map) สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย สถานีพัฒนาที่ดินตาก สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์	- สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก - สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย - สถานีพัฒนาที่ดินตาก - สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์	11.85	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2
ด้านสิ่งแวดล้อม 12 รายงาน				
13	โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม	สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	170.45	-
14	การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย	กรมโยธาธิการและผังเมือง	84,128.40	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 5
15	การควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรีและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	24.03	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 5
16	การควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีและระยอง	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง	0.14	-
17	การควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐมและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร	39.96	-

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
18	โครงการติดตั้งเครื่องแปลงขยะเศษอาหารโดยใช้จุลินทรีย์ (Food Waste Recycling Machine)	สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ	15.40	-
19	การบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดลำปาง พะเยา น่าน และอุตรดิตถ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	- เทศบาลนครลำปาง - เทศบาลเมืองพะเยา - เทศบาลเมืองน่าน - เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์	1,302.87	-
20	การบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ และสุโขทัย	- เทศบาลนครพิษณุโลก - เทศบาลตำบลบางระกำ - เทศบาลตำบลวังทอง - เทศบาลเมืองตาก - เทศบาลนครแม่สอด - เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ - เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี	1,818.97	-
21	การบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี	- เทศบาลนครนครสวรรค์ - เทศบาลเมืองชุมแสง - เทศบาลตำบลท่าตะโก - เทศบาลเมืองกำแพงเพชร - เทศบาลตำบลสลกบาตร - เทศบาลเมืองพิจิตร - เทศบาลเมืองตะพานหิน - เทศบาลเมืองอุทัยธานี	1,346.43	-
22	การควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรี	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรี	23.08	-
23	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (ภาคใต้) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	57.14	-
24	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง	กรมเจ้าท่า	741.85	-
ด้านเศรษฐกิจ 9 รายงาน				
25	การบริหารหนี้สาธารณะ	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	-	-

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
26	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านเกษตรกรรมและสมุนไพร สร้างความมั่นคงทางอาหารและด้านสุขภาพสู่ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากในภาวะวิกฤตโควิด 19	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	368.05	COVID - 19
27	โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการพัฒนายกระดับทักษะอาชีพในภาคเกษตรกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานรากของชุมชน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	600.59	COVID - 19
28	โครงการวิจัยและพัฒนาการสร้างอาชีพสร้างรายได้ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากจากผลกระทบการระบาดของโรคโควิด 19 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	407.93	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ COVID - 19
29	การดำเนินงานโครงการพัฒนาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ชุมชนดีพร้อม	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	860.86	COVID - 19
30	โครงการพาณิชย์ลดราคาช่วยประชาชน พ.ศ. 2565	กรมการค้าภายใน	1,480.00	-
31	โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เทศบาลตำบลบางพระ	เทศบาลตำบลบางพระ	37.00	COVID - 19
32	โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	จังหวัดบุรีรัมย์	408.06	COVID - 19
33	โครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดสิงห์บุรี	- จังหวัดนครสวรรค์ - สำนักงานจังหวัดสิงห์บุรี	30.79	COVID - 19
ด้านสาธารณูปโภค 8 รายงาน/โครงการ				
34	การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	27,552.08	-
35	การบริหารจัดการแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	3,798.13	-

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
36	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำบาดาล เพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่	สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 2 สุพรรณบุรี	78.85	COVID - 19
37	โครงการก่อสร้างขุดเจาะบ่อบาดาล และสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์	สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี	27.50	COVID - 19
38	โครงการเพิ่มและพัฒนาแหล่งน้ำ (น้ำบาดาล) เพื่อรองรับการฟื้นตัวและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน (กิจกรรมเจาะบ่อน้ำบาดาลสูบน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	จังหวัดมหาสารคาม	101.87	COVID - 19
39	โครงการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่สายส่งไฟฟ้าเข้าไม่ถึง (Off Grid)	สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	109.04	COVID - 19
40	โครงการระบบผลิตน้ำประปา ตามบัญชีนวัตกรรมไทย	จังหวัดกระบี่	145.34	-
41	โครงการจัดซื้อพร้อมติดตั้งเสาไฟฟ้าโซลาเซลล์ภายในเขตเทศบาลตำบลจะนะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	เทศบาลตำบลจะนะ	29.94	-
ด้านสาธารณสุข 6 รายงาน				
42	ด้านการเพิ่มขีดความสามารถและการเตรียมความพร้อมในการรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมควบคุมโรค	-	-
43	โครงการด้านสาธารณสุขเพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมควบคุมโรค	1,517.26	COVID - 19
44	การพัฒนาศักยภาพระบบบริการสุขภาพเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	13,214.39	COVID - 19

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
45	โครงการเกี่ยวกับการจัดหาและการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19	- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ - สำนักงานจังหวัดนนทบุรี - สำนักงานจังหวัดปทุมธานี - สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี - สำนักงานจังหวัดนครปฐม - สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร	3,505.98	COVID - 19
46	การจัดหาชุดตรวจ COVID - 19 ประเภท Rapid Antigen หรือ Antigen Test Kits แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตัวเองตามแผนการจัดหาภายใต้โครงการยา เวชภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นตามโครงการพิเศษ พ.ศ. 2564	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	1,014.00	COVID - 19
47	โครงการอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประจำปี พ.ศ. 2563	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	21.82	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3 และ COVID - 19
ด้านการท่องเที่ยว 6 รายงาน				
48	การพัฒนาการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ	- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - กรมการท่องเที่ยว - กรมเจ้าท่า	518.88	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2
49	การบริหารงบประมาณกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	937.81	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 6
50	โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านสัตว์ป่า	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	741.59	COVID - 19
51	โครงการทัวร์เที่ยวไทย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	5,000.00	COVID - 19
52	โครงการศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ (Aquarium) สมุทรสาคร	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรสาคร	132.94	-

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
53	- โครงการเชฟชุมชนเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอาหารจังหวัดกาญจนบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี - โครงการยกระดับคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัยแบบครบวงจร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี - สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี	14.63	COVID - 19
ด้านการศึกษา 5 รายงาน				
54	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	210.57	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3
55	การดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	85.89	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 6
56	โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9,890.42	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3
57	การดำเนินงานของโครงการปฏิรูปการเรียนรู้	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	68.44	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 3
58	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทยผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา)	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1.90	-
ด้านสังคม 5 รายงาน				
59	โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของกระทรวงการคลัง	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	240,000.00	COVID - 19
60	โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อช่วยเหลือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ของกระทรวงการคลัง	- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	3,492.67	COVID - 19
61	โครงการค่าตอบแทน เยียวยา ชดเชย และเสี่ยงภัยสำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในชุมชน	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	9,924.16	COVID - 19

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
62	โครงการพัฒนาทักษะอาชีพแก่สตรีและครอบครัวสู่ความยั่งยืนของสตรีและครอบครัว	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	532.11	-
63	การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพด้านความปลอดภัยบริเวณพื้นที่สาธารณะเสี่ยงภัยและเส้นทางคมนาคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	158.43	-
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ 5 รายงาน				
64	โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาด้านการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	409.32	-
65	การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 8 (นครราชสีมา)	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 8 (นครราชสีมา)	559.51	-
66	การบริหารจัดการป่าไม้ ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 สาขานครพนมและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 สาขาอุบลราชธานี	- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 สาขานครพนม - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 สาขาอุบลราชธานี	359.82	-
67	การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม่ที่ 6 (อุดรธานี)	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี)	682.66	-
68	การบริหารจัดการป่าไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 (ขอนแก่น)	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 (ขอนแก่น)	518.94	-
ด้านการคมนาคม 3 รายงาน				
69	โครงการตามแผนบูรณาการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	488.18	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 6
70	การบริหารจัดการถนนทางหลวงท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	75,818.83	-
71	การดำเนินงานโครงการทุ่นท่าเทียบเรือลอยน้ำ (ระยะเร่งด่วน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพังงา	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพังงา	38.47	COVID - 19

ลำดับที่	ชื่อรายงาน	หน่วยงาน	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)	ประเด็นการตรวจสอบ
ด้านพลังงาน 2 รายงาน				
72	โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานด้านพลังงานทดแทน (โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ)	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	7,732.59	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 5
73	โครงการภายใต้กลุ่มงานส่งเสริมอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเศรษฐกิจฐานราก	- กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน - สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน - สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	7,900.00	-
ด้านอื่น ๆ 3 รายงาน				
74	การบริหารงบประมาณกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,112.95	-
75	การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,009.39	-
76	การบริหารงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 - 2565) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	63.20	-
รวมวงเงินงบประมาณของรายงานที่ตรวจสอบทั้งหมด		**520,680.59 ล้านบาท**		

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานทั้งหมดจำนวน 76 รายงาน โดยเรียงลำดับตามด้านที่ตรวจสอบจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่ตรวจสอบมากที่สุด คือ ด้านเกษตรกรรม จำนวน 12 รายงาน ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 รายงาน รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 9 รายงาน ด้านสาธารณูปโภค จำนวน 8 รายงาน ด้านสาธารณสุข จำนวน 6 รายงาน ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 6 รายงาน ด้านการศึกษา จำนวน 5 รายงาน ด้านสังคม จำนวน 5 รายงาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 5 รายงาน ด้านการคมนาคม จำนวน 3 รายงาน ด้านพลังงาน จำนวน 2 รายงาน และด้านอื่น ๆ จำนวน 3 รายงาน วงเงินงบประมาณของรายงาน/โครงการที่ตรวจสอบ รวมทั้งสิ้น 520,680.59 ล้านบาท โดยเป็นการตรวจสอบในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การตรวจสอบแผนงาน/งาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ รวมจำนวน 13 รายงาน ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จำนวน 3 รายงาน ได้แก่

- โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - map) สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย สถานีพัฒนาที่ดินตาก สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์
- โครงการวิจัยและพัฒนาการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากจากผลกระทบการระบาดของโรคโควิด 19 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้
- การพัฒนาการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

1.2 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 4 รายงาน ได้แก่

- โครงการอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประจำปี พ.ศ. 2563
- การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
- โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
- การดำเนินงานของโครงการปฏิรูปการเรียนรู้

1.3 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 รายงาน ได้แก่

- การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- การควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรีและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานด้านพลังงานทดแทน (โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ)

1.4 ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 3 รายงาน ได้แก่

- การบริหารงบประมาณกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563
- การดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- โครงการตามแผนบูรณาการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

2. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จำนวน 29 รายงาน ดังนี้

2.1 โครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข จำนวน 4 รายงาน ได้แก่

- โครงการด้านสาธารณสุขเพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

- การพัฒนาศักยภาพระบบบริการสุขภาพ เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

- โครงการเกี่ยวกับการจัดหาและการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19

- การจัดหาชุดตรวจ COVID - 19 ประเภท Rapid Antigen หรือ Antigen Test Kits แบบตรวจหาแอนติเจนด้วยตัวเองตามแผนการจัดหาภายใต้โครงการยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นตามโครงการพิเศษ ปี 2564

2.2 โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จำนวน 3 รายงาน ได้แก่

- โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของกระทรวงการคลัง

- โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพื่อช่วยเหลือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงการคลัง

- โครงการค่าตอบแทน เยียวยา ชดเชย และเสี่ยงภัยสำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในชุมชน

2.3 โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จำนวน 22 รายงาน ได้แก่

- โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภค

- โครงการระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- โครงการพัฒนาการผลิตและใช้โปรตีนจากแมลง เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจรจังหวัดลำปาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของจังหวัดลำปาง

- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดตากของสถานีพัฒนาที่ดินตาก สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก สำนักงานประมงจังหวัดตาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตาก

- โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรทางเลือกแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันและยางพารา

- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านเกษตรกรรมและสมุนไพร สร้างความมั่นคงทางอาหารและด้านสุขภาพสู่ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากในภาวะวิกฤตโควิด 19

- โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการพัฒนายกระดับทักษะอาชีพในภาคเกษตรกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

- โครงการวิจัยและพัฒนาการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากจากผลกระทบการระบาดของโรคโควิด 19 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

- การดำเนินงานโครงการพัฒนาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ชุมชนดีพร้อม

- โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เทศบาลตำบลบางพระ

- โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของจังหวัดบุรีรัมย์

- โครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดสิงห์บุรี

- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำบาดาล เพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่

- โครงการก่อสร้างขุดเจาะบ่อบาดาล และสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

- โครงการเพิ่มและพัฒนาแหล่งน้ำ (น้ำบาดาล) เพื่อรองรับการฟื้นตัวและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน (กิจกรรมเจาะบ่อน้ำบาดาลสูบน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- โครงการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่สายส่งไฟฟ้าเข้าไม่ถึง (Off Grid)

- โครงการอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประจำปี พ.ศ. 2563

- โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านสัตว์ป่า

- โครงการทัวร์เที่ยวไทย

- โครงการเชฟชุมชนเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอาหารจังหวัดกาญจนบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี และโครงการยกระดับคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรปลอดภัยแบบครบวงจร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- การดำเนินงานโครงการทุ่นท่าเทียบเรือลอยน้ำ (ระยะเร่งด่วน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพังงา

นอกจากนี้ ตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ส่งเสริมและสนับสนุนในการเตรียมความพร้อม เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผล ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารเงินแผ่นดินที่ตอบสนองต่อการนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Auditing SDGs) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบเรื่องหรือโครงการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) จำนวน 4 รายงาน ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ และสุโขทัย

- โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (ภาคใต้) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565

- ด้านการเพิ่มขีดความสามารถและการเตรียมความพร้อมในการรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

- การบริหารจัดการป่าไม้ ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 สาขานครพนมและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 สาขาอุบลราชธานี

ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานเรียงลำดับตามประเภทข้อตรวจพบจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อตรวจพบมากที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด จำนวน 69 รายงาน รองลงมา คือ ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์ จำนวน 66 รายงาน มิได้ใช้ประโยชน์ผลผลิตหรือทรัพย์สินจากโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือผลผลิตของโครงการไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 39 รายงาน การดำเนินงานมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 รายงาน และการดำเนินโครงการกระจุกตัวในบางพื้นที่ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์โครงการกำหนดไว้ จำนวน 20 รายงาน

โดยมีประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 27

ตาราง 27 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวนรายงาน*
1. ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด เช่น - การดำเนินงานล่าช้าแล้วเสร็จไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด - มิได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการหรือระบบติดตามประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพ - มิได้บำรุงรักษาสินทรัพย์ของโครงการให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ดีอยู่เสมอ - การโอนหรือส่งมอบทรัพย์สินให้แก่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลไม่เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ - มิได้จัดทำทะเบียนคุมและบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน - เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ - มิได้ควบคุมคุณภาพของผลผลิตหรือผลงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	69

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวนรายงาน*
- การจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายหรือการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทาง และแผนที่กำหนด - ขาดการประชาสัมพันธ์ ประชุมหรือชี้แจงให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบและเข้าใจถึงผลกระทบ ความสำคัญ และประโยชน์ของการดำเนินโครงการ - ขาดการประสานความร่วมมือหรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
2. ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์ เช่น - ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ - มิได้กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย แผนการดำเนินการ แนวทางในการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่นของโครงการและกิจกรรมให้ครบถ้วน เหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน - มิได้ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงาน หรือขาดความพร้อมในการดำเนินการ - การคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ หรือพื้นที่ดำเนินการไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด - การจัดกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง ไม่ครบถ้วน ไม่เหมาะสม และไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด	66
3. มิได้ใช้ประโยชน์ผลผลิตหรือทรัพย์สินจากโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือผลผลิตของโครงการไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	39
4. การดำเนินงานมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	24
5. การดำเนินโครงการกระจุกตัวในบางพื้นที่ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์โครงการกำหนดไว้	20
6. ขาดการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการและมิได้กำหนดกิจกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	5

*1 รายงาน อาจพบข้อตรวจพบมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อตรวจพบจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน เรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ จำนวน 50 รายงาน รองลงมา คือ ให้ความสำคัญในการสำรวจหรือศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่าง ๆ ความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของโครงการและกิจกรรม รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ จำนวน 40 รายงาน ให้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและจัดทำฐานข้อมูล ให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน รวมถึงให้พัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สามารถใช้งานหรือเชื่อมต่อข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 39 รายงาน ให้พัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้ขอรับงบประมาณและผู้เข้าร่วมโครงการ รวมถึงให้กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย แผนการดำเนินการ แนวทางในการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่นของโครงการและกิจกรรมให้ครบถ้วน เหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน จำนวน 38 รายงาน และให้กำหนด ทบทวน หรือปรับปรุงระเบียบ นโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรการ แนวทางหรือคู่มือการดำเนินโครงการให้เหมาะสม และชัดเจน จำนวน 32 รายงาน

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานจำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 28

ตาราง 28 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด	**76**
1.1 ให้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	50
1.2 ให้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและจัดทำฐานข้อมูล ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน รวมถึงให้พัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สามารถใช้งานหรือเชื่อมต่อข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	39
1.3 ให้พัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้ขอรับงบประมาณและผู้เข้าร่วมโครงการ	38
1.4 ให้ประสานความร่วมมือหรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	31
1.5 ให้บำรุงรักษาทรัพย์สินของโครงการให้มีสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ดีอยู่เสมอ	28
1.6 ให้ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสาร เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของโครงการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้มีส่วนได้เสีย	25
1.7 ให้บริหารพัสดุ โอนหรือส่งมอบทรัพย์สินของโครงการให้แก่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้	23
1.8 ให้สรุปประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในการดำเนินการ เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	17
1.9 ให้ควบคุมคุณภาพของผลผลิตหรือผลงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	12
1.10 ให้กำหนดหน้าที่ ภารกิจ และโครงสร้างของอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งด้านปริมาณและคุณลักษณะเฉพาะสำหรับตำแหน่งให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและเพียงพอต่อการดำเนินงานโครงการ รวมทั้งให้จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือสนับสนุนเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานให้เพียงพอ	11

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
2. ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์	**70**
2.1 ให้ความสำคัญในการสำรวจหรือศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่าง ๆ ความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของโครงการและกิจกรรม รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ	40
2.2 ให้กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย แผนการดำเนินการ แนวทางในการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่นของโครงการและกิจกรรม ให้ครบถ้วน เหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	38
2.3 ให้ตรวจสอบคุณสมบัติหรือคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ/กลุ่มเป้าหมาย หรือพื้นที่ดำเนินการให้เหมาะสมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด	30
2.4 ให้ความสำคัญต่อการพิจารณากลั่นกรองอนุมัติโครงการอย่างรอบคอบและเป็นไปตามหลักเกณฑ์	11
3. ให้กำหนด ทบทวน หรือปรับปรุงระเบียบ นโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรการ แนวทางหรือคู่มือการดำเนินโครงการให้เหมาะสม และชัดเจน	**32**
4. ให้นำทรัพย์สินหรือผลผลิตจากการดำเนินงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	**29**
5. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**26**
6. ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป	**8**
7. ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการและกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	**7**
8. ให้ทบทวนการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผลผลิตมีปริมาณเพียงพอ ครอบคลุมและทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์โครงการกำหนดไว้	**6**

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

โครงการทัวร์เที่ยวไทย

โครงการทัวร์เที่ยวไทยใช้งบประมาณจากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในส่วนของแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยรัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยวร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 5,000.00 บาท ต่อ 1 สิทธิ ให้คนไทยเดินทางเที่ยวในประเทศผ่านบริษัทนำเที่ยว โดยกำหนด 1 สิทธิต่อคน จำนวน 1 ล้านสิทธิ วงเงินงบประมาณ 5,000.00 ล้านบาท โดยให้เริ่มจองสิทธิเดินทางเดือนพฤษภาคม 2564 ใช้สิทธิเดินทางได้ถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2564 และสิ้นสุดการเบิกจ่ายวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,000 ราย

จากการตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการทัวร์เที่ยวไทย พบว่า โครงการทัวร์เที่ยวไทยไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1. ผลการใช้สิทธิและเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้โครงการทัวร์เที่ยวไทยต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ พบว่า โครงการไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ และมีการขอขยายระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ จำนวน 3 ครั้ง รวมถึงมีการปรับลดสิทธิและกรอบงบประมาณภายใต้โครงการจากเดิม 1,000,000 สิทธิ เป็น 200,000 สิทธิ ทำให้กรอบวงเงินลดลงจาก 5,000.00 ล้านบาท เป็น 1,000.00 ล้านบาท โดยโครงการมีการเบิกจ่ายงบประมาณภายหลังตรวจสอบความถูกต้องของรายการขอเบิกจ่ายเงิน จำนวนทั้งสิ้น 121,209 สิทธิ และมีการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน 553.83 ล้านบาท ทำให้มีจำนวนงบประมาณคงเหลือ จำนวน 446.17 ล้านบาท

2. ผลการเข้าร่วมโครงการทัวร์เที่ยวไทยของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่มียอดการจองและมีการเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้โครงการเพียง 324 ราย ของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 845 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 32.40 ของเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 1,000 ราย

การที่โครงการทัวร์เที่ยวไทยมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การกระตุ้นและช่วยเหลือภาคการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของค่าเสียโอกาสในการนำเงินงบประมาณส่วนดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ เพื่อ

เพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง รวมไปถึงการเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจที่จะกระจายรายได้ให้กับอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องเป็นจำนวนกว่า 23,787.01 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุจากขาดการเตรียมความพร้อมและความละเอียดรอบคอบในการบริหารจัดการโครงการ ได้แก่ การวางแผนการประเมินและการจัดทำข้อเสนอโครงการ การเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ รวมไปถึงการบริหารจัดการข้อมูลที่เป็นระบบและเพียงพอ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. หากในอนาคตมีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการหรือโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องการกระตุ้นและเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวและภาคธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้มีการวางแผนการประเมินและออกแบบโครงการร่วมกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อให้การกำหนดแนวคิดโครงการและการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานของผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและลดความเสี่ยงที่ขั้นตอนการดำเนินงานจะเป็นอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโครงการ

2. ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนดำเนินงานให้มีความรอบคอบรัดกุม และครอบคลุมการบริหารจัดการโครงการในทุกด้าน เช่น แผนงบประมาณ แผนการบริหารจัดการแผนกำลังคน การคัดเลือกผู้บริหารโครงการ การบูรณาการทีมงาน การจัดโครงสร้างการบริหารงาน รวมไปถึงแนวทางการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการภาครัฐแก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจภาคการท่องเที่ยวและประชาชนเข้าถึงรายละเอียดข้อมูลโครงการ

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน หน่วยงานอยู่ระหว่างการปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนดำเนินงานให้มีความรอบคอบ รัดกุม และครอบคลุมการบริหารจัดการโครงการในทุกด้านและให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการภาครัฐ

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานมีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของการดำเนินงานโครงการทัวร์เที่ยวไทย เพื่อให้ผลการดำเนินงานของมาตรการหรือโครงการภาครัฐเกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง

โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานด้านพลังงานทดแทน (โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ)

โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้แก่ราษฎรที่อยู่ห่างไกลเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น ทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน ในการผลิตกระแสไฟฟ้า และเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบบสายส่งของการไฟฟ้า และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กมาก มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้กับราษฎรในชนบทห่างไกลเพื่อเป็นปัจจัยก่อให้เกิดผลผลิต รายได้ และยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรในชนบทให้ดีขึ้น ทั้งนี้ หน่วยงานได้รับเงินงบประมาณในการสนับสนุนจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 7,000.00 ล้านบาท (เฉพาะโครงการที่หน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูล) ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนรวมทั้งสิ้น 127 โครงการ เป็นโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก 28 แห่ง และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กมาก 99 แห่ง

จากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานด้านพลังงานทดแทน (โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ) โดยตรวจสอบการดำเนินงานการก่อสร้างและปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กและขนาดเล็กมากตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของหน่วยงานส่วนกลาง และสุ่มตรวจสอบในพื้นที่โครงการจำนวน 23 แห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด จากการตรวจสอบพบประเด็นข้อตรวจพบที่สำคัญ ดังนี้

ข้อตรวจพบที่ 1 การก่อสร้างและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กบางแห่งไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด จากการตรวจสอบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จและมีความล่าช้าไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาในพื้นที่ จำนวน 3 แห่ง ยังดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญา พบว่า มีจำนวน 2 แห่งที่มีความล่าช้านานถึง 13 ปี และ 18 ปี โดยมีการขอขยายสัญญา การแก้ไขสัญญา การยกเลิกสัญญา รวมทั้งมีคดีความกรณีบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ จึงส่งผลกระทบทำให้เสียโอกาสในการผลิตและการจำหน่ายไฟฟ้า เพื่อนำเงินจากการขายไฟฟ้าส่งเป็นรายได้แผ่นดิน มูลค่ารวมทั้งสิ้นจำนวน 562.30 ล้านบาท การใช้จ่ายเงินงบประมาณในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กยังขาดประสิทธิภาพและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ของ

โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก 3 แห่ง จำนวน 1,395.57 ล้านบาท นอกจากนี้เครื่องกังหันและเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ประกอบของโครงการที่จัดซื้อไว้ยังไม่สามารถนำมาติดตั้งได้ มีผลทำให้เกิดการชำรุดเสียหายและเสื่อมสภาพ โดยสาเหตุหลักเกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้ยังขาดความรอบคอบและมีความล้าสมัย ปัญหาพื้นที่เกิดอุทกภัย และบริษัทผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง

ข้อตรวจพบที่ 2 การดำเนินงานโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กมากบางแห่งไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1 การดำเนินงานโครงการบางแห่ง พัฒนาในพื้นที่ที่ระบบสายส่งไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว ทำให้โครงการไม่สามารถผลิตและจ่ายกระแสไฟฟ้าให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์โดยตรง เนื่องจากราษฎรในพื้นที่มีไฟฟ้าของรัฐวิสาหกิจใช้แล้ว ซึ่งพบว่า เป็นโครงการไฟฟ้าพลังน้ำชุมชนที่เชื่อมโยงสายส่งเข้ากับระบบจำหน่ายไฟฟ้า รวมทั้งหมดจำนวน 9 แห่ง และมีมูลค่าก่อสร้าง รวมจำนวน 168.15 ล้านบาท

2.2 การดำเนินงานโครงการที่ไม่เชื่อมโยงสายส่งเข้ากับระบบจำหน่ายไฟฟ้าบางแห่งไม่สามารถผลิตและจ่ายกระแสไฟฟ้าให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์ พบว่า โครงการไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง ไม่สามารถผลิตและจ่ายกระแสไฟฟ้าเพื่อให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดความชำรุดหรือเสียหายที่ต้องได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมเพื่อให้สามารถเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าได้ และมีโครงการที่ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้เนื่องจากประสบปัญหาปริมาณน้ำไม่เพียงพอทำให้ต้องหยุดเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าชั่วคราว จำนวน 6 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าได้ในช่วงฤดูแล้ง

2.3 การดำเนินงานโครงการที่เชื่อมโยงสายส่งเข้ากับระบบจำหน่ายไฟฟ้าส่วนใหญ่ยังไม่ได้ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าเพื่อเพิ่มสัดส่วนพลังงานทดแทน จากการตรวจสอบ พบว่า หน่วยงานได้ดำเนินการพัฒนาโครงการฯ และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อเชื่อมโยงสายส่งเข้ากับระบบจำหน่ายไฟฟ้าทั้งหมดจำนวน 26 แห่ง จากโครงการฯ ทั้งหมดจำนวน 99 แห่ง โดยมีโครงการฯ ที่สามารถผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าให้รัฐวิสาหกิจได้แล้ว จำนวน 2 แห่ง และมีโครงการฯ ที่ยังไม่สามารถผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าให้กับรัฐวิสาหกิจได้อยู่ในช่วงระยะเวลา 9 - 32 ปี จำนวน 24 แห่ง โดยอยู่ระหว่างการแก้ไขปรับปรุงอุปกรณ์การเชื่อมต่อและระบบป้องกันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและในด้านความปลอดภัย ทั้งนี้ จากการสังเกตการณ์โครงการฯ ที่สุ่มตรวจสอบ ยังพบว่า มีโครงการบางแห่งที่สิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์เกิดความชำรุดเสียหายในช่วงระยะเวลาที่รอการจำหน่ายไฟฟ้าหรือไม่มีการใช้ประโยชน์โครงการ

2.4 โครงการบางแห่งยังไม่สามารถส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า เพื่อก่อให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่น จากการตรวจสอบ พบว่า หน่วยงานดำเนินการโอนโครงการบางแห่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียบร้อยแล้ว แต่ต่อมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โอนกลับคืนหน่วยงาน เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้อำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ซึ่งกระแสไฟฟ้าที่ผลิตต้องจำหน่ายแก่การไฟฟ้า มิได้เป็นภารกิจที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง

ส่งผลกระทบทำให้เสียโอกาสในการใช้จ่ายเงินงบประมาณไปพัฒนาหรือก่อสร้างโครงการในพื้นที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ทั้งยังส่งผลให้ไม่สามารถเพิ่มสัดส่วนพลังงานทดแทนได้ตามที่คาดหวังไว้ และทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการจำหน่ายไฟฟ้า สาเหตุที่สำคัญเกิดจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอในการเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าได้ตามศักยภาพตลอดทั้งปี โครงการบางแห่งอยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงและตรวจสอบอุปกรณ์การเชื่อมต่อกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดประสิทธิผล รวมถึงขาดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่บันทึกข้อมูลสำคัญที่ครบถ้วนถูกต้อง นอกจากนั้น ยังขาดการศึกษาความเป็นไปได้และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโอนทรัพย์สินให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือชุมชนอย่างรอบคอบ รวมถึงขาดการบำรุงรักษาและซ่อมแซมทรัพย์สินของโครงการให้อยู่ในสภาพปกติพร้อมใช้งาน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. หากในอนาคตที่จะมีแผนพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของโครงการอย่างละเอียด รอบคอบ และรัดกุมมากยิ่งขึ้น กรณีโครงการไฟฟ้าพลังน้ำหากการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดสิ้นสุดลงแล้วหน่วยงานมีแผนการพัฒนาโครงการต่อไป ขอให้ทบทวนผลการศึกษาความเหมาะสมของโครงการให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากระยะเวลาผ่านมานานแล้ว โดยเฉพาะการประเมินศักยภาพปริมาณน้ำ เพื่อมิให้เกิดปัญหาปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการผลิตกระแสไฟฟ้า

2. ให้ศึกษาความเป็นไปได้ โดยเฉพาะการประเมินศักยภาพของแหล่งน้ำต้นทุน และสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านชุมชนเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบระบบผลิตไฟฟ้าให้เหมาะสม

3. ทบทวนแผนการพัฒนาโครงการใหม่และการปรับปรุงประสิทธิภาพโครงการเดิม โดยให้จัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาโครงการในพื้นที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้เป็นลำดับแรก และควรวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ให้มีการประชาสัมพันธ์การขอรับสนับสนุนโครงการในระดับพื้นที่ และดำเนินการสำรวจพื้นที่ห่างไกลที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ให้เป็นข้อมูลปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

4. ขอให้สำรวจทรัพย์สินในโครงการว่าเกิดความชำรุดเสียหายหรือไม่ เพื่อดำเนินการให้ทรัพย์สินได้รับการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานหรือได้ใช้ประโยชน์ตามสมควรต่อไป และให้เร่งรัดดำเนินการปรับปรุงอุปกรณ์เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้จัดทำคู่มือใช้งานเครื่องจักรและการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องจักรเบื้องต้นที่เข้าใจง่ายแก่ชุมชนและมีการซักซ้อมหรือให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ มีแผนการตรวจเยี่ยมตามระยะเวลาที่เหมาะสม ที่สำคัญควรพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย นอกจากนี้ ควรเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน เพื่อให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการโครงการ

5. กรณีเครื่องกังหันน้ำ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ และสิ่งก่อสร้างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์และปล่อยทิ้งร้างทรุดโทรมนั้น ขอให้ดำเนินการให้มีการใช้ประโยชน์ตามความจำเป็น หรือพิจารณาหาแนวทางที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอื่นตามความเหมาะสมต่อไป สำหรับอุปกรณ์หรือโครงการใดที่ยุติการผลิตหรือเลิกโครงการแล้ว แต่อุปกรณ์ยังใช้งานได้ดีให้รื้อถอนเครื่องจักรไปเก็บไว้ในที่ที่เหมาะสมเพื่อการบำรุงรักษา หรือนำไปใช้พัฒนาโครงการอื่นที่มีศักยภาพเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์ต่อไป รวมทั้งให้สำรวจบริเวณพื้นที่ตั้งของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กมากทั้งหมดที่รัฐวิสาหกิจขยายสายส่งไฟฟ้าเข้าไปแล้ว เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวางแผนในการบริหารจัดการทรัพย์สินของโครงการให้เกิดประโยชน์อย่างสมเหตุสมผลตามควรแก่กรณี และการวางแผนพัฒนาพลังงานทดแทนรูปแบบต่าง ๆ ในอนาคต

6. ให้จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานทดแทนอื่น ๆ ที่ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญที่ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน รวมถึงการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลหรือการรายงานต่าง ๆ ให้เป็นอิเล็กทรอนิกส์

7. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในอนาคต ให้พิจารณาทบทวนข้อกำหนด TOR หรือการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การคัดเลือกบริษัทผู้เสนอราคา ควรให้ความสำคัญกับความพร้อมหรือศักยภาพของผู้เสนอราคา รวมถึงข้อเสนอโครงการ ความมั่นคงทางการเงิน (ทุน) และข้อเสนอด้านเทคนิคหรือขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน และให้กำชับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างอย่างต่อเนื่อง

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน หน่วยงานอยู่ระหว่างการปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยดำเนินการให้มีการใช้ประโยชน์ตามความจำเป็นและวางแผนในการบริหารจัดการทรัพย์สินของโครงการให้เกิดประโยชน์อย่างสมเหตุสมผลตามควรแก่กรณี รวมทั้งจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานทดแทนอื่น ๆ ที่ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญที่ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

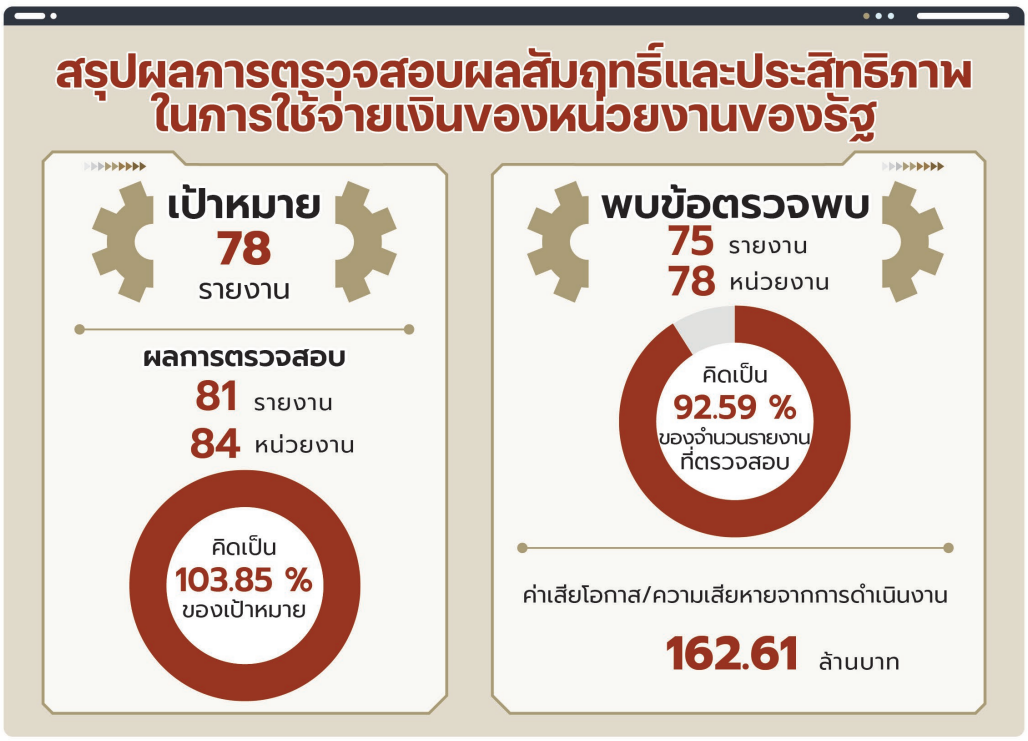
จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงาน ทั้งระดับส่วนกลางและพื้นที่ สามารถบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยเน้นให้มีการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินโครงการให้ถูกต้องและชัดเจน และให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการส่งเสริม สนับสนุนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการโครงการ และชุมชนผู้ใช้ไฟฟ้าจากพลังน้ำพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง รวมถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและนำไปพิจารณากำหนดแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพต่อไป ส่งผลต่อประชาชน ทำให้ประชาชนในชุมชนพื้นที่ห่างไกลได้ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้าพลังน้ำที่ระบบสายส่งของรัฐวิสาหกิจเข้าไม่ถึงมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น และได้รับความรู้ ความเข้าใจในการช่วยควบคุมและบริหารการผลิตและจ่ายกระแสไฟฟ้า ตลอดจนบำรุงรักษาดูแลโรงไฟฟ้าในพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งขึ้น

3.2 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินในการบริหารพัสดุเพื่อให้ทราบถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคาร หรือที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่จัดซื้อจัดจ้างจากเงินงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการหรือเงินงบประมาณภายใต้แผนงานอื่น

สรุปผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในภาพรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้วางแผนการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ โดยมีเป้าหมายผลผลิตตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 78 รายงาน และสามารถดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จเป็นผลผลิต จำนวน 81 รายงาน รวม 84 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 103.85 ของเป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน โดยตรวจสอบพบข้อตรวจพบ จำนวน 75 รายงาน รวม 78 หน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 36 รายงาน รวม 36 หน่วยงาน ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 40 รายงาน 40 หน่วยงาน และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 2 รายงาน รวม 2 หน่วยงาน พบค่าเสียโอกาส/ความเสียหายจากการดำเนินงาน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 162.61 ล้านบาท

ตาราง 29 สรุปสถิติด้านที่ตรวจสอบของการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ด้านที่ตรวจสอบ	สตง. เข้าตรวจสอบ	
	จำนวน (รายงาน)	วงเงินงบประมาณที่ตรวจสอบ (ล้านบาท)
1. สาธารณูปโภค	19	353.53
2. การท่องเที่ยว	18	390.77
3. เกษตรกรรม	11	77.03
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	11	710.44
5. การคมนาคม	8	552.23
6. การศึกษา	5	34.94
7. สังคม	3	34.51
8. เศรษฐกิจ	2	12.36
9. สาธารณสุข	1	4.06
10. การตรวจสอบด้านอื่น ๆ	3	129.22
รวม	**81**	**2,299.09**

ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ เรียงลำดับตามประเภทข้อตรวจพบจากมากไปหาน้อย ประเภทข้อตรวจพบมากที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด จำนวน 56 รายงาน รองลงมา คือ มิได้ใช้ประโยชน์ผลผลิตหรือทรัพย์สินจากโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จำนวน 53 รายงาน ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์ จำนวน 23 รายงาน และการดำเนินงานมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 รายงาน

โดยมีประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามตาราง 30

ตาราง 30 ประเภทข้อตรวจพบที่สำคัญจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ประเภทข้อตรวจพบ	จำนวนรายงาน*
1. ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด เช่น - มิได้บำรุงรักษาสินทรัพย์ของโครงการให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ดีอยู่เสมอ - การดำเนินงานล่าช้าแล้วเสร็จไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด - มิได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการหรือระบบติดตามประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพ - การบริหารจัดการทรัพย์สินเกี่ยวกับการเก็บ การบันทึก ลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุหรือควบคุมสินทรัพย์ของโครงการไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวทางที่เกี่ยวข้อง - คุณภาพของผลผลิตหรือผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	56
2. มิได้ใช้ประโยชน์ผลผลิตหรือทรัพย์สินจากโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	53
3. ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์ เช่น - มิได้สำรวจหรือศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่าง ๆ ความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และปัญหาอุปสรรคก่อนดำเนินการ - ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ - การคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ หรือพื้นที่ดำเนินการไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด - มิได้กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมาย แผนการดำเนินการ แนวทางในการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่นของโครงการและกิจกรรมให้ครบถ้วน เหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	23
4. การดำเนินงานมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	15

*1 รายงาน อาจพบข้อตรวจพบมากกว่า 1 ประเภท

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อตรวจพบจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานแก้ไขข้อตรวจพบจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐเรียงลำดับตามลักษณะข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ลักษณะข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของโครงการอย่างคุ้มค่าและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จำนวน 44 รายงาน รองลงมา คือ ให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ จำนวน 34 รายงาน ให้บำรุงรักษาทรัพย์สินของโครงการให้มีสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ดีอยู่เสมอ และให้ความสำคัญต่อการสำรวจหรือศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่าง ๆ ความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ จำนวน 31 รายงาน ให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด จำนวน 28 รายงาน และให้บริหารทรัพย์สินหรือพัสดุของโครงการเกี่ยวกับการเก็บ การบันทึก ลงบัญชีหรือทะเบียน และส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง จำนวน 26 รายงาน

โดยข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ จำแนกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามตาราง 31

ตาราง 31 ข้อเสนอแนะที่สำคัญของผลการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวนรายงาน*
1. ด้านประสิทธิภาพ/ความประหยัด	**71**
1.1 ให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	34
1.2 ให้บำรุงรักษาทรัพย์สินของโครงการให้มีสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ดีอยู่เสมอ	31
1.3 ให้บริหารทรัพย์สินหรือพัสดุของโครงการเกี่ยวกับการเก็บ การบันทึก ลงบัญชีหรือทะเบียน และส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	26
1.4 ให้พัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้เข้าร่วมโครงการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ	12
1.5 ให้ประชาสัมพันธ์ ประชุมหรือชี้แจงให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบ ความสำคัญ และให้สามารถเข้าถึงประโยชน์ที่จะได้รับ	11
1.6 ให้ประสานความร่วมมือหรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	9
1.7 ให้ทบทวนหรือกำหนดหลักเกณฑ์ นโยบาย มาตรการ แนวทาง แผนการบริหารจัดการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการดำเนินงานให้ครบถ้วน เหมาะสม และชัดเจน	8
2. ให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของโครงการอย่างคุ้มค่าและเป็นไปตามวัตถุประสงค์	**44**
3. ด้านประสิทธิผล/ผลสัมฤทธิ์	**41**
3.1 ให้ความสำคัญต่อการสำรวจหรือศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่าง ๆ ความต้องการของประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ	31

ลักษณะข้อเสนอแนะ	จำนวน รายงาน*
3.2 ให้จัดทำรายละเอียดโครงการ แผนการดำเนินงาน ตัวชี้วัด ให้เหมาะสม ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามคู่มือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้	12
3.3 ให้ตรวจสอบคุณสมบัติหรือคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ/กลุ่มเป้าหมายหรือพื้นที่ดำเนินการให้เหมาะสมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด	10
4. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	**28**
5. ให้ทบทวนการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผลผลิตมีปริมาณเพียงพอครอบคลุมและทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์โครงการกำหนดไว้	**6**

*1 รายงาน อาจมีการแจ้งข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ลักษณะ

ผลการตรวจสอบที่สำคัญของการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

พิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ

พิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ ก่อสร้างในที่ดินของวัด จำนวน 4 ไร่ ได้ใช้เงินงบประมาณในการดำเนินงานตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของจังหวัดแห่งหนึ่ง โดยมีที่ทำการปกครองอำเภอแห่งหนึ่งเป็นผู้จัดทำรายละเอียดขอเสนอโครงการและดำเนินการจัดจ้างจำนวน 2 สัญญา คือโครงการจ้างก่อสร้างพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มูลค่าตามสัญญา 8.00 ล้านบาท และโครงการจ้างก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองเพื่อการท่องเที่ยวกิจกรรมก่อสร้างอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ มูลค่าตามสัญญา 13.48 ล้านบาท รวมจำนวนเงิน 21.48 ล้านบาท การดำเนินโครงการเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เรื่อง ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอ เนื่องจากมีจุดเด่นที่เหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ อำเภอและส่วนราชการท้องถิ่นได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 2) เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติและแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ที่สำคัญของอำเภอ 3) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและของดีของอำเภอ 4) เพื่อก่อสร้างอาคารบริการนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมา 5) เพื่อก่อสร้างอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนของอำเภอ และ 6) เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว เมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จจังหวัดได้โอนให้องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง

จากการตรวจสอบสังเกตการณ์เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2566 พบว่า พิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ บางส่วนมีการใช้ประโยชน์ แต่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ บางส่วนไม่ได้ใช้ประโยชน์ โดยอาคารสิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่มีสภาพปกติพร้อมใช้งาน แต่มีงานผิวปูนฉาบ/งานปูนปั้นของงานรั้วกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็กมีรอยร้าวเล็กน้อย รั้วกำแพงได้ก่อสร้างเพียงบางส่วน ไม่ได้ล้อมรอบจึงทำให้ผู้คนหรือสัตว์สามารถเข้ามาภายในได้ตลอดเวลา โดยเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ข้อมูลขณะสังเกตการณ์ว่า กรณีสิ่งก่อสร้างบางส่วนไม่มีการใช้ประโยชน์ยังไม่ได้ดำเนินการติดตั้ง

ระบบไฟฟ้าและระบบน้ำประปา โดยอาคารพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์มีกุญแจล็อคประตูไว้ ไม่มีการจัดวางสิ่งของหรือวัตถุ เพื่อจัดแสดงบนฐานประดิษฐานหรือตู้โชว์ ไม่มีน้ำพุในบ่อน้ำพุ อาคารรักษาความปลอดภัยมีกุญแจล็อคประตูไว้ ส่วนสิ่งก่อสร้างบางส่วนมีการใช้ประโยชน์ แต่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ยังไม่ได้ดำเนินการติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบน้ำประปา แต่มีการขอใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาจากวัด เพื่อใช้งานชั่วคราว โดยอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 1 หลัง และอาคารบริการนักท่องเที่ยวจำนวน 1 หลัง ที่อยู่ด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์มีการใช้เป็นสถานที่ประชุม และอาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 2 หลัง และอาคารบริการนักท่องเที่ยวจำนวน 1 หลัง ด้านหลังอาคารพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์มีการใช้เป็นสถานที่รักษาผู้ป่วยโควิด 19 แบบ Community Isolation (CI)

สาเหตุเกิดจากหน่วยงานผู้ที่เสนอขอโครงการขาดการศึกษาความเป็นไปได้ รวมถึงขาดการวางแผนที่ดีในการดำเนินโครงการและการวางแผนบริหารจัดการให้สิ่งก่อสร้างสามารถใช้ประโยชน์ได้ ส่งผลกระทบให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินไม่คุ้มค่า ทำให้รัฐเสียโอกาสในการนำเงินดังกล่าวไปใช้สำหรับโครงการอื่นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนมากกว่า โดยปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดแผนบริหารจัดการให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการให้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติและแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าของชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในตำบล

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ในการดำเนินโครงการอื่นต่อไป ควรศึกษาความเป็นไปได้ก่อนที่จะเสนอของบประมาณและควรวางแผนด้วยความละเอียด รอบคอบ รัดกุม ในการดำเนินโครงการ

2. ให้ดำเนินการส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยเร็ว เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการทรัพย์สิน

3. ให้ประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางให้พิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือใช้ประโยชน์อื่นโดยเร็ว และต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหากมีทรัพย์สินชำรุดเสียหายให้ดำเนินการซ่อมแซมแก้ไขโดยเร็ว

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางให้พิพิธภัณฑ์พระนารายณ์พร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบให้มีการใช้ประโยชน์ โดยได้จัดทำแผนการใช้ประโยชน์

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของการดำเนินงานโครงการ โดยหาแนวทางเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ และในการดำเนินโครงการอื่นต่อไปของหน่วยงาน จะได้ตระหนักถึงการศึกษาความเป็นไปได้ก่อนที่จะเสนอของบประมาณแผ่นดิน และดำเนินการวางแผนด้วยความละเอียด รอบคอบ รัดกุม ในการดำเนินโครงการ รวมถึงวางแผนการบริหารจัดการโครงการเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จให้ได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์

ตามที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้ดำเนินการขอรับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน เพื่อดำเนินโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ซึ่งนำร่องในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด จำนวน 4 แห่ง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้จัดทำแผนการตรวจสอบโครงการก่อสร้างของหน่วยงานราชการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จแต่ยังไม่ได้ดำเนินการใช้ประโยชน์ จึงคัดเลือกโครงการการสร้างระบบการจัดการขยะเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว โดยมีการดำเนินการก่อสร้างในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง และจากการตรวจสอบพบว่า โครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ไม่ได้ดำเนินการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการเดินระบบบำบัดขยะโดยวิธีทางกล - ทางชีวภาพ

โดยมหาวิทยาลัยดำเนินโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์โดยใช้เทคโนโลยีทางกลและชีวภาพและการหมักแบบ Composting Plant ร่วมกับการใช้เครื่องจักร ณ พื้นที่ของเทศบาลตำบล เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559 ก่อสร้างแล้วเสร็จช่วงเดือนพฤษภาคม 2560 โดยในห้วงเวลาระหว่างนั้นจังหวัดประสบปัญหาบ่อฝังกลบขยะของเทศบาลนครมีการปิดปรับปรุง จึงต้องหาแหล่งบำบัดขยะในช่วงการปิดปรับปรุง ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงขอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เพื่อจะดำเนินการก่อสร้างโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ จำนวน 4 แห่ง ซึ่งสามารถรองรับขยะได้ประมาณแห่งละ 25 ตัน/วัน รวม 4 แห่ง ประมาณ 100 ตัน/วัน รวมถึงรับขยะไปบำบัดและคิดค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัย เทศบาลตำบล และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอีก รวมจำนวน 5 แห่ง ได้ลงนามบันทึกตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการโครงการนำร่องการจัดการขยะเชิงกลชีวภาพ ภายใต้โครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ เพื่อนำขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 แห่งมาบำบัด ณ เทศบาลตำบล กำหนดระยะเวลา 1 ปี หรือจนกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 5 แห่ง จะสามารถดำเนินการบริหารจัดการขยะโดยนำขยะไปกำจัดที่อื่นได้ (ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 - วันที่ 30 พฤษภาคม 2561) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยกับเทศบาลตำบลได้ลงนามบันทึกตกลงความร่วมมือโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ตามแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงานทดแทนและขับเคลื่อน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ และขยายผลนำร่องเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัย คือ เทคโนโลยีการบำบัดขยะเชิงกลชีวภาพ ขนาด 25 ตัน/วัน ผลพลอยได้จากการบำบัดขยะจะได้เป็นเชื้อเพลิงแข็ง และปุ๋ยอินทรีย์หรือสารปรับปรุงดินระยะเวลาความร่วมมือ มีกำหนดระยะเวลา 4 ปีนับจากวันที่ทั้งสองฝ่ายลงนามในข้อตกลง (วันที่ 8 สิงหาคม 2560 - 7 สิงหาคม 2564)

ต่อมาเมื่อมีการก่อสร้างระบบบำบัดขยะแล้วเสร็จ ได้มีการทดสอบระบบบำบัดขยะรับขยะมาบำบัดจนสิ้นสุดความร่วมมือสำหรับการแก้ปัญหาขยะระยะเวลา 1 ปี แล้ว ทางเทศบาลตำบลได้มีหนังสือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ไม่ประสงค์รับมอบระบบบำบัดขยะวิธีการเชิงกล - ชีวภาพ มหาวิทยาลัยจึงได้รื้อถอนเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเก็บรักษาไว้ คิดเป็นมูลค่าตามสัญญาที่จัดหา 6 สัญญา เป็นเงิน 40.12 ล้านบาท ส่วนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง 2 สัญญา เป็นเงิน 19.00 ล้านบาท เทศบาลตำบลได้รับมอบไว้

กรณีดังกล่าวทำให้เสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากงบประมาณในการก่อสร้างและจัดซื้อเครื่องจักร รวม 8 สัญญาเป็นเงินรวม 59.12 ล้านบาท ทำให้มหาวิทยาลัย และเทศบาลตำบลไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามบันทึกข้อตกลงโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจาก เมื่อมีการก่อสร้างระบบบำบัดขยะแล้วเสร็จ มหาวิทยาลัยได้มีการทดสอบเดินระบบตามบันทึกตกลงความร่วมมือแก้ไขปัญหาขยะของจังหวัดก่อน โดยรับขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 แห่ง มาบำบัด เพื่อแก้ปัญหาขยะเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยที่ยังไม่มีการส่งมอบระบบและอบรมเจ้าหน้าที่ให้แก่เทศบาลตำบลให้แล้วเสร็จแต่อย่างใด เมื่อสิ้นสุดความร่วมมือสำหรับการแก้ปัญหาขยะแล้ว เครื่องจักรในระบบบำบัดขยะชุดต่าง ๆ อาคาร และสิ่งปลูกสร้างเกิดการสึกหรอและชำรุดไปตามสภาพการใช้งาน ทำให้เทศบาลตำบลมีความกังวลในการรับมอบระบบบำบัดขยะจากมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีสาเหตุมาจากการที่ต้องรับภาระเรื่อง

งบประมาณสำหรับการซ่อมแซมเครื่องจักรที่เดินระบบบำบัดขยะมาแล้ว และการซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้งานมาระยะหนึ่ง รวมถึงงบประมาณสำหรับเดินระบบบำบัดขยะต่อไป

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยอาจดำเนินการวิจัยและพัฒนา เพื่อปรับปรุงให้มีการใช้วัสดุที่ทนต่อการกัดกร่อนเพื่อให้โครงสร้างมีความทนทานมากขึ้น อีกทั้งอาจมีการเพิ่มเติมรั้วรอบโครงการเพื่อจำกัดพื้นที่ของโรงบำบัดขยะ และสร้างทัศนียภาพที่สวยงาม

2. การเดินระบบบำบัดขยะโดยวิธีทางกล - ทางชีวภาพ มีรายละเอียดในเชิงเทคนิคที่ควรมีการจัดการรวบรวมความรู้ เพื่อพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยและข้อมูลการซ่อมบำรุงของเครื่องจักรและอุปกรณ์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินโครงการในอนาคตที่ต้องสอดรับทั้งนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

3. กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรและอุปกรณ์จากโครงการนำร่องการจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรแบบกระจายศูนย์ที่นำมาเก็บรักษาไว้ เพื่อสามารถสร้างประโยชน์แก่ราชการและส่วนรวมอย่างเหมาะสมต่อไป

4. ในคราวต่อไปมหาวิทยาลัยควรหาแนวทางในการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดทำความร่วมมือที่ให้มีสภาพบังคับตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์และรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และสามารถนำข้อกฎหมายมาบังคับใช้ในกรณีอีกฝ่ายปฏิเสธที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ลงนามกันไว้

5. มหาวิทยาลัยควรร่วมประชุมหารือกับเทศบาลตำบล เพื่อหาวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการของระบบบำบัดขยะโดยวิธีทางกล - ทางชีวภาพ สามารถดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์แรกเริ่มของโครงการและเพื่อให้โครงการดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของรัฐต่อไป

6. ขอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาประเมินค่าเสียโอกาสจากการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการนำร่องการจัดการขยะ ที่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินมีผลทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณในการก่อสร้างและจัดซื้อเครื่องจักร จำนวน 59.12 ล้านบาท โดยไม่เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องจากผู้หนึ่งผู้ใดจนเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ได้ให้พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี

7. มหาวิทยาลัยควรสรุปผลการดำเนินโครงการเกี่ยวกับสาเหตุและเหตุผลที่ทำให้การดำเนินการไม่เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อใช้เป็นแนวทางและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการโครงการลักษณะเดียวกัน

ผลการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

- ศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านชีวมวลจะร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านโลหะวิทยา เพื่อพัฒนางานวิจัยที่เหมาะสมต่อไป และจะดำเนินการออกแบบผังบริเวณโดยรอบและให้มีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันการขุดคุ้ยและการกระจัดกระจายของขยะ พร้อมการปรับภูมิทัศน์รอบโครงการให้มีความร่มรื่นสวยงามประกอบการเสนอของบประมาณในโครงการต่อไป

- มีการรวบรวมข้อมูลปัญหาอุปสรรค กรณีศึกษา ในระหว่างการดำเนินการและจะนำไปพัฒนาปรับปรุง ศึกษารายละเอียดในเชิงเทคนิค เพื่อพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้น

- มีการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์แก่ราชการ โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตั้งงบประมาณเพื่อขนย้ายเครื่องจักรไปใช้ประโยชน์ในการกำจัดขยะ และบางส่วนนำไปใช้ในงานวิจัยของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

- ในโอกาสต่อไปมหาวิทยาลัยจะพิจารณารายละเอียดของโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าจะจัดทำเฉพาะบันทึกความเข้าใจ หรือต้องจัดทำบันทึกข้อตกลง เพื่อให้มีการดำเนินการที่รัดกุม ทั้งก่อนเริ่มโครงการและเมื่อสิ้นสุด

- ได้จัดทำทะเบียนเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ได้รื้อถอนมาโดยจัดทำเป็นแฟ้มทะเบียนและรายละเอียดประกอบเรียบร้อยแล้ว

ผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบ

จากผลการตรวจสอบและการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงานดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อให้โครงการเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุด และมุ่งสร้างผลงานวิจัยนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาให้กับสังคมและประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) นับตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อหยุดยั้งและควบคุมการแพร่ระบาด ช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมผ่านแผนงานและโครงการต่าง ๆ โดยใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวนมากจากแหล่งเงิน อาทิ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น รายการค่าใช้จ่ายในการบรรเทาแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) งบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เงินนอกงบประมาณ นอกจากนี้รัฐบาลได้ตราพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พ.ศ. 2563 (พระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2563) วงเงินกู้จำนวนไม่เกินหนึ่งล้านล้านบาท และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 (พระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564) วงเงินกู้จำนวนไม่เกินห้าแสนล้านบาทเนื่องจากความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งไม่อาจดำเนินการให้ได้มาโดยวิธีการงบประมาณตามปกติ และเพื่อให้การใช้จ่ายเงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้จ่ายและผลการใช้จ่ายเงินแผ่นดินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ประกอบด้วยเงินกู้ เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินนอกงบประมาณ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่ **1) การตรวจสอบเชิงป้องกัน** เป็นการตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขได้ทันต่อเหตุการณ์ **2) การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน** เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินการตามแผนงาน และการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ เพื่อสามารถให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ และ **3) การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย** เป็นการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับเงิน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ และการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยตรวจสอบวงเงินที่อนุมัติจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 1,498,220.47 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 1,350,608.76 ล้านบาท ซึ่งสามารถจำแนกงบประมาณตามแหล่งเงินที่ตรวจสอบได้ ดังนี้

1. เงินนอกงบประมาณ จากการกู้เงินตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พ.ศ. 2563 จำนวนเงิน 982,290.74 ล้านบาท และที่เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 500,000.00 ล้านบาท

2. เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 - 2565 ทั้งจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินและจำเป็น และงบกลาง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 15,929.73 ล้านบาท

ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) **ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565** พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น ความเสี่ยงการดำเนินโครงการที่เป็นไปอย่างล่าช้า ไม่ทันกาล ไม่สอดคล้องต่อการแก้ปัญหาสภาวการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) การดำเนินงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กำหนด การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การจัดทำและบันทึกข้อมูลหลักฐานการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง การดำเนินโครงการขาดฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการ รวมทั้ง การกำหนดราคากลางไม่เป็นไปตามกฎหมาย การจัดทำหรือการแก้ไขสัญญา/ข้อตกลงไม่เป็นไปตามกฎหมาย และการไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการจัดร่างขอบเขตของงาน (Term of Reference: TOR) หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง และ/หรือจัดทำ TOR รวมถึงแบบรูปรายการไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานถูกต้องเป็นไปตามแบบแผนหรือครบถ้วนตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีข้อเสนอแนะในภาพรวม ดังนี้

1. กรณีพบปัญหาหรือความเสี่ยงการดำเนินโครงการที่เป็นไปอย่างล่าช้า ไม่ทันกาล ไม่สอดคล้องต่อการแก้ไขปัญหาสภาวการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนกรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งได้เสนอแนะให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาดำเนินการวางแผนสนับสนุนการดำเนินโครงการ การจัดสรรงบประมาณในระยะต่อไปทั้งเงินกู้และหรือเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงต่อปัจจัยความสำเร็จในการป้องกัน แก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อย่างเหมาะสมทันกาลโดยให้มีการศึกษาทบทวนปัญหา ข้อมูลปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินงานเพื่อเตรียมการสำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการเตรียมรับมือกับสภาวการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในระยะต่อไป รวมทั้งให้สำรวจความต้องการหรือความจำเป็นของหน่วยบริการที่เกี่ยวข้องทั้งในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สภาพปัญหา ข้อจำกัดของหน่วยบริการ ขีดความสามารถหรือเป้าหมายการให้บริการตามศักยภาพของหน่วยบริการ และควรพิจารณาเร่งดำเนินการโดยเร็ว

2. ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินโครงการ การสำรวจพื้นที่ดำเนินการจริง การประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารโครงการให้กลุ่มเป้าหมายอย่างครบถ้วนและทั่วถึง

3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาการบริหารพัสดุ การจ้างงาน และการเบิกจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการกำกับ ควบคุม และสอบทานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามลำดับชั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อความรอบคอบรัดกุม และความถูกต้องในการปฏิบัติงานให้เกิดความคุ้มค่าโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และตรวจสอบได้

4. วางแผนการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อไม่ให้เกิดการจัดหาที่เกินความจำเป็นและไม่เกิดประโยชน์

ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จำนวน 616 รายงาน รวม 300 หน่วยงาน พบข้อบกพร่องจำนวน 313 รายงาน รวม 200 หน่วยงาน พบมูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน และประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้/ค่าเสียโอกาส/ความเสียหายจากการดำเนินงาน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 24,279.34 ล้านบาท รายละเอียดตามตาราง 32

ตาราง 32 ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

ลักษณะงานตรวจสอบ	สตง. เข้าตรวจสอบ		พบข้อบกพร่อง		มูลค่าความเสียหายที่เรียกเงินคืน (ล้านบาท)	ประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้/ค่าเสียโอกาส/ความเสียหายจากการดำเนินงาน (ล้านบาท)	รวมมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน (ล้านบาท)
	รายงาน	หน่วยงาน*	รายงาน	หน่วยงาน*			
1. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย	**588**	**349**	**285**	**162**	**14.59**	**-**	**14.59**
- การตรวจสอบรายจ่าย	34	32	17	17	6.40	-	6.40
- การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	526	301	247	124	7.48	-	7.48
- การตรวจสอบข้อเท็จจริง	10	10	4	4	-	-	-
- การตรวจสอบกรณีพิเศษ	4	4	4	4	0.71	-	0.71
- การตรวจสอบเชิงป้องกัน	14	14	13	13	-	-	-
2. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	**28**	**38**	**28**	**38**	**-**	**24,264.75**	**24,264.75**
รวม	**616**	**300**	**313**	**200**	**14.59**	**24,264.75**	**24,279.34**

* 1 หน่วยงาน อาจมีการตรวจสอบได้มากกว่า 1 ลักษณะงาน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบการใช้จ่ายของแผนงานหรือโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 แผนงานหรือโครงการ ได้แก่

แผนงานที่ 1 แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

แผนงานที่ 2 แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

แผนงานที่ 3 แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

สามารถสรุปสถิติผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามแผนงานหรือโครงการฯ ได้ตามตาราง 33

ตาราง 33 ผลการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ตามแผนงานหรือโครงการที่ตรวจสอบ

ลักษณะงานตรวจสอบ	แผนงานที่ 1		แผนงานที่ 2		แผนงานที่ 3	
	ตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง	ตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง	ตรวจสอบ	พบข้อบกพร่อง
1. การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย	**141**	**50**	**82**	**15**	**365**	**220**
- การตรวจสอบรายจ่าย	29	14	2	2	3	1
- การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ	97	26	75	8	354	213
- การตรวจสอบข้อเท็จจริง	9	4	-	-	1	-
- การตรวจสอบกรณีพิเศษ	4	4	-	-	-	-
- การตรวจสอบเชิงป้องกัน	2	2	5	5	7	6
2. การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	**4**	**4**	**3**	**3**	**21**	**21**
รวม	**145**	**54**	**85**	**18**	**386**	**241**

จากการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน โดยจำแนกผลการตรวจสอบตามแผนงานหรือโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมจำนวน 145 รายงาน พบข้อบกพร่อง จำนวน 54 รายงาน โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

1.1.1 การตรวจสอบรายจ่าย พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การเบิกจ่ายเกินสิทธิ เกินอัตราที่กำหนด การเบิกจ่ายค่าบริการฉีดวัคซีนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ให้กับหน่วยบริการฉีดวัคซีนในอัตราที่สูงกว่าที่กรมบัญชีกลางกำหนด การตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ ประมาณการรายรับประกอบ งบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือประมาณการไว้สูงไป และการใช้จ่ายเงิน ทรัพย์สินลงทุน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุน รวมทั้งเบิกจ่ายค่าบริการฉีดวัคซีนให้หน่วยงานซ้ำซ้อน เป็นต้น

1.1.2 การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กำหนด การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการที่กำหนดหรือก่อสร้างไม่ครบถ้วนตามเนื้องานในสัญญา และคณะกรรมการตรวจรับงานจ้างโดยที่งานไม่ตรงแบบรูปรายการ ตรวจรับงานจ้างทั้งที่งานยังไม่เสร็จตามสัญญา ตรวจรับไม่ละเอียดรอบคอบ ขาดรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ ไม่มีหลักฐานการส่งมอบพัสดุ หลักฐานไม่ครบถ้วนไม่จัดทำรายงานการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น

1.1.3 การตรวจสอบข้อเท็จจริง พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การจัดหา ไม่มีรายงานความจำเป็นในการจัดหา หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามระเบียบ วิธีการจัดหาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอ เงื่อนไขในการจัดหาไม่เหมาะสม จัดซื้อจัดจ้างในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด การดำเนินการจัดหาทำโดยไม่เปิดเผย กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯลฯ เบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ/ผู้ควบคุมงาน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วนตามระเบียบละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหาย มีการสมยอมกับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ฯลฯ

1.1.4 การตรวจสอบกรณีพิเศษ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต เบิกจ่ายเงินโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ เบิกจ่ายเงินโดยหลักฐานการเบิกจ่ายเป็นเท็จ/ไม่ตรงกับความจริง เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต และปลอมแปลงเอกสาร/รับรองเอกสารอันเป็นเท็จ

1.1.5 การตรวจสอบเชิงป้องกัน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น โครงการมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์/จัดทำโครงการที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น/การดำเนินงานมิใช่เป็นการให้ประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปแต่เป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคล และมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ/หลักการบริหารจัดการที่ดี เป็นต้น

1.2 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การดำเนินงานโครงการล่าช้าและไม่ทันกาล ครุภัณฑ์ยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานไม่ชัดเจน การดำเนินการไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ระบบสารสนเทศยังไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฐานข้อมูลที่ใช้ดำเนินการไม่ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการหรือกิจกรรมซ้ำซ้อน

2. แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมจำนวน 85 รายงานพบข้อบกพร่อง จำนวน 18 รายงาน โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

2.1.1 การตรวจสอบรายจ่าย พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายใน หรือไม่ให้ความสำคัญในการจัดวางระบบควบคุมภายใน การควบคุมภายในไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่มีความเสี่ยง และไม่มีฎีกา/หลักฐานการจ่ายเงินให้ตรวจสอบ

2.1.2 การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กำหนด การจัดทำแบบรูปรายการไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ไม่เรียกค่าปรับกรณีส่งมอบงานเกินกำหนดสัญญา คำนวณค่าปรับไม่ถูกต้อง หรือลดค่างานไม่ถูกต้อง รวมทั้งไม่มีการติดตามการใช้ประโยชน์หรือมีการใช้งานไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นต้น

2.1.3 การตรวจสอบเชิงป้องกัน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการเงิน การบัญชี งบประมาณ การเบิกจ่าย ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง โครงการมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์ จัดทำโครงการที่ซ้ำซ้อนและไม่มี

ความจำเป็น การดำเนินงานมิใช่เป็นการให้ประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปแต่เป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคล และการใช้จ่ายเงิน ทรัพย์สินลงทุน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินลงทุน

2.2 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น ผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เข้าร่วมโครงการมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด และการดำเนินงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

3. แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โดยตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน รวมจำนวน 386 รายงานพบข้อบกพร่อง จำนวน 241 รายงาน โดยพบข้อบกพร่องที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

3.1.1 การตรวจสอบรายจ่าย พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การเบิกจ่ายเกินสิทธิเกินอัตราที่กำหนด การบันทึกบัญชี ไม่จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หรือจัดทำไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และการเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ

3.1.2 การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น การเบิกจ่ายเงินค่าจ้างไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ หรือหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถูกต้อง การไม่จัดทำทะเบียนคุมวัสดุ/ครุภัณฑ์ หรือจัดทำไม่ถูกต้อง/ไม่ครบถ้วน พบความชำรุดบกพร่องในช่วงระยะเวลาประกัน รวมทั้งรายละเอียดสัญญาหรือข้อตกลง ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่รัดกุม ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ เป็นต้น

3.1.3 การตรวจสอบเชิงป้องกัน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น โครงการมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์/จัดทำโครงการที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น/การดำเนินงานมิใช่เป็นการให้ประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปแต่เป็นเรื่องเฉพาะส่วนบุคคล จัดทำสัญญากำหนดสาระสำคัญไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง/ไม่รัดกุม และการดำเนินการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญา

3.2 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบข้อบกพร่องที่สำคัญ เช่น ผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่มีการใช้ประโยชน์และใช้ประโยชน์บางส่วนหรือใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัด กำหนดแผนการดำเนินงานของกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้จริงตามที่ได้กำหนดไว้ การดำเนินการล่าช้าไม่แล้วเสร็จตามแผน และการดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่โครงการกำหนด

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานถูกต้องเป็นไปตามแบบแผนหรือครบถ้วนตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวัง **สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งผลการตรวจสอบให้หน่วยงานดำเนินการ** ดังนี้

1. ให้กำชับผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี แบบแผนการปฏิบัติราชการ หลักวิชาการ/หลักบริหารจัดการที่ดี และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

2. ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ

3. ให้ดำเนินการทางวินัยหรือวินัยร้ายแรงกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. ให้พิจารณาทบทวนการเสนอโครงการ รูปแบบโครงการ งบประมาณโครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน ความเป็นไปได้ ความจำเป็น ความเหมาะสม ความคุ้มค่า ผลกระทบของโครงการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีความคุ้มค่า เป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5. ให้จัดทำรายละเอียดข้อเสนอโครงการที่เสนอขอรับงบประมาณ แผนการดำเนินงาน โดยกำหนดรายละเอียดที่สำคัญให้ครบถ้วน ถูกต้อง และมีความสอดคล้องกันของโครงการ รวมทั้งให้มีการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการหรือพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินโครงการให้เหมาะสม เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

6. ให้พัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานผู้ขอรับงบประมาณ ผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งการพัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สามารถใช้งานหรือเชื่อมต่อข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือสนับสนุนเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานให้เพียงพอ

7. ให้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญหรือจัดทำฐานข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ตลอดจนดำเนินการทบทวน สรุปประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงาน และควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

8. แจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

5. การดำเนินการด้านความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามและประสานงานความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทางงบประมาณและการคลังเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 333 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจสั่งลงโทษทางปกครอง ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด และกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่บุคคลผู้กระทำความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

เมื่อมีการประกาศพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปนั้น ทำให้การดำเนินการเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและ การคลังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เป็นอันสิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายฉบับดังกล่าว โดยที่มาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 บัญญัติว่า การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับวินัยทางงบประมาณและการคลังที่ได้กระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้วแต่กรณี ดำเนินการตามหมวด 7 วินัยการเงินการคลังโดยให้ถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยการเงินการคลังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการติดตามและประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยสั่งลงโทษทางปกครองที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง และกำหนดโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่งผู้ถูกลงโทษจะต้องชำระเงินค่าปรับทางปกครองและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวนทั้งสิ้น 14 ราย มีจำนวนเงินค่าปรับทางปกครองต้องติดตามและประสานงานให้มีการชำระเงินค่าปรับทางปกครอง รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 4.28 ล้านบาท ชำระแล้วจำนวน 3.07 ล้านบาท และยังมิได้ชำระจำนวน 1.21 ล้านบาท

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีภารกิจในการติดตามและควบคุมการชำระเงินค่าปรับทางปกครองและการนำส่งเงินรายได้แผ่นดินเพื่อให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องครบถ้วนตามคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทาง

งบประมาณและการคลัง ซึ่งในจำนวนผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครอง 14 ราย เป็นผู้ถูกลงโทษที่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ที่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกลงโทษต้องดำเนินการหักเงินเดือนชำระค่าปรับทางปกครองและนำส่งรายได้แผ่นดิน จำนวน 2 ราย เป็นกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องติดตามและประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นผู้ถูกลงโทษที่พ้นสถานะเจ้าหน้าที่แล้วที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องดำเนินการรับชำระเงินและนำส่งรายได้แผ่นดิน จำนวน 12 ราย เป็นกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องติดตามผู้ถูกลงโทษโดยตรงให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน โดยสามารถสรุปผลการดำเนินการติดตามและประสานงานให้มีการชำระเงินค่าปรับทางปกครองและการนำส่งเงินรายได้แผ่นดินเพื่อให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องครบถ้วนตามคำวินิจฉัยทางงบประมาณและการคลัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดังนี้

กรณีถึงกำหนดชำระเงินค่าปรับทางปกครองแล้ว แต่ผู้ถูกลงโทษไม่ได้ชำระเงินค่าปรับทางปกครอง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกลงโทษชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันทำการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามหนังสือแจ้งเตือนแล้ว หากผู้ถูกลงโทษไม่ได้ชำระค่าปรับทางปกครองตามหนังสือแจ้งเตือน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับผู้ถูกลงโทษ เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาและมีมติให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับผู้ถูกลงโทษแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะดำเนินการบังคับทางปกครองกับผู้ถูกลงโทษ เพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับทางปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนตามคำวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป โดยนำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 49 วรรคสอง)

นอกจากนั้น เมื่อได้รับแจ้งผลแห่งคำพิพากษาอันถึงที่สุดไม่ว่าผลแห่งคดีจะเป็นอย่างไร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ติดตามประสานงานการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยสั่งลงโทษทางปกครองของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามผลแห่งคำพิพากษาของศาลอันเป็นที่สุดนั้น จึงมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติงานภายหลังจากศาลปกครองมีคำพิพากษาเกี่ยวกับความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบและเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงกระบวนการภายหลังศาลปกครองมีคำพิพากษาคดีเกี่ยวด้วยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกัน และคู่มือแนวทางปฏิบัติงานนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะคู่ความในคดี แจ้งผลคำพิพากษาศาลปกครองและแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามบังคับที่กำหนดในคำพิพากษาให้กับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีทราบ จึงทำให้เกิดความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติงานต่อหน่วยรับตรวจ หรือหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีด้วย

ในกรณีที่ศาลปกครองวินิจฉัยว่า เรื่องการบังคับทางปกครอง ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการเองได้ ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการบังคับทางปกครอง โดยเฉพาะในกระบวนการยึด อายัด หรือขายทอดตลาด รวมถึงความไม่พร้อมเรื่องสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินที่ยึด และภาระงบประมาณในการดูแลรักษา ซึ่งปัจจุบัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษากฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองเพื่อมิให้กระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 บัญญัติไว้ นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การปฏิบัติงานคดี” ณ โรงแรมควอเตอร์ อารีย์

กรุงเทพมหานคร โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานศาลปกครองให้เกียรติเป็นผู้บรรยายเกี่ยวกับกระบวนการของศาลยุติธรรมและศาลปกครอง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคดี การประสานคดี ขั้นตอนในการดำเนินการคดีและการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง การจัดทำคำให้การ คำอุทธรณ์ คำร้องในคดีอาญา และคดีปกครองได้อย่างถูกต้องตามหลักกฎหมาย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำทางคดีให้กับบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อย่างถูกต้อง

การดำเนินการเกี่ยวกับงานรับเรื่องความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการสั่งลงโทษทางปกครอง กรณีกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่เกี่ยวกับงานรับเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือกฎหมายอื่น การสอบสวน สรุปสำนวน ทำความเห็น ตรวจสอบความครบถ้วนของสำนวน และสรุปข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เป็นเหตุอันควรลงโทษทางปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 96 และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 80 โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามระเบียบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการตรวจสอบกรณีพิเศษและการเสนอเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 55 และข้อ 56 โดยสามารถสรุปข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เป็นเหตุอันควรลงโทษทางปกครอง ในกรณีผู้รับตรวจไม่ดำเนินการภายในเวลาที่ผู้ว่าการกำหนดตามมาตรา 85 วรรคสอง หรือมาตรา 95 วรรคสี่ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรค 3 หรือมาตรา 96 จำนวน 11 เรื่อง ดังนี้

1. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง จำนวน 7 เรื่อง เนื่องจาก กรณีพฤติการณ์ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และกรณีไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าเป็นการไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงเป็นกรณีพยานหลักฐานไม่ปรากฏว่าเป็นความผิดวินัยการเงินการคลังตามข้อ 56 (4) ของระเบียบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการตรวจสอบกรณีพิเศษและการเสนอเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562

2. สั่งรับเรื่องเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 1 เรื่อง เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรคสาม หรือมาตรา 96 ได้ ตามนัยมาตรา 97 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 เห็นควรเสนอลงโทษปรับทางปกครอง ตามนัยมาตรา 98 (3) และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตามความเห็นที่เสนอและเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

3. ส่งคืนสำนักตรวจสอบผู้เสนอเรื่องเพื่อแก้ไข จำนวน 2 เรื่อง เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วน หรือแก้ไขแบบเสนอเรื่องให้ถูกต้อง

4. อยู่ระหว่างการตรวจสำนวน จำนวน 1 เรื่อง (รับสำนวนวันที่ 20 กันยายน 2566)

ทั้งนี้การดำเนินการเกี่ยวกับงานรับเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือกฎหมายอื่นสามารถช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐจากข้อบกพร่องหรือกฎหมายไม่ครอบคลุมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

ส่วนที่ 3

ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 27 (1) - (6) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน รวมทั้งสั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด

มาตรา 59 (1) และ (2) บัญญัติหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 และกฎหมายอื่น รวมทั้งอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นั้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในการอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้บรรลุภารกิจและหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การศึกษาวิเคราะห์การแจ้งผลการตรวจสอบและการติดตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ครั้งที่ 38/2562 ได้มอบหมายให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทำหน้าที่กำกับและติดตามการตรวจเงินแผ่นดินตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27 (3) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในส่วนภูมิภาค โดยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวบรวมปัญหาอุปสรรคและคำแนะนำของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐในการตรวจเยี่ยมพื้นที่ต่าง ๆ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รวบรวมรายงานการศึกษาวิเคราะห์การแจ้งผลการตรวจสอบและการติดตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในส่วนภูมิภาคและส่วนจังหวัด จำนวน 7 รายงาน เพื่อศึกษาวิเคราะห์ว่าการแจ้งผลการตรวจสอบและติดตามผลการตรวจสอบเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และหนังสือซักซ้อมความเข้าใจที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร และจัดทำเป็นรายงานภาพรวม โดยได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรับทราบและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มอบหมายให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รับความเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการเพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการตรวจเงินแผ่นดินมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของหน่วยรับตรวจและประชาชน และทำให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีความถูกต้อง โปร่งใส เกิดประโยชน์คุ้มค่าต่อประเทศชาติ

3.2 การสั่งลงโทษทางปกครอง กรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

แนวทางการปฏิบัติงานการบังคับโทษทางปกครอง ตามคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 240 (5) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 27 (5) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจสั่งลงโทษทางปกครอง กรณีมีการกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยในการพิจารณาโทษทางปกครอง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น และผู้ถูกสั่งลงโทษทางปกครองมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยสั่งลงโทษทางปกครองของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อศาลปกครองสูงสุด

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 27 (5) (6) มาตรา 37 และมาตรา 99 ประกอบมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 กำหนดวิธีพิจารณาความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำหนังสือ การแจ้ง การยื่นและการส่งหนังสือ การยื่นและการพิจารณาคัดค้าน การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อลงโทษทางปกครอง การรับหรือไม่รับเรื่องไว้พิจารณา การแจ้งข้อกล่าวหาและการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน การรับฟังพยานหลักฐานและการจัดทำรายงาน การพิจารณาวินิจฉัยโทษทางปกครอง การบังคับตามคำวินิจฉัย ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยในการพิจารณาวินิจฉัยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนการบังคับตามคำวินิจฉัย ระเบียบฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนของการบังคับตามคำวินิจฉัย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอันเป็นมาตรการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการแก่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองเพื่อให้คำสั่งทางปกครองบรรลุผล

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา โดยนำข้อมูลจากการศึกษามารวบรวมเพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการบังคับโทษทางปกครองตามคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการบังคับโทษทางปกครองไว้โดยละเอียด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการบังคับโทษทางปกครอง ตามคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยให้ความสำคัญกับการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษทางปกครองกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐให้ต้องมีความโปร่งใส เป็นกลางและเป็นธรรม มีการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นโดยเร็ว และสนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรที่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตรวจเงินแผ่นดินได้เพิ่มมากขึ้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อรองรับสถานการณ์ประเด็นอุบัติใหม่หรือภัยพิบัติฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยในอนาคต ประกอบกับ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit) และกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐไว้ในระบบดังกล่าวด้วย ซึ่งในเบื้องต้นเป็นการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเท่านั้น ยังไม่สามารถใช้กับคู่กรณีหรือหน่วยงานภายนอกได้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาและเห็นถึงความสำคัญของแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น โดยคณะทำงานฯ ได้ศึกษากระบวนการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ของศาลยุติธรรมและศาลปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ จากการศึกษาพบว่า กระบวนการของการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ของทั้งสองศาลมีลักษณะที่มาเหมือนกัน คือ มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้ และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน คือ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ ซึ่งกระบวนการพิจารณาวินิจฉัย

ความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีลักษณะคล้ายกับการพิจารณาคดีของศาลปกครองที่มีระบบการพิจารณาคดีแบบไต่สวน เพียงแต่บุคคลที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐคือเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี

นอกจากนั้นแล้ว คณะทำงานฯ ยังเห็นว่าควรกำหนดแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit) จึงทำการศึกษาและวางแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในขั้นตอน (1) การประชุมของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณารับหรือไม่รับเรื่องไว้พิจารณา (2) การแจ้งข้อกล่าวหาและการชี้แจงข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบ (3) การพิจารณาและวินิจฉัยโทษทางปกครอง และ (4) การจัดทำคำวินิจฉัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐให้สอดรับกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ให้มีความทันสมัย และอำนวยความสะดวกแก่คู่กรณีและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้อง รวมถึงเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.3 การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 240 (1) และ (3) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 28 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีและนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน (2) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน และ (3) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่สอดคล้องกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนการตรวจสอบและแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ การแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และส่งเสริมให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ตลอดจนพัฒนาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นองค์กรภาครัฐที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากประเด็นอุบัติใหม่ (Emerging Issues) เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคระบาด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่อันจะส่งผลให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และนำไปสู่การเป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินชั้นนำในระดับสากล โดยสาระสำคัญของนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อ 3 การดำเนินการเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดประเด็นสำคัญในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินในด้านต่าง ๆ ไว้ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน
2. ด้านการบริหารจัดการองค์กร
3. ด้านการต่างประเทศ
4. ด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

การให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายในการยกระดับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะการเป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินที่มีบทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงาน เพื่อให้การตอบข้อสอบถามเป็นไปอย่างรวดเร็วทันกาล ตลอดจนกำหนดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการตอบข้อสอบถามในระบบสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ในการบริหารการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา 27 (4) *ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน* อีกทั้งยังสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ซึ่งบัญญัติว่า *ในกรณีที่หน่วยรับตรวจสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตอบข้อสอบถามเป็นหนังสือโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันได้รับการสอบถาม*

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีผลการปฏิบัติงานในการ**ตอบข้อสอบถามของหน่วยงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 60 หน่วยงาน รวม 63 เรื่อง** โดยประเภทของหน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อสอบถามเป็นจำนวนมากที่สุด คือ ราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 34 หน่วยงาน รวม 37 เรื่อง รองลงมาคือ ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 15 หน่วยงาน รวม 15 เรื่อง หน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 หน่วยงาน รวม 10 เรื่อง และรัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย จำนวน 1 หน่วยงาน รวม 1 เรื่อง ตามลำดับ

การตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามนัยมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามสาระสำคัญของเรื่องที่สอบถาม พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สาระสำคัญของเรื่องที่สอบถาม เรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อสอบถามเป็นจำนวนมากที่สุด คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ จำนวน 28 หน่วยงาน รวม 29 เรื่อง รองลงมาคือ ด้านการเบิกจ่ายเงิน จำนวน 13 หน่วยงาน รวม 13 เรื่อง ด้านอื่น ๆ จำนวน 12 หน่วยงาน รวม 12 เรื่อง และด้านงบประมาณ จำนวน 9 หน่วยงาน รวม 9 เรื่อง ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดทำคลิปวิดีทัศน์รายการ “ตอบข้อสอบถามตามมาตรา 57” เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการตอบข้อสอบถามในระบบสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ในการบริหารการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

การให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน ทั้งการที่ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในขณะที่ตรวจสอบหรือในช่วงระหว่างที่ดำเนินการตรวจสอบ และการตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงานตามนัยมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 เป็นการแนะนำและให้ข้อมูลแก่หน่วยงานเพื่อให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และช่วยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงในขั้นตอนการวางแผนการตรวจสอบการปฏิบัติงานและการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การพัฒนาคู่มือและแนวทางการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคู่มือและแนวทางการตรวจสอบให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์มาตรฐานที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พัฒนาแนวปฏิบัติ แนวทาง คำสั่ง และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบการเงินมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานสากลที่เปลี่ยนไป โดยมีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ เช่น แนวปฏิบัติการขอหนังสือรับรอง

(ปรับปรุง พ.ศ. 2566) ซักซ้อมความเข้าใจแนวทางการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี กรณีการจัดทำงบการเงินรวมของหน่วยงานภาครัฐ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียน) และแนวทางในการพิจารณารายงานประจำปีและข้อมูลอื่นสำหรับรายงานผลไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เป็นต้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบการเงินสอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานสากลที่เปลี่ยนไป ซึ่งจะทำให้การตรวจสอบเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งทำให้การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับ

การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มุ่งเน้นให้หน่วยงานมีวินัยและรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน อันก่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลังและเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องการตรวจเงินแผ่นดิน โดยการจัดโครงการฝึกอบรมหรือสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้เรื่องวินัยการเงินการคลังของรัฐ และการส่งข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก ดังนี้

1. การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ด้านวินัยการเงินการคลังของรัฐ

1.1 โครงการเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและบุคลากรของหน่วยงานของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงหน้าที่และการปฏิบัติงานที่ต้องรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลัง โดยดำเนินการจำนวน 3 หลักสูตร ดังนี้

1) หลักสูตร “การบริหารเพื่อส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทน จำนวน 2,960 คน ดำเนินการวันที่ 10 เมษายน 2566 ในรูปแบบ Online ถ่ายทอดสดผ่าน

ระบบ Facebook Live: สตง. สัมมนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชน และ YouTube Live: HR SAO Learning Station

2) หลักสูตร “เปิดใจ ไขปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,298 คน ดำเนินการวันที่ 20 - 21 เมษายน 2566 ในรูปแบบ Online ถ่ายทอดสดผ่านระบบ Facebook Live: สตง. สัมมนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชน และ YouTube Live: HR SAO Learning Station

3) หลักสูตร “เจาะประเด็น ข้อปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือผู้แทนของหน่วยงานของรัฐในเขต/พื้นที่ที่กำหนด หน่วยงานละ 2 คน จำนวน 2 รุ่น มีผู้เข้าร่วมอบรม รวมจำนวน 499 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 22 - 23 มิถุนายน 2566 ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 259 คน
- รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 13 - 14 กรกฎาคม 2566 ณ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 240 คน

โครงการเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ ช่วยสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบภายใต้ข้อกำหนดหรือแนวทางในการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐที่ถูกต้อง จนสามารถบริหารและดำเนินการใช้จ่ายเงินแผ่นดินได้อย่างสัมฤทธิ์ผล มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานะการเงินการคลังของประเทศ ตลอดจนส่งผลให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นต่อการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของหน่วยงานของรัฐที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

1.2 โครงการปลูกจิตสำนึกในการสอดส่องดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญต่อการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกับภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น การสร้างโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้นจะสามารถช่วยให้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของชุมชนในเชิงลึกได้ รวมทั้งสามารถช่วยลดช่องว่างความขัดแย้งและช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถือเป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด และมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจเพื่อ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้แก่ประชาชนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ตรงจุด และรวดเร็วที่สุด คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้แทนในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติไปสู่ประชาชน เนื่องจากถือเป็นผู้ที่เข้าใจและเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ หรือเป็นผู้ที่รับเงินงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่โดยตรง ตลอดจนเป็นประธาน

กองทุนหมู่บ้านในบางพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก รับฟังแก้ไขปัญหา สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา ควบคุมดูแลประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ภายใต้หัวข้อ **“รู้จัก รู้ตระหนัก ร่วมรักษา”** กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กำหนดจัดโครงการเป็น 2 รุ่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- รุ่นที่ 1 วันที่ 21 กรกฎาคม 2566 ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 200 คน
- รุ่นที่ 2 วันที่ 24 กรกฎาคม 2566 ณ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 คน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และอำนาจขององค์กรให้แก่หน่วยงานอื่นได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องที่สามารถกระจายความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญของเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ และแนวทางการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ ตลอดจนร่วมเป็นพันธมิตรช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. การส่งข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สนับสนุนให้ข้าราชการขององค์กรที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติไปเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ร้องขอมา โดยให้ครอบคลุมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้กับบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ป้องกันความผิดพลาด เสียหาย และมีความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดส่งข้าราชการไปเป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก รวมจำนวนทั้งสิ้น **225 หน่วยงาน** รวม **289 เรื่อง** โดยสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งสิ้น 21,588 คน โดยจำแนกตามประเภทหน่วยงาน ดังนี้

การจัดส่งข้าราชการไปเป็นวิทยากรบรรยายให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ และบุคคลภายนอก

โดยสถิติหัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดส่งข้าราชการไปเป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก แสดงตามตาราง 34

ตาราง 34 หลักสูตรที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งวิทยากรไปบรรยายให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก

หัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร	จำนวนหน่วยงาน	จำนวนหัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร
1. การจัดซื้อจัดจ้าง/การบริหารพัสดุ	75	76
2. การเงิน/บัญชี/การเบิกจ่าย/งบประมาณ/การคลัง	54	60
3. การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน/ข้อสังเกตและข้อตรวจพบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	37	38
4. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	24	25
5. การป้องกันและปราบปรามการทุจริต	21	23
6. การตรวจสอบและข้อตรวจพบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	19	19

หัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร	จำนวนหน่วยงาน	จำนวนหัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร
7. คุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	15	15
8. การควบคุมภายใน/การบริหารความเสี่ยง/การตรวจสอบภายใน	8	9
9. การใช้จ่ายเงินแผ่นดิน	6	6
10. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561	4	4
11. อื่น ๆ	15	17

* 1 หน่วยงาน อาจมีการบรรยายมากกว่า 1 หัวข้อ/เรื่อง/หลักสูตร

หัวข้อที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดส่งข้าราชการไปเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอกมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ **การจัดซื้อจัดจ้าง/การบริหารพัสดุ** จำนวน 75 หน่วยงาน **การเงิน/บัญชี/การเบิกจ่าย/งบประมาณ/การคลัง** จำนวน 54 หน่วยงาน และ**การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน/ข้อสังเกตและข้อตรวจพบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน** จำนวน 37 หน่วยงาน ตามลำดับ

การส่งข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปเป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก สามารถช่วยส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับการบริหาร หรือการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ในการระมัดระวังการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน เป็นการควบคุมความเสี่ยง ข้อผิดพลาด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และยังเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างองค์กรตรวจเงินแผ่นดินกับหน่วยงานภาครัฐให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันมากขึ้น

2. ด้านการบริหารจัดการองค์กร

การวิจัยเพื่อพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

เพื่อให้การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยทั้งภายในและภายนอกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในด้านการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งความร่วมมือภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินโครงการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐแก่หน่วยงาน

การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อการส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐแก่หน่วยงาน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงลึกเพื่อให้ทราบถึงปัญหา หรือรูปแบบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ เพื่อการรักษาวินัยการเงินการคลัง และเพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงข้อบกพร่องและเสนอรูปแบบใหม่ ๆ ในการส่งเสริมให้หน่วยงานรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการดำเนินโครงการแล้วเสร็จเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ มีสาระสำคัญดังนี้ 1) แนวทางการกำหนดวินัยการเงินการคลังในประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีรูปแบบการกำหนดวินัยการเงินการคลังหลายรูปแบบ 2) ข้อมูลสภาพปัญหาของหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ 3) มีการจัดทำต้นแบบกิจกรรม รูปแบบ วิธีการและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้กับหน่วยงาน โดยแบ่งการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานรักษาวินัยการเงินการคลัง เป็นแผนระยะสั้น 3 ปี ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร (Fiscal and Financial Discipline Certificate) การพัฒนา “ฐานข้อมูล” และ “Application” วินัยการเงินการคลังของหน่วยรับตรวจ (Mobile Application of Fiscal and Financial Discipline Database: FFD app) และแผนระยะยาว 6 ปี ได้แก่ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านวินัยการเงินการคลังแบบครบวงจร (Fiscal and Financial Discipline Learning Center)

โครงการดังกล่าวทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ และนำมาจัดทำต้นแบบกิจกรรม รูปแบบ วิธีการและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้กับหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้หน่วยงานรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายการเงินการคลังที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเงินแผ่นดินต่อไป

2. การศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดทำผลผลิตที่มิใช่งานตรวจสอบ (Non Audit Product)

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวมและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดทำผลผลิตที่มิใช่งานตรวจสอบ (Non Audit Product) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำผลผลิตที่ไม่ใช่งานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่างประเทศ (2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะรูปแบบของผลผลิตที่ไม่ใช่งานตรวจสอบที่เหมาะสมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผลการศึกษาเบื้องต้นสรุปได้ว่า การจัดทำผลผลิตที่มิใช่งานตรวจสอบ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ รหัส 12 คุณค่าและประโยชน์ของสถาบันการตรวจสอบสูงสุด สร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นให้กับชีวิตพลเมือง (ISSAI - P 12 The Value and Benefits of Supreme Audit Institutions - making a difference to the lives of citizens) ซึ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านงานตรวจสอบ 3 ลักษณะงาน คือ การตรวจสอบการเงิน การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน นอกจากนี้ ปฏิญญามอสโก (Moscow Declaration) มีข้อเสนอให้กับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในการตรวจสอบภาครัฐและนโยบายภาครัฐที่กว้างมากขึ้น คือ การสร้างมูลค่าและประโยชน์ขององค์กรตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้กับชีวิตพลเมือง โดยให้ความสำคัญกับการสร้างผลผลิตที่ไม่ใช่การตรวจสอบ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มมาตรการส่งเสริมทางการเงินการคลัง ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ ได้แก่ ข้อตรวจพบ หรือข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบของมาตรการส่งเสริมหรือแนวทางป้องกันความเสียหาย โดยนำเสนอเป็นรายงานให้คำปรึกษา (Advisory Report) เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศเยอรมนี และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศฟินแลนด์

2. กลุ่มรายงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน เป็นการศึกษาข้อตรวจพบ หรือข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นถึงผลการใช้จ่ายเงิน โดยเป็นการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศเดนมาร์ก และองค์กรตรวจเงินแผ่นดินอินโดนีเซีย

3. กลุ่มพัฒนาเครื่องมือ หรือนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาให้งานตรวจสอบดีขึ้น เป็นการพัฒนานวัตกรรม เครื่องมือ เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น ตัวชี้วัด (Index) หน่วยงานต่อการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะการพัฒนา Integrity Survey ที่นำมาใช้คัดกรองหน่วยรับตรวจที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อความไม่โปร่งใส Tracker ซึ่งเป็นโปรแกรมติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศอังกฤษ เป็นต้น

ในปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม สรุปผลการศึกษา และจัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยต่อไป

3. การสอบทานเพื่อการประกันคุณภาพงานตรวจสอบ

หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ภาค 1 มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินทั่วไป ข้อ 6 การควบคุมคุณภาพการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านการติดตามผล ได้กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีกระบวนการติดตามผลเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่านโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพมีความเหมาะสม เพียงพอ และมีการปฏิบัติตามอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประกาศสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2562 เรื่อง นโยบายการประกันคุณภาพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการประกันคุณภาพในระดับองค์กรและระดับงานตรวจสอบเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพงานตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการคัดเลือกงานตรวจสอบที่มีความสำคัญและมีความเสี่ยงสูงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดมาสอบทานเพื่อการประกันคุณภาพในระดับงานตรวจสอบ ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อสังเกตเชิงบวก ข้อสังเกตที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะในการ

พัฒนาและปรับปรุงให้การปฏิบัติงานตรวจสอบและการควบคุมคุณภาพเป็นไปตามวิธีการที่กำหนด รวมทั้งยกระดับการควบคุมคุณภาพให้มีความเพียงพอ เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบมีคุณภาพ มาตรฐาน ตามหน้าที่และอำนาจ โดยสอดคล้องกับหลักการตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินสากล และลดข้อบกพร่องและความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานตรวจสอบที่ไม่เป็นไปตามคู่มือการตรวจสอบและหลักเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนด รวมถึงมีการพัฒนาวิธีการตรวจสอบให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ยังส่งผลให้การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับยิ่งขึ้น

การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและการพัฒนาวิชาชีพด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้กำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) มุ่งเน้นให้มีการพัฒนางานและศักยภาพบุคลากร รวมถึงปรับปรุงโครงสร้างภายใน ระเบียบและคำสั่ง เพื่อรองรับการจัดทำผลผลิตของงานที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานตรวจสอบ (Non - Audit Product) ในการสร้างความหลากหลายและมูลค่าเพิ่ม ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวม และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งส่งเสริมสถาบันพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นศูนย์การเรียนการสอนสรรพวิทยาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินและการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อฝึกอบรมและพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงาน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์กรโดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพภายใต้ระบบคุณธรรมเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทั้งด้านการพัฒนาวิชาชีพการตรวจสอบ การพัฒนาศักยภาพสายวิชาชีพเฉพาะด้าน การพัฒนาศักยภาพตามระบบสมรรถนะ การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล การพัฒนาผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบและโครงการฝึกหัดงานสอบบัญชี การพัฒนาบุคลากรด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมกับหน่วยงานภาคนอก โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทั้งในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

1. การพัฒนาวิชาชีพการตรวจสอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ทำงานด้านการตรวจสอบโดยตรงหรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 การตรวจสอบด้านการเงิน เช่น โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “แนวปฏิบัติการตรวจสอบการเงินภาครัฐ (GUID 2900)” โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การเขียนรายงานของผู้สอบบัญชีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน” โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “แนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับรอบรายงานการเงินและการใช้ระบบงานจัดการการตรวจสอบรายงานการเงินที่ปรับปรุงเพิ่มเติม” โครงการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับระบบการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMIS Thai) โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงินของหน่วยรับตรวจที่เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ” โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตรวจสอบ (Data Analytics)”

1.2 การตรวจสอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ ได้แก่ โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ความรู้พื้นฐานการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ”

1.3 การตรวจสอบกรณีพิเศษ เช่น โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน” โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อการตรวจสอบ หลักสูตร “การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายแนวใหม่” และ “ความรู้วินัยการเงินการคลังของรัฐและการใช้ IT Tools Application เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ อปท.” เป็นต้น

1.4 การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน เช่น โครงการสัมมนาคู่มือการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาแนวทางการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (On The Job Training)”

2. การพัฒนาศักยภาพสายวิชาชีพเฉพาะด้าน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านนี้มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพในตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ทั้งด้านการตรวจสอบทุกลักษณะงานและงานสนับสนุนขององค์กร ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการทั้งสิ้น 3 โครงการ/หลักสูตรสำคัญ ได้แก่ โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การพัฒนาผู้ตรวจสอบทางวิศวกรรม” โครงการฝึกอบรม หลักสูตร

“เสริมสร้างความรู้ในกระบวนการดำเนินการทางวินัยของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน” และโครงการฝึกอบรม หลักสูตร “การพัฒนาความรู้การปฏิบัติงานวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

3. การพัฒนาศักยภาพตามระบบสมรรถนะ เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาบุคลากรในแต่ละระดับให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในเรื่องที่จำเป็น ที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพตามระบบสมรรถนะให้แก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกระดับด้วยรูปแบบการพัฒนาบุคลากรแบบผสมผสาน ได้แก่ โครงการพัฒนาข้าราชการใหม่ โครงการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานระดับชำนาญการ โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารงานระดับชำนาญการพิเศษ และโครงการพัฒนานักบริหารการตรวจเงินแผ่นดินระดับสูง (นตส.)

4. การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ได้แก่ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การวิศวกรรมความรู้ความสำเร็จในการพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อการตรวจสอบ” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้ รวมถึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการความรู้ภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความสามารถในการรวบรวมองค์ความรู้ในตัวบุคคลสำหรับการสื่อสาร ลดการใช้ดุลยพินิจของการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และสามารถสกัดหรือถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบที่โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถนำไปใช้งานต่อได้

5. การพัฒนาศักยภาพอื่น ๆ เช่น โครงการสัมมนาการจัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) โครงการส่งเสริมจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) หัวข้อ “ทำงานให้สตรอง...ต้องครองด้วยสติ” โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การปฏิบัติงานคดี” โครงการสัมมนา เรื่อง การยกระดับพัฒนาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “แนวทางการประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน” โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับผู้บริหาร หลักสูตร “ผู้นำการตรวจเงินแผ่นดินดิจิทัล (Leader In The Digital Audit)” และโครงการฝึกอบรม หลักสูตร “หลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงินและการนำเงินส่งคลังผ่านระบบ Krungthai Corporate Online ของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เป็นต้น

6. การประชุม/สัมมนาเพื่อการขับเคลื่อนองค์การตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่ โครงการสัมมนานโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) เรื่อง “นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินสู่แผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน” และโครงการสัมมนา เรื่อง “การจัดทำแผนการตรวจสอบและแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โครงการสัมมนาทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบวันสถาปนาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 108 ปี”

7. การพัฒนาผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้การเห็นชอบ ได้แก่ โครงการเสวนา (Public Auditors Forum) หัวข้อ “แนวปฏิบัติการตรวจสอบการเงินภาครัฐ (GUID 2900)” สำหรับผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติการตรวจสอบการเงินภาครัฐ (GUID 2900) ที่ถูกต้องตามมาตรฐานการสอบบัญชี หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานการตรวจสอบการเงินภาครัฐได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการสอบบัญชี หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศ

8. โครงการฝึกหัดงานสอบบัญชี เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรให้มีความก้าวหน้าในสายวิชาชีพบัญชี โดยสนับสนุนให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับและข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชี มีสิทธิ์สมัครเข้ารับการฝึกหัดงานสอบบัญชีเก็บจำนวนชั่วโมงการฝึกหัดงานสอบบัญชีและทดสอบความรู้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมถึงได้มีโอกาสพัฒนาตนเองเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) และเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

9. การพัฒนาบุคลากรด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) จึงมีการดำเนินการโครงการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ระยะที่ 1 After Action Review & Coaching โดยใช้รูปแบบการถอดบทเรียนความสำเร็จตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาจากผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาฯ นำมาเป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะที่ได้รับสู่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ความรู้ ทักษะที่ได้รับสามารถส่งต่อหรือต่อยอดไปสู่ผู้อื่นในองค์กรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

10. การส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความสามารถครอบคลุมกับองค์ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญที่สำคัญได้อย่างรอบด้าน โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการ/หลักสูตรการฝึกอบรม สัมมนา ประชุม และอภิปรายกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งดำเนินการทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online จำนวน 175 โครงการ/หลักสูตร รวมทั้งสิ้น 705 คน โดยมีโครงการหรือหลักสูตรการพัฒนาที่สำคัญ เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน (ปรม.) หลักสูตรวุฒิบัตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ม.77) หลักสูตรนักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) และงานสัมมนา “Exclusive Seminar: Deep Dive Into Data Governance มุ่งสู่องค์กรดิจิทัลยั่งยืนตามกฎหมายใหม่” เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเงินแผ่นดินและด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแผ่นดินให้เป็นไปโดยถูกต้อง โปร่งใส ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และช่วยส่งเสริมให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO) เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และก้าวสู่การเป็นองค์กรชั้นนำด้านการตรวจสอบในระดับสากล

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเทคโนโลยี

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการจัดการทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบบริหารและพัฒนาบุคลากร ระบบบริหารงบประมาณและการเงิน ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System: DBMS) ที่ใช้ในการตรวจสอบให้สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเทคโนโลยี ดังนี้

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System: DBMS) ในการตรวจสอบให้เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจเงินแผ่นดิน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีแนวคิดให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริม และสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดความโปร่งใสและลดโอกาสในการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการนำระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการตรวจสอบมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 แต่ปัจจุบันระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีดังกล่าวมีความล้าสมัยและไม่ครอบคลุมกับภารกิจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นเหตุให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานตรวจเงินแผ่นดินอิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ ทั้งในส่วนของระบบเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบ ระบบบริหารงานตรวจสอบ ระบบข้อมูล การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงระบบสนับสนุนที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้งานตามภารกิจขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางเพื่อการตรวจสอบ (Audit Data Center) ในอนาคต

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการจัดหาผู้รับจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 และลงนามในสัญญาซื้อขายโครงการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินอิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ (Thailand Smart e-Audit: TSEA) (การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit)) เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2566 และบริษัทผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดที่ 1 แผนการดำเนินโครงการโดยละเอียด ตลอดจนรายงานการจัดประชุม เพื่อระดมความเห็นและความต้องการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2566 ปัจจุบันบริษัทผู้รับจ้างอยู่ระหว่างพัฒนาระบบต้นแบบต่อไป

2. การพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office)

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ในการสร้างนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ และเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในโลกยุคดิจิทัล ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) โดยรัฐบาลเร่งผลักดันให้หน่วยงานรัฐทุกภาคส่วนพัฒนาระบบงานเข้าสู่การบริหารงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การทำงาน

และการให้บริการประชาชนเกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการจัดเก็บและบริหารฐานข้อมูลที่มีการบูรณาการข้อมูลและลดการซ้ำซ้อนของข้อมูล สามารถรองรับการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการจัดการทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบบริหารและพัฒนาบุคลากร ระบบบริหารงบประมาณและการเงิน ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System - DBMS) ที่ใช้ในการตรวจสอบให้สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านการตรวจเงินแผ่นดินและรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบดิจิทัลมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน รวมทั้งการบริหารจัดการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปอย่างมีระบบทันสมัย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการพัฒนาระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) ระยะที่ 2 ประกอบด้วยระบบงานย่อยจำนวน 5 ระบบ ได้แก่ (1) ระบบงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (2) ระบบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (3) ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ (4) ระบบพัสดุอิเล็กทรอนิกส์ และ (5) ระบบบริหารและประเมินผลโครงการ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ประกาศเปิดใช้งานระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) ระยะที่ 2 อย่างเป็นทางการ ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) ทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีเครื่องมือและข้อมูลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่ถูกต้องและทันสมัย สำหรับอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรและผู้บริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจ กำกับ ติดตามการดำเนินงานและผลการปฏิบัติงานในภาพรวมขององค์กร อีกทั้งการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานเป็นการเตรียมความพร้อม และยกระดับขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อรองรับการไปสู่รัฐบาลดิจิทัล และการก้าวเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0

3. โปรแกรมเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง (Governance Online Checking Program)

ตามที่ได้มีโครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อการตรวจสอบ หลักสูตร “การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายแนวใหม่” และ “ความรู้วินัยการเงินการคลังของรัฐและการใช้ IT Tools Application เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็น ตั้งแต่ภาพรวม หลักการ แนวคิด วิธีการ และกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย

และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างครอบคลุม ทั่วถึง สอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างวินัยการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยในการตรวจสอบ และเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมทางการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ประเมินตนเองเบื้องต้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งงบประมาณและการเบิกจ่าย ดังนี้ 1) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินอุดหนุนให้กับหน่วยงานของรัฐ 2) โครงการจัดงานประเพณี และ 3) โครงการส่งเสริมกีฬาหรือการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบบประเมินตนเองดังกล่าวมีกรอบการประเมิน 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) กฎหมาย ระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการอบรมการใช้งานโปรแกรมเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง (IT Tools Application) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้งานโปรแกรมดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง

4. ความร่วมมือด้านการตรวจสอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เพื่อเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติราชการและการให้บริการผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะองค์กรตรวจสอบจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการตรวจสอบให้สอดคล้องและรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การดำเนินการผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยี (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมุ่งเน้นด้านการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้ศึกษา วิเคราะห์หลักเกณฑ์มาตรฐาน กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง รวมถึงคู่มือและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทุกลักษณะงานตรวจสอบ เพื่อจัดทำเป็นกรอบแนวปฏิบัติในการตรวจสอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และได้เสนอเพื่อเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งในปัจจุบันได้มีประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง กรอบแนวปฏิบัติในการตรวจสอบด้วยวิธีการทาง

อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนพิเศษ 203 ง ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2566

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีความพร้อมเพื่อเป็นการนำร่องวิธีการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดให้มีการจัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการตรวจสอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับหน่วยรับตรวจ จำนวน 16 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง สำนักงบประมาณ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวจะถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญของการมีส่วนร่วมและความมุ่งหมายเดียวกันตามนโยบายของรัฐบาล ในการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัลเต็มรูปแบบ สร้างความโปร่งใส และธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้นำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

3. ด้านการต่างประเทศ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 59 (7) บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีภารกิจด้านการต่างประเทศในการประสานและร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงกำหนดนโยบายที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสร้างความร่วมมือและประสานงานกับทั้งหน่วยงานต่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศที่สำคัญ ดังนี้

การปฏิบัติหน้าที่ในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่ยอมรับในเวทีสากล

1. การเข้าร่วมการประชุมสมัชชาองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ ครั้งที่ 24 (24th INCOSAI Governing Board) ระหว่างวันที่ 7 - 11 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงริโอเดอจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล มีผู้แทนเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย นางยุพิน ชลานนท์นิวัฒน์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ผลสุวรรณ์ สบายรูป กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นายประจักษ์ บุญยัง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และนางเกล็ดนที มโนสันติ์ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในการประชุมครั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล INTOSAI Jorge Kandutch และ รางวัล INTOSAI Kimi Makwetu ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้องค์กรตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาองค์กรและตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การเข้าร่วมประชุมคณะมนตรีองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งภูมิภาคเอเชีย ครั้งที่ 59 (59th ASOSAI Governing Board Meeting) ณ เมืองปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 21 - 22 กันยายน 2566 มีผู้แทนเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน 12 ประเทศ โดยพลเอก ชนะทัพ อินทามระ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมคณะมนตรีองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งภูมิภาคเอเชีย และได้มีการแถลงรายงานการขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration 2021) ในรอบปีที่ผ่านมา อีกทั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัด Bangkok Declaration Webinar Series จำนวน 3 ครั้ง ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - กรกฎาคม 2566 โดยเนื้อหาสอดคล้องกับปฏิญญากรุงเทพที่ว่าด้วยการปรับตัวขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินในภูมิภาคเอเชียในยุค Next Normal ซึ่งได้รับความสนใจจากสมาชิก ASOSAI ทั้ง 48 ประเทศ

การทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายนอกขององค์กรระหว่างประเทศ (External Auditor)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายนอก (External Auditor) ขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEANSAI) ซึ่งบทบาทหน้าที่ดังกล่าวได้พัฒนาให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเข้มแข็งและสร้างประสบการณ์ ทักษะในการปฏิบัติงานด้านการ

ตรวจสอบองค์กรระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น นับเป็นเกียรติภูมิของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไทยได้รับการยอมรับในระดับสูง และมีชื่อเสียงในเวทีระหว่างประเทศ

การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ

การสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินนับเป็นแนวทางการพัฒนาสำคัญในยุคสิ้นสุดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เนื่องจากรูปแบบการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ มีทั้งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ผ่านกลไกการทำงานวิจัยร่วมกัน (Cooperative Research) การสัมมนาร่วมกันทั้งในรูปแบบ Seminar และ Webinar ตลอดจนการตรวจสอบร่วมกัน (Cooperative Audit) ในอนาคต ซึ่งกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเหล่านี้ทำให้เกิดการพัฒนาแนวทางการตรวจสอบที่สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

1. การสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินกับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินอินโดนีเซีย (BPK RI)

ศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ผลสุวรรณ์ สบายรูป กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษหัวข้อ Introduction Public Sector Audit and Fiscal and Financial Discipline in Thailand ให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินอินโดนีเซีย (Audit Board of Indonesia Republic: BPK RI) ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินของทั้ง 2 ประเทศ โดยมีการแลกเปลี่ยนมุมมองและองค์ความรู้ด้านการตรวจเงินแผ่นดินในประเด็นอุบัติใหม่ (Emerging Issues) เช่น บทบาทขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินกับการรับมือกับผลกระทบของ PM 2.5 ในเมืองใหญ่ การเตรียมพร้อมองค์กรตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลในยุค Digital Transformation

2. การนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินในเวทีระหว่างประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการนำเสนอผลงานด้านวิชาการตรวจเงินแผ่นดินต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ เรื่อง Preparing SAI for Auditing Climate Adaptation: Some findings from research ในเวทีสัมมนาวิชาการออนไลน์ของ ASOSAI Working Group on Environmental Audit หัวข้อ Carbon Reduction เรื่อง SAI Thailand and Initiating the UMA project for auditor of the future ใน ASEANSAI Newsletter Volume 3 ปี 2022 เรื่อง SAI Thailand Leads Research on Climate Finance Accountability ใน Greenlines ฉบับเดือน July

2023 เรื่อง Fostering Green Economy and Disaster Preparedness through SAIs: A Foresight Approach ใน The Sirindhorn International Environmental Park Foundation เรื่อง Green Economy and Enhancing Audit Impact by SAI ใน ASEANSAI Newsletter Volume 1 ปี 2023 และเรื่อง Gender Equality Progress in the State Audit Office of the Kingdom of Thailand ใน ASOSAI Journal ฉบับ April 2023

3. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำโครงการวิจัยร่วม (Cooperative Research) ในเวทีระหว่างประเทศ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเกียรติให้เป็นผู้นำโครงการวิจัยร่วม (Cooperative Research) ของ ASEANSAI หัวข้อ SAI Independence in ASEAN countries: Implementing Foresight tools for preferable future และโครงการวิจัยร่วม (Cooperative Research) ของ ASOSAI Working Group on Environmental Auditing หัวข้อ The Role of SAI and Supporting Climate Finance Accountability ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จและเผยแพร่ในเวทีระหว่างประเทศเรียบร้อยแล้ว

การขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration 2021)

การดำรงตำแหน่งประธาน ASOSAI ถือเป็นเกียรติภูมิของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทำให้สำนักงานฯ ได้รับการยอมรับในระดับสากลและมีชื่อเสียงในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเผยแพร่และผลักดันเรื่องปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งเป็นข้อเสนอเพื่อให้องค์กรตรวจเงินแผ่นดินในภูมิภาคเอเชียเตรียมพร้อมปรับตัวเพื่อรับมือกับยุค Next Normal

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการจัด Bangkok Declaration 2021 Webinar Series จำนวน 3 ครั้ง ในหัวข้อเรื่อง ได้แก่ ครั้งที่ 1. The Role of Public Sector Auditing in Promoting Future of Good Governance: Insights from the Bangkok Declaration 2021 ครั้งที่ 2. Fostering a Green Economy and Disaster Preparedness through Supreme Audit Institutions: A Foresight Approach และครั้งที่ 3. Leveraging Generative AI for Supreme Audit Institutions: Digital Transformation in the Post - Pandemic Era รวมถึงมีการเผยแพร่ผลผลิตชุด A Chairman View: Modern Auditing Practices Uncovered Weekly ผ่านทางเว็บไซต์ ASOSAI ในทุกสัปดาห์ ซึ่งผลผลิตดังกล่าวเป็นบทความด้านการตรวจเงินแผ่นดินต่างประเทศที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับการนำปฏิญญากรุงเทพมาปรับใช้

การปฏิบัติงานภายใต้โครงการประเมินผลการดำเนินการของรัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Scanner)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานภายใต้โครงการประเมินผลการดำเนินการของรัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Scanner) อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน ปี 2023 - 2025 ด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ (Climate and Biodiversity) ของคณะทำงานด้านการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI Working Group on Environmental Auditing: INTOSAI WGEA) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมสำหรับการประเมินผลการดำเนินการของรัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ (Climate Change) ให้แก่องค์กรตรวจเงินแผ่นดิน (Supreme Audit Institution: SAI) ทั่วโลก เพื่อนำเครื่องมือดังกล่าวไปประยุกต์ใช้และดำเนินการประเมินผลในประเทศของตน รวมถึงเพื่อวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินผลดังกล่าวระดับภาพรวมของโลกเพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้า ข้อจำกัด และความท้าท้ายในการดำเนินการร่วมกันของประชาคมโลกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แสดงความประสงค์เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน (executive group) ของโครงการในคราวประชุมสมัชชาคณะทำงานด้านการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมฯ ครั้งที่ 21 (21st INTOSAI WGEA Assembly) ระหว่างวันที่ 4 - 7 กรกฎาคม 2565 ณ สาธารณรัฐมัลดีฟส์

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. เข้าร่วมประชุมคณะทำงานของโครงการผู้รับผิดชอบการประเมินผลฯ ด้านธรรมาภิบาล (governance axe) เมื่อวันที่ 4 และ 19 เมษายน 2566 เพื่อรับฟังความเห็นและร่วมกันปรับปรุงพัฒนากรอบแนวคิด นิยาม (เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล ระบบการให้คะแนน ตลอดจนเครื่องมือและวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลฯ)

2. เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานของโครงการ ครั้งที่ 1 (Executive Group Technical Workshop: Tool Design) ระหว่างวันที่ 22 - 26 พฤษภาคม 2566 ณ กรุงบราซิเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล เพื่อทำความเข้าใจกรอบแนวคิด และหารือร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตของกรอบแนวคิด เครื่องมือและวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลฯ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องมาบรรยายให้ความรู้และคำแนะนำ

3. เข้าร่วมประชุมคณะทำงานของโครงการผู้รับผิดชอบการประเมินผลด้านธรรมาภิบาล เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2566 เพื่อรับฟังความเห็นและร่วมกันปรับปรุงพัฒนาร่างขอบเขตของกรอบแนวคิด เครื่องมือ และวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลฯ ด้านธรรมาภิบาล

4. เข้าร่วมประชุมคณะทำงานของโครงการ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2566 รับฟังความเห็นและร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการจัดทำการสำรวจระดับนานาชาติเกี่ยวกับประสบการณ์และการพัฒนาศักยภาพด้านการตรวจสอบการดำเนินการของรัฐ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Global Survey: SAIs and Climate Change)

5. เข้าร่วมประชุมคณะทำงานของโครงการ เมื่อวันที่ 2 และ 23 สิงหาคม 2566 เพื่อรับฟังความเห็นและหารือร่วมกันเกี่ยวกับการทดสอบเครื่องมือสำหรับการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลฯ ตามโครงการก่อนใช้งานจริง (Pilot Tests)

6. เข้าร่วมประชุมระหว่างคณะทำงานของโครงการกับผู้เชี่ยวชาญจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2566 เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลจากเอกสารอันเป็นข้อผูกพันตามความตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้น เพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสหประชาชาติ (United Nations: UN)

7. เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานของโครงการ ครั้งที่ 2 (Second Executive Group Technical Workshop) ระหว่างวันที่ 25 - 28 กันยายน 2566 ณ กรุงอาบูดาบี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เพื่อรับทราบผลการประเมินผลฯ ขั้นต้น จากการทดสอบเครื่องมือก่อนการใช้งานจริง (Pilot Tests) และผลการสำรวจระดับนานาชาติฯ ขั้นต้น อีกทั้งร่วมกันปรับปรุงพัฒนาร่างขอบเขตของกรอบแนวคิด เครื่องมือ และวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลฯ ขั้นสุดท้าย ตลอดจนหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางฝึกอบรมให้ความรู้แก่องค์กรตรวจเงินแผ่นดินทั่วโลกในการประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อดำเนินการประเมินผลฯ ในประเทศของตน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องมาบรรยายให้ความรู้และคำแนะนำ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถนำเครื่องมือของโครงการมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการดำเนินการของรัฐบาลไทย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ตลอดจนนำผลการประเมินข้างต้นมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งหน่วยงานของรัฐสามารถนำผลการประเมินดังกล่าวมาเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ

4. ด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์

การส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระอื่น และภาคเอกชน ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์และกระบวนการปฏิบัติงาน รวมถึงด้านการพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่สำคัญ ดังนี้

1. โครงการสัมมนาของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา ร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชน เรื่อง “บทบาท หน้าที่ ภารกิจ วุฒิสภา และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อประชาชนอย่างไร” โดยประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบรับเป็นวิทยากรในโครงการสัมมนาฯ หัวข้อ “บทบาท หน้าที่ ภารกิจเพื่อประชาชนของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน” ซึ่งเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ภารกิจเพื่อประชาชนของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล ประชาชน ผู้สนใจและสื่อมวลชน ได้รู้จัก เข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญว่ามีประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างไร

2. การศึกษาดูงานและประชุมหารือร่วมระหว่างคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้การต้อนรับคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและวุฒิสภา ในโอกาสเดินทางมาศึกษาดูงานและประชุมหารือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 การบูรณาการการขับเคลื่อนงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประชุมหารือร่วมระหว่างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดการประชุมหารือร่วมระหว่างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในวันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน 2566 ณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างและรักษาวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ดำเนินการส่งข้อมูลรายงานการเงิน สินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์สุทธิ/ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย ต้นทุนทางการเงิน และข้อมูลการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรอบระยะเวลาบัญชี ปี 2565 (ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565) จำนวน 7,848 หน่วยงาน ที่ปรากฏในระบบจัดการการตรวจสอบรายงานการเงิน (Financial Audit System: FAS) ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำเนารายงานการตรวจสอบรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประกอบการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างและรักษาวินัยทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปอย่างอย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยเผยแพร่ผลงานการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ข้อมูลข่าวสารด้านการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงภารกิจ บทบาท หน้าที่ ผลงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตลอดจนรายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ (Press Release) ภาพข่าวประชาสัมพันธ์ (Photo Release) อินโฟกราฟิก (Infographic) คลิปวิดีทัศน์ (2D animation) ให้ความรู้เกี่ยวกับผลการตรวจสอบในรายการ “สตง. ขอบอก” และรายการ “ตอบข้อสอบถามตามมาตรา 57” รวมถึง “รายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปี” สกู๊ปข่าว ฯลฯ และสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความทันสมัยอื่น ๆ เช่น การจัดทำคลิปวิดีทัศน์ในรูปแบบ 3D animation การจัดทำสื่อเสียงเพลง โดยมีช่องทางการสื่อสารทั้งผ่านสื่อมวลชนกระแสหลัก สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสังคมออนไลน์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่ เว็บไซต์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน www.audit.go.th

Facebook YouTube Twitters หรือ X และ Instagram ตลอดจนได้ขยายช่องทางการสื่อสารผ่าน TikTok สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อต้นปี 2566 ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ ยังดำเนินการให้ความรู้แก่หน่วยรับตรวจและประชาชน ผ่านรายการ “รู้รักษ์เงินแผ่นดินกับ สตง.” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (FM 87.5 MHz) รวมถึงสื่อออนไลน์ของสถานีฯ (www.tpchannel.org) และยังได้มีการประสานความร่วมมือกับ Facebook Fanpage ที่มีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก อาทิ เพจสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลผลการตรวจสอบได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐเพิ่มมากขึ้น โดยมีผลงานการตรวจสอบและข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ ดังนี้

1. ผลงานการตรวจสอบที่สำคัญของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปรากฏทางสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ จำนวน 73 เรื่อง เช่น สตง. ห่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงปัญหาการว่างงานของประชาชนและบัณฑิตจบใหม่จึงเข้าตรวจสอบและให้คำแนะนำการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ สตง. ร่วมสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดทางภาคเหนือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในการดำเนินงานการบริหารจัดการถนนทางหลวงท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ลงพื้นที่ตรวจสอบพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล วงเงินกว่า 119 ล้านบาท เป็นต้น

2. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินให้กับหน่วยงาน เช่น การผลิตคลิปวิดีทัศน์รายการ “ตอบข้อสอบถามตามมาตรา 57” รายการ “รู้รักษ์เงินแผ่นดินกับ สตง.” รายการ “สตง. ขอบอก” และรายการ “เพลินไปกับศัพท์ สตง.” ข่าวประชาสัมพันธ์และสกู๊ปข่าว โครงการเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ หลักสูตรเปิดใจไขปัญหาเพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ โครงการปลูกจิตสำนึกในการสอดส่องดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ หลักสูตร “ชวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รู้รักษ์เงินแผ่นดินกับ สตง.” เป็นต้น

3. การเผยแพร่สาระความรู้เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น การเผยแพร่คลิปวิดิทัศน์การให้สัมภาษณ์ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินชี้แจงการดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อาทิ ความคืบหน้าการตรวจสอบโครงการก่อสร้างสนามกีฬา 7 จังหวัด และสนามกอล์ฟที่จังหวัดสระบุรี กรณีการจ้างเอกชนปรับปรุงป้ายชื่อ “สถานีกลางบางซื่อ” ฯลฯ การตรวจสอบตามกฎหมายโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

เศรษฐกิจพอเพียง (กิจกรรมการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล”) ของกรมการพัฒนาชุมชน

4. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ผลการปฏิบัติงาน และกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น คลิปวิดีทัศน์รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในรูปแบบ Motion Graphic

5. ผลงานและความเคลื่อนไหวของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเผยรายงานผลการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สรุปภาพรวมพบการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการปฏิบัติงาน จำนวน 2,508 หน่วยงาน สามารถปกป้องเงินแผ่นดินได้มากกว่า 23,000.00 ล้านบาท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับผลการประเมิน ITA ประจำปี พ.ศ. 2566 สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ขององค์กรอิสระ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเตือนประชาชนระวังกรณีมีผู้แอบอ้างเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทัวร์ท่องเที่ยว

6. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้จัดประกวดออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์ภายใต้แนวคิด “รู้จัก รู้รักษ์เงินแผ่นดินกับ สตง.” และการประกวดสื่อสร้างสรรค์ประเภทมิวสิควิดีโอ เนื่องในโอกาสครบรอบ 108 ปี แห่งการสถาปนาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และภารกิจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ โดยมีนิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปส่งผลงานเข้าประกวดรวมทั้งสิ้น 253 ชิ้น

3.4 การเปิดเผยการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์

ตามที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยมาตรา 35 วรรคห้า กำหนดให้ “การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย” คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงได้ออกประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การเปิดเผยการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2562 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

โดยตามประกาศฯ ข้อ 4 และข้อ 5 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชน ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเปิดเผยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางเว็บไซต์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานของรัฐได้รายงานการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ พบว่า หน่วยงานที่มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนฯ มากที่สุดคือ รัฐวิสาหกิจ จำนวนเงิน 1,819.12 ล้านบาท

การใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์

ภาพรวมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ
2,386.49
ล้านบาท

ส่วนราชการ
128 โครงการ/สัญญา
รวม 26.72 ล้านบาท

องค์การมหาชน
17 โครงการ/สัญญา
รวม 4.31 ล้านบาท

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
242 โครงการ/สัญญา
รวม 64.12 ล้านบาท

รัฐวิสาหกิจ
6,660 โครงการ/สัญญา
รวม 1,819.12 ล้านบาท

องค์กรอิสระ
65 โครงการ/สัญญา
รวม 26.55 ล้านบาท

หน่วยงานอื่น
1,153 โครงการ/สัญญา
รวม 210.46 ล้านบาท

กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน
494 โครงการ/สัญญา
รวม 235.21 ล้านบาท

ภาพรวมประเภทสื่อจำแนกตามลักษณะกิจกรรม

จ้างผลิตและเผยแพร่	รับรองสื่อ	สนับสนุนสื่อ	ป้าย
2,023.63 ล้านบาท	**43.92 ล้านบาท**	**208.09 ล้านบาท**	**110.85 ล้านบาท**

- หน่วยงานที่มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนมากที่สุด คือ **รัฐวิสาหกิจ** จำนวน **1,819.12** ล้านบาท
- สำหรับกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐมีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินมากที่สุด คือ **กิจกรรมจ้างผลิตและเผยแพร่** จำนวนเงิน **2,023.63** ล้านบาท

โดยการเปิดเผยรายละเอียดการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตรวจสอบเพื่อให้การใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐให้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 35 ที่ว่า “การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้...”

การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการจ่ายเงินหรือส่งมอบทรัพย์สิน เนื่องจากหากพบพฤติการณ์การใช้จ่ายเงินที่น่าจะเป็นการครอบงำสื่อ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะได้สามารถระงับ ยับยั้ง ไม่ให้ใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เกิดความเสียหายและไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 35 ที่ว่า “บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพได้”

3.5 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการตามภารกิจให้สอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินอิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ (Thailand Smart e - Audit: TSEA) *สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit)* เพื่อสนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบที่ทันสมัย ตอบสนองความต้องการใช้งานตามภาระหน้าที่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างและพัฒนารูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลกับฐานข้อมูลภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและการใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการจัดหาผู้รับจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 และลงนามในสัญญาซื้อขายโครงการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินอิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ (Thailand Smart e - Audit: TSEA) (การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและสนับสนุนการตรวจสอบ (e - Audit)) เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2566 และบริษัทผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดที่ 1 แผนการดำเนินโครงการโดยละเอียด ตลอดจนรายงานการจัดประชุมเพื่อระดมความเห็นและความต้องการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2566 ปัจจุบันบริษัทผู้รับจ้างอยู่ระหว่างพัฒนาระบบต้นแบบต่อไป

2. โครงการพัฒนาและสนับสนุนการตรวจเงินแผ่นดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบโดยตรง และ/หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบขององค์กรได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพตามมาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานที่มีการปรับปรุง เช่น

- โครงการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับระบบการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMIS Thai) ดำเนินการในวันที่ 1 ธันวาคม 2565 ผ่านระบบออนไลน์ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 1,612 คน

- โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตรวจสอบ (Data Analytics)” โดยแบ่งการฝึกอบรมออกเป็น 3 รุ่น มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมจำนวน 161 คน

- โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อการตรวจสอบ หลักสูตร “การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายแนวใหม่” และ “ความรู้วินัยการเงินการคลังของรัฐและการใช้ IT Tools Application เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ อปท.” สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 2 รุ่น รุ่นละ จำนวน 150 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 300 คน

- สัมมนาทางวิชาการ หลักสูตร “108 ปี สู่วิถีการตรวจเงินแผ่นดินอย่างยั่งยืน” ดำเนินการในวันที่ 19 กันยายน 2566 มีผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ทั้งจากในห้องประชุมและผ่านระบบออนไลน์ รวมจำนวน 3,783 คน

- สัมมนาทางวิชาการ หลักสูตร “ท้องถิ่นไทย ร่วมใจรักษา วินัยการเงินการคลัง” ดำเนินการในวันที่ 20 กันยายน 2566 มีผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนา ทั้งจากในห้องประชุมและผ่านระบบออนไลน์ รวมจำนวน 10,399 คน ณ ห้องรอยัล จูบิลี่ บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เป็นต้น

3. โครงการเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกับภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่น จึงจัดให้มี**โครงการปลูกจิตสำนึกในการสอดส่องดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หลักสูตร “ชวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รู้รักษ์เงินแผ่นดิน กับ สตง.”** โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้แทนในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติไปสู่ประชาชน เนื่องจากถือเป็นผู้ที่เข้าใจและเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ หรือเป็นผู้ที่รับเงินงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่โดยตรง ตลอดจนเป็นประธานกองทุนหมู่บ้านในบางพื้นที่ และเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก รับฟังแก้ไขปัญหา สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา

ควบคุมดูแลประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ รวมทั้งเพื่อให้มีการกระจายความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความสำคัญของเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ และทราบถึงวิธีการ แนวทางการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้กำหนดจัดโครงการเป็น 2 รุ่น มีผู้เข้าร่วมอบรมรวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

4. โครงการเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและบุคลากรของหน่วยงานของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงหน้าที่และการปฏิบัติงานที่ต้องรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ ตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลัง โดยจัดโครงการเสริมสร้างให้หน่วยงานของรัฐรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ จำนวน 3 หลักสูตร ดังนี้

1) หลักสูตร “การบริหารเพื่อส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทน จำนวน 2,960 คน ดำเนินการวันที่ 10 เมษายน 2566 ในรูปแบบ Online ถ่ายทอดสดผ่านระบบ Facebook Live: สตง. สัมมนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชน และ YouTube Live: HR SAO Learning Station

2) หลักสูตร “เปิดใจ ไขปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,298 คน ดำเนินการวันที่ 20 - 21 เมษายน 2566 ในรูปแบบ Online ถ่ายทอดสดผ่านระบบ Facebook Live: สตง. สัมมนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชน และ YouTube Live: HR SAO Learning Station

3) หลักสูตร “เจาะประเด็น ข้อปัญหา เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ” โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือผู้แทนของหน่วยงานของรัฐในเขต/พื้นที่ที่กำหนด หน่วยงานละ 2 คน จำนวน 2 รุ่น มีผู้เข้าร่วมอบรมรวมจำนวนทั้งสิ้น 499 คน

5. การให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับการตอบข้อสอบถามของหน่วยงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อสอบถามแก่หน่วยงาน จำนวน

60 หน่วยงาน รวม 63 เรื่อง โดยสาระสำคัญของเรื่องที่สอบถามเป็นจำนวนมากที่สุด คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ รองลงมาคือ ด้านการเบิกจ่ายเงิน และด้านงบประมาณ

6. การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ตามข้อเสนอแนะของคณะรัฐมนตรีเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักสากล ดังนี้

- เผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (www.audit.go.th)

- เผยแพร่รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (www.audit.go.th)

- เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสรุปรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อสาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น รายการรู้รักษ์เงินแผ่นดิน กับ สตง. ทางวิทยุรัฐสภา FM 85.7 MHz การเผยแพร่สาระความรู้เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยรับตรวจในรูปแบบ Press Release ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ต่าง ๆ ได้แก่ Website/Facebook/Twitter/Instagram/Youtube เป็นต้น

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมุ่งเน้นตรวจสอบแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

ส่วนที่ 4

บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

4.1 ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักขององค์กร คือ ภารกิจด้านการตรวจเงินแผ่นดิน พิจารณาจากผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดินในแต่ละปีงบประมาณ ทั้งจากการเปรียบเทียบจำนวนผลผลิตในภาพรวม และอัตราความสำเร็จของผลผลิตที่ดำเนินการได้จริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี ข้อมูลแสดงตามตาราง 35

ตาราง 35 เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วยของผลผลิต : รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ

ลักษณะงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565			ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566			จำนวนผลผลิตเพิ่มขึ้น/(ลดลง)
	เป้าหมาย	ผลผลิต	อัตราความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ	เป้าหมาย	ผลผลิต	อัตราความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ	
การตรวจสอบการเงิน	8,696	8,686	99.89	8,671	8,673	100.02	(13)
การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย	4,901	6,532	133.28	4,739	5,318	112.22	(1,214)
การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน	147	135	91.84	157	157	100.00	22
รวม	**13,744**	**15,353**	**111.71**	**13,567**	**14,148**	**104.28**	**(1,205)**

ผลการปฏิบัติงานตามภารกิจด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีจำนวนผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดิน รวม 14,148 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ มีอัตราความสำเร็จของผลผลิตที่ดำเนินการได้จริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผน คิดเป็นร้อยละ 104.28 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า ผลผลิตในภาพรวมมีจำนวนลดลง 1,205 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้กำหนดเป้าหมายและการดำเนินการตรวจสอบให้สำเร็จเป็นผลผลิต โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบรายงานการเงินตามนัยมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง จากผลการตรวจสอบรายงานการเงิน พบว่า มีการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นมากถึง 469 รายงาน เนื่องจากรายงานที่ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และไม่ได้แสดงความเห็นในงวดปีบัญชีก่อน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือสามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ การจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก มีสาเหตุประการสำคัญมาจากหน่วยกำกับดูแลได้กำหนดแนวทางการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงิน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เช่น กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานการเงินสำหรับส่วนราชการที่มีหน่วยงานย่อย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดผังบัญชี แนวทางการบันทึกบัญชี และคู่มือการบันทึกบัญชี รวมถึงการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำแนะนำในการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินจึงมีข้อผิดพลาดลดลง หรือมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญที่ได้รับการแก้ไขแล้ว การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินจึงเป็นแบบไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้รายงานการเงินของหน่วยงานมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอีกด้วย ซึ่งส่งผลให้การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มาจากการตรวจสอบรายงานการเงินมีจำนวนลดลงด้วย

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย พบว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดเป้าหมายผลผลิตในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นจำนวน 4,739 รายงาน/สัญญา/ประกาศ โดยสามารถตรวจสอบได้เป็นผลผลิต จำนวน 5,318 รายงาน/สัญญา/ประกาศ คิดเป็นอัตราความสำเร็จร้อยละ 112.22 เป็นการดำเนินการตรวจสอบที่สามารถ**ดำเนินการได้เกินเป้าหมายผลผลิตตามที่กำหนดไว้** เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า ผลผลิตการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายมีจำนวนลดลง จำนวน 1,214 รายงาน/สัญญา/ประกาศ **ซึ่งเป็นผลมาจากการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มาจากการตรวจสอบรายงานการเงินที่ลดลง**ดังที่กล่าวมาข้างต้น

นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังได้ดำเนินการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยได้กำหนดเป้าหมายผลผลิตในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นจำนวน 157 รายงาน โดยสามารถตรวจสอบได้เป็นผลผลิต จำนวน 157 รายงาน คิดเป็นอัตราความสำเร็จร้อยละ 100.00 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผลผลิตการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานจะเพิ่มขึ้น จำนวน 22 รายงาน

4.2 ปริมาณผลผลิตที่ดำเนินการได้จริงเปรียบเทียบกับแผน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดินในทุกลักษณะงานตรวจสอบ ประกอบด้วย การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit) ได้แก่ การตรวจสอบรายงานการเงิน และการตรวจสอบระบบสารสนเทศ **การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit)** ได้แก่ การตรวจสอบรายจ่าย การตรวจสอบรายได้ การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ การตรวจสอบข้อเท็จจริง การตรวจสอบกรณีพิเศษ และการตรวจสอบเชิงป้องกัน **และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit)** ได้แก่ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานและการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ โดยมีผลผลิตของงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี และผลผลิตเพิ่มเติมนอกแผนปฏิบัติราชการประจำปี **รวมกันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 14,148 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ** เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายผลผลิตงานตรวจสอบที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน **13,567** รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ **สามารถดำเนินการได้สำเร็จคิดเป็นร้อยละ 104.28 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้**

โดยการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีอัตราความสำเร็จของผลผลิตที่ดำเนินการได้จริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 112.22 รองลงมา คือ การตรวจสอบการเงิน และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีอัตราความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 100.02 และ 100.00 ตามลำดับ

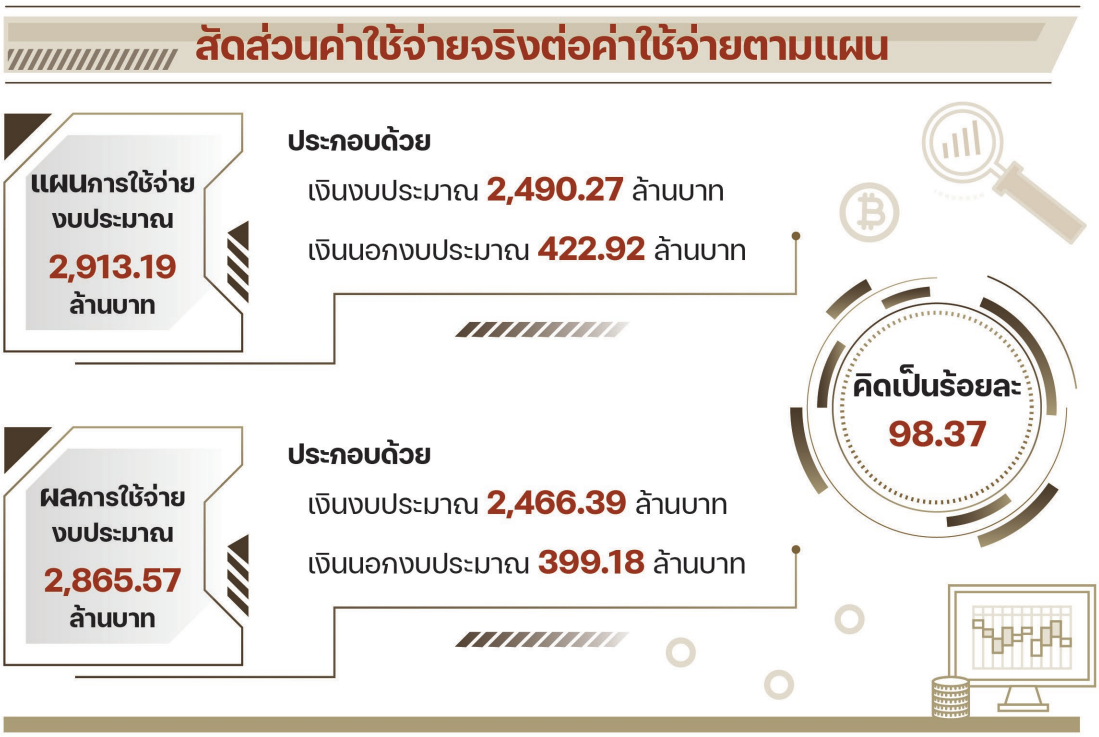
4.3 สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร

สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน วิเคราะห์จากจำนวนผลผลิตในภารกิจหลักขององค์กร คือ จำนวนผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดิน เปรียบเทียบกับจำนวนบุคลากรด้านการตรวจสอบ ซึ่งถือเป็นทรัพยากรหลักที่ใช้ในการตรวจเงินแผ่นดิน แม้ว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังคงมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในด้านการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ตาม ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แก้ปัญหาและปรับตัวในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน โดยมีผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดินในทุกลักษณะงานตรวจสอบ จำนวนทั้งสิ้น **14,148** รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบุคลากรด้านการตรวจสอบ ซึ่งมีจำนวน 3,118 คน **สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากรเท่ากับ 4.54 ผลผลิตการตรวจสอบต่อคน** หรือวิเคราะห์โดยประมาณได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยเฉลี่ยแล้ว บุคลากรด้านการตรวจสอบ 1 คน สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้สำเร็จเป็นผลผลิต จำนวน 4.54 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ

4.4 สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนเงิน 2,913.19 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินงบประมาณ จำนวน 2,490.27 ล้านบาท และเงินนอกงบประมาณ จำนวน 422.92 ล้านบาท และมีผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนเงิน 2,865.57 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินงบประมาณ จำนวน 2,466.39 ล้านบาท และเงินนอกงบประมาณ จำนวน 399.18 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน คิดเป็นร้อยละ 98.37

4.5 การประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย

การประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit – Cost Ratio) ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินวิเคราะห์จากผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานขององค์กรที่สามารถคิดมูลค่าทางการเงินได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่องค์กรใช้ในการปฏิบัติงาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถสร้างผลประโยชน์จากการตรวจเงินแผ่นดินที่คิดเป็นมูลค่าทางการเงินได้ ซึ่งคำนวณจากมูลค่าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่มีความเสียหายเป็นตัวเงิน ได้แก่ มูลค่าที่แจ้งเรียกเงินคืน รายได้ที่ต้องจัดเก็บเพิ่ม ประมาณการมูลค่าความเสียหายที่ป้องกันได้ และดำเนินการมิให้เกิดมูลค่าเสียโอกาสและมูลค่าความเสียหายจากการดำเนินงาน คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 30,835.97 ล้านบาท

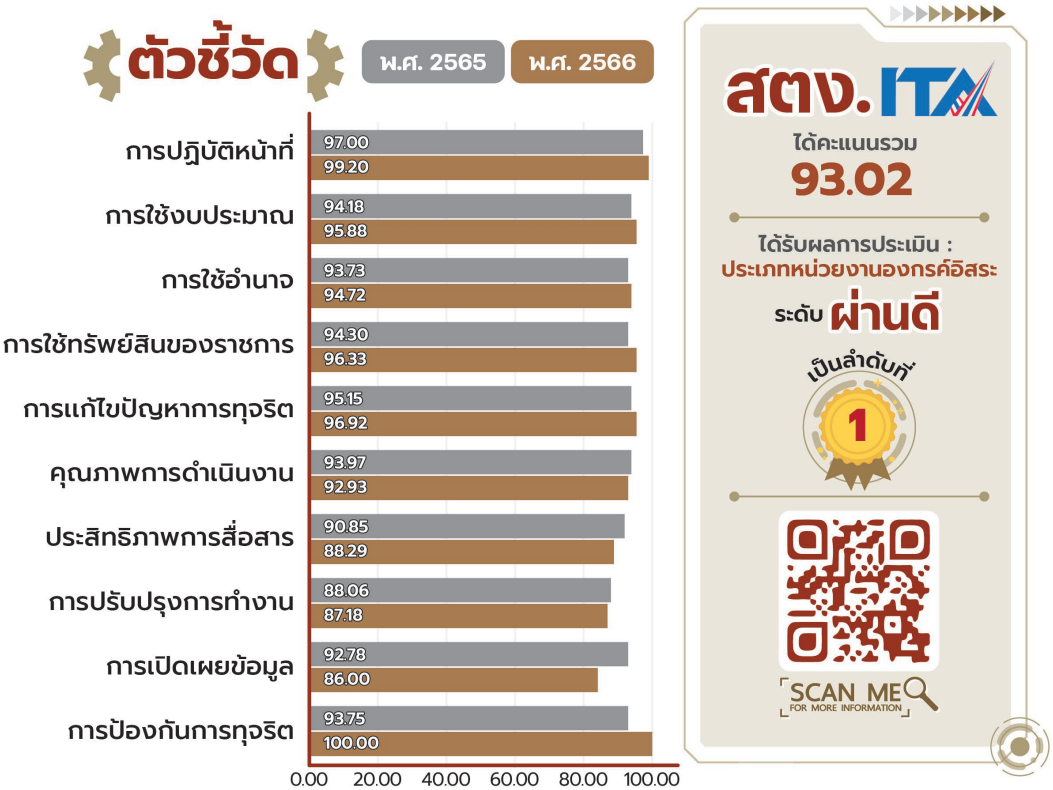
เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ จำนวน 2,865.57 ล้านบาท ดังนั้น ผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อเปรียบเทียบจากผลประโยชน์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่สามารถคิดมูลค่าทางการเงินได้ กับค่าใช้จ่ายที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการปฏิบัติงาน จึงเท่ากับ (30,835.97 ÷ 2,865.57) = 10.76

4.6 ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้เข้าร่วมโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นเครื่องมือการประเมินเชิงบวกที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พัฒนาให้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม ซึ่งผลการประเมินจะสะท้อนให้หน่วยงานภาครัฐรับทราบระดับคุณธรรมและความโปร่งใสเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณธรรม ความโปร่งใส เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลให้สูงขึ้น

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับการประเมินเป็นอันดับหนึ่งของหน่วยงานประเภทองค์กรอิสระ มีคะแนนรวม 93.02 คะแนน ผลการประเมินระดับผ่านดี โดยมีผลคะแนนในแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

4.7 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในภาพรวม

ตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การบริหารการเงินการคลัง การจัดหารายได้ การใช้จ่าย และการก่อหนี้ของหน่วยงานเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ หน่วยรับตรวจมีวินัยและรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน อันก่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลังและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณะ รวมทั้งการรายงานผลการตรวจเงินแผ่นดินมีความถูกต้อง โปร่งใส เป็นกลาง ตอบสนองต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ผลการตรวจสอบเป็นที่ยอมรับของหน่วยรับตรวจและสาธารณชน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรมืออาชีพ ได้รับความเชื่อมั่นและการยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล นอกจากนี้ เพื่อให้เป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินดิจิทัล และมีสถาบันที่เป็นศูนย์การพัฒนาและเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐให้แก่บุคลากรด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และบุคลากรของหน่วยรับตรวจอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินงานเป็นผลสัมฤทธิ์ในภาพรวม โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากผลผลิตจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามที่กฎหมายกำหนด และผลประโยชน์จากผลการดำเนินงานขององค์กรที่มีต่อประเทศชาติและประชาชน

โดยภารกิจหลักของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนด คือ “การตรวจเงินแผ่นดิน” ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ตรวจเงินแผ่นดิน หมายถึง การตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งรวมถึงตรวจการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหาร ซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ หรือไม่ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมถึงการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจเงินแผ่นดินครอบคลุมในทุกประเภทหน่วยงาน ได้แก่ ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจและบริษัทย่อย กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน และหน่วยงานอื่น ๆ โดยตรวจสอบในลักษณะงานต่าง ๆ

ครอบคลุมตามความหมายของการตรวจเงินแผ่นดินที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประกอบด้วย **การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit)** ได้แก่ การตรวจสอบรายงานการเงินหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานตามที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานมีสิทธิร้องขอให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบระบบสารสนเทศ **การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Audit)** ได้แก่ การตรวจสอบรายจ่าย การตรวจสอบรายได้ การตรวจสอบการจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ การตรวจสอบข้อเท็จจริง การตรวจสอบกรณีพิเศษ และการตรวจสอบเชิงป้องกัน **และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Performance Audit)** ได้แก่ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ โดยสามารถตรวจสอบแล้วเสร็จและมีผลผลิตการตรวจเงินแผ่นดินจากการตรวจสอบในทุกลักษณะงาน จำนวนทั้งสิ้น 14,148 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายผลผลิตการตรวจสอบตามแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดไว้ จำนวน 13,567 รายงาน/ระบบ/สัญญา/ประกาศ สามารถดำเนินการได้สำเร็จคิดเป็นร้อยละ 104.28 ของเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในส่วนของผลการดำเนินงานด้านการตรวจสอบรายงานการเงินตามนัยมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 8,356 รายงาน ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบสามารถดำเนินการตรวจสอบได้แล้วเสร็จเป็นผลผลิตจำนวนทั้งสิ้น 8,360 รายงาน **ซึ่งผลการตรวจสอบรายงานการเงินที่เพิ่มขึ้น เป็นผลการตรวจสอบรายงานการเงินที่ค้างออกรายงานมาจากปีงบประมาณก่อน**

นอกจากผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดินที่มีผลผลิตที่ครอบคลุมตามภารกิจที่กฎหมายได้กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ ถือเป็นผลการดำเนินงานที่สำคัญขององค์กรในการทำหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน เพื่อช่วยกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐให้มีการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง และใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนผู้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานและการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ด้วยการแจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อสังเกต และข้อตรวจพบที่พบจากการตรวจสอบ ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณ และการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ รวมทั้งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่มีมูลค่าความเสียหายเป็นตัวเงิน เพื่อให้มีการชดใช้เงินคืน จัดเก็บรายได้เพิ่ม ป้องกันความเสียหาย และดำเนินการมิให้เกิดค่าเสียโอกาสและความเสียหายจากการดำเนินงาน ถือเป็นผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานที่สามารถคิดเป็นมูลค่าทางการเงินได้ รวมทั้งสิ้น 30,835.97 ล้านบาท

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยังได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐและการใช้จ่ายเงินแผ่นดินแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และการตอบข้อสอบถามให้กับหน่วยงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการบริหารการเงินการคลังและงบประมาณแผ่นดิน ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ โดยนอกจากการที่ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในขณะที่ตรวจสอบหรือในช่วงระหว่างที่ดำเนินการตรวจสอบแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยังได้มีการส่งข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปเป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก ทั้งในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การเงิน การบัญชี การเบิกจ่าย งบประมาณ การคลัง ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบ และความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ให้กับบุคลากรหน่วยงานภาครัฐและบุคคลภายนอก รวมจำนวนทั้งสิ้น 225 หน่วยงาน 289 เรื่อง มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวนรวมทั้งสิ้น 21,588 คน รวมทั้งได้ตอบข้อสอบถามเป็นหนังสือไปยังหน่วยงาน ในกรณีที่หน่วยงานได้สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 หน่วยงาน รวม 63 เรื่อง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยังได้ให้ความสำคัญในด้านการต่างประเทศ โดยทำหน้าที่คณะมนตรีองค์การตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI Governing Board) ซึ่งได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ ครั้งที่ 24 (24th INCOSAI Governing Board) ระหว่างวันที่ 7 - 11 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

และเข้าร่วมประชุมคณะมนตรีองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งภูมิภาคเอเชีย ครั้งที่ 59 (59th ASOSAI Governing Board Meeting) ระหว่างวันที่ 21 - 22 กันยายน 2566 ณ เมืองปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายนอก (External Auditor) ขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEANSAI) นอกจากนี้ ยังมีการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินกับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินอินโดนีเซีย (BPK RI) การเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านการตรวจเงินแผ่นดินในเวทีระหว่างประเทศ จำนวน 6 เรื่อง และการขับเคลื่อนปฏิญญากรุงเทพ พ.ศ. 2564 (Bangkok Declaration 2021) รวมทั้งได้มีการจัด Bangkok Declaration 2021 Webinar Series จำนวน 3 ครั้ง และเผยแพร่ผลผลิตชุด A Chairman View: Modern Auditing Practices Uncovered Weekly ผ่านทางเว็บไซต์ ASOSAI ในทุกสัปดาห์ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินต่างประเทศที่มีต่อองค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทย นับเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ ซึ่งเป็นการยกระดับองค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทยให้ก้าวสู่ระดับสากล ตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2566 – 2570)

จากผลการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งผลประโยชน์จากผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีต่อประเทศชาติและประชาชนดังกล่าว แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการทำหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินและให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการเงิน การใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ของหน่วยงาน และการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐให้มีการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง และใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

4.8 ผลการดำเนินการตามที่ได้รับข้อสังเกตหรือคำแนะนำจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

ตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2566 เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 77 ที่บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมาแถลงรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย

ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้แถลงรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2566 และวันที่ 29 สิงหาคม 2566 ตามลำดับ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาได้ให้ข้อสังเกตและคำแนะนำที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเป็นไปตามข้อสังเกตและคำแนะนำดังกล่าวในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

กรณีมีข้อเสนอแนะว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรพิจารณาศึกษาปัญหาการตรวจสอบรายงานการเงินไม่ทันตามกำหนดเวลา และการแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินอย่างมีเงื่อนไข ไม่ถูกต้อง และไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน รวมทั้งควรประสานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมบัญชีกลางเพื่อหาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรายงานการเงินให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน ซึ่งมีบางรายงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่สามารถตรวจสอบได้ภายในเวลาที่กำหนด มีสาเหตุจากหน่วยงานจัดส่งรายงานการเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายใน 90 วัน เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้นำปัญหาดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกับหน่วยงาน เพื่อหาแนวทางให้หน่วยงานดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมาจัดทำรายงานการเงินให้ถูกต้องและส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบต่อไป

จากผลการตรวจสอบรายงานการเงิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า มีการแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นมากถึง 469 รายงาน เนื่องจากรายงานที่ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และไม่ได้แสดงความเห็นในงวดปีบัญชีก่อน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือสามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ การจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก มีสาเหตุประการสำคัญมาจากหน่วยกำกับดูแลได้กำหนดแนวทางการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เช่น กรมบัญชีกลางได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานการเงินสำหรับส่วนราชการที่มีหน่วยงานย่อย แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0401.2/ว 1079 ลงวันที่ 2 กันยายน 2565 และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดผังบัญชี แนวทางการบันทึกบัญชี และคู่มือการบันทึกบัญชี ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/ว 1294 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2565 รวมถึงการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำแนะนำในการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินจึงมีข้อผิดพลาดลดลงหรือมีข้อผิดพลาดที่ไม่มีสาระสำคัญที่ได้รับการแก้ไขแล้ว การแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินจึงเป็นแบบไม่มีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้รายงานการเงินของหน่วยรับตรวจมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอีกด้วย[1]

กรณีมีข้อเสนอแนะให้แจ้งผลการตรวจสอบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานแผนงานและโครงการที่ได้รับงบประมาณภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พ.ศ. 2563

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญตั้งแต่เริ่มทำโครงการของบประมาณการใช้เงินกู้ โดยสถานการณ์ในขณะนั้นมีความเร่งด่วนทำให้มีการดำเนินการบางส่วนเสี่ยงต่อการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งผลดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ตั้งแต่แรกและหลายโครงการได้มีการแก้ไขแล้ว ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน

[1] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2, หน้า 48 – 59

อย่างต่อเนื่อง โดยได้รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้การใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์จากเงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยการตรวจสอบแผนงานหรือโครงการ 3 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566[2]

กรณีมีข้อเสนอแนะให้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอความร่วมมือกับกรมบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร จัดหาวิทยากร และฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านการบังคับทางปกครอง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการศึกษากฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง เพื่อมิให้กระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 บัญญัติไว้ นอกจากนี้ ได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การปฏิบัติงานคดี” โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานศาลปกครองให้เกียรติเป็นผู้บรรยายเกี่ยวกับกระบวนการของศาลยุติธรรมและศาลปกครอง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคดี การประสานคดี ขั้นตอนในการดำเนินการคดีและการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง การจัดทำคำให้การ คำอุทธรณ์ คำร้องในคดีอาญา และคดีปกครองได้อย่างถูกต้องตามหลักกฎหมาย[3]

กรณีมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญในการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญกับการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณเช่นเดียวกับเงินงบประมาณ จึงได้วางแผนการตรวจสอบรายจ่าย โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ เรื่อง การใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์จากการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการลดข้อจำกัดและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินสะสมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น[4]

---

[2] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2, หน้า 202 – 211

[3] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2, หน้า 212 – 216

[4] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2, หน้า 98 – 99

4.9 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและแนวทางการแก้ไข

เมื่อพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง และตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ทำให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีเวลาในการตรวจสอบรายงานการเงินเพียง 90 วัน ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน**มีหน่วยรับตรวจที่ต้องตรวจสอบรายงานการเงินจำนวนมาก แต่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานตรวจสอบจำนวนจำกัด** สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงพิจารณาเลือกใช้ผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความพร้อมในการตรวจสอบ และสามารถเพิ่มผลผลิตการตรวจสอบในลักษณะการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานได้มากขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมให้การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายมากขึ้น และเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชนและประเทศชาติยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ **บางหน่วยงานยังขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี** ทำให้ส่งรายงานการเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบล่าช้ากว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการติดตาม ทวงถาม เร่งรัด ชี้แจง ทำความเข้าใจให้หน่วยงานของรัฐ จัดส่งรายงานการเงินให้เป็นไปตามกฎหมาย ตลอดจนจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน รวมถึงแจ้งและประสานงานไปยังหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหากรณีการขาดแคลนบุคลากร หรือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน

สำหรับปัญหาอุปสรรคในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถรวบรวมข้อมูล เอกสารและหลักฐานเพื่อประกอบการตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดได้ เนื่องจากโครงการที่ตรวจสอบเน้นโครงการขนาดใหญ่ และมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายในหลายหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลโครงการ อีกทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานก็ติดภารกิจ และ

ข้อมูลที่นำมาประกอบการตรวจสอบบางส่วนเป็นข้อมูลด้านวิชาการ ซึ่งต้องใช้เวลาในการศึกษา ทำความเข้าใจ ประกอบกับการจัดเก็บข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ จึงต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 71 เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีระยะเวลาในการตรวจสอบมากขึ้น หรือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบสามารถตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ ได้ จึงถือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะส่งผลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถปฏิบัติภารกิจด้านอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้ปริมาณและคุณภาพสูงขึ้น และเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยรวมมากยิ่งขึ้น

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

ภาคผนวก

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

FINANCIAL REPORT
SAO 2023

รายงานการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและรายงาน
การเงินของกองทุนพัฒนาเพื่อการตรวจเงินแผ่นดิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

รายงานการเงินของสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน

ผลการตรวจสอบ
โปรดสแกน
QR CODE

รายงานการเงินของกองทุน
พัฒนาเพื่อการตรวจเงินแผ่นดิน

สัตย์ซื่อ มืออาชีพ อิสระและเป็นกลาง
INTEGRITY, PROFESSIONALITY, INDEPENDENCE, AND IMPARTIALITY

SAO

State Audit Office of the Kingdom of Thailand

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ซอยอารีย์สัมพันธ์ ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

www.audit.go.th

0 2271 8000

SCAN ME
FOR MORE INFORMATION

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 3636
วันที่ 26 เม.ย. 2567
เวลา 15.15 น.

ด่วนที่สุด

ที่ ตผ ๐๐๑๐/ ๒๓๑๘

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๒๗๐ เล่ม
๒.รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในรูปแบบไฟล์บรรจุในแผ่น CD จำนวน ๑ แผ่น

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๗ บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ นั้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ 99 / 67
วันที่ 26 เม.ย. 2567
เวลา 15.28 น.
สำนักกำกับและตรวจสอบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางภัทรา โชว์ศรี)
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รักษาราชการแทน
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
รับที่ 12 / 2567
วันที่ 26 เม.ย. 2567
เวลา 15.40 น.
สำนักกำกับและตรวจสอบ

สำนักนโยบายและแผนการตรวจเงินแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๘๐๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๘๐๐๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sappo@oag.go.th